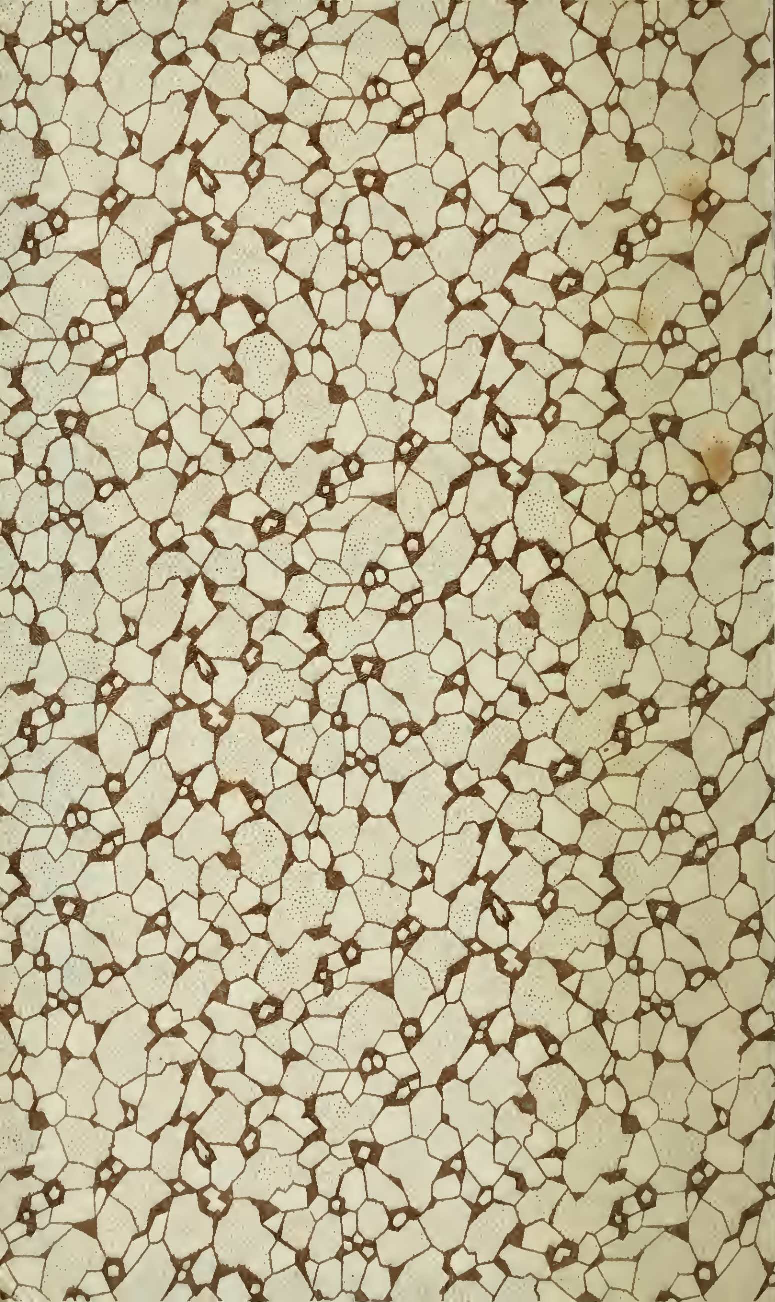
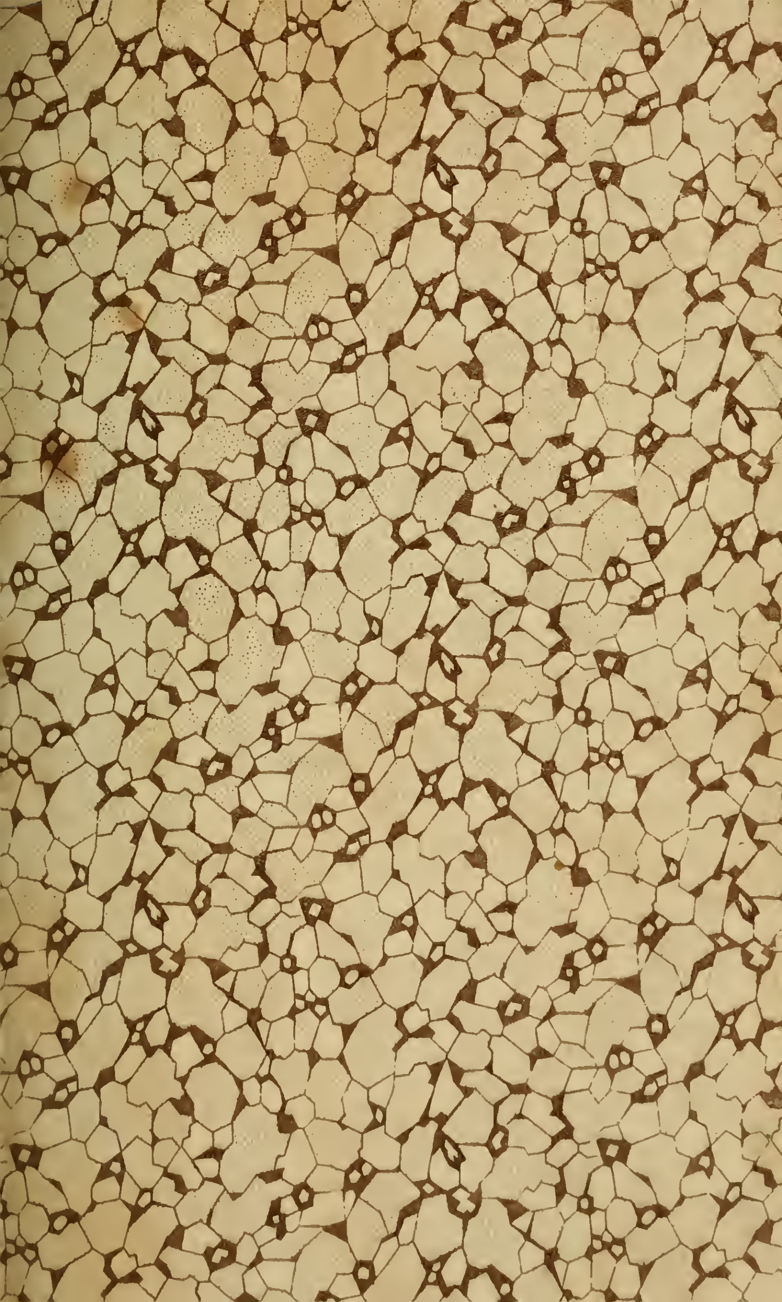

3 1761 06586713 7

Kroniker

fra

Kong Christian den Andens Tid.

Udgivne

af

Carl Bernhard.

Anden Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandling.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri.

1847.

Kroniker

fra

Kong Christian den Andens Tid.

II.

Indhold.

IX.

Kongen.

Da den gamle Ridder Niels Stud ringende, pustende og stønnende havde naaet op ad Vindeltrappen til de kongelige Gemakker, som paa denne Dag stode aabne for Alle, der havde Noget at ansøge Kongen om, eller blot vilde opvarte ham, antog han en fornem Hofmands Værdighed, hvormed han vilde indgyde de to Bueskytter Ærefrygt, som stode ved Indgangen til Kongens Stokværk, med de spændte Staalbuer paa Skuldrene. Paa samme Maade skred han forbi Hellebardererne ved Indgangen til den kongelige Forhal, og da en Kammersvend aabnede Døren til Forhallen for ham, havde hans Værdighed naaet en saadan Høide, at han ikke var en Kamphane ulig, der træder i Skrankerne med brusende Fjedre.

Hele den store Forhal var næsten opfyldt af forskjellige Grupper. Foran Døren til Kongens Audientsgemak, der tillige var hans Arbeidsværelse, stod hans Kammermester eller Camerarius, med sin Stav i Haanden. At denne Embedsmand beklædte en høi Stilling, see vi deraf, at en Rigsraad og Hofmester under Kong Christian den Første blev forfremmet til Kammermester. Paa hver Side af ham stod, som en livløs Billedstøtte, en staalklædt Soldat med en Hellebard i Haanden. Ikke langt fra dem stod Lehnsmanden paa Gulland, den djerve Admiral Søren Nordby, i Samtale med en Ridder i snevre, sorte Klæder, uden nogen Udmærkelse, med et langt Slagsværd ved Siden. Det var den tappre General Otto Krumpen, saaledes som vi endnu see ham afbildet, paa et Maleri i Portraitsamlingen paa Frederiksborg Slot. Et Hjørne af Salen indtog en Gruppe af Rigsraader, som talede ivrigt om Statssager; man saae her Kongens Hofmester, Nies Erikson Rosenkrantz, Rigets Canceler, Jørgen Marsviin til Lindved, Kongens Canceler, den værdige, gamle Bisp Ove Bilde, Rigets Marsk, Mogens Gjø, den gamle General, Otto Rud, Slotsherrens Frænde, Ridder Knud Pederson Gyldenstjerne, og Flere. I et andet Hjørne stod Got-

fred af Ghemen ganske alene; i det tredie talede nogle ringere Embedsmænd om Forretninger med en af Kongens Sekreterer, Jesper Brochmand, der har det Vidnesbyrd i Historien, at han var „en habil og fornuftig Mand, som har conciperet de fleste af Christiani secundi Forordninger.“ Det fjerde Hjørne indtog en Skare unge Hofsinder, som talede ivrigt med hverandre om Jagt, Tærningespil, Turnering og Fruentimmer. Mellemrummene mellem disse Grupper vare fyldte med Personer af forskjellig Stand og Vilkaar, snart Fornemmere, snart Ringere.

Alle Øine rettedes mod Døren, da Kammersvenden, som kjendte den gamle Ridders Forfængelighed, slog den op paa viid Væg; men Ingen tog mindste Hensyn til hans Indtrædelse, da man først havde overbeviist sig om, at det ikke var nogen Anden end Ridder Stud.

Han opdagede snart en bedaget Embedsmand, som stod alene; til ham henvendte Ridderen sig med en Beskyttermine og indledede en Samtale om alle de Tilstedeværende, hvorover kun faa af dem skulde glæde sig, hvis de havde hørt den.

Døren aabnedes atter, og Claus Daa traadte ind. De unge Hofsinder lode som de ikke kjendte ham,

thi de vidste jo, at han var i Unaade; de Ældre kjendte ham ikke. Han blev staaende forladt og alene midt i Salen. Men den Hvisken, som tydelig gjeldte ham, paa hvem efterhaanden alle Øine rettedes, gjorde ham ilde tilmode. Han saae om i Kredsen og fik Øie paa Bogtrykkeren. Det krænkede ham vel, at denne borgerlige Mand var den Eneste, han med Sikkerhed kunde henvende Ordet til i Kongens Hal; men denne Følelse var kun øieblikkelig, og blev strax fortrængt af Taknemmeligheden for hvad denne Mand allerede havde gjort for ham. Han gik derfor hen til Bogtrykkeren, rakte ham Haanden og sagde: „Det glæder mig at træffe Eder her, Mester Gotfred, og at kunne fornye min Tak til Eder for Eders Bestræbelser i mine Anliggender.“

Bogtrykkeren modtog den unge Adelsmands Venskabsyttringer med en beskeden Tilbageholdenhed. Claus Daa meddeelte ham sin Samtale med Madam Sigbrit og sit Haab om, at Kongen ved hende vilde være bragt paa bedre Tanker. Medens de talede sammen, kom den gamle Ridder Stud hen til dem og indlod sig i Samtale med Mester Gotfred, hvorpaa han ogsaa vendte sig til Claus Daa, hvis Navn han havde erfaret, og sagde med den største Venlighed: „Jeg har

kjendt Eders Fader, min unge Ven, det er mig kjært at see Sønnen."

Claus Daa bukkede erkjendtlig for den gamle Ridder; han vidste ikke, at det var den „utaalelige, gamle Sladderhank," som Gundel havde kastet sin Vrede paa, og som trolig havde bidraget til at udsprede onde Rygter om ham.

— „Det er mig kjært at see Sønnen," vedblev Sladdreren, „medens han endnu er at faae at see; thi efter hvad jeg hører, kan I vente at blive sat i Slottets Taarn for Eders Livstid, om ikke Det vederfares Eder, som værre er. Men man skal altid haabe det Bedste, det Onde kommer vel af sig selv, derfor gjør I vel i at holde Ørene stive."

Claus Daa gjorde en Bevægelse for at svare, men Gotfred af Ghemen gav ham et Tegn, og han taug.

— „I skal heller ikke troe, at Kjøbenhavns Slotstaarn er saa grumme slemt," vedblev Ridderen med skadefro Glæde. „Jeg besøgte engang en Bekjendt, som var sat i Taarnet, det var saa Skam en Adelsmand som I og jeg, af god gammel Slægt; men Hans Naade var bleven vred paa ham, og Kongevrede er slem at bede, veed I nok. Samme

Adelsmand havde det i det Hele taget ganske godt; det Eneste, han klagede over, var, at Halsjernet var saa forbistret snevert, at han neppe kunde trække Veiret. Han havde ogsaa en usædvanlig tyk Hals, det har I nu ikke. Stakkel, han fik det ellers endnu snevrere, inden Enden tog."

Her gjorde Ridderen et lille Ophold, tog sig en Priis Nyserod af en lille Skindpose, betragtede Claus Daa stivt, og sagde derpaa med hævet Stemme, som henvendte Opmærksomheden endnu mere paa de Talende, idet han trak paa Skuldrene, hvorved han tillige rystede sine Bjeldeærmer: „De hængte ham, det blev Enden paa Legen."

Men Ridderens Hensigt blev ikke opnaaet. Claus Daa gjorde vel en utaalmodig Bevægelse, men han lod sig ikke skræmme, og da Gotfred af Ghemen havde gjort Begyndelsen med at lee, deeltog han i denne Latter, saa meget som det lod sig forene med Stedets Værdighed. Han havde af Beskrivelsen kjendt Ridderen paa Bjeldeærmerne, og fandt ham mere latterlig end noget Andet.

Dette ærgrede den gamle Spotter, som sagde: „Ja, ja! Ja, ja! Det glæder mig, at min gamle Vens Søn kan lee. Jeg ønsker, at det maa være til

Enden. Den leer bedst, som leer sidst, veed I nok. Men maaskee Eders Sag heller ikke staaer saa slemt, som man siger. Jeg vil gjerne troe, at I ikke har handlet slet saa skammeligt, som I beskyldes for. Det var ogsaa alt for galt. Skjøndt alle De, som ere her tilstede, troe det som deres Confiteor."

— „Herr Ridder ..." begyndte Claus Daa, som trods Bogtrykkerens Tegn ikke længer kunde betvinge sin Vrede.

— „For Helgenes Skyld, knuus ikke en gammel Mand med Eders frygtelige Vrede," afbrød Ridderen ham med lydelig Røst. „Jeg veed, at I er en drabelig Slagsbroder; men mine Aar ere ikke mere til saadant Spil. Der gives her fuldt op af unge Klinger, som vistnok ikke forlange bedre, end at vise en Adelsmand tilrette, der pletter sit Skjold ved Natteroveri og trænger sig ind ved Hove under upassende Beskyttelse. Alle de unge Herrer, som staae her omkring, de troe paa Eders smukke Gjerninger. Det vil derfor ikke falde vanskeligt, at faae en værdigere Modstander, end jeg, som nu engang har nogle gammeldags Fordomme om hvem jeg kan være bekjendt at maale min Klinge med. Ungdommen er nuomstunder ikke saa nøieregnende, som man var i min Tid."

Claus Daa lod ikke denne ondskabsfulde Opfordring uændset, han saae sig om med udfordrende Blik, og vilde maaskee have bragt sig i en endnu vanskeligere Stilling, dersom ikke Admiral Søren Nordby var traadt hen til de Hoiresstede.

— „Hvad Ungdommen troer, skal jeg Intet melde om," sagde han, „men hvad de Gamle troe, som ikke gaae i Barndommen, det kan jeg tale med om. Og denne Tro er ikke anderledes, end at jeg selv vil fremstille Ridder Oluf Daas Søn for Kongen, hvis han troer, at han behøver anden Beskyttelse, end sit eget og sin Faders Navn."

— „Vel, vel! Det er smukt af Eder," sagde den gamle Ridder. „Enhver er jo Herre over sine egne Gjerninger. Men af mig maa Ingen forlange Sligt, det veed Enhver, som kjender mig."

— „Hvad man kan forlange af Eder, Niels Stud, er ikke Andet end et Brøl, hvis man skal troe Ordsproget," sagde Admiralen.

En lydelig Latter belønnede denne Hevn over den ondskabsfulde gamle Ridder, der mumlede nogle uforstaaelige Ord og forlod dem, for at sprede sin Galde om blandt de andre Grupper.

Claus Daa takkede den djerve Admiral hjertelig

for denne høit udtalte gunstige Dom, der pludselig forandrede hans Stilling. Admiralen, Claus Daa og Gotfred af Ghemen bleve staaende i Vinduesfordybningen og talede sammen om de Skridt, den unge Mand havde gjort for at retfærdiggjøre sig, og de, han fremdeles vilde foretage.

Døren var flere Gange bleven aabnet; iblandt de Indtrædende bemærkede man den pragtfulde Ridder Ivar Lunge og hans Medbeiler ved enhver Leilighed, den nederlandske Adelsmand Jørgen Tengnagel; de mønstrede hinanden i Afstand med skinsyge Øine, idet de igjen med Misundelse bleve betragtede af de unge Hofsinder, der endnu ikke havde seet saa smukke, brabantske Kniplinger og saa pragtfulde Broderier, som de, der smykkede disse Adelsmænds Klæder. Ved deres Indtrædelse blev den almindelige Opmærksomhed afvendt fra Dem, den et Øieblik før næsten udelukkende havde været henvendt paa.

Døren aabnedes atter, og denne Gang var det en ung, temmelig simpelt klædt Adelsmand, der traadte alene ind og saae sig nysgjerrig om i den store Forsamling. En let Rødme farvede for et Øieblik hans Kinder, da han saae sig omgivet af et saa prægtigt Ridderskab, og han kastede et hurtigt Blik paa sine

tarvelige Klæder, som mere vare beregnede paa Feldtlivet, end paa Hoffets Sale. Men som om dette Blik havde mindet ham om, at han havde et Hverv at udrette, tog han sig sammen og gik med faste Skridt hen imod Kongens Kammermester.

Denne gjorde en lille Bevægelse med Staven imod ham, og sagde: „Min Herres Naade er endnu ikke tilstede.“ Det var den da brugelige Talemaade ved saadanne Anledninger.

— „Jeg vil kun skyldigst melde Eder, Herr Kammermester, at jeg ønsker at fremstille mig for Hans Naade Kongen,“ sagde den unge Adelsmand. „Jeg er Gustav Erikson af Vasa, Affending fra Rigsforstanderen i Sverrig, Ridder Steen Sture, og har bragt Brev og Budskab fra min Herre til Hans Naade Kongen.“

Ved at høre disse Ord udtale høit og paa Svensk, standsede alle de forskjellige Grupper deres Samtale, og Alles Øine vogtede paa den unge Svensker, Nogles med Vrede, Andres med Spot, Enkeltes med Medlidenhed. Thi Alle vare enige i, at det var en dristig Gjerning af Gustav Erikson, at træde Kongen under Øinene.

Ogsaa Kammermesteren deelte denne Mening,

og idet han kastede et hurtigt Blik til den Ene, det kunde blive saa farligt for den unge Svensker at betræde, og med et andet betragtede den Forvovne, der gik sin Undergang imøde med samme Tryghed, som Barnet, der seilede ud paa Havet i en Muslingeskal, sagde han med dæmpet Stemme: „Herr Gustav Eriksøn af Vasa, jeg giver Eder at betænke, om det ikke var klogere for Eder selv, at I holdt Eder borte fra dette Sted, indtil I bliver kaldet. Dersom I ikke veed det, vil jeg sige Eder, at det kan blive Eder en halsløs Gjerning, at komme Hans Naade for Øine. Det skulde gjøre mig ondt for en gjæv ung Mand, om han kom Noget til, der lige saa vel havde kunnet være undgaaet."

— „Herr Cammerarius," sagde Gustav, „jeg takker Eder af mit ganske Hjerte for Eders Artighed. Det er vel muligt, at det kunde være klogere for mig selv, om jeg holdt mig borte herfra. Men paa mig kommer det nu ikke an. Min Herre afskedigede mig med den Befaling, at jeg skulde ydmygst overrække Hans Naade Brev og Hilsen, og derpaa flux vende tilbage med Kongens Svar. Jeg har ladet mig Brevet aflokke, fordi man sagde mig, at det saaledes var Hofskik hertillands, og derpaa har man henholdt mig

med Løvte om, at jeg skulde blive kaldet til Kongen og faae Svar. Dette er ikke skeet; men Svar skal jeg have, og findes det maaskee lidet passende, at jeg selv æsker det, saa maa jeg bøde derfor, som har overtraadt min Herres Befaling, hvis det saaledes behager Kongen. Men jeg vilde anden Gang overtræde en Soldats Pligter, hvis jeg tøvede længer med at fremstille mig for Kongen og bede om Svar paa min Herres Brev, som det er mig befalet."

Da han havde sagt dette, traadte han tilbage med en Hilsen, som om han vilde afbryde al videre Tale om den Beslutning, han havde taget og var beredt paa at udføre.

Den svenske Adelsmands frimodige Svar gjorde en meget forskjellig Virkning paa de Tilstedeværende. Ridder Stud trængte sig frem under idelig Klingen fra Ærmerne; han vilde see den unge Hane, som var saa forhippet paa at blive plukket af Høgen. Claus Daa slog Øinene ned, da Gustavs Blik mødte hans; thi den forsigtige Gotfred af Ghemen havde med nogle faa Ord bragt ham til at indsee, at han, ved at vedkjendes den svenske Adelsmand paa dette Sted, maatte skade sig selv, uden at kunne gavne ham. Nogle meente, at det var harmeligt at høre en svensk

Oprører udtale saadanne Ord i Kongens Hal, og at han alene derfor havde fortjent Døden; Andre, og iblandt dem var Otto Krumpen, syntes godt om det dristige Mod, der lyste ud af Øinene paa den unge Mand. Den gamle Ove Bilde rystede paa Hovedet, han frygtede for at Kongen skulde lade sig henrive af sin Heftighed til at handle ilde med en Kriger, som vistnok fortjente en bedre Skjebne. Ivar Lunge havde den største Lyst til at hænge en kostbar Kjæde, han selv bar, om Halsen paa den djerve Svensker, idet han meente, at en saa tapper Mand burde bære en Halskjæde, om han end ellers ikke vilde klæde sig prægtigt. Og Jørgen Tengnagel mønstrede Gustavs simple Dragt med et øvet Øie, og forargedes over det slette Snit paa hans Vams.

Imidlertid stod Gjenstanden for disse Betragtninger alene, midt i Salen, rødmende som en ung Pige over at see sig saaledes udsat for Alles Blik og Omtale.

De unge Hofsinder vare de Første til igjen at faae Munden paa Gang. De loe over Gustav Eriksons forlegne Stilling og undseelige Rødmen, over hans simple Klæder og andet Mere, som Ungdommen er saa tilbøielig til at spotte. Efterhaanden blev Samta=

len lydeligere, man fortalte flere Smaahændelser, som havde til Hensigt at stille Svenskerne i et latterligt Lys, og morede sig, saa godt som muligt, paa Nabonationens Bekostning. Men da Angrebene bestandig bleve haardere og lydeligere, steg Blodet Gustav Eriksøn end mere til Hovedet, og da omsider en Stemme midt i Klyngen sagde: „Lad os komme derover engang, saa skulle vi nok gjøre lyst imellem dem, trods deres Skryden og deres Lumskhed," — var hans Taalmodighed tilende, og han vendte sig med blussende Kinder imod de unge Herrer.

— „Om mine Landsmænd skryde mere end de Danske, maae Andre bedømme end I og jeg," sagde han. „Men jeg vilde ikke fortjene at være en svensk Adelsmand, om jeg taalmodig hørte paa, at mine Landsmænd bleve skjeldte for lumske, al den Stund det var en ærlig Svensker, som forsmaaede at overfalde de sovende Danske ved Elfsborg, og befalede Trompeterne at blæse til Angreb i Leiren, som han havde forrasket ved Nattetide, da han dog havde kunnet hugge dem ned for Føde, saa at ikke Een af dem nogensinde mere skulde kunne skryde i sine Dage. At Aage Johnsøn derfor tabte Slaget, det kan han bære med Hæder, thi han har derved viist al Verden,

at en svensk Mand kæmper ærligt imod sine Fiender, og ikke bruger Lumskhed."

Der opstod en Mumlen iblandt de danske Herrer, der kunde være bleven farlig for den svenske Affending og ligeledes for Claus Daa, — som banede sig Vei igjennem Sværmen, paa en temmelig ublid Maade, for at stille sig ved Siden af sin Reisefælle, og i fornødent Fald forsvare ham, — hvis ikke den gamle Otto Rud havde forhindret det, ved at bemægtige sig Opmærksomheden.

— „I har Ret, min Ven," sagde han til Gustav Erikson; „jeg kan tale med om den Begivenhed, thi jeg var med i Slaget. Jeg mindes det endnu, som det var skeet igaar, skjøndt det var i Aaret 1502. Vi laae for Elfsborg, som vi havde forrasket Dagen før; Kongen, som dengang kun var Fyrste, laae paa Slottet. Vi sov alle Mand som Murmeldyr, efter saa store Anstrængelser, og stolede paa Vagterne. Men, som det ofte gaaer, Nattevagterne havde forladt Posterne, og Dagvagterne havde endnu ikke indtaget deres. Det var en tyk Taage den Nat, saa at man neppe kunde see ti Skridt foran sig. Da forraskede Aage Johnson os til Gjengjeld, og stod pludselig udenfor Leiren med en svensk Hærmagt, og han

kunde havt en let og fuldstændig Seier over os Alle tilhobe, hvis han havde villet. Men han holdt det for en Adelsmand uværdigt, at overraske en Kongesøn og faa mangen brav Ridder sovende, han vilde slaaes ærligt og lod derfor Trompeterne tilkjendegive Fiendens Nærværelse, efter Forfædrenes Skik. Jeg laae i Seng den Nat hos Anders Bilde; han kom op og blev bevæbnet, men jeg havde ondt ved at finde min Rustning, og da han strax søgte ud af Teltet og hen til Skytset og Archeliet, og lod mig sørge for mig selv, troede jeg, at han havde forløbet mig, og der blev Strid siden imellem os, som Begge vare hidsige. Men den bilagde endelig Kong Hans, Gud glæde ham; det var en fredsommelig Herre, og jeg havde ladet mig forlede af Iilsindighed. Kongen dømte Anders Bilde qvit som en ærlig Mand, fordi han havde søgt Archeliet, som var hans Bestilling, og at jeg var som en ærlig Mand bleven tilbage og havde forsvaret Leiren med mine Fodfolk. Det kostede mangt et Liv den Nat, men vi fik Leiren frelst, og Aage Johnsøn maatte opgive Sagen og see til at undkomme, hvorved han mistede sin Fane. Men det siger jeg høit og vil forsvare det til min sidste Blodsdraabe," vedblev den gamle Ridder, idet han hævede Stem-

men og Haanden, som til Bekræftelse, „aldrig er nogen Fane bleven vunden med større Ære, end denne blev tabt af Aage Johnsøn."

En tæt Kreds havde efterhaanden samlet sig om Otto Rud og Gustav Erikson, der med et dybt Buk aflagde den gamle General sin Tak for den Bistand, han havde ydet ham, og for den Retfærdighed, han havde ladet hans Nation vederfares. Samtalen dreiede sig nu om Krigsbegivenheder. Claus Daa rystede Gustavs Haand, med Skamfuldhed over at han saa længe havde ladet den beregnende Klogskab have Overhaand over sit Hjertes Følelser. Men Gustav Erikson følte selv, at den unge Hofsinde ikke var tjent med at fraternisere med ham paa dette Sted; han gjengjeldte derfor vel hans Haandtryk med Varme, men var ordknap og trak sig snart tilbage i en af Vinduesfordybningerne, hvor han underholdt sig med at tælle Steenfliserne i Slotsgaarden. —

Den Stilhed, som opstod efter at denne lille Strid var udjevnet, tabte sig efterhaanden i mumlende Samtaler mellem de forskjellige Grupper, indtil disse atter bleve afbrudte ved at Døren fra Kongens Audientsgemak aabnedes og to Mænd traadte ud, den Ene overdreven pyntet, og den Anden klædt som en

slet og ret Borger paa den Tid. Den Første var Junker Diderik Slaghoek, den Anden var Herman Willumsen, Sigbrits Broder. Men neppe havde de Tilstedeværende seet, hvo de Mænd vare, som havde havt den Ære at være hos Kongen, medens alle de Andre ventede udenfor, før Samtalerne atter begyndte med mere Livlighed end nogensinde før, endogsaa af og til blandet med Latter, der lod til at gjelde de Foretrukne.

Herman Willumsen var en jevn og forstandig Mand, der alene skyldte sit Slægtskab med Sigbrit, at man havde Noget imod ham. Diderik Slaghoek, — som af Adelsmændene blev kaldt den hollandske Barbeer, og af Kongen og Borgerne Junker Slaghoek — har en altfor vigtig Deel i den Tids politiske Begivenheder, til at vi kunne forbigaae ham med Taushed. Han var en Vestphaler af Fødsel, Doctor i den kanoniske Ret — altsaa Intet mindre end Barbeer, ihvorvel han var lægekyndig — og en dygtig Chemiker. Han var en Mand af en lys Forstand og god Indsigt i de fleste Ting, dertil af en kraftig Charakteer. I lang Tid havde han opholdt sig i Rom, og her havde han, som Historieskriverne berette, „havt Leilighed til at iagttage Geistlighedens nederdrægtige

Levnet og unaturlige Laster;" han hadede derfor til Døden Alt hvad der var geistligt. Men til Ulykke for sig selv og Kongen, som skjenkede ham sin Yndest og Tiltro, havde han, tilligemed sin Tillid til Geistligheden, ogsaa bortkastet den Tro, denne skulde lære. „Han havde kastet et ædelt Klenodie bort, fordi det blev besudlet af urene Hænder, uden at finde et bedre igjen. Uden Religion, blev han derfor et moralsk Uhyre, som holdt alle Midler til at opnaae sin Hensigt for tilladelige. Selvklogskab, Vellyst og Hofførdighed beherskede ham i høi Grad. Derved styrtede han sig endelig selv i Ulykke, og derved bidrog han ikke Lidet til sin Herres Fald."

Saaledes skildrer Historien denne Mand, som Sigbrit ansatte i Toldfaget, og senere i Finantsernes Bestyrelse. Men overalt fornærmede han sine Overmænd ved Stolthed og Pragt. Kongen gjorde ham omsider til Erkebisp i Lund, — og lod ham Aaret efter bestige Baalet i Kjøbenhavn, for at afsone de Raad, han skal have givet Kongen, hvoraf det stockholmske Blodbad var en Følge. Og selv paa Retterstedet var han klædt i rødt Fløiel fra Top til Taa, med Fløiels Tøfler paa Fødderne; hvad Under da, at

han paa denne Dag, ved Kongens Audients, udmærkede sig ved sin pragtfulde Paaklædning.

Overalt, hvor disse to Mænd kom frem i Salen, saae man til den anden Side. Mange vendte dem Ryggen, og Enhver stræbte at lægge for Dagen, at han deelte den almindelige Uvillie, som Adelen nærede imod dem, til Trods for Kongen og Madam Sigbrit. Herman Willumsen hilsede ærbødig til alle Sider; men Diderik Slaghøek gjengjeldte Foragt med Trods, og skred igjennem Salen med en hovmodig Mine, inderlig forbittret over, at han, i den hele, store Forsamling, ikke havde kunnet opfange et eneste Blik, der lod til at have bemærket ham. —

Det var Skik ved Hove, at Kongen først lod Dem kalde, han vilde tale med, dernæst fik De Adgang, der havde Noget at foredrage, og naar disse Audientser vare forbi, traadte Kongen ud i Forhallen og talede med sine Hofsinder og Dem, der vilde opvarte ham, forinden han gik til Middagsmaaltidet, som i Almindelighed begyndtes Klokken Ti.

Den Første, der blev kaldet til Kongen af Kammermesteren, var Gotfred af Ghemen. Kongen vilde herved smigre Borgerstanden og ydmyge Adelsmæn=

dene, hvilket han kaldte: ikke at gjøre nogen Forskjel, men handle alle Stænder lige.

Da Bogtrykkeren traadte ind til Kongen, sad han i en Lænestol, foran et stort Bord med Marmorplade, som næsten var bedækket af Papirer og Dokumenter.

Vi besidde endnu to Billeder af Christian den Anden. Det ene er malet i Brystbillede, af en hollandsk Mester, Aaret før. Vi see ham her med et brunligt, krollet Haar, der under Hatten hænger trodsigt ned over den lave Pande, næsten lige til Øienbrynene, og paa Kinderne forener sig med et tykt Skjæg, som gaaer sammen under Hagen og naaer langt ned paa den muskelstærke Hals, der er ganske blottet. Paa Hagen har han et bredt Fipskjæg, og over den barske Mund en tyk Knevelsbart, der groede sammen med Halsskjæget. Øienbrynene ere stærkt tegnede, men kun lidet buede, Næsen er ganske lige, Øinene have et dybt og tungsindigt Blik, Kinderne ere magre, med skarpe Træk. Udtrykket er klogt, strengt, trodsigt, og maaskee endogsaa vildt. Paa Hovedet har Kongen en fortil opslaaet Hat, hvis Skygge hist og her er besat med forskjellige paasyede Sirater; midt over det høire Øie sidder en stor Guldagraf, der næsten seer

ud som en Cocarde. Halsen er blottet, en nedringet Linnedskjorte, som er rynket til en udsyet Bort, bedækker Brystet. Den tætsluttende Kofte, af grønt Fløiel, er fortil udskaaren saa langt ned paa Brystet, at den næsten ligner de nu brugelige nedringede Damekjoler, og dertil kantet med en Guldfryndse. Over denne Dragt bærer Kongen en Pels af Gyldenstykke, foret og kantet med Zobelskind, hvis laadne Krave falder bredt og fladt ud paa Skuldrene. Kongens ene Haand hviler paa Kaardeknappen. Oventil læses Aarstallet 1515. Dette smukke Billede, der er malet paa Træ, og udført med Flid og Kjærlighed, hænger endnu den Dag idag i den kongelige Malerisamling paa Christiansborg.

Det andet Maleri af Christian den Anden, hvor han er afbildet i Legemsstørrelse, indtager en Væg i Christian den Fjerdes Conseilsal paa Frederiksborg Slot. Af de skarpere Træk see vi, at det er malet i en ældre Alder, end det første. Kongen er her afbildet i Rustning. Benene og Fødderne ere bedækkede med Staalskinner, over Harnisket bærer han en kort Kofte af høirødt Fløiel, tæt oversaaet med smaae Guldkroner og kantet med Hermelin. Ved Siden hænger et langt Sværd, hvis Spids næsten naaer til

Gulvet. Over den høire Arm hænger en Kappe af Fløiel, kantet med Hermelin. Hovedet er ubedækket. Ansigtets Udtryk er paa dette Billede mindre trodsigt, end paa det førstnævnte; igjennem de kummerfulde Træk skimter man den tilbagetrængte Heftighed, der har furet disse Kinder og efterladt kjendelige Spor af forfærdelige Timer, tilbragte i Kamp med Mennesker og Lidenskaber. Det synes som at denne bestandige Kamp næsten har udmattet hans overanstrengte Aand, til Trods for det kraftige Legeme; thi Ansigtets Træk svare ikke ganske til den krigerske Stilling og staalklædte Dragt. Man frygter ikke for, at han tænker paa at drage Sværdet i dette Dieblik; men man føler sig overtydet om, at han vilde være en frygtelig Modstander, hvis han drog det, og at han da vilde udbrede Død og Undergang trindt om sig. —

Disse Billeder ere saa meget mere kostbare, som Historien Intet har opbevaret om hans Udvortes, men ikkun siger, at han „hverken udi Ansigt eller Sæder lignede sin Herr Fader, hvorover Nogle udstrøede falskeligen, at han ikke var Kong Hanses rette Søn.“ — Den eneste Yttring, der nærmere beskriver hans Udseende, findes i den tydske Maler Albrecht Dürers Dagbog, hvor han fortæller, at han i Brüssel har

malet Kongens Billede, og denne indskrænker sig dog kun til de faa Ord, at han har seet, hvorledes Folk bleve forbausede ved at see Kongen af Danmark, fordi han var „en saa mandig smuk Mand." —

— „Nu, Mester Gotfred," sagde Kongen til Bogtrykkeren, som ydmyg blev staaende ved Døren, „kom kun nærmere. Jeg har ladet Dig kalde, for at tale med Dig om Lærdommen her i Landet. Kom nærmere og siig Os, hvi det varer saa længe inden der kommer nogen ny Bog af dit Værksted. Det er nu fem Aar siden den sidste udkom. Lad os snart faae nogle flere gode Skolebøger, i Stedet for de slette, som jeg har ladet brænde paa Torvet, fordi de vare fulde af Dumhed og Overtro. Jeg veed, at jeg gjør hvad jeg kan, for at opmuntre til gode, danske Bøgers Forfattelse, men alene kan jeg ikke udrette Alt."

Og nu udspandt sig en lang Samtale mellem Kongen og Gotfred af Ghemen, hvori den Første omtalte flere lærde Mænd, som han var tilsinds at indkalde i Landet. „Thi de dumme og dovne Munke er Intet at fange an med," sagde han, „de kunne ikke gjøre Andet end æde og drikke, og drive Kjøbmandskab og Landprang, som kun lidet sømmer sig for Guds Ords Tjenere. Men jeg skal ramme dem, naar

de mindst vente det," vedblev Kongen, og gned den ene Haand imod den anden. „Jeg vil forbyde Bisper og Geistlige, og Herremænd og kongelige Lehnsmænd at drive Kjøbmandskab med Andet, end hvad de behøve til deres eget Forbrug. De skulle heller ikke mere have Lov til at udskibe Korn og Heste eller Øxne til Udlandet; men disse og andre Varer skulle herefter føres til Kjøbstæderne og sælges til Markedspriser. Og Hansestæderne, som snyde os og suge os ud, de fordømte Hansestæder! Dem skal jeg ogsaa betænke, saa sandt som jeg er en christelig Konge. De handle med Vore Undersaatter, ja selv med Os, værre end Hedninger og Tyrker. Vi have ikke argere Fiender, end disse Naboer. Men jeg skal gjøre Kjøbenhavn til en Stapelstad, saa det skal svie til Lybekkerne, og lade komme driftige Kjøbmænd fra Holland, og Fuggerne og Decc fra Augsburg, som kunne sætte Liv i Tingene; thi her gaaer det mig for dødt; saa skulle Hanserne nok faae Lov at neie sig for os Danske. Og aarlig skal der holdes et Møde af en Borgemester og en Raadmand fra hver Kjøbstad i Riget, for at de samlede kunne overlægge, hvad der er til Fremme for Handel og Vandel. Thi jeg vil have Borgerne frem, at de kunne danne en Middelstand, som Vi haardt trænge til. Vi be-

høve endnu noget Mere end Herrer og Trælle. Præsterne have en Tidlang dannet dette medium, men nu have de sat sig i Hoisædet, og ere værre hartad end Adelsmændene. Det er Borgerne, som jeg vil hjelpe frem ved Handel og Vandel. Kunde jeg ødelægge Lybekkerne, var det mig til stort Gavn, thi det er Ret, hvad Du før har sagt mig, Mester Gotfred, at Holstenerne holde sammen med Lybekkerne. Hans Kjærlighed Hertugen til Holsteen, vor gode Farbroder, han er en snu Ræv, han tog Os gjerne Halvdelen af vort Rige bort, om han det kunde. Jo, han er en smuk Kjærlighed! Men endog Ræven er snu, sælges dog flere Rævebælge end som Æselshuder, siger Ordsproget, og Hans Kjærlighed skal vogte paa sit eget Skind, at han ikke napper saalænge i Vort, til vi lade ham føle, at vi ere fødte med Kloer."

Efter denne lange Enetale spurgte Kongen, hvilke Folk der var i Forhallen. Bogtrykkeren nævnede Adskillige, hvorved han iagttog den Forsigtighed, at nævne Dem først, som han vidste vare mindst godt anskrevne hos Kongen, hvis Ansigt ogsaa efterhaanden opklaredes, med hvert af hans Tilhængeres Navne. Omsider nævnede han ogsaa Claus Daa.

— „Hvad? Den unge Stratenrøver, som bryder min Landefred og øver Vold imod fredelige Borgere?" udbrød Kongen med Heftighed.

— „Allernaadigste Herre," sagde Gotfred af Ghemen, „der kan vistnok siges Meget baade pro og contra i den Sag, og det lader til, at han har virksomme Fiender ved Hove. Men det er hans Lykke, at Eders Naade ikke dømmer Nogen uhørt, og dersom I vil tillade mig ydmygst at melde, hvad jeg har erfaret derom, vil I maaskee finde ham mindre strafskyldig."

Og nu førte Bogtrykkeren et vidtløftigt Forsvar for Claus Daa og stræbte at bevise, at han ikke havde begaaet den Misgjerning, man vilde paabyrde ham, i hvo der saa havde begaaet den. Madam Sigbrit, som havde talt med den unge Mand, var af samme Mening, hun troede ogsaa, at han var uskyldig kommen i Vanrygte. Dette Argument, som han anførte tilsidst, stemte Kongen mildere, som satte stor Lid til Sigbrits Dom i de fleste Anliggender, og godt kunde lide, at den stolte Adel ydmygede sig for hende.

— „Vi ville selv forhøre ham," sagde Kongen, „og det skal være Os kjært, om han kan findes brødefri; han er en brav Mands Søn, men det er ikke

altid sagt, at Art følger Art, og der kan tidt komme en sort Unge af et hvidt Æg. Mig skal forlange at vide, hvem der vil forestille ham for mig. Er han kommen alene?"

— „Naadige Herre, det er sære Tider, vi leve i," sagde Bogtrykkeren smilende, thi han vidste forud, at det, han nu vilde sige, maatte finde Indgang hos Kongen. „Det er sære Tider, og der fatteder ikke Meget i, at jeg, som kun er en simpel og ringe Borger, havde maattet sige god hos Eders Naade for en høibaaren Adelsmand; thi som Alle vidste, at han var i Vanrygte, vilde Ingen kjendes ved ham af hans Egne, da han kom i Eders Naades Forhal."

— „Ey, Mester Gotfred, I er mig god nok til at forestille mig en Adelsmand," sagde Kongen. „Jeg vil ikke raade Nogen, at trække paa Skuldrene ad en Borger og lade mig see derpaa."

— „Jeg takker Eders Naade for Eders gode Mening om min Stand. Kjøbenhavns Borgere vide, at I er dem huld og bevaagen, og de bede Godt for Eder og elske Eders Naade med Trofasthed. Men Herr Claus Daa har fundet en bedre Borgen, thi jeg hørte nys Rigets Admiral sige, at hans Sag ikke stod værre, end at han selv vilde forestille ham

for Eders Naade, hvis hans Faders Navn ikke var Anbefaling nok."

— „Hm! Sandt at sige havde jeg Intet havt imod, at I havde indført ham, om det saa kun havde været for at lade Dem see, at jeg skjønner lige saa meget paa en brav Borger, som Gotfred af Ghemen, som jeg skjønner paa nogen Adelsmand i hele Danmark, og selv paa Rigets Admiral."

Med disse venlige og smigrende Ord tog Kongen Afsked med Bogtrykkeren, og lod Admiralen kalde. —

— „Og det er Eder, Søren Nordby, der vil sige god for en Mand, der har brudt min Fred," sagde Kongen, med en Mine, der mere saae ud som Unaade, end som Naade.

— „Eders Naades Høimægtighed, jeg vil sige god for Claus Daa," svarede Admiralen med fast Stemme, „og dersom den Mand har brudt Eders Landefred, saa vil Søren Nordby lide Straffen derfor."

— „Ey, Søren, I er meget vis i Eders Sag," sagde Kongen med mildere Stemme. „Jo argere Skalk, jo bedre Lykke, siger Ordet, og han maa være

en stor Skalk, thi han har bedaaret to Mænd, som ikke høre til de Dummeste."

Admiralen tog Claus Daas Forsvar, ligesom Gotfred af Ghemen; derpaa fortalte han Kongen Optrinet med den ondskabsfulde Ridder Stud, hvorover Kongen loe ret hjertelig.

— „Men han er kommen her til Staden under mistænkelige Forhold," sagde Kongen, „med en Mand, som ikke er meget Andet end en Oprører mod sin retmæssige, keyste og kaarede Konge. Hvad siger I dertil?"

— „Naadigste Herre, I tvivler vel ikke paa, at Søren Nordby er Eder en tro Tjener. Men dog vilde han ikke tage i Betænkning, at ride ad samme Vei som en Affending, der bringer Budskab til at udjevne Kiv og Splid. Og at Claus Daa er en brav Adelsmand, det vil jeg give Beviis for, thi det er let at kjende Mand i Medgang, men det er kun en Ædel, der kjender ham, naar der er Fare ved."

Og nu fortalte Admiralen hvorlunde Claus Daa havde vedkjendt sig sin Reisefælle, hvor denne havde staaet som en Mand, hvem Alle droge sig bort fra, og som Nogle endogsaa troede at de kunde forhaane. Derpaa kom han til at omtale Striden med

de unge Hofsinder. Det formildede Kongen Noget mod Gustav Eriksson, at han havde ydmyget de mundkaade, unge Adelsmænd, og han kunde heller ikke Andet end indrømme, at Claus Daas Adfærd ved denne Leilighed havde været mere ridderlig end de Andres. Men da Admiralen ad mange Omveie omsider rykkede frem med, at den svenske Affending havde fordristet sig til at komme i Forhallen og vilde fremstille sig uden at være kaldet, blev Kongen rasende, og hans Heftighed blussede saa hurtigt i Veiret, at det ikke var Søren Nordby muligt, at faae et Ord indført. I saadanne Dieblik var Kongen forfærdelig at see; Dinene lynede, Dienbrynene bevægedes op og ned, Læberne dirrede, Kinderne bleve snart røde, snart blege, og hele Ansigtet var fortrukket. Søren Nordby var en af de Faa, som ikke skjelvede i saadanne Dieblik, ja, han havde endogsaa Mod til selv at fremkalde Stormen, naar han troede, som i dette Tilfælde, at det var bedst at faae den til at udrase, for at afværge større Ulykke.

— „Guds Drofs! Det vover han!" udbrød Kongen, der sprang op med knyttet Haand, og begyndte at stamme. „Ey, ey, ey! Jeg vil lade ham hænge i den høieste Galge, den svenske Forræder, til

Føde for Ravne og Krager, Andre til Skræk og Advarsel."

Og nu fulgte en Strøm af Forbittrelse, som det er umuligt at beskrive. Men Admiralen vidste, hvorledes man burde omgaaes Kongen. Han lod Vreden rase en rum Tid, indtil han mærkede, at den begyndte at sagtne; og nu modsagde han ham ikke, eller gjorde ham Forestillinger, tvertimod deelte han tilsyneladende Kongens Anskuelser, og skaffede paa denne Maade Modsætningen Indgang. Ved dette Krigspuds havde denne djerve Mand, hvis Charakteer Christian den Anden ubetinget ydede Agtelse og Tillid, oftere formaaet at vende hans heftigste Vrede til Forsonlighed.

— „Befaler Eders Naade, at jeg skal lade ham fængsle paa Stedet?" sagde omsider Admiralen, og tilføiede hurtig, inden Kongen kunde faae Tid til at svare: „Det vil være nemt gjort, thi han er kommen alene og saa godt som ubevæbnet, og de kaade, unge Herrer, som han nys stoppede Munden paa, de ville ikke forlange bedre, end at være en heel Snees om at binde ham. Saa er der ikke Andet tilbage, end at fornegte ham den Leide, som et Fredsbud tilkommer, efter ældgammel Skik og Vane, og saa hænge ham som en feig Tyv; og det skulde være sært, om ikke

en af Bisperne kunde paatage sig at føre os det fornødne Beviis for, at der var rettelig handlet med ham."

Denne Betragtning virkede paa Kongen, om hvem en samtidig Historieskriver, — den samme Svaningius, som vi have hørt være endogsaa fiendtlig sindet imod ham — indrømmer, at „ihvor stor Haardhed han end øvede og hvor meget han end var hengiven til Vrede og Hastighed, saa skred han dog aldrig til nogen Execution, uden foregaaende retslig Undersøgelse, og uden at kunne ophitte nogen specieux **Prætext** dertil."

Efterhaanden sagtnedes Kongens Vrede; men som et oprørt Hav endnu vedbliver at bølge og er farligt at bereise, længe efter at Stormen har lagt sig, saaledes var Kongen endnu ikke god at komme nær, omendskjøndt han atter havde indtaget sin Plads i Lænestolen, og ikke mere talede om at lade den svenske Affending hænge. Da blev Samtalen meget beleiligt afbrudt ved Lyden af Piber og Trommer.

— „Hvad nu? Hvad er det for Larm?" spurgte Kongen barsk.

Admiralen var gaaet til Vinduet, hvorfra man kunde see ud over en Deel af Staden.

— „Det er den høiærværdige Fader i Gud, Erkebispen af Lund, med sine Svende, der drager hid med Piber og Trommer fra sin Bispegaard ved Sankt-Nicolai, som han vilde berende Slottet.“

Admiralen deelte Adelens almindelige Uvillie mod den hovmodige Erkebisp Birger, som var af borgerlig Fødsel. Det kom ham meget tilpas, at benytte Erkebispen til Afleder for Kongens Vrede.

— „Ti, tyve, halvtreds ... to hundrede Svende, — og en halv Snees Munke. Det kalder jeg et Følge for en geistlig Mand, som skulde beslitte sig paa Ydmyghed,“ vedblev Admiralen, som bestandig stod ved Vinduet. „Det er ikke saa urimeligt, at han skriver sig Vi og af Guds Naade.“

Kongen trommede med Fingrene paa Bordet. Denne Lyd blev bestandig stærkere og stærkere. Admiralen lod, som om han ikke mærkede det.

— „Nu ere de ved Vindebroen. Halvdelen af Svendene bliver dog udenfor, lader det til, og Musikanterne; den anden Halvdeel følger Erkebispen ind paa Slottet. Hm! Han gaaer over Broen som en Triumphator. Man skulde troe, at vi levede i aabenbar Feide med den hellige Mand, det er en heel Landstorm, han fører imod os.“

— „Ja, jeg skal storme ham," udbrød den forbittrede Konge, hvis Heftighed tiltog, saa at han stammede og neppe kunde finde Ordene. „Ey, ey, ey! Han vil spille Konge! Han fører flere Svende med sig, end Vi Selv bruger! Guds Drosz! Jeg skal vise ham, hvem der bærer Krone og Scepter! Jeg har forbudt de Skaldemunke at gaae med Piber og Trommer, det er en Bespottelse af den hellige Kirke. Jeg har forbudt det og forordnet, at Erkebispen kun maa have tyve Mand i Harnisk, foruden den fornødne Clerus, og Bisperne tolv til fjorten Mand. Og han kommer mig med en heel Hær, til Trods for mit kongelige Bud! Ha! Kunde jeg leve den Dag, at jeg kunde knuse disse Bisper, som nu spille Mester med os! Kunde jeg blot leve den Dag!"

— „Hvorledes varetage de Kirkens Bestyrelse?" vedblev Kongen, idet han med Heftighed gik op og ned ad Gulvet, og hurtig baade spurgte og svarede sig selv. „Som Skurke og Gudsforgaaede. De lade sig finde i Ølhuse og Kipper, men sjelden i Kirkerne, og saa ere de drukne og bande paa Prædikestolen. Det varede fjorten Aar, inden Bispen i Ribe holdt sin første Messe, men Indkomsterne tog han den første Dag. Som Herren er, saa følge ham Svende.

De holde kun Gudstjeneste to Gange om Aaret, og saa lade de endog Tjenesten besørge af uvidende Læsepræster, som neppe kunne friste Livet, medens de Selv fede sig med Offer og Tiende og leve et skændigt Levnet. Sexten Kirker have kun to Præster, for at disse kunne blive desto federe, mens Bønderne savne Guds Ord. Hvorledes gaaer det til i Klostrene? Værre end i Helvede, som er deres rette Værnething. Der skeer paa een Dag flere Misgjerninger i disse Reder, end i en Maaned i det ganske Land; thi hvor Vor Herre har en Kirke, der har Fanden et Kapel. Hvorledes have de handlet med Os og vore Forfædre? Som Skjelmer og Bedragere, og dertil som Pligtfogeder, hvad værre er. De have ført det myndige Sprog, og Kongerne have kysset paa Riset. Men jeg har svoret en liflig Eed, at saadan skal det ikke blive. De eie en Trediedeel af det ganske Land, uden at svare Skat og Tynge, og selv eie Vi neppe en Havreavne! Hvorledes holde de Kongens og Landets Fred? Som Stimænd, Tyve og Forrædere. De lade deres Fiender ihjelslaae paa Kirkegaarden, de drage Klostergodser fra Kronen, de tage Kongens Sølvskat til sig og beholde den, de gjøre Forbund sammen, og med Landets Fiender. Ja, den Lydighed

de Riget ville, den førte vel en Flue bort paa sin Rumpe! Bispen i Fyen har ladet min Fru Moders Foged paa Næsbyholm ihjelslaae, og hverken for Os eller for Enkedronningen skal der være Ret at faae imod Jens Beldenakke? Ey, ey, ey! Det skal faae en anden Gænge. Guds Droß! Det er et sælsomt Regimente, Vi føre nu for Tiden; men saaledes skal det ikke blive, thi da maatte Fanden være Konge i Danmark. De troe paa Haandfæstningen som paa deres Confiteor; men de skulle vel vide, at da jeg skrev under den, da var jeg ikke tilsinds at holde slige skammelige Paalæg. Den leer bedst, som leer sidst. De troe at de ere sikkre, for de have taget Hornene af mig; men de have glemt, at kullet Oxe kan ogsaa stange. Det skulle de faae at føle, ja, det skulle de faae at føle, naar Tid er dertil. Endnu er den ikke kommen, men hver Dag bringer nærmere til Dommensdag, siger Ordet. Jeg skal komme over dem, naar de vente det mindst og ere bedst trygge, thi jeg skal være en Mester i at simulere, saa godt som nogen Bisp."

Kongens Heftighed havde naaet en forfærdelig Grad; men han beviste Sandheden af sin Paastand, at han var en Mester i Forstillelseskunsten, thi næ-

sten i samme Dieblik vendte han sig til Admiralen og sagde: „Lad Det være sagt til en Mand uden Øren, Søren Nordby, hvad Kongen her har talet i denne Stund, og det skal ikke være til Eders Skade. Lad Erkebispen kun komme, han skal finde sin Mand for sig; jeg vil endnu en Stund fodre hans Anmasselser, at han kan gjøre sig ret tyk, men han skal komme til at betale Gildet, saa sandt jeg er Konge, og det saa meget dyrere. Lad ham kun komme, Vi skulle vel leve den Dag, at han banker paa min Dør og beder om Forlov." —

Et Dieblik efter at Admiralen havde forladt Kongen, traadte Erkebispen, ifølge sit Privilegium, ukaldet og uanmeldt ind i Audientsgemakket.

Det var to Magter, der her stode lige over for hinanden, Kongen og Kirken. Den myndige Erkebisp Birger, en Søn af en ringe Degn og Kirkesanger, ifort sin fulde pontifikale Pragt, straalende af Guldbrokade og Ædelstene, stod stolt og trodsig lige over for Christian den Anden, Ætlingen af Fyrster og Konger, hvis beskedne sorte, spanske Dragt, langt mere end Erkebispens, svarede til Skriftens Ord om den Ydmyghed, som en Guds Tjener skal beflitte sig paa. Begge disse Magter hadede hinanden, thi Det,

de strede om, var intet Mindre end det jordiske Gods og den timelige Myndighed. Kampen fortes næsten aabenlyst imellem dem, med alle de Vaaben, der stode til deres Raadighed. Begge disse Magter stode isolerede; men Geistlighedens Stilling var den farligste, thi denne Stand var paa eengang forhadt af Adelen og foragtet af Folket. I sin overmodige Stolthed indsaae den ikke, hvor nær den stod ved Afgrunden, og det faldt den ikke ind med en Tanke, at Adelen, som talte saa mange Medlemmer i denne Stand, alligevel vilde vende sig imod den i det afgjørende Øieblik. Det indsaae maaskee Kongen; men hvad han neppe troede, det var, at Adelens Vælde vilde voxe, naar Geistlighedens var knækket, og at den, af de sammenstyrtende Ruiner, vilde danne sig et endnu fastere Værn mod Kongemagten, og næsten ganske tilintetgjøre dens Betydning.

Efterat de første salvelsesfulde Hilsener vare forbi, fremkom Erkebispen med en Klage over en af Kongens Lehnsmænd, som formeentlig havde forurettet et af de skaanske Klostre, hvorfor Erkebispen fordrede Fyldestgjørelse.

— „Jeg hører intet Andet end Klager og Kæremaal, høiærværdige Fader," sagde Kongen utaalmo-

dig. „Det er fra den tidlige Morgen til den sildige Aften et fortsat Litani af Besværinger, som Kirken har at gjøre Os."

— „Vi vilde slet forvalte det Embede, som den hellige Fader har betroet Os, hvis Vi lode Kirkens gode Ret forringes af de verdslige Embedsmænd," sagde den hovmodige Erkebiskop, uden at bryde sig det Mindste om Kongens Utaalmodighed. „Det er allerede haardt nok for Klostrene, at de skulle svare Vorgeleie til Kronen; thi det er ingen ringe Udgift, at tage de Krigsfolk og Heste i fuld Forpleining, som I, Durchlauchtigste Konge, sender til Klostrene, og som ofte blive der hele Aaret om, ikke at tale om den Forargelse, disse verdslige Krigsmænd ofte give vore egne Svende ved et slet Exempel. Men naar Lehnsmændene kunne forlange, at flere Folk skulle tages i Vorgeleie, end der er Brev paa, da gaaer det vel vidt, og Saadant maa ikke finde Sted. Det er ligeledes til stor Skade for Kirken, at Kronen kan forlehne nogle af vore Nonneklostre til dens Lehnsmænd, som bestyre Klostergodset imod at underholde Klosterjomfruerne, saaledes som Tilfældet er med Vor Frue Kloster i Roeskilde, Ekloster, Dalum og Byringe Kloster med flere, men det finder nu engang Sted og

har gammel Vedtægt for sig. Men skulde Saadant udvides ogsaa til Munkeklostrene, eller skulde Lehnsmændene uden Videre kunne tiltage sig en ulovlig Myndighed, som fik Medhold, da have Vi intet Andet at gjøre, end at føre Klage derover for den hellige Fader i Rom, hvis Legat Vi ere, og da skal Kirken vel faae den Lydighed, som den tilkommer. Om en saadan Lehnsmand blev ramt af det Band, som han noksom har forskyldt, og som Vi forlængst selv havde kunnet sætte ham i, hvis Vi ikke havde foretrukket at forsøge mildere Midler først, da maa han tilskrive sig det selv og Dem, som ere over ham."

Kongen havde havt Møie med at betvinge sin Vrede under dette lange Klagemaal; ikke desto mindre var han saa meget Herre over sig selv, at han kunde sige med en rolig Stemme og et overlegent Smiil: „Ey! Vil I klage over Os til Paven i Rom? Det kommer mig beleiligt, thi da jeg vil klage over Eder, kunne vi forene os om Udgifterne, som ville medgaae til denne kostbare Reise. Jeg har stærkt tænkt paa at sende Provsten i Børlum, Vor Rigsraad Antonius Fyrstenberg, til Rom, til den hellige Fader selv, for at faae Ret over de stridige Prælater, og fornemmelig over de børlumske Bisper ved Aalborg, som idelig

fortrædige mig, og staae i Forbund med de onde Lybekkere og med Hertugen af Holsteen. Det er paa Tide, at der gjøres Ende paa alt Dette, som jeg forlængst er ked af at taale."

— „Durchlauchtigste Fyrste," sagde Erkebispen, som ikke vidste om Kongen spøgte eller talede Alvor, „det vilde da være hurtigere at føre Eders Klage for den hellige Faders Stedfortræder, som her staaer for Eder. Jeg vidste ikke, at Eders Naade havde nogen Grund til Klage."

— „Nu vel," sagde Kongen, „saa vil jeg sige til Eder, hvad jeg tænker derom. Disse fromme Bisper gjøre mig det for broget og lade sig for mange Misgjerninger komme til Last, og det kan jeg ikke længer tie til, hvis jeg ikke vil ansees for en uchristelig Konge. Den Ene, skjøndt han kjender Kydskheds-Loven, underholder hjemme sin Søsterdatter i sit Huus, imedens Manden endnu lever, og ansporer Alle til at følge et saa skændigt Exempel. Han har hende tilfælles med sin Paarørende, den ældre Bisp. Han raser imod sine Undergivne og imod Almuen, og underholder Angivere, som lægge Bøndernes Enfoldighed Strikke, og ved Leilighed berøve dem deres Gods ved alskons Underfundighed. Den Anden er Dag og Nat

beskæftiget med at drikke sig en Ruus, og at opvække Mord og Strid og Trætte og andet Niddingsværk. Den Tredie har begge Delene tilfælles med de to Andre, og holder det for en særdeles Ære at vinde Prisen i at drikke. Jeg mener vel, at mine Klager fuldtvel opveie Eders, høiærværdige Fader. Thi her gjelder det om noget Mere, end om et usselt Borgeleie og slige timelige Ting."

Erkebispen fandt det passende, at nedstemme Tonen og undgaae at svare ligefrem paa disse Beskyldninger. Han førte Samtalen hen paa de tvungne Laan, som Kongerne til forskjellige Tider havde gjort hos Klostrene, og som disse kun daarlig havde kunnet undvære, hvorfor de maaskee igjen vare gaaede noget alvorligere tilværks med at indkræve deres Tilgodehavende hos Almuen, end man strengt taget kunde billige; men det maatte man heller ikke regne dem altfor meget til Onde, da det fornemmelig, og maaskee alene, var skeet for at fremme Guds Riges Ære her paa Jorden, som ikke kunde bestaae, naar Geistligheden ikke fik de lovlige Indtægter, som hertil ere fornødne.

— „Guds Riges Ære bestaaer ved mange fære Midler," sagde Kongen. „Vi have ladet udgaae en

Forordning om hvorledes skal forholdes med Skibbrud og Strandgods; men de børlumske Bisper er den heller ikke tilpas, de mene, at Guds Rige taber ved at Strandretten bliver ordnet. Jeg indseer ikke, at det kan være Andet end uchristeligt, saaledes som før handledes med Skibbrudne paa Landets Kyster, og værst hvor Bisperne havde Stranden. De have gjort de danske Kyster værre anseete, end Hedningernes Lande; thi de sloge de arme Mennesker ihjel, for at røve Godset... til Guds Riges Ære."

— „Det er vel muligt, at Kirken undertiden har havt en ringe Fordeel af Strandinger," sagde Erkebispen; „men Eders Naade vil ved denne Forordning berøve Eder Selv en større Deel af Eders Indtægt, og dette bør I visselig betænke forinden."

— „Jeg veed vel, at jeg derved taber halvfjerdsindstyve tusind Gylden om Aaret, og det er ingen ringe Sum paa en Tid, da Bisper og Herremænd kun give ringe Krigsstyr, og Vi maae bede Borgere og Menigmand om Skat til Landets Fornødenheder. Men Ingen skal med Ret kunne sige om Christiern den Anden, at han har solgt Menneskeliv for Penge og ladet Misgjerninger skee for Vinding. Nei, det skal blive ved hvad vi have forordnet, skibbrudne Folk

skulle handles vel og skaffes Hjelp, Godset skal bjerges for en bestemt Løn, og fra livløse Vrag skal alt Godset oplægges i den nærmeste Kirke, som en Helligdom, i Aar og Dag, for at den rette Eier kan have Tid til at melde sig. Lehnsmændene skulle gjøre offentligt Regnskab over Strandingsgods, saa at Kongen ikke skal høre ilde derfor. Og det skal jeg vel vide at holde over, saa sandt jeg er en ret Konge, som veed min Christendom; thi gjorde jeg anderledes, da var det Syndigt og Skammeligt."

— „Jeg tvivler ikke om, at Eders Naade veed Eders Christendom," sagde Erkebispen med tvungen Venlighed; thi han haabede endnu bestandig at kunne udvirke en Forandring i denne Forordning, til Fordeel for Bisperne, hvis Tab langt oversteg Kongens, da Klostrene og Bisperne havde betydelige Besiddelser langs med Kysterne. „I Bibelen staaer imidlertid Intet om Skibbrud," tilføiede han smilende.

— „Have I da aldrig læst det femte og det syvende Bud?" svarede Kongen med streng Alvorlighed, der atter forjog Erkebispens tvungne Smiil. „Jeg vil minde Eder om at læse disse tvende Bud efter, da vil I vistnok finde, at Bibelen taler ogsaa om Skibbrud. Og talede den end aldrig derom med et

eneste Ord, saa er min Forordning dog et Bud, som skal staae ved Magt, trods Alt, hvad I kunne sætte derimod. — Men jeg er vis paa, at I meget mere vil fremme mine christelige Hensigter. Det vil være mig kjært, min Fader, om I og Bisperne ville erkjende, at vore Veie ikke ere saa modstridende som det ofte bliver sagt af Ildesindede, der søge Fordeel ved at sætte Splid imellem Kirken og Kongen, som er Kirkens bevaagne Søn."

Og med disse værdige Ord tog Kongen Afsked med Erkebispen, som var synlig utilfreds med den Vending, denne Samtale havde taget. Efter at have meddeelt Kongen Velsignelsen med hovmodig Salvelse, forlod han Gemakket. Kongen saae efter ham og strøg sig med Haanden om Mundskjæget, ligesom for at borttage det Smiil, der for et Øieblik bevægede hans Læber. Da den værdige Bisp Ove Bilde derpaa blev kaldet til Audients, var ethvert Spor af Vrede forsvundet, og Kongen talede med denne gamle Rigsraad, som om han ikke havde hørt til den samme Stand, som Erkebispen og Prælaterne. For Ove Bilde havde han udeelt Agtelse, og paa samme Maade betragtede alle Stænder denne Mand, der med en redelig og ubestikkelig Charakteer besad stor Lærdom og

megen Dannelse. Med ham overlagde Kongen det Svar, der skulde gives den svenske Affsending, og overdrog til denne sin Canceler, at affærdige Gustav Eriksson med det Budskab, at Kongen indvilgede i den af Rigsforstanderen foreslaaede Sammenkomst og nærmere vilde meddele ham Underretning om Tiden, naar det behagede Hans Majestæt af de tre forenede Riger at lade Steen Sture kalde til dette Møde.

— „Naadigste Herre," sagde den gamle Biskop, „jeg takker Eder for denne Retfærdighedshandling, og jeg priser det Land lykkeligt, hvor Retfærdigheden sidder paa Thronen."

— „Ak, min Fader," sagde Kongen med en mismodig Stemme, „hvad nytter det, at Retfærdigheden sidder paa Thronen, naar Underfundigheden staaer ved Siden af. Hoben er slov, Forræderiet hviler aldrig, og Virksomheden er Archimedes' Løftestang; den er stærkest hos den Onde — hvad nytter da Retfærdigheden? — Ja, en Konges Kald er et byrdefuldt Kald. Lykkelig Den, som kan hvile i Fred."

— „Vi ere ikke her paa Jorden for at hvile i Fred, men for at arbeide, og vort Arbeide er afveiet efter vor Bestemmelses Evner," svarede Ove Bilde med trøstende Fromhed. „Tro mig, naadigste

Herre, Den, som aldrig har følt Smerte, nyder kun det Halve af Glæden. Den ædleste Lod paa Jorden er sandelig ikke tilfaldet Den, der hviler og nyder i Fred. Vi kunne vel for et Dieblik misunde det Menneske, der hviler og nyder; men Himmelens Ro afspeiler sig dog snarest paa Dens Pande, der arbeider og stræber."

Kongen rakte til Afsked den gamle Canceler sin Haand, som han ærbødig trykkede imellem begge sine. Derpaa forlod han Audientsgemakket. Og saaledes bleve alle De skuffede, som havde ventet, at den svenske Adelsmands Komme til Kjøbenhavns Slot skulde blive en halsløs Gjerning. —

Efterat mange Flere deels vare kaldede til Kongen, deels havde begjeret Audients, og mange vigtige Statssager vare afhandlede, traadte Kongen endelig ud i Forhallen, for at see Dem, der vare komne for at opvarte ham. Iblandt Disse traadte Ridder Jørgen Tengnagel frem, og udbad sig naadigst Tilladelse til at turde skjenke Kongen et Kjørritz, som et Kjøretøi dengang kaldtes, hvilket han havde medbragt fra Udlandet og som paa den Tid var en stor Sjeldenhed.

— „Vi blive stærkt begavede med Kjørritzer," sagde Kongen smilende; „Vi ere kun i Forlegenhed

med at bruge dem ved nogen værdig Leilighed. Igaar skjenkede Ivar Lunge Os et prægtigt Kjørritz, som han har medbragt fra Frankerige og hvori Vi kunne age med Vor Dronning, og idag faae Vi end et. Jeg havde ikke troet, at der vare saa mange Slags Kjørritzer i Verden, som det lader til, thi I sagde mig igaar, Ivar Lunge, at Eders havde ikke Mage."

— „Naadigste Herre," svarede Ivar Lunge med et dybt Buk, „fordi Herr Jørgen Tengnagel har offereret Eder et Kjørritz, er det derfor ikke sagt, at det er Magen til mit. Og jeg fordrister mig endnu til at paastaae, at det, I naadigst har modtaget af mig, ikke har sin Mage; thi det er nylig opfundet i Frankerige, og da jeg forlod Landet, havde ikkun Kongen af Frankerige og Prindserne af det kongelige Blod anskaffet saadanne, og derfor har jeg ogsaa meent, at det var en Gave til en Konge, som det ikke sømmer sig nogen Ringere at bruge, men som var bedst skikket for en Konge og en Dronning."

— „I er meget artig, Herr Ivar Lunge, baade mod Os og mod min naadige Frue. Ogsaa Eder takker jeg, Herr Jørgen Tengnagel, for Eders venlige Gave."

— „Jeg seer vel, at jeg er kommen for seent

med min ringe Gave," sagde Jørgen Tengnagel, med et vredt Sideblik til Ivar Lunge, „eftersom min Medbeiler er kommen mig i Forkjøbet hos Eders Naade, med en, der tør prale af en kongelig Oprindelse, hvilket jeg ikke vil prøve paa. Men min er alligevel ikke mindre vel meent, end om den var kommen fra en Lykkeligere."

— „Ey, ey! Troer I at jeg tvivler derom? Dersom I bedre kjendte Landets Sæd, da vilde I vide, at dansk Mand aldrig skuer given Hest i Munde; thi Givet er altid smukt nok. Enhver giver efter Evne og Leilighed, og hertillands troe vi ikke altid, at fattig Kone giver Hønseæg, for at hun vil have Gaaseæg igjen. I seer saa vred ud, Mand, at jeg næsten fristes til at troe, at I havde Noget for Øie med Eders Gave," vedblev Kongen, som havde gjennemskuet Jørgen Tengnagels Hensigt. „I minder mig om det gamle Ord: med Gave gjør man Munke andægtige; Fiender venlige og Alle villige. Men Vi lade Os ikke bestikke. I begjerer af Os, at Vi skulle give Eder Fortrinet for Ivar Lunge, som er en dansk Mand, og sætte Eder til Øverste for noget Fodfolk. Og derimod skulde Vi Intet have, dersom I kan bevise, at I er bedre forfaren i alskjøns Kamp

og Ridderspil end Ivar Lunge; thi det kommer Os ikke an paa at være Dansk eller Nederlænder, men det er Os om at gjøre, at Vore Soldater blive godt anførte i Krigen. Vi ville lade anstille en Dystløben i Vor Viingaard som snarest, og der skulle I Begge vise Os hvad I kunne, Vi vil da Selv være Dommer. Og Den, som staaer sig bedst, skal faae Bestillingen og blive Vor Øverste; thi det skal ikke siges om Os, at Vi have ladet handle med Os om Vore Embeder. Nei, saaledes faaer, sandt for Gud, Ingen Os op at age, om han saa gav Os et keiserligt Kjøtritz."

Kongen smilede tilfreds, som altid, naar han havde faaet to Adelsmænd æggede imod hinanden. Begge Ridderne bukkede og tilkjendegave deres Samtykke i denne Dom. Derpaa gik Kongen videre i Kredsen og standsede ved Søren Nordby, som forestillede ham Claus Daa. Kongen betragtede ham nogle Øieblik stivt og nødte ved sit skarpe Blik Claus Daa til at slaae Øinene ned, derpaa sagde han: „I har vundet Eder to sikkre Borgen hos mig, Admiralen og Mester Gotfred af Ghemen, og Den, En af disse to Mænd borger for, vil jeg tage for godt, om han end aldrig var Eders Faders Søn."

Kongen saae om i Kredsen med et hurtigt Blik, for at bemærke om ingen af Adelen skulde rynke Næsen, ved denne Sammenstilling af en simpel Borger og en af Rigets første Mænd. Men Alle havde Opmærksomheden henvendt paa Claus Daa, som med et dybt Buk modtog Kongens naadige Yttring.

— „Der har været talt mere om Eder, Claus Daa, end det er godt for en ung Mand," vedblev Kongen. „Det skulde være mig kjært om I kunde vise, at I ikke er vanslægtet fra Eders Art, men er lige saa dygtig i Ridderspil, som Eders Fader var i sin Tid. I vil finde Leilighed dertil ved Dystløbet, og jeg tillader Eder at benytte den."

— „Hoimægtigste Herre," svarede Claus Daa med en underdanig Hilsen, „mit Skjold skal paa den Dag forblive ophængt fra Solens Opgang til dens Nedgang, med Eders naadigste Tilladelse, og jeg vil modtage Kamp med Enhver, der vil vise mig den Ære at møde mig, baade med stumpe og med skarpe Vaaben."

— „De sidste vve bedst," sagde Kongen. „Ordsproget siger, at sløv Sax gjør skjevmundet Skrædder. Men I vil ikke mangle paa Mænd at stride imod,

thi Vore Hofsinder ville ikke forsømme Leiligheden til at tjene Priis og Ære."

Denne Indbydelse opvakte en glad Bevægelse blandt de unge Hofmænd, der længtes efter at vise deres Færdighed i Ridderspillene.

Da Kjøgemesteren — eller efter nuværende Talebrug: Hofmarskallen — Niels Lynge derpaa meldte Kongen, at „Maden var rede, hvis Hans Naade var ledig," og at Dronningen ventede paa hans Befaling, for at begive sig til Spisesalen med sine Jomfruer, afbrød Kongen Samtalerne med sine Mænd, og begav sig til Taffelet, fulgt af de fleste af de Tilstedeværende, som deres Rang i Staten eller Stilling ved Hove gav Adgang til at spise ved Kongens Bord paa saadanne Dage. Claus Daa befandt sig iblandt disses Antal.

Som efter en fælles Overeenskomst holdt de to Medbeilere sig tilbage i Skaren. Ved Udgangen af Forhallen standsede Jørgen Tengnagel, og i samme Øieblik laae en svær Hjorteskinds Handske for hans Modstanders Fødder. Ivar Lunge trak sin Kaarde med et veltilfredst Smiil, trak Handsken af sin høire Haand, gjennemborede den saaledes, at Staalspidsen gik igjennem Handsken, som han paa denne Maade

overrakte sin Modstander med en ceremoniel Hilsen. Jørgen Tengnagel rev den af Kaardespidsen og gik hurtig efter Skaren. Ivar Lunge stak endnu sin Kaarde igjennem Jørgen Tengnagels Handske, løftede den saaledes op fra Jorden og bar den paa Kaarden, indtil han udenfor Hallen mødte sin Page, til hvem han overgav den; derpaa stak han Sværdet i Skeden og fulgte efter de Andre op i den kongelige Spisesal.

Denne Hal var et langt Værelse med Tapeter af engelsk, forgyldt Læder. I den øverste Ende stode to kostbare Lænestole for Kongen og Dronningen, med Thronhimmel over. De andre Gjester sad paa ringere Stole, Herrerne paa den ene og Damerne paa den anden Side af Bordet. I den nederste Ende af Salen stod et saakaldet Tressur, et Slags Skab eller stor Dragkiste, som brugtes i Spisesalene til Büffet. Denne Mode var oprindelig fransk, som ogsaa Navnet viser, der var forvansket af det franske **Dressoir.** Saadanne Tressurer bleve i Almindelighed skjenkede som Brudegaver, og bestode af een, to eller tre Etager, Alt efter Eierens mindre eller større Fornemhed.

Man spiste dengang med Kniv og Fingre, thi Gafler vare endnu ikke opfundne; med et Stykke Brød

hjalp man sig over alle Vanskeligheder. Mund og Fingre tørte man af i Dugen. Efter Taffelet bleve Haandklæder og Vand til Haandvaskning, som stod beredt paa Tresuret, rakte Gjesterne af Kongens Tjenere, som Alle vare klædte i blaae Klæder, besatte med røde og hvide Snorer. Livreet for den kongelige Hofholdning skiftede dengang Farve med hver Konge; Christian den Førstes Folk havde Alle været „brunklædte, besatte med hvide og blaae Striger over og over,“ og Kong Hans's Folk havde været „grønklædte med blaae og hvide Striger over besat.“

I Stedet for at skildre det alvorlige og tause Taffel, hvor Enhver yttrede sig med den varsomme Tvang, som deels Kongens Heftighed, deels de mange modstridende politiske Anskuelser paalagde Gjesterne, ville vi meddele nogle Linier af Christian den Andens Hof-Instrux, hvori den Tids Skikke tale til os med Tidens egen Tunge.

Deri hedder det da blandt Andet: „Det skal skikkes saa, at Maden skal være rede hver Dag til Kongelig Majestæt og Hans Naades daglige Folk, saa at de vide at rette dem derefter, og skal Kjøgemesteren da give Kongelig Majestæt tilkjende at Maden er rede, og dersom Kongelig Majestæt ikke er le-

dig paa den Tid, da skal Vor naadige Frue holde Maaltid og Folket gaae tilbords paa samme Time, om Sommeren naar Klokken er imellem Ni og Ti, og om Aftenen imellem Fire og Fem, og om Vinteren naar Klokken er Ni, og om Aftenen naar Fem slaaer. Dersom Kongen ikke er ledig, skal Kjøgemesteren bestille at forvares Mad, til Hans Naades Hoimægtighed ledig bliver."

„Der skal hver Dag koges for Kongelig Majestæt otte eller ti gode Retter. For Hoffinder og Jomfruer sex Retter. Om Kjødbage: først Kaal med Flesk udi, et Stykke Kokjød med Sod under, et Stykke grønsaltet Kjød med Sennep, stegt Lammekjød, Høns heel soddet, saltet Vildbrad; og naar de fange fersk Vildbrad, da skal Dennem forkortes to af fornævnte Retter i den Sted, som er Steg og saltet Vildbrad. Sammeledes naar de fange Fugle, da skal Dennem afslaaes Høns derimod. — Om Fiskedage: Sild, en Ret Viinsuppe eller Grød, Bergefisk med Smør, fersk Torsk, eller anden Søfisk, Æg og fersk Smør. — Til Hoffindsstjenere fire Retter; til menige Folk tre Retter, som er Kaal eller Erter, og et Stykke tørt Kokjød; om Fiskedagene Sild, tør Fisk, Grød og Smør. —

Der skal intet Smør udspises om Kjødbage for Nogen, uden for Kongelig Majestæt og Vor naadige Frue."

„Naar Vi gaae tilbords, skulle stedse To være tilskikkede at tage vare, En paa Os og en Anden paa Vor naadige Frue, og staae ved Bordet og grangiveligen give Agt og tage vare paa, naar Vi give noget Tegn fra Os at Vi ville drikke, at Vi ikke skulle have behov at raabe dem til."

„Naar Vi have fremmed Folk, skal ei mere skænkes end tvendehaande Drik, som er Viin og Øl, og skal den bæres ind udi Kander."

„Saa tidligen som Maaltidet er giort for Kongelig Majestæt og Vor naadige Frue, skal strax optages og opbæres alle Kander og Bægre. Ville De have en Kande Øl om Eftermiddagen, da maae De den faae, men dog skal Vor Kjelder ikke stande aaben om Eftermiddagen, som hidtil skeet er, men den skal være lukt saa tidlig som Syv slaaer, og skulle Vore Drenge hente hvad de have Behov til Os og Vor Frue for fornævnte Tid, og sammeledes De, som tage vare paa Jomfruerne."

„Item skal og Kongelig Majestæt have to Capellaner og Vor naadige Frue een, som ere vel forfarne udi det nye Testamente og vel kunne synge, og

have et godt Maal til at prædike med det hellige Evangelium og Epistelen, og det at udlægge som behov gjøres. Sammeledes skulle de og føre et skikkeligt Præstelevnet og holde sig af al aabenbarlig Løsagtighed, som tilbørligt er, og skulle de hver Dag sige Messen naar Otte slaaer, uden de om Aftenen tilforn tilsiges at holde Formesse, og om Eftermiddag naar Tre slaaer tage vare paa at holde Aftensang og Nattesangen, og naar Sangerne ikke ere tilstede, da skulle de synge. Sammeledes skulle fornævnte Capellaner tage vel vare paa, hver Dag at læse tilbords og fra, og tjene den Stund, Maaltidet er; naar det er gjort, skulle de gange tilbords med Smaasvendene." —

Da Maaltidet var tilende og Capellanerne havde læst frabords, begav Enhver sig til Sit. Kongen gik til sit Arbeidsværelse, Slotsherren til sin Bolig, hvor han lod Hans Faaborg hente Ole Skaaning, som Skriveren bestandig havde roest for at være en snu, dristig og tillige tro Svend. Med ham talede Slotsherren længe, og til sin store Ærgrelse kunde den lurende Skriver gjennem den lukkede Dør kun opfange enkelte Ord, men dog nok til at vide, at Slotsherren vilde sende Ole Skaaning bort i et hem-

meligt Ærinde til Spanien, som Denne vel ikke vidste hvor laae, men som han dog meente, at en ufortrøden Mand kunde finde, naar han blev ved at ride til han havde naaet det. Ole Skaaning meente, at han nok skulde tjene baade sig selv og Slotsherren til samme Tid, og saasom han vidste, at hans „hæderlige gamle Moster" kunde være bragt i Sikkerhed forinden, vilde han være rede til at sidde op næste Dags Aften, hvorimod Torben Oxe lovede at forsyne ham med en udholdende Hest og hvad Mere der udfordredes til en saa lang Reise.

— „Det er den gamle Abrahams Lykke," mumlede Ole Skaaning, da han forlod Slotsherren. „Lad ham da leve, den rynkede Synder, thi det lader til at Ole Skaaning er bestemt til at komme høiere op, end til Bøddelembedet. Hvem kalder? Det er Hans Skriver, hvad mon han har paa sit Hjerte? Mon han har forvundet Sorgen over sine hundrede Gylden. Den Skjelm lister sig altid omkring som en Kat, der vil fange Spurver. Han gjør Tegn om jeg vil drikke en Kande med ham? Ja, Gu vel! Ole Skaaning er ikke strax bleven storagtig, fordi han skal reise i et hemmeligt Ærinde for

Slotsherren til Spanieland. Til at tømme en Kande er der vel sagtens Tid nok."

Og nu fulgte Ole Skaaning Skriveren til hans Kammer, hvor de Begge gik ind og laasede Døren af efter dem. —

X.

Brevskaberne.

Den næste Dags Eftermiddag gik en Dame, indhyllet i sit Regnklæde, gjennem Østerport, med saa hurtige Skridt, at hendes Tærne neppe kunde følge hende. De toge Veien tvert over Marken og standsede ved Hans Knaps Huus, der lod til at være Maalet for deres Vandring.

Herberget var i dette Øieblik tomt for Gjester, Verten stod selv i Døren og saae forventningsfuld omkring, medens han andægtig foldede Hænderne over sin tykke Mave, dreiede den ene Tommelfinger rundt om den Anden, og beregnede den Medgivt, som den rige Gotfred af Ghemen kunde give sin Søn Frants, der beilede til den smukke Anna.

Da de to Fruentimmer standsede ved hans Dør,

lettede han paa Huen; men da den Forreste tog Regnklædet af Hovedet og spurgte: „Er Eders Pleiedatter hjemme, Mester Hans?" — fik han strax Huen i Haanden og bukkede den ene Gang efter den anden, idet han idelig gjentog: „Det er saavist en stor Ære, I gjør mit ringe Huus, Jomfru Dyveke, en meget stor Ære."

— „Svar mig paa mit Spørgsmaal, og snak ikke mere om Æren," sagde Dyveke. „Jeg spurgte om Eders Datter er hjemme?"

— „Min Pleiedatter Anna? Ja, hun..."

— „I har jo ikke nogen anden Datter end Anna," sagde Dyveke, der blev mere og mere utaalmodig. „Har man nogensinde seet en enfoldigere Mand! Hvorfor svarer I mig ikke?"

— „Ja, hun er saavist hjemme, og hun vil skjønne paa den store Ære, der vederfares os, men hun . . ."

— „Hun er da ikke syg?" udbrød Dyveke hurtig og med Deeltagelse.

— „Frisk som en Fisk, frisk som en Fisk, jeg takker for gunstigst Efterspørgsel, og jeg og min Kone ogsaa, alle Helgene være lovet. Jo, det er et sundt Strøg herude ved Stranden, vi ere Alle saa friske..."

— „Jeg spørger kun om Anna, hvor er hun?" spurgte Dyveke heftigt og stampede med Foden paa Jorden.

— „Paa sit Kammer, Jomfru Dyveke," sagde Verten. „Men jeg vil ydmygst bede Eder at forunde mig naadigst Gehør, da Himmelen netop sender Eder, i det Øieblik en bekymret Mand har anraabt om dens Bistand, til Fremme for hendes egen Lykke."

— „Naa, hvad vil I sige mig? Kom frem med det, men hurtig, thi jeg har ikke Tid at spilde."

— „Vor Herre bevare mig for at spilde en Tid, som er Eder kostbar, og som ogsaa er kostbar for vor Herre Kongen. Nei, det var en slet Løn for den store Ære, I beviser mit Huus. Nei! Saa daarlig Levemaade har jeg heller ikke, Jomfru Dyveke. Saa vil jeg da komme frem med mit ydmygste Andragende, saa hurtigt som det lader sig udsige, efter Eders Befaling."

Og nu kom Hans Knap endelig frem med hvad der tyngede paa hans Hjerte. Den unge Frants Ghemen, „som var saadan en agtbar ung Mand og en Søn af den rige Bogtrykker," beilede nemlig med Forældrenes Samtykke til Anna; men det lod ikke til at Pigen vilde give ham Gehør, og dog talede jo

Alt til hans Fordeel. Han vilde nødig tvinge Anna, eller indespærre hende i et Kloster, indtil hun gav sit Samtykke, hvilket han jo havde Lov til; han var den Mand, som foretrak at komme frem med Lempen og Forlig, fremfor med Kæmpen og Krig. Derfor vilde han nu bede Dyveke, som formaaede saa meget over Anna, om at nedlade sig til at gjøre hende Forestillinger desangaaende, og formaae det gjenstridige Barn til at give den unge Bogtrykker Gehør. Men Dyveke var ingenlunde stemt til at paatage sig denne Mission, og hun meente, at i Hjerteanliggender burde man ikke blande sig, thi det gik sjeldent godt, naar man vilde overtale til hvad der skulde være frit Valg, og det var bedst at lade Tiden raade.

— „Jeg har sagt det Samme mere end een Gang," sagde Verten; „men min Kone staaer saa strengt paa, at ville have Anna gift og ud af Huset. Og sandt at sige var Det det Bedste, der kunde vederfares hende, stakkels Pige, thi Huusfred er Huusfryd, og Giftermaal er Himmelens Gjerning. Tilmed er jeg ogsaa bange for, skal jeg sige os, at hun skal faae Nykker i Hovedet."

— „Lad I kun Anna med Fred, hun er en god og fornuftig Pige."

— „Ja, det er vel sandt nok, det er hun, det har I Ret i, Jomfru Dyveke. Men man har før seet, at en fornuftig og god Pige er bleven forlokket til at fange ufornuftige Griller, som have været til hendes Skade, thi Ungdom og Viisdom følges ikke altid ad. Her kommer saa Mange i mit Huus, baade Høie og Lave, Ringe og Fornemme, og med en smuk Pige maa man være varlig, skal jeg sige os, thi den bedste Ost bliver snarest fogt og lettest museædt. De unge Herrer ville nok beile med favre Ord, dem have de nok af, men Jevnlige kunne dog bedst sammen, det er en gammel Sandhed, og de ridende Svende ville kun have de agende Møer. Jeg er saa bange, at hun skal falde for meget i Øinene, saa at hun skal finde Naade for en af de unge Herrer, som nok vil smigre hende og snakke hende for, og saa glemmes det let, at Askebrud bliver aldrig kirkebrud. Er saa Ulykken skeet, at Pigen har forgabet sig i en saadan ung Herre, og han gaaer hen og gifter sig med en Anden af hans egen Stand, saa kan hun sidde der til Spot for alle Mennesker," vedblev den snakkesyge Vert, der nu havde faaet Munden paa Gang. „Thi der er vel Ingen, der bliver mere bespottet af alle Mennesker, end en Qvinde, som har været en fornem

Herres Elskerinde og er bleven forladt. Hende vil min Tro Ingen have med at gjøre, ja de ville knap see til hende, om de ere nok saa ringe."

— „I er en dum Sladdrer," udbrød Dyveke med Harme. „Hvor tør I plage mig med saadan Snak? I skal lade Anna med Fred, hvis ikke skal I faae med mig at gjøre, baade I og Eders Kone. Jeg tager Anna under min Varetægt, det kan jeg lade Eder vide, og handler I ikke godt med hende, vil jeg tage det, som om I havde handlet mig selv imod. Før mig nu til Annas Kammer, men hold Eder fra at lure ved Døren, siger jeg Eder, thi hvad jeg vil tale med Anna, det kommer kun mig og hende ved. Jeg skal da nok advare hende om ikke at høre paa forfængelig Tale, siden I beder mig derom; men Frants Ghemen maa tale sin egen Sag, thi Beile skal selv røgte sit Ærinde, siger Ordsproget."

Med Huen i Haanden og underdanige Buk fulgte Hans Knap Dyveke til Annas Dør, og gik derpaa ned, for at underrette sin Hustru om det fornemme Besøg. —

Anna sad foran det aabne Vindue og var saa ivrig beskæftiget med at fæste en rosenrød Hagesløife paa en lille Hue, at hun ikke mærkede Dyveke, der

traadte ind i Kammeret med listende Fjed, for at overraske sin Veninde.

Dyveke var utaalmodig kommen til Hans Knaps Huus, og Vertens ubetænksomme Snak havde opvakt hendes Vrede; men Alt var glemt, i det Øieblik hun betraadte det lille Kammer, saa mægtigt tiltalte den fredelige Ro og den Uskyld, der var udbredt over det, hendes Sind, som var aabent for saadanne Indtryk. Hun lod Øiet løbe rundt over de faa Gjenstande, det indeholdt, den sneehvide Seng, Boghylden med Legendebøgerne og Helgenbilledet, og den yndige Beboerinde, som sad paa den eneste Stol, bøiet over det lille Syebord. Hun maatte tænke paa sit eget prægtige Kammer, der var udsmykket med Alt, hvad kongelig Gavmildhed kunde skaffe tilveie, hvor der Intet savnedes — uden denne fredelige Ro og denne Uskyld, som hun maaskee aldrig før saa klart havde følt Betydningen af. Uvilkaarlig lagde hun Hænderne sammen og udstødte et Suk, der gjorde Anna opmærksom paa at hun ikke var alene.

— „Hvor Du har det deiligt, Anna," sagde Dyveke. „Magen til yndigt Kammer har jeg aldrig seet. Fuglene bygge jo næsten Rede inde hos dig! Og saa den smukke Udsigt over Havet! Der seiler en

fattig Fiskerbaad med røde Seil, den forekommer mig smukkere end nogen af Kongens prægtigste Galleier. — Min Gud, hvor jeg misunder dig! Jeg vilde med Glæde bytte hele vort Steenhuus derhjemme i Staden med samt Alt, hvad det rummer, for dette lille Kammer... for denne lille hvide Seng, som aldrig nogen Anden har hvilet i, end Du... Ak, hvad kan det hjelpe at tale om Sligt... Men jeg vilde gjerne give min hele Tilværelse, for at kunne være som Du, blot en eneste Dag,... og saa døe."

— „I taler saa besønderligt, Jomfru Dyveke, jeg veed ikke hvad jeg skal svare Eder."

— „Du skal Intet svare mig, thi der er Intet at svare derpaa," sagde Dyveke med den Heftighed, som hos hende altid afløste de enkelte bevægede Øieblik. „Kom, laan mig din Hue, jeg vil prøve hvordan den klæder mig."

Hun kastede sin egen kostbare Kniplingshue paa Gulvet, tog Annas simple Hue af Bordet og satte den paa Hovedet. Saa rykkede hun Stolen hen til det aabne Vindue, støttede Haanden under Kinden, og blev saaledes siddende en Tidlang, og stirrede ud over Søen. Men som om denne Stirren trættede hendes Øine, lukkede hun dem til. Hvor hun var smuk saa-

ledes! De lange, silkebløde Øienhaar laae som en Straalekrands langt ud paa Kinderne. Men de kunde ikke dække to store Taarer, der, som klare Diamanter, stode nogle Øieblik, inden de trængte igjennem Øienhaarene, og derpaa langsomt rullede ned over Kinderne. Neppe havde de naaet Vindueskarmen, før Dyveke sprang op og rev Huen af Hovedet, med saadan Hastighed, at hendes Haarfletninger reves løse og bølgede i frie Lokker ned om hendes Hals.

— „Tag din Hue, Anna, den gjør mig kun heed i Hovedet. — Du kan ikke have noget Begreb om, hvor sandt det gamle Ordsprog er, at der er Kirke i hver Mands Bryst," tilføiede hun efter et Øiebliks Ophold. Men da hun saae, at Anna stod foran hende med foldede Hænder, loe hun, og sagde: „Jeg er nær ved at skræmme Livet af Dig med min tosſede Snak. Det er dumt af mig, men sommetider er der Noget inden i mig, som er stærkere end jeg. Men det kan Ingen forstaae, ... det er knap at jeg selv kan forstaae det."

— „Ak, Jomfru Dyveke, jeg troer, at jeg kan forstaae det," sagde Anna rørt.

— „Ti stille!" udbrød Dyveke. „Vidste jeg, at det var sandt, saa vilde jeg aldrig see Dig mere i dette

Liv. — Men lad os nu snakke om noget Andet. Din Fader har bedet mig om at tale med Dig om Frants Ghemen, og det har jeg lovet, men Mere heller ikke. Hvad? Du bliver jo rød i Hovedet! Anna, hvordan hænger det sammen? Saa behøver jeg vel ikke at holde Lovtaler over den unge Bogtrykker, som din Fader bad mig om. Sandt at sige fornøier det mig, Anna, thi der er Noget i, hvad gamle Folk snakke om, at lige Børn lege bedst, og at Lighed i Stand er Kjærligheds Baand. Du er fornuftigere end jeg havde tænkt."

Anna slog Øinene ned og taug, idet hun rystede med Hovedet.

— „Eller var det ikke saaledes meent? Kan Du da ikke faae Munden paa Gang idag, Anna! Har Du endnu den unge Claus Daa i Tankerne? Svar mig!"

Men Anna blev fri for at svàre, thi Dyveke slog sig med Haanden for Panden og udbrød i det Samme: „Claus Daa! Hvor havde jeg ogsaa mine egne Tanker? Det er ham, jeg er kommen for at tale om. Ak, Anna, der kan let skee en Ulykke."

— „For Gud i Himmelen! Hvad er hændet ham?" udbrød Anna forskrækket.

— „Aa, ikke det Mindste. Naa, der kom den rigtige Couleur i Kinderne, som den stakkels Frants Ghemen ikke skulde glædes ved, om han havde seet Dig. Min Gud, hvor Du brænder! Nei, det er en Anden, der kan hændes en Ulykke, en Anden, som er fuldtvel saa meget værd, som Claus Daa — ja, endogsaa Lidt til.“

— „Ak, det er umuligt,“ sagde Anna troskyldig.

— „Saa? Jo, det er nu min Mening alligevel,“ svarede Dyveke med en let Rødmen. „Naa, staa ikke saadan og stir paa mig, som om Du vilde see mig Tankerne ud af Hjertet, inden de blive færdige. Kom, lad os sætte os paa Sengen, der er Plads til os Begge. Jeg kan ikke lide at staae lige i Dagslyset, det skærer mig i Øinene! Og jeg kan heller ikke lide, at man stirrer saaledes paa mig.“

Da de havde taget Plads paa Sengen, sagde Dyveke, at det, hun vilde tale om, var en Statshemmelighed. Med denne Statshemmelighed hang det saaledes sammen.

Dyveke havde siddet alene paa sit Kammer, og Døren havde staaet paa Klem til et andet Værelse, hvor hendes Moder sad og arbeidede. Da var Hans

Faaborg pludselig kommen ind i Stuen til Sigbrit, og hun havde hørt hende sige til Skriveren: „Nu bringer I vist gode Nyheder om slette Ting, thi I leer som en ond Djævel.“ Og dertil havde Hans Faaborg svaret: „Ja, Fru Sigbrit, jeg bringer Eder den Riddersmands Hoved, som noget nær er den Stolteste af hele den stolte Adel, og det skal høre Eder til, om I vil have det, og det med Hud og Haar.“ Sigbrit loe og sagde, at hun med Glæde overlod alle adelige Hoveder til Bøddelen, men hun vilde vide, hvad den Tale skulde betyde. Da spurgte Hans Faaborg, hvad hun meente om den Ridder, som vilde sende et hemmeligt Bud til Spanieland, uden at noget Menneske maatte vide det, og som gav dette Bud Guld og Løvter om stor Naade, for at bevare Hemmeligheden. Sigbrit svarede, at det smagte af Forræderi, saasom der netop var Spænding mellem Kongen og Spanien om Medgivten, som ikke var betalt, og at det lod til at Den, som befattede sig med denne Handel, maatte gaae Dronningens Ærinde, eller maaskee den underfundige Frue Anna Meinstrups, som værre var, thi hun var den arglistigste Qvinde i det ganske Land. Da sagde Hans Faaborg, at han troede det var Dronningen, som vilde have hemmeligt Budskab

sendt til sine Frænder, imod Kongens Ønske, og maaskee til Landets Skade. Kunde man opsnappe Brevskaberne, hvilket han nok vidste Udvei til, og give dem til Kongen, maatte det være forbi med Dronningens Indflydelse, og Kongen vilde vel endog blive saa vred, at han muligt forskød hende.

— „Den stakkels, unge Dronning!“ udbrød Anna medlidende.

— „Aa, jeg ynker hende saamænd slet ikke,“ sagde Dyveke. „Det kunde være godt nok til hende, hvorfor spinder hun Forræderi mod Kongen.“

Sigbrit havde betænkt sig Noget, derpaa havde hun anbefalet Hans Faaborg den største Forsigtighed og Taushed i en saa vigtig Sag. Det kunde være godt nok, at faae Vished om Dronningens Tænkemaade; men at blande Kongen for tidlig deri, var farligt. Bedst var det, at faae Budet bestukket til at udlevere Brevskaberne. „Det gjør han ikke,“ sagde Hans Faaborg, „han er bange for Ridderen, som vistnok heller ikke lod ham slippe for Galgen. Men naar han faaer tohundrede Gylden, vil han angive sin Vei og lade sig overfalde og saare, saa kunne vi faae Brevene.“ — „Tohundrede Gylden!“ sagde Sigbrit. „Han er en fræk Skurk, som vil have os til at

kjøbe Katten i Sækken, og I skal vel i det Mindste have de hundrede for Eders Part. Nei, den Priis er mig for høi. Giv ham hundrede, eller lov ham hvad han begjerer og lad ham slaae saadan paa Panden, at det er qvit med det Samme. Og Ridderen? Kunne vi faae Fingre i ham? Hvem er det?" — Nu nævnede Skriveren Slotsherrens Navn.

— „Slotsherren?" udbrød Anna forskrækket og slog Hænderne sammen.

— „Ja, Slotsherren. Min Moder blev næsten lige saa forskrækket som Du. Og hvad ikke hun blev, det blev jeg. Der manglede ikke meget i, at jeg havde skreget høit og røbet min Nærværelse ved denne forfærdelige Underhandling. Det blev ganske sort for mine Øine. Jeg kunde høre mit Hjerte banke, thi der blev ganske stille i Stuen; hverken min Moder eller Hans Skriver talede et eneste Ord. Det var som om Blodet skulde springe ud af mine Øine." —

Her ville vi tillade os at gjøre et Indblik i den mægtige Qvindes Hjerte, der beherskede Kongen og Danmark ved sin Klogt.

Da Sigbrit modtog denne Efterretning, havde mangfoldige forskjellige Tanker krydset hverandre i hendes Sjel. Hun stod som Herkules paa Skilleveien.

Kongens Kjærlighed til Dyveke var kølnet efter den unge Dronnings Ankomst, det var hende kun altfor tydeligt, ihvorvel han skjulte det saa godt, at enhver Anden troede, at den endnu bestod i sin fulde Styrke. Slotsherrens Interesse for hendes Datter var, paa den anden Side, ikke undgaaet hendes moderlige Opmærksomhed; her aabnede sig maaskee en hæderfuld Udvei fra denne Labyrinth af nærværende og tilkommende Forviklinger. Kongen vilde vel ikke negte denne Forbindelse sit Samtykke, han maatte meget mere være hende taknemmelig, hvis hun saaledes kunde jevne Sagen til Alles Tilfredshed. Som Torben Oxes Hustru vilde Dyveke indtage en hæderlig Plads, og hun vilde føle sig lykkeligere i denne Stilling, end i sin nuværende; Sigbrits egen Stilling, som Svigermoder til en af de mægtigste Adelsmænd i Landet, vilde blive langt behageligere, og kunde maaskee efterhaanden forsone hende med en Stand, som hun nu levede i bestandig Frygt for. Paa denne Maade vilde hun til enhver Tid kunne beholde sin Indflydelse paa Kongen og paa Landets Styrelse, som hun ikke kunde forsage, hvad det end skulde koste. — Benyttede hun derimod denne Leilighed til at ydmyge Adelen, ved at opoffre Slotsherren....

Her svimlede Tanken for det Dyb, der aabnede sig for hendes Blik. Hun saae her saa meget Blod, saa meget Had, saa mange Ulykker, at denne Qvinde, som ikke skjelvede for Farer, alligevel gjøs for dette Syn. At opoffre Slotsherren, vilde maaskee være at opoffre sig selv. Men at faae ham i sin Magt, at eie hans Hoved med Hud og Haar, som Faaborg havde sagt, medens det endnu sad paa hans Skuldre, at sikkre sig alle disse Ønskers Opfyldelse, ved at raade over Torben Oxes Skjebne, det var at sikkre sig selv. Og Dronningen var da tillige ganske i hendes Hænder, thi ihvad saa Brevene end indeholdt, vare de skrevne imod Kongens udtrykkelige Forbud. Saaledes maatte det være. Det vilde hun kunne udrette med den Klogt, der havde hjulpet hende over saa mange Vanskeligheder. Men denne Beslutning maatte hun være ene om, og den snue Faaborg maatte ikke vide, hvad hendes sande Mening var. Og dette udførte hun med saa megen Snildhed, — hun talede saa samvittighedsfuldt om det Skændige i at misbruge Kongens Tillid, paa samme Tid, som hun bebreidede Faaborg hans Mistanke til hans Herre, hun indskærpede ham den største Agtpaagivenhed, for at Sendebudet ikke skulde undslippe, thi Brevene maatte hun have, og

sagde dog, at hun var overbeviist om at de intet Ulovligt indeholdt, — saa at Skriveren hverken vidste ud eller ind, og forlod hende, med Forbandelser over „den tvetungede hollandske Hex, som Fanden selv ikke kunde blive klog paa.“ Saa Meget havde han imidlertid forstaaet, at hans eget Hoved var ansvarligt for, at intet Menneske, og allermindst Kongen eller Torben Oxe, erfoer det Mindste om denne Sag, — for at Brevene bleve opsnappede og leverede til Sigbrit selv og i den dybeste Hemmelighedsfuldhed — samt for at der ikke blev brugt flere Hjelpere dertil og anvendt flere Bekostninger derpaa, end det var høist nødvendigt. At han selv vilde vinde Noget derved, det var ham ingenlunde indlysende, uagtet Sigbrit havde ladet falde enkelte Ord om Belønning. Efter denne lille Forklaring vende vi os atter til Dyvekes og Annas Samtale.

— „Det blev bestemt imellem dem, at Hans Faaborg skulde faae saa mange Hjelpere hos Byfogden, som var nødvendigt, efter Aftale med det troløse Sendebud,“ vedblev Dyveke. „De skulde klædes som Bønder og overfalde Budet. Det Hele skulde gjøres med saa liden Allarm som muligt, og have Udseendet af et almindeligt Røverangreb, for at fratage veisa=

rende Mand hans Penge og Kostbarheder. O, det er afskyeligt, hvad den skændige Skurk, den Hans Faaborg kan forlokke til, han er en sand Djævel i Menneskeskikkelse. Og hvilken Troløshed imod hans brave Herre!"

Anna deelte Dyvekes Afsky for denne forræderske Handlemaade.

— „Det maa aldrig skee," vedblev Dyveke, „Slotsherren maa advares. Mindes Du endnu hvad den kloge Kone spaaede mig hiin Aften? Det har jeg ikke glemt. Dronningen bryder jeg mig ikke om, men Torben Oxe skal ikke løbe i en saadan Snare. Vi ville frelse ham, jeg og Du. Glæder det Dig ikke, at vi To kunne frelse ham?"

— „Vi To!" udbrød Anna forbauset. „Men hvorledes?"

— „Det er ikke muligt at komme til Slotsherren, jeg har forsøgt derpaa, men Budet kunde ikke komme ind paa Slottet. Hjem tør jeg heller ikke bede ham om at komme, thi da vilde min Moder mærke Uraad... og det er vel i det Hele taget ikke godt, at Slotsherren og jeg tale mere sammen, end høist nødvendigt. Men det kan Du nu ikke forstaae, og det behøves heller ikke. Men underrettes skal han al-

ligevel, og det til Trods for min Moder og Hans Faaborg."

— „Jeg har tænkt meget derover," vedblev Dyveke, da Anna intet Spørgsmaal gjorde, men betragtede hende med Ængstelse for hvad hun vilde faae at høre. „Og nu har jeg udfundet et Middel, som er ganske simpelt, og som bestemt maa lykkes."

I høi Grad begavet med det Hang til det Phantastiske, der er hendes Kjøn eget, faldt det ikke Dyveke noget Øieblik ind, at det Middel, hun havde udfundet, maaskee netop var det vanskeligste og besønderligste af alle de Midler, hun havde kunnet vælge til at frelse Slotsherren for det Forræderi, der truede ham. Men Nøglen dertil laae i de Ord, som hun atter gjentog: „Vi To ville frelse ham, Anna, Du og jeg. Og kan Du gjette hvorledes?"

Anna taug endnu bestandig og betragtede hende med Nysgjerrighed.

— „Ved Claus Daas Hjelp."

— „Ved Herr Daa?"

— „Hvor Du er tykhovedet. Jeg havde ikke troet, at Du havde saa lidet Omløb i Hjernen. Men det er tydeligt, at Du ikke bryder Dig om Torben

Oxe. Elskede Du ham, da vilde Du strax fatte, hvad der maatte gjøres til hans Frelse."

Anna var for meget beskæftiget med sine egne Tanker, til at lægge Mærke til den Hemmelighed, som disse faa Ord røbede. Da hun havde forsikkret, at hun vilde gjøre Alt, hvad der stod i hendes Magt, for at frelse Slotsherren, der jo engang havde frelst hende, meddeelte Dyveke hende den Plan, hun havde lagt. Anna skulde nemlig lade Claus Daa bede om en Samtale, og i denne underrette ham fuldstændig om den Fare, der truede Torben Oxe, og formaae ham til at advare Slotsherren betids om Sendebudets Falskhed; lykkedes det ham ikke at faae Slotsherren i Tale, maatte han komme Hans Faaborg i Forkjøbet, ved at lægge sig i Baghold og overfalde Budet, som vilde ride ud af Nørreport lige før Portlukning, og med List eller Magt tage Brevskaberne og bringe dem til Slotsherren. Vanskeligheden bestod blot i, at faae Claus Daa meddeelt, at man trængte til hans Bistand; men naar Anna strax vilde skrive ham nogle Ord til — og hun var jo saa lykkelig at kunne skrive, hvilket Dyveke ikke var oplært til — saa vilde Dyveke lade sin Pige bringe Brevet til ham i al Hemmelighed.

Anna gjorde tusinde Indvendinger, men Dyveke vidste at gjendrive dem alle med Nodvendighedens Bydende, og omsider maatte Anna beqvemme sig til at skrive et Brev, hvori en „næsten Ubekjendt" bad Claus Daa om en Samtale i den lille Lund ved Sankt-Annas Kapel udenfor Østerport. Til enhver Tid paa Dagen, naar han vilde begive sig til Lunden, skulde den Ubekjendte strax indfinde sig, for at gjøre ham en vigtig Meddelelse.

Medens Anna skrev, saae Dyveke over hendes Skulder. „Saa, nu er det bestilt," sagde hun og tog Brevet, som hun knyttede en Silkelidse om i Stedet for Segl. „Vær nu ikke forknyt, din Tosse. Tænk paa, at Du vil faae Claus Daa at see, og skal tale med ham. Thi han kommer bestemt. Hvor Du er lykkelig, Anna! Elsker Du ham ogsaa? Og det er din første Kjærlighed! — Lad det ogsaa blive din sidste, thi det er ikke Stort værdt, at elske mere end eengang, og den første Kjærlighed er dog den bedste. — Men lad os nu tale om Slotsherrens Frelse, det er vigtigere end alt Andet."

De gjennemgik endnu engang den lagte Plan, og jo mere de talede derom, jo sikkrere vare de paa at den maatte lykkes. Derpaa reiste Dyveke sig, da

hun var bange for, at hendes Udeblivelse fra Hjemmet skulde vække hendes Moders Opmærksomhed. Da hun stod i Døren, vendte hun endnu engang hurtig tilbage, kastede sig paa Knæe foran Helgenbilledet og forrettede en kort Bøn, med en Andagt, som om hun havde været i en Kirke. Anna knælede ned ved Siden af hende — og vistnok steg i dette Øieblik een Bøn til Himmelen for Torben Oxe, og en anden for Claus Daa. —

Den unge Adelsmand havde først modtaget Brevet om Eftermiddagen, da han stod i Begreb med at begive sig hen til Fægteskolen, hvor hans Slægtning, Kanniken Henning Grib, der var bleven hans daglige Omgang, havde indført ham, og hvor han havde givet Løfte om at komme til bestemt Tid. Her samledes flere unge Herrer, som gjennemgik allehaande ridderlige Øvelser sammen, og iblandt disse hørte ogsaa Tærningspil, der dreves med lige saa megen Iver, som Kamplegene, hvormed de forberedte sig til den forestaaende Turnering i Viingaarden, og prøvede hverandres Kræfter i Vaabenfærd. Men Tærningspillet havde ikke stor Tillokkelse for Claus Daa, der var for uegennyttig til at søge Vinding deri, og for ufordærvet til at hige efter den

Spænding, der er Spillerens rette Element. Han spillede derfor i Almindelighed kun saa Meget, som var nødvendigt, for ikke at være imod Strømmen, og trak sig derefter tilbage, for at tilbringe Resten af Eftermiddagen med Ridning eller Spadseren. Og det hændtes da undertiden, at han var saa lykkelig at møde den smukke Gundel og hendes Moder, som netop havde valgt denne Aftentime til en Vandring i den nærmeste Omegn af Staden, under deres Tjeneres Ledsagelse. Hvor yndige vare ikke disse Øieblik, som han tilbragte saaledes. Thi hvilken Henrykkelse ligger der ikke for Forelskede blot i den tause, fælles Beskuelse af et Landskab, i Luftens gjennemsigtige Klarhed, i Markens og Skovens friske Duft. Alt omkring dem udtrykker den Poesi, som deres Sjele rumme, hele Naturen taler jo her for dem. Hvor længtes han ikke efter disse Øieblik, for at nyde deres Salighed! Og derfor blev han næsten utaalmodig, da han modtog det hemmelighedsfulde Brev, som maaskee vilde nøde ham til, for denne Aften, at maatte forsage den Glæde at møde Gundel.

„En næsten Ubekjendt," mumlede han ved sig selv, idet han hurtig gjennemløb Brevet, „en Samtale ... i den lille Lund ved Sankt-Annas Kapel ...

en vigtig Meddelelse... Det er en Fruentimmerhaand. Men det lader til at være alvorlig meent... Vigtig?... Jeg bliver dog nødt til at gaae derhen, naar jeg kommer fra Fægteskolen. I to Dage har jeg ikke seet Gundel, nu møder jeg hende maaskee heller ikke iaften for dette fordømte Stevnemøde... thi et Stevnemøde er det dog... Skulde det være den lille Anna? Hun boer jo lige tæt derved... Hvad kan hun have at meddele mig? Det er besønderligt. Om jeg gik strax? Nei, det bliver for seent, jeg har lovet at være paa Fægteskolen til bestemt Tid. Men jeg vil see at slippe derfra saa snart som muligt." —

Lykken var ham idag gunstigere end sædvanlig; da han vilde reise sig fra Tærningespillet for at gaae bort, søgte de Andre at overtale ham, som Vindende, til at friste et Par Slag endnu. I Haab om at tabe hvad han havde vundet, og saaledes slippe for sine Staldbrødres Overhæng, satte han flere Gange hele sin Gevinst paa eet Kast, men han vandt hver Gang, og den fordobledes. Utaalmodig skød han Tærningerne fra sig og sagde: „Jeg holder lige saa gjerne op nu, jeg kan dog ikke tabe."

— „Legen er god, naar Maden er med," sagde hans Medspiller, den unge Tage Thott.

— „Jeg havde ønsket at den var imod," sagde Claus Daa, „det havde været mig kjærere."

— „Naar Katten er mæt, spiller han med Musen," sagde en af de Andre.

— „Og naar Sækken er fuld, binder man for den," sagde Oluf Bjørn, som misbilligede hans Bortgang.

— „Men det varer ikke længe med den Slags Leeg. Bidsk Hund og Nakke, de tage ei længe tiltakke," sagde en Fjerde.

— „Hvad mener I dermed?" spurgte Claus Daa.

— „Lader man hver Mand have sin Mening, gjør man Ingen vred," svarede Adelsmanden med en spottende Mine.

— „Claus Daa, jeg vil sige Jer hvad Eders Troesbekjendelse er: Naar Legen er feirest, skal man holde op, mener I," sagde Tage Thott. „Saaledes gjør I altid."

— „Men Den, som vil lege Tærning, han maa kunne sætte til," sagde en Anden. „Det er ikke Vindingen alene, som gjør Spillet."

— „Og en Adelsmand maa ikke spille som en simpel Landsekuægt."

— „Det er ikke om Adelsmænd at Ordsproget siger: Snedig Mands Spil er ærlig Mands Død."

— „Der er et andet Ord, som siger: Der skal altid være en Nar i Spillet med, og det..."

— „Hvad siger I?" raabte Claus Daa.

— „Jeg siger: Og det var jeg, dengang jeg indlod mig i at spille med en Mand, som altid lister bort, naar han har plukket saa Meget sammen, at han kan gjøre sig en glad Aften i et Ølhuus."

— „Det skal I staae mig til Rede for, Tage Thott, I og Alle, som ville gjentage Eders Ord," udbrød Claus Daa med Vrede. „Men ikke her, thi jeg vil ikke handle mod Kongens Forordning, som gjelder Slagsmaal i Kroer og Spillehuse, og Andet er dette Sted ikke, som jeg mærker. I Viingaarden kan I møde mig," vedblev han og kastede sin Handske til ham, „der ville vi prøve en Gang sammen, først med Landser, saa med Kaarde og Dolk, og saa skulle vi see, om I har saa skarpe Vaaben, som I nu har en spids og løgnagtig Tunge."

Nogle vilde mægle Forlig, men Claus Daa sagde, at han længe nok havde biet, inden han bed fra sig, nu vilde han gjøre en Ende paa den Snak-

ken frem og tilbage om hvad han foretog sig, og vise dem, at han nok forstod at skaffe sig den Høflighed, der tilkom ham. Vaabnene bleve bestemte og alle de Aftaler trufne, som vare nødvendige til denne Kamp, der skulde finde Sted i Viingaarden, Fjortendedagen efter, ved den almindelige Turnering, som Kongen havde indbudet til. Da Begyndelsen var gjort, skete flere Udfordringer iblandt den kamplystne Ungdom, og da Claus Daa en halv Time efter forlod Fægteskolen, havde han for sin Deel verlet Handsker med Tage Thott, med Peder Galle og med Oluf Bjørn, som alle Tre vare øvede Fægtere, og med den Første lød Aftalen paa skarpe Vaaben.

Den lidte Krænkelse havde bragt hans Sind i et Oprør, som den fjerne Udsigt til at aftvætte Fornærmelsen i Blod endnu ikke formaaede at stille, og da Claus Daa omsider betraadte den ensomme Lund ved Sankt-Anna-Kapel, var han endnu taus og indesluttet, ganske imod Sædvane, og den første Tanke, som paatrængte sig ham, da han gik ind under de tætte, løvrige Træer, hvis Skygger allerede begyndte at blive lange imod den synkende Sol, var den, at det ikke havde været til hans Gavn, da han sidste Gang betraadte dette Sted. Og dermed blandede sig

en skjult Harme — hvis vi ville afslore en hemmelig Fold i hans Hjerte — imod den uskyldige Pige, som, uden at ane det, havde været Anledning til den Fornærmelse, der var vederfaret ham, og de onde Rygter, han havde lidt under. Saaledes ere nu engang Mændene. —

Anna lod ikke længe vente paa sig. Men hendes Skridt bleve langsommere, jo nærmere hun kom Maalet for hendes Vandring, og han havde god Tid til at betragte hende i det fulde Skin af Aftensolen, som faldt ind imellem Trægrupperne og belyste hendes svævende Gang, hendes smukke Farve, hendes halvaabne Læber og hvide Tænder, og de hvælvede Oienbryn over de undseeligt nedslagne Oine. Og da hun endelig stod for ham, og slog Oinene op, gik der et saadant Lys af Glæde, Tak og Beundring over hendes Aasyn, at Claus Daa uvilkaarlig følte sit Hjerte banke, uagtet det var beskyttet af en oprigtig og dyb Kjærlighed for en Anden, og uden at han vidste af det, antog hans Stemme en Blodhed, som maatte være farlig for den unge Pige, idet han rakte hende Haanden og sagde: „Det er altsaa Eder, Anna, der vil tale med mig. Det anede mig næsten. Hvad kan jeg giøre for Eder? Siig det blot, Du skal vist

ikke have nødig at bede mig forgjeves, om jeg i nogen Ting kan tjene Dig."

Anna berørte den Haand, han rakte hende, med sine yderste Fingerspidser, og stammede en Undskyldning for den Dristighed, hun havde taget sig, at skrive ham til og bede ham om en Samtale. Og Claus Daa — vi maae tilstaae Sandheden — lettede hende ikke med eet Ord den Indledning, der faldt hende saa vanskelig; thi denne Forvirring klædte hende saa yndigt, og han følte sig saa berettiget til at nyde denne Forvirring, denne Taknemmelighed, denne Ydmyghed i deres fulde Udstrækning, thi hun skyldte ham jo i det mindste eengang sin Frelse. Saa egoistisk er Manden! Og vi ville ikke gaae altfor haardt i Rette med ham for de Blik, han imidlertid kastede paa den smukke Anna, hvoraf hun ikke kunde undgaae at opfatte enkelte Glimt. Han følte selv, hvor nær han var ved Afgrunden, og idet han pludselig tog sig sammen, spurgte han med en forandret Stemme: „Hvad vilde I tale med mig om, Anna?"

Det er ikke umuligt, at en dunkel Følelse af Anledningen til denne pludselige Overgang fra Blødhed næsten til Haardhed bevægede sig i Annas Bryst. Hun sænkede atter Øinene med en blussende Rødme,

hendes Hjerte bankede voldsomt, og ogsaa hun stræbte at give sin Stemme mere Fasthed, idet hun meddeelte ham Alt, hvad Dyveke havde hørt og seet. Men uden at ane det, røbede hun Dyvekes Deeltagelse for Slotsherren i denne Beretning; thi hun udhævede gjentagne Gange, at det var paa hendes indstændige Opfordring, hun havde foretaget dette usædvanlige Skridt. Hvorfor var det hende saa magtpaaliggende, at fjerne enhver Tanke om at hun selv kunde have saa megen Deeltagelse for Slotsherren, hendes Velgjører? Hun gjorde sig ikke selv Rede derfor, men den blotte Tanke om, at Claus Daa muligt kunde troe det, ængstede hende og bragte hendes Hjerte til at banke endnu stærkere.

Da den unge Mand hørte, at Talen var om et Bovestykke, kom dette ham meget tilpas i hans nærværende Stemning, og fra den tidligere Ordknaphed gik han over til en ivrig Spørgen, for at underrette sig tilfulde om Forholdene. Og nu foretrak han ubetinget, at fratvinge det falske Budskab Slotsherrens Breve, saa meget mere som det allerede var saa silde, at han vanskelig vilde kunne forebygge Afsendelsen, om han end strax vendte tilbage til Staden, for at tale med Slotsherren.

Anna hørte denne Beslutning med bankende Hjerte. „Og I vil vove Eder alene i denne Kamp mod en saadan Forræder, der maaskee endogsaa kan faae Undsætning af den afskyelige Hans Faaborg og hans Hjelpere," sagde hun; og idet hun ganske glemte sin tidligere Forlegenhed, bestormede hun Claus Daa med Bønner om, i det Mindste at tage sin Svend med paa dette Tog.

Men Claus Daa vilde Intet høre derom, han havde sin gode Kaarde, og Mere forlangte han ikke, for at gaae i Kamp med saa mange Forrædere, som Hans Faaborg kunde stille imod ham. Om han fandt en Fornøielse i at ængste hende lidt.... Om han ikke kunde modstaae Fristelsen til at forlænge denne Qval, der røbede hendes Deeltagelse saa uforbeholdent ... Vi maae atter gjentage: saaledes ere Mændene!

Uden at svare paa hendes Bønner, bød Claus Daa hende Farvel, og ilede hurtig hen over Marken, for at tilbagelægge Veien uden om Staden til Nørreport, inden Sendebudet, som han ikke vidste Andet om, end at det skulde ride paa en udholdende Hest, havde forladt Staden.

Anna saae efter ham med foldede Hænder, og bad til sin Helgen om Beskyttelse for den Dyrebare.

Men hun vilde ikke stole derpaa alene; derfor opsøgte hun hurtig Aslak og bad ham ledsage den unge Adelsmand i Afstand og staae ham bi, hvis det skulde gjøres fornødent. Det varede Noget, inden det lykkedes hende at gjøre Kæmpen det begribeligt, som hun forlangte af ham; han stirrede paa hende og hørte kun halvt hvad hun sagde ham. Omsider lykkedes det. Aslak svor høit og dyrt, at han skulde forsvare Adelsmanden som om det kunde være hende selv, og for at bevise hende, at han var i Stand dertil, fremdrog han Faaborgs Dolk, som han i hiin Nat havde gjort til Bytte.

— „Brug ikke Dolken, kjære Aslak, hvis det kan undgaaes," sagde Anna. „Men skynd Dig, han er os næsten ude af Syne; hvo veed, om der ikke allerede lure Forrædere paa ham bag hine Buske. Nu har han naaet dem ... Ak! han seer ikke engang tilbage til mig! ... Nu er han borte! ... Skynd Dig, Aslak, og tab ham ikke af Øie. Helgene være med Eder!"

Aslak betragtede Anna stivt; om det var hans sædvanlige Stirren, eller om en skinsyg Bevægelse rørte sig i hans Sjel i dette Øieblik, var ikke let at afgjøre. Derpaa vendte han sig om, skjulte atter

Dolken, og gik med lange Skridt den samme Vei, som Claus Daa. Anna saae efter ham, indtil han havde naaet de Buske, som skjulte den bugtede Vei for hende, og hvor hun havde seet Claus Daa forsvinde uden at vende sig om. Men Elephanten vendte sig om, og da han endnu saae Anna staae paa det samme Sted, lagde han uvilkaarlig Haanden paa Hjertet, og fordobblede sine Skridt. —

Anna vendte bedrøvet og tankefuld tilbage til Huset. Og denne Samtale, hvor kort den endogsaa havde været, med en ung, indtagende Mand, hendes Frelser og Ideal, blev ikke uden Virkning paa den stakkels Annas Hjerte. —

Claus Daa ilede hurtig uden om Bækken, som løb der, hvor nu Gothersgaden er, og fulgte Stien uden om Landemærket og Skidenstrædet til Nørreport, der dengang, som vi vide, laae ved Enden af den nuværende Krystalgade. Tæt udenfor Porten stod et lille Krat, paa Skraaningen af Vandløbet, der indesluttede Staden. Det var i frodig Vært, paa Grund af den frugtbare, opfyldte Jordbund, og tætte Buske slyngede Grenene i hverandre. I dette skjulte Claus Daa sig, saa at han useet kunde holde Øie med Enhver, som passerede ud af Staden, saasnart han var

kommen over Vindebroen. Næsten i samme Dieblik havde Elephanten ubemærket valgt sin Plads tæt ved ham i de tykke Buske.

Det var seent paa Aftenen, og al Færdsel var efterhaanden næsten ophørt. En bondeklædt Mand kom tilfods ud af Staden med en Kurv paa Armen, og standsede tæt ved det Sted, hvor Claus Daa var skjult. Lidt efter kom to Andre, der ligeledes bleve staaende, og derpaa en Mand i en lang Kappe, med en Kaarde, som stak frem neden for Kappen. Alle tre Bønder vare bevæbnede med dygtige Knipler.

— „Skulle vi vente ham her, Hans Skriver?" sagde den ene Bonde og pegede paa Krattet. „Leiligheden er god, og man siger jo, at Tid og Leilighed er Liv og Sjel i alle Gjerninger."

— „Den kan være god nok, men den er for nær Staden," svarede Hans Faaborg. „Hvo der saaer Erter ved Adelvei, han faaer ikke sine Bælger i Lade. Nei, vi ville vente ham henne ved Serritslev Krat, der er Leiligheden lige saa god, og hvad vi gjøre iaften, vil imorgen blive skrevet Serritslevbønderne paa Regning. Lad Dem have Skylden, hvis Kofter I nu bære. Gaa kun forud til Krattet, jeg kommer bagefter. Og glem ikke, at naar jeg siger til

ham: Guds Fred og god Aften, Ole, saa vil han holde stille, og saa skulle I springe til og slaae ham paa Hovedet med Kniplerne, den Forræder mod Kongen og Madam Sigbrit. Og Den af Eder, som kan slaae ham Hjernen saa flad som en Pandekage, han har gjort sin Lykke med det Samme."

Mændene gik forud. Hans Faaborg gik i nogen Afstand efter dem, og glædede sig ved Tanken om at Ole Skaaning, hans bestandige Plageaand, iaften skulde see Solen gaae ned for sidste Gang.

De vare forlængst af Syne, og Portvægterne tudede i Hornene Tegnet til Portlukning. Endnu lod intet Sendebud sig see. Claus Daa begyndte at frygte for, at han var reden ud af en anden Port eller vilde opsætte sin Reise til den næste Dag. Da lød Hestetrav langt borte i Gaderne, det kom nærmere, og en Stemme, hvis Klang blev forstærket under Porthvælvingen, raabte til Vægterne: „Holla, godt Folk, bie lidt! lad en veifarende Mand slippe ud, før I heise Broen. Det var paa det nærmeste, at I havde lukket mig inde."

— „Det kan sommetider være bedre at være inde, end ude," sagde Vægteren. „I veed nok, at naar Lyset er slukket og Porten er lukket, er Den glemt,

som ude er stakket. Saa, rid nu over Broen. Reis vel, Landsmand!"

— „Tak! God Vagt i Jesu Navn!... eller i Satans, thi det er jo Torsdag idag, og paa den Dag har Troldfolket Myndighed," tilføiede Ole Skaaning for sig selv, medens han red over Vindebroen, som strax heisedes op efter ham.

Ole Skaaning red en stærk Hest, ved hans Side hang en lang Kaarde, og ved Sadlen en Stridskølle. Han havde Udseende af en Mand, der skal foretage en lang og farlig Reise.

Et Øieblik efter havde han naaet Krattet. Claus Daa stod ved Veien og ventede ham. Da Ole Skaaning vilde ride forbi ham, greb han Hesten i Tøilen og sagde: „Holdt! God Aften, Ole! Vi To skulle tales ved, inden Du reiser videre."

— „Ole er mit Navn, det er rigtigt; men har I ikke andet Tegn at give mig, saa slip min Hest, eller jeg hugger Eder over Skallen."

— „Giv mig de Breve Du har, og Du kan ride hvorhen Du vil. Men gjør Du Vanskeligheder, saa maa Du selv tage Ansvaret, om dette bliver din sidste Dag."

— „Ho, ho! I veed, at Staden hun hedder

Snerpe, men I veed ikke hvor hun snerper henad, kan jeg mærke. Af Veien, I Stratenrøver!"

Ole Skaaning sporede Hesten, der steilede saa hurtigt og voldsomt, at den rev Claus Daa med sig i Luften. I det Samme traf Ole sin Kaarde, og havde upaatvivlelig kløvet Hovedet paa den unge Adelsmand, hvis han ikke selv havde faaet Andet at tænke paa.

Elephanten havde fulgt Claus Daa som en Hund sin Herre; ved enhver Bevægelse han gjorde, havde ogsaa Aslak forandret Stilling. Da Claus Daa forlod Krattet, stod Kæmpen bag den yderste Busk, og det blev ham saaledes let muligt, at komme Adelsmanden til Hjelp. Da Ole hævede sig i Sadlen for at hugge til, greb Aslak ham om det ene Been og løftede ham saa voldsomt ud af Sædet, at han styrtede til Jorden og i Faldet tabte Kaarde og Tøiler. Med Hundens Instinkt sad Aslak i samme Øieblik over ham og holdt ham saa fast om Struben, at han ikke kunde skrige, medens hans Øie fulgte enhver af Adelsmandens Bevægelser.

Alt Dette foregik saa hurtigt, at Claus Daa neppe havde faaet Tid til at fatte den Fare, han svævede i, før han allerede var frelst. Forbauset gjen-

kjendte han den samme besynderlige Skabning, der i hiin Nat havde kæmpet med Gustav Eriksøn, og saaret ham selv. Men det var kun et flygtigt Blik, han kastede paa Aslak, derpaa vendte han sig atter til Ole Skaaning.

— „Giv Brevene hid, som Du vilde udlevere, Du dobbelte Forræder!" sagde han, „eller jeg jager min Kaarde gjennem dit troløse Liv."

— „Lad Eders Bulbider slippe min Hals, ellers kan jeg jo ikke tale," svarede Ole, og saae sig om efter Undsætning. Men han var alene og afvæbnet i Aslaks Vold.

— „Det er ikke Riddersmands Færd, at drage sin Klinge mod værgeløs Mand," vedblev han. „Laae jeg ikke her paa Jorden, drog I knap Kaarden. Men det er let at fælde falden Mand."

— „Hid med Brevene, Skurk!" sagde Claus Daa, og stak Kaarden i Skeden.

— „Jeg veed ikke hvad det er for Breve, I taler om. Vil I røve mine Reisepenge, saa kan jeg nu ikke negte Eder dem, ihvorvel I skulde være for fornem til en slig Haandtering. Men Breve har jeg ikke."

— „Brevene, Ole, som Du fik af Slotsherren

for at bringe til Spanien, men som Du vil sælge til Hans Faaborg for tohundrede Gylden. Har Du nu forstaaet mig?"

— „Den lumske Tyveknægt," udbrød Ole Skaaning. „Mig sagde han, at han ikke kunde skaffe mig mere end Halvdelen. Den nederdrægtige Skurk! Der er intet Kammeratskab i ham. Men han skal heller ikke have dem, den Fadermorder! I skal faae dem, Herre, hvis I vil give mig tohundrede Gylden for dem."

— „Hvis Du ikke udleverer dem strax, vil jeg give Dig min Klinge lige til Heftet."

— „Saa lad Eders Bulbider slippe min Haand, at jeg kan knappe min Vams op; I vil dog ikke forlange, at jeg skal hexe dem frem," sagde Ole med indædt Harme. „Lad ham slippe min Arm, saa skal jeg give Eder dem, siden I have overmandet mig, To mod Een, og jeg kan sværge paa, at jeg ikke har kunnet forsvare dem længere. Men hvis I ikke er en Tyv og en Tyvs Søn, vil I give mig Erstatning, som en Adelsmand, for det Tab, en fattig Mand lider ved at opfylde Eders Forlangende, thi nu bliver jeg om Bringeløonnen, som jeg skulde have tjent."

Claus Daa bød Aslak at slippe ham. Ole reiste

sig overende og begyndte at knappe sin Vams op, for at udtage Brevene. Men pludselig greb han sin Dolk og stødte efter Claus Daa, som bøiede sig over ham for at modtage Brevene. Den siddende Stilling tillod ham ikke at bruge sine Kræfter, Stødet var mat og gled af mod Adelsmandens Kaardehefte uden at saare ham.

Aslak drog hurtig sin Dolk og vilde støde den i Ole Skaaning; men i det Samme standsede han, Annas Forbud randt ham i Tankerne. Han kastede Dolken, og gav Ole med den knyttede Haand et saa voldsomt Slag i Hjertekulen, inden denne kunde rette et Stød imod ham, at Blodet stod ham ud af Munden, og han uden Bevidsthed segnede om paa Jorden.

Claus Daa rev den Faldnes Vams op og gjennemsøgte den. Snart havde han fundet Slotsherrens Breve, og da han havde overbeviist sig om, at han havde bemægtiget sig Alt, hvad der var betroet Forræderen, forlod han ham, efter at have tømmet sin Pengekats Indhold i Ole Skaanings Hue, til Erstatning for hvad han havde frataget ham.

Elephanten sparkede med Foragt Ole Skaanings Dolk og Kaarde ned i Veigrøften, stødte til ham med Foden, og da han saae, at han rørte sig endnu, slæbte

han ham tilside, for at han ikke skulde blive overkjørt i Mørket, og fulgte derpaa efter Adelsmanden, som allerede var paa Tilbageveien.

Hans eensformige, tunge Trin bragte Claus Daa til at vende sig om. Elephanten fulgte ham i Hælene, med Hænderne i Lommerne, krummet Ryg og ludende Hoved, som en træt Hund følger bag efter sin Herres Hest paa en Reise.

— „Min Ven," sagde Claus Daa, „Du har gjort mig mere end een Tjeneste i denne Aften. Jeg tømte min Pengekat i Skurkens Hue og kan ikke lønne Dig, som jeg ønsker det, men siig mig hvor jeg kan finde Dig, saa skal Du ikke have mødt mig omsonst."

Men Elephanten besvarede lige saa lidt dette, som flere andre Spørgsmaal, paa anden Maade, end ved at ryste med Hovedet.

— „Han er stum, stakkels Djævel," sagde Claus Daa medlidende. „Skjebnen har været grum imod ham, da han blev udstyret. Han ligner mere et Utyske, end et Menneske. Men det lader til, at der boer et ærligt Hjerte i ham. Der, min Ven," vedblev han, idet han tog sin Halskjæde af, og skille et Stykke fra, i et af Leddene, „der, tag Dette i Ste-

det for Penge, det er af lige saa godt Metal. Og Tak for den Hjelp, Du har ydet mig."

— „Jeg vil give det til hende," sagde Kæmpen.

— „Hvad, Du taler? Og Du vil give det til hende? Til en Qvinde? Du?"

Og Claus Daa betragtede Aslak med et Smiil, som om Hengivenhed for Qvinden var Skjønhedens Forret.

— „Til hende," gjentog Aslak med Haanden paa Hjertet.

— „Til hende?" sagde Claus Daa ved sig selv. „Hvem er hun? ... Og skulde Nogen have sendt mig denne Undsætning?... Skulde det være Anna?... Hvem ellers?"

Og et Smiil ledsagede denne Tanke. —

De fulgtes tause hen ad Veien, uden om Staden. Omsider sagde Claus Daa: „Kan Du vise mig et Ly for denne Nat, eller et sikkert Herberg, hvor jeg kan oppebie Morgenen, saa vil jeg takke Dig derfor, thi at gaae herude, er kun lidet morsomt."

— „Jeg kan lukke Eder ind i Staden," sagde Elephanten, med et polidsk Smiil. „For mig kan de ikke lukke Portene."

— „Du? Du er en Troldmand, troer jeg. Men kan Du hvad Du praler af, saa vil jeg give Dig end ti Led af min Kjæde i Belønning."

Kæmpen kastede et begjerligt Blik til Halssmykket, og sagde: „Aslak vil give hende hvad I forærer ham."

— „Der, Du troe Sjel, giv hende det og bring hende min bedste Hilsen. Luk mig nu ind i Staden, som Du lovede mig."

Uden at svare gik Aslak hurtig foran, indtil de havde naaet den røde Bro, en forhenværende Overgang for Fodgængere over Graven, imellem Nørre- og Østerport. Denne Bro var allerede dengang ikke mere i Brug, og var derfor affastet, saa at der ikke ragede det Mindste af Pæleværket op over Vandet. Aslak betydede ham, at han maatte sætte sig op paa hans Skuldre, og nu bar han Claus Daa over Stadsgraven, idet han benyttede Broens skjulte Grund under Vandet til Fodfæste, med den samme Sikkerhed, som en Lods, der fører et Skib over usynlige Grunde. Uagtet Vandet flere Gange naaede ham heit op paa Livet, bar han ham lykkelig over, og nu var det let for den behændige Claus Daa at stige over det forfaldne, røde Pælegitter, som endnu kun adskilte ham

fra Staden. Saasnart Kæmpen saae ham sikker paa den anden Side af Gitteret, vendte han tilbage, med en Hurtighed, som røbede, at han havde jevnlig Øvelse i at gaae denne Vei, og forsvandt i Buskene paa hiin Side Graven.. —

Ved Daggry, da Slotsporten blev aabnet, stod Claus Daa for den forbausede Torben Oxes Seng og overrakte ham de Brevskaber, som denne troede i god Behold, paa Veien til Spanien. Slotsherren maatte rødme over den Lettroenhed, hvormed han havde behandlet et saa vigtigt Budskab, der skulde udføres i al Hemmelighedsfuldhed, og paa saa faa Timer allerede var kommet til saa Manges Kjendskab, og kun var frelst ved en næsten fremmed Mands Djervhed. Hans Forbittrelse kjendte derfor ingen Grændser. Han rasede imod den nederdrægtige Hans Faaborg og den løgnagtige Ole Skaaning, han vilde lade dem Begge hænge for deres Forræderi inden Solen gik ned, og Claus Daa maatte anvende al sin Veltalenhed, for at faae det Løvte af ham, at han vilde opsætte sin Hevn til en beleiligere Tid.

— „Det sømmer sig vel ikke for mig, som en ung Mand, at ville lære Torben Oxe Forsigtighed,“ sagde Claus Daa. „Men jeg er allerede gammel

nok ved Hove til at vide, at det ikke er værdt at ægge Kongens Vrede, naar det kan undgaaes. Dersom Kongen er vidende om denne Sag, vil han tage sig af Eders Skriver, og I vil vanskelig faae Eders Villie fuldbyrdet. Dersom I lader som om Intet er skeet, vil denne Sag snart blive glemt, som, ved at omtales, let kunde gaae mest ud over Hendes Naade Dronningen. I har altid havt det Gavn af den, at I har lært at kjende to Forrædere, og kan vogte Eder for dem."

— „Og en Ven har jeg lært at kjende, som har gjort mig den største Tjeneste, Nogen kunde gjøre mig," tilføiede Torben Oxe. „Hvordan skal jeg vise Eder min Taknemmelighed?"

— „Dersom det er sandt, at der er skeet Eder en Tjeneste, saa tilstaa mig Det, jeg har bedet om, fordi jeg antager, at det er til Eders eget Bedste, da skylder I mig ingen Taknemmelighed."

— „Nu vel, jeg vil føie Eder, hvor haardt det end vil falde mig, i det Haab, at Skjebnen engang vil skjenke mig en gunstig Leilighed til at køle min Harme paa disse Skurke. Men hvad Eder angaaer, da ere vi ikke qvit, og Torben Oxe gjør sig en Glæde

af at tilstaae, at I har reddet mere end hans Liv, thi I har reddet hans Ære."

De overlagde nu sammen, hvorledes det skulde blive muligt at faae det Ærinde udført, som den falske Pligtkarl havde forraadt. Men det havde store Vanskeligheder. Kongen havde vel nylig indført et Slags Postvæsen i Landet, nemlig Løbere, som løbe fra Stad til Stad med Breve. Men det var tvivlsomt, om Sigbrit eller hendes Venner ikke undersøgte de Breve, der bleve befordrede paa denne Maade. Torben Oxe maatte tilstaae, at han ikke havde en Svend i sin Tjeneste, som han turde stole paa.

— „Det er skammeligt at maatte sige det," udbrød han, „men alle vore Folk ere enten i Bispernes eller i Madam Sigbrits Sold, saa at Alt, hvad vi foretage os, bliver beluret. Saa vidt er det kommet med Ærligheden og Sikkerheden her i Landet."

Claus Daa vilde gjerne lade Brevene besørge ved sin Svend, for hvis Ærlighed han turde indestaae; men Mogens havde kun ringe Evner, og dersom denne Sendelse skulde blive forbunden med nogen Vanskelighed, som let kunde hændes, var han ikke Mand for at rede sig ud deraf, uden at opvække en Mistanke, der kunde blive farlig for Dronningen,

som Madam Sigbrit vistnok nu havde et vaagent Øie med, efter at være bleven advaret; thi det var rimeligt, at hun vilde tiltroe Dronningen at have Andeel i denne Sendelse til Spanien.

Da alle Midler vare omtalte og forkastede, sagde Claus Daa omsider: „Velan, saa vil jeg paatage mig denne Sendelse, og jeg vil ansee det for en Ære, at gjøre for Dronningen, hvad jeg vist paa denne Tid, da jeg er kampbunden, ikke vilde gjøre for noget andet Menneske paa denne Jord. Jeg vil bringe Brevene saa langt, som der kan rides frem og tilbage fra nu og til den Dag, Dystløbet skal afholdes i Viingaarden. Da hefter jeg med min Ære for at maatte være her tilbage, thi der kan Ingen gaae i mit Sted; men indtil den Dag vil jeg være Dronningens Tjener med al Troskab, om hun vil modtage min ringe Tjeneste."

Torben Oxe omfavnede den unge Adelsmand, som med saa megen Ædelmodighed tilbød sig til dette farlige Hverv. Thi paa den Tid var en saadan Reise, uden Følgeskab, allerede et farefuldt Foretagende, og blev hans Reise røbet, vilde det paany tildrage ham Kongens Vrede, saa meget mere som han var reist bort uden Orlov. Det blev aftalt imellem

dem, at Torben Oxe skulde henvende sig til Dronningen gjennem Birgitte Brykke, og bede om Anbefalingsbrev til en af det flanderske Hofs Agenter i Bremen, der kunde modtage Dronningens Breve og besørge dem videre til deres Bestemmelse; thi længer end til denne frie Hansestad indsaae Claus Daa nok, at han ikke kunde komme. Inden Aften skulde Torben Oxe bringe ham denne Skrivelse, saa at han ved Portlukning kunde tiltræde sin Reise, som han meente han nok kunde holde hemmelig, da hans Svend imidlertid skulde udgive ham for at være syg og sengeliggende.

Efter at dette saaledes var aftalt, spurgte Slotsherren om hvorledes Pligtkarlens Forræderi var kommet til Claus Daas Kundskab, med den Bestemthed, at han endogsaa vidste Tid og Time, naar han vilde forlade Staden. Claus Daa følte sig forlegen ved at skulle meddele Torben Oxe, at det var Anna, en Pleiedatter af en simpel Herbergerer, der havde givet ham denne Underretning fra Dyveke; han fortaug derfor den Deel af de nærmere Omstændigheder, som angik hende, og meddeelte ham blot, at Dyveke havde ladet ham advare. Det smigrede Slotsherrens Forfængelighed, at den skjønne Dyveke havde viist ham saa megen Interesse, at hun endogsaa havde udsat

sig for Sigbrits Vrede for hans Skyld; det var derfor ikke mere end hans Skyldighed at opvarte hende og aflægge hende sin Tak herfor, og det vilde han gjøre ved den første Leilighed.

Claus Daa anvendte Dagen til at vise sig ved Hove og forberede Alt i sit Hjem til Reisen. Henimod Aften gik han til Fru Anne Arvidsdatter. Det Haab, han havde næret, at der skulde blive et Dieblik, hvori han kunde meddele Gundel Noget om sin pludselige Reise, blev skuffet. Den gamle Dame vilde ikke forlade Værelset et eneste Sekund, og hun var idag usædvanlig snaksom, saa at hun idelig deeltog i Samtalen, der meest dreiede sig om de Efterretninger af historisk og politisk Indhold, som hendes Ægteherre havde sendt hende fra Udlandet, og som hun samme Dag havde modtaget. Claus Daa forsøgte forgjeves at indsmugle et Par Ord, der kunde forklare hans Udeblivelse; men Alt, hvad han derved havde vundet, var at Gundel mærkede, at han havde Noget paa Hjertet, uden at hun kunde fatte hvortil han sigtede. Det spørgende Blik, hvormed hun tog Afsked med ham, gjorde ham forlegen; han dvælede et Dieblik, men ingen Udvei vilde falde ham ind, og han gik uden at have udrettet hvad han saa inderligt ønskede. —

Dyveke havde besøgt Anna i Dagens Løb og fortalt hende, at hendes Moder havde holdt et forfærdeligt Huus med Hans Faaborg, da han bragte hende Underretning om det mislykkede Foretagende. Han og Byfogdens Folk havde længe ventet forgjeves; omsider, da en opsadlet Hest uden Rytter løb dem forbi, anede de Uraad og gik hen imod Staden, hvor de fandt Ole Skaaning liggende paa Landeveien, halv ihjelslaaet og plyndret, uden at kunne meddele Andet, end at en fornem Herre havde overfaldet ham. Brevene vare borte. Sigbrit havde svoret paa, at de Breve skulde ikke komme ud af Landet, saa længe hendes Øine stode aabne, og Den, som vilde prøve paa at gaae det Bud, han skulde være om sin Hals. Dyveke havde med barnagtig Skadefryd fortalt, at hendes Moder hele Dagen havde været i ondt Lune, og at hun var meget vred paa Faaborg, som hun beskyldte for at have handlet lige saa forrædersk imod hende som mod Torben Oxe, hvorfor hun truede ham med at angive ham baade for Kongen og for Slotsherren. Alt Dette havde Dyveke erfaret ved at lure ved Døren, og da Faaborg havde forladt Sigbrit, var hun løbet ud paa Trappen, hvor hun havde mødt ham og drillet ham, saa at han ikke havde været

langt fra at græde sine modige Taarer over al den Modgang, han selv havde beredet sig ved sin Falskhed.

Anna takkede sin Helgen for at Claus Daa lykkelig havde bestaaet dette farefulde Eventyr. Hun havde tilbragt Natten i en dødelig Skræk; ved enhver Lyd af Natteвinden i Kastanietræerne foer hun op og troede at det var Aslak, som bragte den saarede eller maaskee endogsaa dræbte Adelsmand tilbage til Huset. Og det var hende, der havde sendt ham i Døden, hende, hvis Liv han havde reddet! — Men da Aslak om Morgenen bragte hende de Guldringe, som Claus Daa havde skjenket ham, trykkede hun i glad Taknemmelighed Kæmpens haarde brune Haand, og saasnart hun var ene, knyttede hun en Silkesnor i dette Mindetegn, og skjulte det ved sit Bryst. —

Slotsherren besøgte Claus Daa seent paa Aftenen og bragte ham Brev fra Dronningen til den flanderske Agent i Bremen, tilligemed den høie Dames Tak for hans ridderlige Hengivenhed for hendes Person. Dronningen ønskede ham en lykkelig Reise og en snar Tilbagekomst, og lod ham overrække en flad Guldkapsel, hvori var en indviet Amulet, som hun vilde laane ham; han skulde bære den om Halsen, den

vilde da sikkre ham imod alle Ulykker. Henrykt over Dronningens Naade besteeg Claus Daa sin Hest, efter at have givet sin Svend den Befaling, at han skulde udsprede, at han laae syg og ikke vilde modtage Besøg, og inden Vesterport blev lukket, drog han i al Stilhed ud af Staden, klædt som en simpel Stridsmand, og fortsatte iilsomt sin Reise ad de mindst besøgte Veie. —

Men hans Reise blev ikke længe nogen Hemmelighed. Hans Vert, den fromme Garver, Johan Spegelberg, havde luret ved Døren og saaledes erfaret den Beskeed, Claus Daa gav sin Svend, et Øieblik før han reiste. Den næste Dags Morgen begav han sig til Prioren i Graabrødreklosteret, og meddeelte ham, at hans unge Huusfælle, som der var blevet talt saa meget om, og som var bleven mistænkt for at staae i Forbund med de svenske Oprørere, hemmelig havde forladt Staden paa nogen Tid, medens hans Svend udgav ham for at være syg. Prioren roste ham for denne Nidkjærhed, bad ham fremdeles at være agtpaagivende paa hvad han saae og hørte i Staden, og meddeelte ham til Belønning Absolution og Syndsforladelse for otte Dage forud. Denne Efterretning kunde imidlertid ikke interessere Prioren

stort; men han vilde ikke ved Ligegyldighed bringe Garveren, som var en af hans tjenstvillige Speidere, ud af en god Vane. Og da Prioren i Graabrødre stræbte at gjøre sig Kongen forbunden, saasnart det kunne skee uden Hinder for Geistlighedens Anliggender, meddeelte han Kongen denne Efterretning om en af Hans Naades Hofsinder. Kongens Mistillid til Claus Daa blev atter vakt, og han lod strax nogle Ryttere sætte efter ham langs med Kysten, med Befaling at føre ham levende eller død tilbage, og dette Bud gik ogsaa til Lehnsmændene i Skaane; thi Kongen stod i den Formening, at Claus Daa havde begivet sig til de svenske Oprørere, med Budskab fra de Misfornøiede i Danmark. Men intetsteds vilde man have hørt eller seet det Mindste til Claus Daa eller nogen Reisende, saaledes som han var angivet i Kongens Brev til Lehnsmændene. Da Kongen talede til Sigbrit om denne Sag, lod hun som om hun før første Gang hørte tale derom; hun sagde, hun kunde ikke troe, at den unge Mand, ifald han virkelig var draget bort i et hemmeligt Ærinde, som der sagdes, havde taget Veien til Sverrig, han var vel snarere dragen Syd paa, thi det var „Somme" mere om at gjøre, at faae hemmeligt Bud til Flandern og Spa=

nien, end det var de Misfornøiede om at gjøre, at faae Budskab til Sverrig, hvilket slet ikke var vanskeligt. Paa denne Maade vidste hun at faae Mistankens Frø i Kongens Sjel, og inden han forlod hende, var hun overbeviist om at hans Harme imod Hofmesterinden, Fru Anna Meinstrup, og mod Dronningens Capellan, Pater Mansverus, var stærkere end nogensinde før.

— „Kunde vi blot raade Bugt med disse To," tænkte Sigbrit, „saa kunde vi snart gjøre med Dronningen som vi ville; thi uden disse Raadgivere vil hun være som et Lam, ihvorvel hun er af en bestemt Charakteer og hører til en Race, som har Hjertet paa rette Sted. Men Vildbassen er kun lidet farlig, naar Hugtænderne ere borte." —

Nogle Dage efter sad Dyveke og Anna, der i den sidste Tid næsten var bleven hende uundværlig, i Samtale i Dyvekes Kammer. Sigbrit var gaaet ud, for at bringe Kongen et betydeligt Regnskab, som hun havde gjennemgaaet, og for at tale med ham om de Indskrænkninger i Statsudgivterne, som hun i den Anledning vilde foreslaae. Dyveke og Anna havde seet hende gaae til Slottet, ledsaget af Hans Faaborg, der havde arbeidet under hendes Veiledning i denne

Sag og nu bar Papirerne efter hende, i det Haab, at hun vilde omtale hans Flid for Kongen og tildele ham den Berømmelse, han meente at have fortjent, for at have bragt dette indviklede Regnskab i Orden.

— „Helgene være lovede," sagde Dyveke, „at jeg dog nu kan tilbringe nogle Timer uforstyrret. Det er næsten ikke muligt paa den sidste Tid, der er en saadan Uro over min Moder, hun under mig ikke Frist noget Øieblik; snart kommer hun selv, snart lader hun mig kalde, for at spørge mig om de ubetydeligste Ting. Vidste jeg ikke bedre, skulde jeg næsten troe, at hun er bange for at lade mig være ene, at jeg ikke skal løbe min Vei."

Anna lo. „Du leer deraf," sagde Dyveke; „men det var ikke dumt af mig, dersom jeg gjorde det. Og vidste jeg Sted og Maade, jeg kunde fristes dertil, thi sandt at sige er dette Liv mig meget til Byrde."

— „Hvor I kan tale selsomt, Jomfru Dyveke."

— „Selsomt? Hvad selsomt er deri? Hør, Anna, Du er en god Pige, en from Pige; vilde Du være i mit Sted? . . . Du tier og betænker Dig. Nei, skulde jeg leve mit Liv om igjen, fandt Du mig vistnok ikke anden Gang i dette Steenhuus . . . Langt hellere i en Hytte hos en Mand, som jeg elskede, og som jeg

vilde tjene som en Slavinde. Naar Qvinden ikke kan være Slavinde af Kjærligheden, saa vil hun herske, der gives for os intet andet Valg; men det er kun i Mangel af Bedre, at vi nøies med Herredømmet, og dog kun for en Tid. Jeg er keed deraf. Jeg er hjertelig keed af dette Land, hvor de leve sammen som Hunde og Katte, Alle tilhobe. Jeg længes efter at komme til mit eget Fødeland, det har jeg aldrig før længtes efter, men nu forekommer det mig som der maatte være langt bedre end her. Kongen elsker mig ikke mere ... ikke mere som forhen ... og jeg ... jeg hader Dronningen, som er Skyld i at Kongen har vendt sit Hjerte fra mig. Og dog sige de, at jeg er mægtigere end Dronningen! Jeg vil ikke længer være den Mægtige, det ækler mig ... og hvori bestaaer min Magt? Jeg kan føie alle mine Luner, og gjøre en heel Deel Skade, om jeg vil; men at gjøre Godt imod et eneste Menneske, det vil jeg have vanskeligt ved. Nei, dette kan jeg ikke udholde længer, thi nu har jeg faaet Øinene op. De krumme dem Alle for mig ... men de foragte mig alligevel ... ogsaa Du foragter mig maaskee. Gjør Du, Anna? — Nei, Du alene foragter mig ikke, det var utaknemmeligt sagt;

men alle Andre ... alle Mænd ... alle! ... Torben Oxe ringeagter mig ogsaa."

Anna taug. Hun vidste, at saadanne Mismodigheds Dieblik snart gik over af sig selv, naar man ikke gav dem Næring ved Modsigelse. Dyvekes Pige traadte ind i Kammeret og meldte, at Slotsherrens Smaadreng forespurgte fra sin Herre, om Jomfru Dyveke vilde tillade, at han oppartede hende, da vilde han strax komme. Denne Anmodning fra Slotsherren var saa usædvanlig, at den heilig forbausede Dyveke; imidlertid tillod hun ham at komme.

— „Der seer I, hvor ugrundet Eders Klage var, Jomfru Dyveke," sagde Anna. „I samme Dieblik som I siger, at Slotsherren ringeagter Eder, beder han om Tilladelse til at see Eder."

— „Jeg skulde have negtet ham det," sagde Dyveke efter et Ophold, „der kommer intet Godt ud af, at vi To sees ... Du seer paa mig, som om Du troede, at jeg hader Slotsherren? ... Jeg har maaskee ogsaa Grund dertil."

— „Hvor kan I nænne at hade saa smuk og saa god en Mand, som Slotsherren!"

„Jo, netop fordi han er saa smuk ... altfor smuk. Hans Godhed ... det er en anden Sag, den

tvivler jeg endnu paa," svarede Dyveke, som urolig gik op og ned ad Gulvet.

— „Hvordan seer jeg ud? Klæder denne Hue mig? Skulde jeg ikke tage en anden paa? Denne er saa krøllet... Bedre var det vistnok, at jeg gjorde mig grim, end at jeg pyntede mig... Jeg seer ud som jeg var syg... jeg er heller ikke rask... jeg har Hovedpine... Det havde dog været bedst, at jeg havde sagt Nei til Slotsherren... Hvad kan han ville mig? Hvad troer Du?"

— „Han vil vel opvarte Eder, som de Fornemme kalde at fortælle deres Lige, hvor høit de agte dem."

— „Agter mig!" gjentog Dyveke med et spodsk Smiil. „Jeg kan nok sige Dig, hvor høit han agter mig. Ak, Anna, det er netop Det, der piner mig saa grusomt, at det sommetider er som det skulde qvæle mig. Mit Hjerte banker, som det skulde sprænge mit Bryst... Jeg vil fortælle Dig Noget, Anna, som jeg ikke vilde betroe noget andet Menneske; men nu maa det ud, jeg kan ikke tie længer, jeg kan ikke, det vilde tage Livet af mig. See ikke saa vist paa mig, saa skal jeg fortælle Dig hvad der hændtes mig for nogen Tid siden... Det kan nu være nogle Maa-

neder siden, da kom jeg op paa Slottet en Formiddag; jeg vilde tale med Kongen og lægge Forbøn for en Mand, som var dømt til Galgen for en ringe Sag, hvori han syntes mig uskyldig oven i Kjøbet. Kongen var endnu ikke kommen fra Jagten ovre paa Amager. Jeg sad i hans Stue, hvorfra man kan see ud over Vandet til Amager, og ventede paa at han skulde komme seilende. Da kom Slotsherren ind i Kammeret; han sagde, at han vilde see efter om Alt var i Orden til Kongen kom. Han talede mange forfængelige Ord til mig, og jeg loe deraf og slog det hen i Spøg. Men da tog han mig om Livet og vilde kyſſe mig. Jeg stred imod... Jeg kunde jo gjerne have givet ham det fattige Kys, han bad mig om; men der, i Kongens Kammer, vilde jeg ikke. Imedens vi strede saaledes, faldt jeg over Kongens Seng; men jeg holdt Haanden for Munden, saa at Torben Oxe ikke kunde kyſſe mig alligevel... og jeg maa ogsaa tilstaae, at han strax slap mig og bad om Forladelse, fordi han havde forskrækket mig ved sin Overgivenhed. Hvad siger Du nu? Troer Du virkelig, at man handler saaledes med Den, som man agter? — Der havde kunnet komme stor Ulykke af den Spøg, thi den lumske Hans Faaborg kom listende

ind af Døren i det Samme, og havde han seet det, kunde det kommet Slotsherren dyrt at staae. Men han havde Hovedet fuldt af de Sager, han vilde lægge paa Kongens Bord, og tænkte ikke paa os ... Ak, Anna, at han vilde kysse mig, det finder jeg meget naturligt, thi jeg veed jo godt selv, at jeg er smuk nok; men at han vilde gjøre det paa den Maade ... og paa det Sted ... det havde han ikke gjort ... hvis han havde elsket mig saaledes ... nei, jeg kan ikke længer bære paa det, jeg kan ikke længer fortie det for Dig. Anna! ... jeg elsker ikke mere Kongen ... jeg elsker Slotsherren. Nu har jeg sagt det, nu har jeg dog En, jeg kan tale med om hvor ulykkelig jeg er ... thi jeg er vis paa, at Slotsherren ikke elsker mig med oprigtig Kjærlighed."

Og Dyveke brast i Graad, og hun græd længe, thi Anna var saa forbauset over denne Tilstaaelse, at hun ikke forsøgte paa at trøste hende med et eneste Ord. Omsider sagde hun: „Fat Eder, Jomfru Dyveke, der kommer Slotsherren nede i Høibrostræde, jeg kan kjende ham paa hans høie Fjedre og hans stolte Gang."

— „Kommer han?" udbrød Dyveke forskrækket og tørrede hurtig Øinene. „Kan man see, at jeg har

grædt? Gaaer han hurtigt eller gaaer han langsomt? See paa mig! Hvordan seer jeg ud? Ere mine Øine røde? See ud af Vinduet! Er han tæt herved? Men saa svar dog, Du staaer og gloer, som Du hverken havde Maal eller Mæle."

— „I spørger mig om saa Meget paa eengang, Jomfru Dyveke; jeg veed ikke hvad jeg først skal svare paa."

— „Ti stille! Du skal slet ikke svare. Gaa bare din Vei!... Nei, bliv!... Jo, gaa kun!... Du kan gaae ned i Haven og sætte Dig i Lysthuset. Og pas godt paa; naar jeg lægger mit Tørklæde i Vinduet, er det Tegn til at Du skal komme op... Hvor vil Du hen?... Bliv dog, og hør hvad jeg vil sige Dig... Stakkels Anna! Hvor jeg er urimelig imod Dig idag. Nei, gaa ikke, sæt Dig i den anden Stue og tag et Arbeide, det første det bedste. Lov mig, at Du ikke vil forlade mig... Af Gud! der gik allerede Porten... Nu kommer der Nogen op ad Trapperne... De ere i Forstuen.... Der er han vist allerede!" —

Det var Slotsherren. Han havde seet, at Sigbrit, fulgt af Hans Faaborg, havde begivet sig til Kongen med en stor Pakke Regnskaber; han stolede paa,

at hun vilde blive nogle Timer paa Slottet, og ansaae Tiden for beleilig til at hilse paa Dyveke og bringe hende sin Tak for den virksomme Deel, hun havde taget i at afværge det Forræderi, man havde opspundet imod ham.

Slotsherren var klædt efter den nyeste burgundiske Mode, i Silke og Fløiel. Paa Skuldrene bar han en kort Kappe af mørkeblaat Fløiel, broderet med Guld og fodret med hvidt Atlask, i Haanden holdt han en sort Fløiels Hue med to lange hvide Strudsfjedre, hvormed han skjødesløs feiede Gulvet. Denne Dragt var baade smagfuld og prægtig, og den klædte Torben Oxe uforligneligt. —

Anna blev siddende i den forreste Stue, Døren stod aaben; men om hun end ikke havde tænkt paa ganske andre Ting, kunde hun dog ikke have hørt et Ord af hvad der blev talt i Dyvekes Kammer, thi de havde kun sagt faa Ord, da Stemmerne sank ned til en sagte Hvisken. —

Da Slotsherren forlod Dyveke, efter en lang Samtale, var hans Mine alvorligere, end da han kom, og hans Hilsen ærbødigere. Dyveke, som havde modtaget ham i en bedrøvet Stemning, havde derimod et smilende Ansigt. Hun saae ud af Vinduet efter

Ridderen, indtil hun ikke kunde vine ham længer, derpaa sagde hun: „Saae Du nogentid en smukkere Mand? — Hvilke Øine! Jeg maatte hele Tiden tænke paa hvad Kongen engang sagde, at Øinene ere en Gjenvei til Hjertet. Du kan ikke troe hvor deiligt han kan tale, det lyder ligesom Musik, og det gaaer lige til Sjelen. Men de Mandfolk, de kan nu engang aldrig være ærlige, de skulle nu altid bedrage. Tænk engang, han vilde bilde mig ind, at de Breve, Du veed nok, slet ikke havde været af Vigtighed, og at det kun var et Indfald, for at prøve Budet, at han havde ladet saaledes. Men jeg sagde ham reent ud, at jeg godt vidste, at det ikke var sandt, og at jeg ikke var saa eenfoldig, at jeg nok kunde begribe, at han ikke sendte hemmeligt Bud til Spanien, uden at Dronningen vidste af det, om end Kongen ikke maatte vide det. Da kan Du troe, at han gjorde store Øine, og siden talede han ogsaa mere alvorligt. Og hvor han saa var smuk, Anna! Jeg troer, at jeg har gjort ham Uret, jeg troer virkelig, at han elsker mig oprigtig, og at det var sandt hvad han sagde, at aldrig nogen Qvinde havde bragt hans Hjerte til at banke saaledes, som jeg. Tænker Du ikke nu paa Elsebeth Bagers Spaadom? Den har ikke været af mine Tan-

ker siden. Ja, han elsker mig vistnok oprigtig. Maa jeg ikke være stolt deraf, Anna! Og hvor han er god og føielig! Han lovede mig, at han vilde skaffe mig en god Plads til at see Dystløbet i Viingaarden. Jeg veed nok, at baade min Moder og Kongen ville blive uhyre vrede, hvis de fik det at vide; thi siden Dronningen er kommen, skal jeg jo holdes inde som en Fange; men det er jeg for længe siden hjertelig ked af. Tænk Dig! Jeg har ikke engang seet Dronningen mere end ganske flygtig, naar hun er reden her forbi. Jeg gad dog nok see, om hun er saa deilig, som der gaaer Ry af. I gamle Dage var der aldrig et Dystløb, uden at jeg havde den bedste Plads, og nu skulde jeg finde mig i slet ikke at være med? Jo pyt! Slotsherren vilde nødig, det kunde jeg godt mærke; men da jeg bad ham saa bønlig derom, kunde han ikke sige Nei. Jeg vil ogsaa komme der ganske hemmeligt, Ingen skal vide det, vi ville sige til min Moder, at Du har skaffet mig en Plads i et Vindue for at see Hestene, som blive trukne forbi til Dystløbet. Det skal jeg nok bilde hende ind. Saa ville vi sætte os i en Krog og see til, og Ingen skal bemærke os, uden Torben Oxe, som veed hvor vi ere. Alle Helgene! hvor jeg glæder mig dertil! — Er det

ikke besynderligt, Anna, før var jeg saa vred paa Dronningen og kunde ikke tænke paa hende, uden at det kogte i mig, og nu er det paa eengang ligesom om jeg slet ikke hadede hende mere, og jeg længes ordentlig efter at see hende. Jeg troer endogsaa, at jeg kunde holde af hende. Hun skal være saa god, sige de. Det sagde Torben Oxe med, og det Samme har Kongen før sagt om hende," tilføiede hun med et Suk, ... og nu fik hendes Tanker pludselig en anden Retning, og hun blev tankefuld siddende med Haanden under Kinden. —

XI.

Dyſtløbet.

Lige overfor Slottet laae en ſtor Have, ſom kaldtes Viingaarden, maaſkee efter de Viinſtokke, ſom vare plantede langs med den ene Muur. Den ſtrakte ſig omtrent fra den før omtalte bedækte Kanal og lige til Stadens Grændſe, ud imod Hallandsaas, ſom den var ſkilt fra ved et ſtærkt Pæleværk, og ved den forbiflydende Strøm fra Bremerholms Vand. Paa en Deel af denne Haves Grund er ſenere Viingaardsſtrædet blevet anlagt. Denne Have hørte til Slottet, ſom laae paa en altfor indſkrænket Plads til at have nogen nærmere Slotshave. Den var bevoxet deels med ſtore ſkyggefulde Træer og Buegange, deels med mange koſtelige Planter og Buſkværter. Her ſpadſerede Dronningen ofte, og her tilbragte hun mange Timer

om Sommeren med sine Damer, hvorfor der midt i Haven var opbygget et stort Lysthuus til hendes Beqvemmelighed. I den ene Side af Haven, langs med Muren, som vendte ind imod Staden, var anlagt en stor Carrouselbane, til Ridderspil og Dystrenden.

Allerede i flere Dage havde Haandværksfolk af alle Slags været beskæftigede med at indrette og smykke denne Bane til det store Dystløb, som Kongen vilde lade afholde. Tømrerne arbeidede paa Skrankerne, Snedkerne og Tapetsererne opførte Tilskuerpladser og udsmykkede dem paa det prægtigste, Smedene befæstede den store Jernbue, af kunstigt Arbeide, hvori Ringene skulde hænge. Det var i den smukke Høsttid, da Veiret er stadigst, og Alt bebudede, at denne sjeldne Fest skulde blive glimrende. Tourneringer høre til de Festligheder, som til enhver Tid have interesseret alle Klasser af Samfundet; intet Under derfor, at hele Kjøbenhavn var i Oprør, Enhver vilde see saa Meget som muligt, og De, der ikke kunde faae Andet at see, vilde i det Mindste see Vaabendragerne, som førte Riddernes Heste gjennem Gaderne til og fra Banen. Overalt saae man Tilberedelser dertil, og Ingen talede om Andet end Tourneringen.

Claus Daas Svend, Mogens, havde ikke mindre

travlt end alle Andre. Han sleb og pudsede sin Herres Vaaben, prøvede og eftersaae Landsen, Skinner og Brynie, og havde allerede utallige Gange visket Støvet af Vaabenskjoldet og betragtet den røde Muur i blaat Felt, som allerede i to Aarhundreder havde været Familiens Skjoldemærke, og hver Gang med et dybt Suk; thi hans Herre, der skulde føre disse Vaaben, var endnu ikke kommen tilbage fra sin hemmelige Reise. Paa alle Efterspørgsler svarede Mogens samvittighedsfuldt, som der var foreskrevet ham, at hans Herre var syg og sengeliggende, og ikke vilde tage imod Besøg; — men hvad skulde han svare paa sine egne Spørgsmaal? Hans Ængstelighed tiltog med hver Dag; men da der kun var een Dag tilbage, var han nær ved at fortvivle.

„Han er kampbunden og kommer ikke," sagde han ved sig selv, idet han gik den ene Gade op og den anden ned, for at adsprede sit bekymrede Sind. „Jo, det er en smuk Leeg. Jeg har tiet længe nok, nu kan jeg ikke tie længer; man træder saa længe paa Frøen, at hun siger qvak. Nu siger jeg det høit og lydeligt, at det er en Spot og en Spee for vort Huus, at Sligt skal vederfares min gamle Herres Søn. Men jeg vogter mig vel, at Ingen skal høre det, thi det

vilde være en stor Tort. Vidste min gamle Herre det, han fløi i Flint. Jeg er nær ved at gaae af mit Skind derover. Taalmodighed kan være god nok, men irret Taalmod bliver omsider til Rasen; thi jeg gaaer her ikke anderledes end til Spot for de andre Svende. Jeg har sagt dem, at jeg skal være min Herres Patrin imorgen paa Dystbanen; men jeg kommer i Stedet derfor til at sidde bag Ovnen med Kjællingerne, om de ikke ville skæmmes ved mig, som har udfordret og ikke møder. Al den Skam gjør han mig gamle Karl, til Løn for min troe Tjeneste. Af! Min gamle Herre vil tage sin Død over den Søn, og jeg kan heller ikke overleve den Vanære, der overgaaer vort Huus."

En lystig Klang af Trompeter afbrød Svendens sørgmodige Betragtninger. Det var Kongens Herolder, Hans og Jytland, der rede om i Staden og proclamerede Dystløbet med stor Høitidelighed, fulgte af Ryttere med Kjedeltrommer og Trompeter, som blæste og trommede ved alle Tvergader og Torve. Mogens skjulte sig i Sværmen, der fulgte med Herolderne, og hørte hvorledes de udraabte Kongens Indbydelse til „Alle og Hver, geistlige Fyrster, Grever, Herrer og ridderlige Mænd af Adel, som paa

denne Tid ved Kongens Hof udi Danmark nærværendes ere, eller endnu kunne tilkommendes vorde, givende Alle og Hver særdeles at vide, at de paa den næst efterfølgende Dag, naar Klokken Ni er, skulle lade sig finde i Viingaarden til allehaande Ridderspil at prøve, med Dyst, Tournering, Balgen og Ringrenden, Alt til at opvække og fremskynde ridderlig Dyd og Ære, — for hvilke vore loflige Fædre tidt og ofte have deres Liv og Blod prøvet og tilsat — saa at, naar fornødent er, saadanne ridderlige Kunster desbedre og gavnligere kunne bruges til Krig og Alvorlighed." Der lovedes alle Kæmpende, at der skulde „forordnes retfærdige og i saadanne Ridderspil velforfarne Judicerere eller Dommere, paa det at Kæmperne kunde vederfares hvad ret og billigt er." Derpaa fulgte naadigst Tilsagn om, at „hvosomhelst i denne Kamp indlægger sig Priis, Lov og Ære for Alle og Enhver, dog besønderlig for høiloflige kongelige, fyrstelige og ædle Fruentimmer, og med sig hjemfører visse Tegn og Æresgaver for beviist Mandelighed, de skulle altid for de ypperste Riddere i Kongerigerne holdes og agtes."

— „Ja, og de, som reent udeblive, de skulle

holdes og agtes i alle Kongeriger for Krystere og Fursvandsere," mumlede Mogens ved sig selv.

— „Og paa det at Enhver saa meget desbedre kan sig vide at rette, hvorefter og hvorledes han sig skal forholde, have Vi dette Ridderspils Artikler ladet befatte og herhos antegne, som efterfølger."

Og nu oplæste Heroldernе nogle og tredive lange Artikler, der vare de vedtagne Kamplove for alle mulige indtræffende Tilfælde. Derefter blæstes igjen i Trompeterne, og Herolden vedblev: „Danke og Æreskænk skulle udgives, som herefter følger. Og Judicererne, som dertil forordnes, skulle sige derom hvo Dankene have skulle."

Der var Priser til alle de forskjellige Ridderspil, for Ringrenden og Kæmpen. Mængden hørte denne lange Proclamation med ærbødig Taushed, og da Trompeterne atter blæste og Kjedeltrommerne løde, fulgte Skaren efter det høitidelige Tog, for at høre det Samme gjentage i de andre Gader. Og dette Skuespil varede den hele Dag, lige til Solnedgang, for at Alle kunde være tilbørlig indvarslede til den næste Dags Kamp.

Men i Mogens' Øre løde Trompeterne som

Dommedags Basuner, der forkyndte den yderste Dags Komme. —

Der var en Tummel paa Kjøbenhavns Gader den næste Dag, saa at man neppe kunde komme frem. Alle Boder vare lukkede, enhver Beskæftigelse hvilede, overalt mødte man glade og festligklædte Folk, som ilede afsted for at sikkre sig en Plads til at see det mest Mulige af disse Festligheder. Riddersvende og Pager løb frem og tilbage; prægtige Heste bleve trukne gjennem Gaderne med kostbart Sadeltøi og Plümager; Skjolde og Vaabenfaner bleve førte til Carrouselpladsen af Vaabendragerne; fornemme Damer til Hest, eller i pyntelige Karme, begave sig til Tilskuerpladserne, ledsagede af Riddere og Hellebarderer; Guldsmedene bare Ærespokaler og andre Priser, fulgte af Byfogdens Svende med Spydstager i Hænderne; Borgere med Koner og Døttre trængte sig frem, bagefter deres Læredrenge, som gjorde Plads for dem, for at finde de misundte Sæder, som de havde erholdt ved Beskyttelse af en eller anden fornem Herre, eller for at naae deres Venners Huse, hvorfra de kunde see Toget drage forbi. Ud af alle Vinduer kiggede Hoveder, Tagene var fulde af Nysgjerrige, og ethvert Bislag var besat med en Klynge

Skoledrenge, som herfra dreve deres Abespil med de Forbigaaende, — overalt, hvor man saae hen, var forvirret Travlhed, og Tusinder af Stemmer løde i Munden paa hverandre.

Men værst var det ved Indgangen til Viingaarden, hvor Folk næsten trykkede hverandre ihjel. De kongelige Hellebarderer havde ondt ved at holde Orden i det Chaos, som opstod hvergang Nogen skulde indlades i Haven, thi da vilde Enhver benytte Leiligheden til at kigge ind i Helligdommen, som vi nu ville tage i Øiesyn.

De to lange Sider af den store, aflange Carrouselbane vare indrettede til Tilskuere; paa den ene Side var der udenfor Haven, nemlig bag den takkede Muur ud imod Staden, opslaaet flere Rækker trappedannede Bænke, i den ved denne Leilighed afspærrede Baggade, og her vare Pladser uddeelte til Stadens Embedsmænd og de anseeligste Borgere med deres Koner og Døttre, som over Muren kunde see ind paa Rendebanen. Paa den anden Side, lige overfor, i Haven selv, var der opreist amphitheatralske Forhøininger, med Sæder, smykkede med kostelige Tapeter af Silke og Fløiel, efter Tilskuernes forskjellige Rang. Her skulde Dronningen med sine Jom-

fruer, Ridderskabet og Adelen med deres Damer have Plads. For den ene Ende af Banen stod Judiceerhuset, en lav Bygning, hvis Tag var en aaben Altan for Dommerne; forneden vare Væggene behængte med de kæmpende Ridderes Vaabenfaner og Skjolde, og smykkede med Kamppriserne, der vare udstillede paa Hylder. For den anden Ende var Indgangen fra Vaabenpladsen bag ved til Banen, igjennem et Telt, der var bevogtet af Dommernes Svende. Midt paa Banen stod en kostelig udarbeidet og forgyldt Jernbue, der spændte fra den ene Side til den anden, tvert over Banen. Øverst sad Krigens Gudinde, som i Hænderne holdt en Krone og en Palmegreen. Paa en Snor midt under Buen hang den gyldne Ring, der var Maalet for saa mangen Ridders ivrigste Ønsker paa denne Dag. Langs med Midten af Banen gik en stærk, lav, rødmalet Skranke, som skulde forhindre Sammenstød af Hestene; den var ikke høiere, end at de Kæmpende kunde hugge og støde over den uden Hinder. —

Faa Øieblik efter at Adgangene vare aabnede til Baggaden, vare Borgernes Pladser allerede optagne. Fra begge Ender strømmede Skarer ind paa Bænkene, og mødtes paa Midten, som to slagfærdige Hære, for

at presses sammen saa tæt som Sild i Tønder. Desmere misundte man den rummelige Plads paa Adelens Bænke, som efterhaanden blev taget i Besiddelse af de fornemmere Deeltagere i denne Fest. Den glimrende Forsamling af Damer og geistlige og verdslige Herrer var længe Gjenstanden for de ringere Stænders Beskuen og Samtale, indtil Opmærksomheden efterhaanden blev deelt imellem Tilskuerne og Ridderne, der samledes nede paa Carrouselbanen, for venskabelig at hilse paa hverandre før Kampens Begyndelse.

— „Det er Slotsherren, ham der, med den forgyldte Hjelm og de deilige høie Strudsfjedre," hviskede en ung Pige til en anden. „Finder Du ikke, at han er yndig? Han kunde gjerne see herop; men han seer ikke til Smaafolk."

— „Der er Ridder Lunge. Gud, hvor han er prægtig! Han skinner som han var klædt i Ædelstene fra Top og til Taa. Hvor mon den fremmede nederlandske Adelsmand er, som han skal kæmpe med?"

— „Det er vist ham derhenne, som han tager i Haanden. Det er sært, at de bruge at tage hverandre i Haanden, inden de skulle kæmpes paa Liv og Død."

— „Troer Du virkelig, at det bliver paa Liv og

Død? Saa at de ordentlig slaae hverandre ihjel? Og blive liggende døde?"

— „Ja ihjel, det vil jeg ikke sige; men dog saa godt som. Blodigt bliver det, efter hvad min Fader har sagt, som har smeddet Vaabnene til dem. Det er Sværd, siger han, som skære tvers igjennem Benene."

— „Uf ha! Men det er deiligt! Gid der maa falde brav Mange, især af de Stygge," udbrød den ubarmhjertige Skjønne.

— „Jeg gad nok vidst hvad det er for et Indfald af Slotsherren, at lade denne Bænk sætte saa usædvanlig lavt, som den er sat idag," sagde en Borger. „Man har ordentlig ondt ved at kigge igjennem den takkede Muurkant. Man sidder her ligesom man sad i Skjul, kun hverandet Menneske paa denne Bænk kan see ordentlig, naar der er en Aabning foran ham. De kunde ogsaa gjerne have kappet Grenene lidt paa dette Træ, som staaer her ved Muren. Jeg skal ikke faae Meget seet, og de to stakkels Fruentimmer ved Siden af mig heller ikke, de sidde jo næsten som de legede Forgjemt bag Buske, saaledes hænge Bladene dem om Ørerne. Men det lader ikke til at de bryde sig stort derom, siden de endogsaa have slaaet

Regnklæderne sammen om Ørene, som to Nonner, der ere komne paa Dandsebal."

— „Slotsherren har udtrykkelig befalet, at de Forreste skulde sidde med Øinene lige i Kanten af Muren, for at de Andre kunne see desto bedre," sagde Tømmermesteren, som sad bagved. „Saadan en Bane bygge vi ikke paa Maa og Faa, men der skal tænkes og spekuleres over den Ting."

— „Dersom De ikke kunne see, mine Jomfruer, saa er min Søn og jeg villige til at bytte med vore bedre Pladser," sagde Gotfred af Ghemen, som med sin Søn sad lige bag de to tilslørede Fruentimmer, der lode som om de ikke hørte Bogtrykkerens venlige Tilbud.

— „Mon det er anstændige Pigebørn?" hviskede Johan Spegelberg, idet han rakte sig hen til Gotfred. „Kjender I dem, Mester? Jeg skjøttede dog ikke om at sidde Side om Side med Belials Børn," tilføiede han, idet han korsede sig.

— „Jeg har ikke seet dem, og det lader til at de ikke ere komne her for at sees. Men Slotsherrens Smaadreng har gjort Plads for dem, og saaledes kan I nok være rolig for, at det er skikkelige

Folks Børn, der ikke ville forføre Eder, Mester Johan Spegelberg," svarede Bogtrykkeren med et Smiil.

— „Man skal flye Synden og Syndens Fristelse," sagde Garveren. „Forviis farer ikke ilde, og Klogskab har Øine i Nakken."

— „Kors, hvad Sølvtøi det er!" udbrød en Kone. „See! En heel Hylde fuld, Kander og Bægre!"

— „Aa," sagde en Anden, „det er maaskee ikke bedre Sølv end Kongens Mynt, og saa er det saamænd ikke at misunde nogen Mand."

— „Fiint prøvet Sølv er det, og god Vægt er der i alt Arbeidet, som det er befalet i Kongens nye Forordning, som hedder Skraa og Skikkelse for Guldsmedene i Danmark. Det maa jeg vide, som har gjort det," sagde Jochum Guldsmed. „See, hvor det blinker! Det er som Ordsproget siger: Dyrt Klenodie gjør et lysteligt Tilsyn. I har ikke et Lod Sølv i hele Jert Huus, Mutter, det vil jeg vædde paa, som er halv saa ægte, om I ellers har Noget af det Metal."

— „Hm! Ædelstenen gjelder, som man regner den til," svarede Konen og vendte sig fornærmet fra ham.

— „Hvem er det, der kommer? Ih, det er jo

Mutter Sigbrit, see, derovre, ved Siden af den gamle Ridder med det lange Skjæg, jeg troer det er Otto Krumpen."

— „Nei, det er Ridder Niels Stud, og den gamle Dame er Herr Jochum Griis's Frue, og det kjønne unge Pigebarn er hendes Datter. Den gamle Frue skal være saadan en klog Kone, som veed Mere end sit **Pater noster.** Hun ligner i en Hast den hollandske Hex, det har I Ret i. Nei, slet saa galt er det heller ikke. At hun skulde sidde nær hos Dronningen! Hvad tænker I paa?"

— „Ja, hvorfor ikke? Hun er jo Kongens bedste Raad."

— „Er hun Kongen til Raad, saa er Datteren Dronningen til Graad."

De to tilslørede Fruentimmer, som ikke vare Andre end Dyveke og Anna, trak Regnklæderne tættere sammen for Ansigterne og ønskede sig mange Mile borte. Det Mod, hvormed de havde betraadt Indgangen, var borte saa snart de havde indtaget den Plads, som Slotsherrens Page havde ledsaget dem til, og ihvorvel den takkede Muurtinde og Grenene af Træet tildeels skjulte dem for Tilskuerne lige overfor, og Regnklæderne for deres Omgivelser, ønskede de dog Intet ivrigere,

end at de uden Opsigt kunde komme bort igjen. Men det var aldeles umuligt.

Samtalen, der truede med at blive saa piinlig for dem, blev lykkeligviis afbrudt af en Kanonsalve. Det var Tegn til at Dronningen drog fra Slottet. Der fyredes med alle mulige Slags Skyts, som en gammel Krønike nævner saaledes:

De lode da høre deres Lyd og Sang,
At det høit op mod Himmelen klang,
Med hele og halve Kartover og Slanger,
Skerpentin, Falkoner og Jernskytter mange,
Skærbrækker, Fyrmørser og ligesaa,
De monne da alle tillige afgaae.
De skøde, at Jorden hun bævede ved,
Der fulde og Vindver af Husene ned. —

Alle Øine rettedes mod Indgangen til Haven. Men det varede Noget inden Nysgjerrigheden blev tilfredsstillet, thi Toget bevægede sig langsomt, til stor Glæde for den større Mængde udenfor i Gaderne, som ikke fik Andet at see end de forskjellige Tog, der droge til Carrouselpladsen.

Dronningen i en forgyldt Karm, ledsaget af sine Jomfruer til Heſt, og fulgt af en stor Skare af Riddere og Hofsinder, drog fra Slottet til Viingaarden. Kongen holdt allerede tilhest med sine Raader og for-

nemme Mænd ved Indgangen til Haven, for at modtage Dronningen og føre hende til hendes Plads; thi denne Kampfest anstilledes jo tildeels til Ære for det smukke Kjøn, og Dronningen skulde overrække Seierherrerne Æresdankene, som Priserne kaldtes. Alle Hoveder blottedes ved Dronningens Ankomst, og med Hatten i Haanden førte Kongen hende til den med kosteligt Fløiel rigt udsmykkede Plads, midt for Skranken, lige overfor Dyveke og Anna. Den tause Forventning gav Plads for et Udbrud af Beundring, ved Synet af den unge og smukke Dronning, og dette gik pludselig over til et jublende Velkomstraab. Dronningen lod til at være bevæget, hun bøiede Hovedet til Tak, men saae ikke op; Kongen slog flere Gange hilsende med Haanden og bøiede sig derpaa for Dronningen, efter at have hvisket nogle venlige Ord, hvorpaa han forlod hende, for at begive sig til sin Plads blandt Judicererne, der alle vare valgte blandt de tappreste Riddere. Man saae her Otto Krumpen, Søren Nordby, Knud Gyldenstjerne og mange Andre, hvis Navne ikke ville glemmes saa længe Historien er til.

Dyveke havde med den mest spændte Opmærksomhed fulgt enhver af Kongens og Dronningens Be-

vægelser, gjennem den lille Aabning af Regnklædet, der kun gav den nødvendige Plads for Øinene. Det Optrin, hun havde været Vidne til, vakte en piinlig Følelse i hendes Bryst, det var ligesom hendes Hjerte snøredes sammen. Det forekom hende, at hun aldrig havde seet noget Deiligere end Dronningen, og at Kongen aldrig nogensinde havde været smukkere, end i dette Øieblik. Paa Torben Oxe tænkte hun ikke, og det var ikke ham, de hyppige Taarer gjeldte, som hun fældede i Stilhed ved denne Glædesfest. Og det varede længe inden hun havde Tanke for Andet, end for den nagende Smerte i hendes egen Barm. —

Anna havde i Begyndelsen siddet i den dødeligste Skræk for Dyveke, thi hun saae hvor meget alt dette angreb hende. Men da Dyvekes Sorg opløste sig i stille Taarer, havde hun ikke mere noget voldsomt Udbrud af hendes Smerte at frygte, og nu henrev det Usædvanlige, hun var omgivet af, hende efterhaanden aldeles. Og Anna havde Sands for at opfatte de Smaating, som farve Maleriet for Jagttageren. Hun havde Øie for de mange hemmelige Tegn og stjaalne Blik, der fløi frem og tilbage over Skrankerne, for hende var denne fornemme og pragtfulde Verden ikke nogen ganske tillukket Bog, hun skuede gjennem Glim-

meret og bag Pandseret; thi Hjertet ledede hende, og Den, der følger denne Veileder, tager i det Mindste ikke feil af Hjerter. Og det forfærdede hende, at møde saa megen Kummer og saa megen Ængstelse under saa smilende Masker og saa glimrende Klædebon, og det blev hende mere klart end nogensinde, at Lykken ikke er knyttet til de udvortes Goder; thi endogsaa den Første af dem Alle, den unge og deilige Dronning, saae bekymret ud, uagtet hun smilede. Men det anede hende ikke, at den kongelige Dronning af Danmark og den ydmyge Anna i dette Øieblik havde en fælles Sorg.

Dronningen havde i den sidste Tid været forstemt. Fru Anna Meinstrups og hendes Skriftefaders mangehaande Hentydninger havde omsider vakt hendes Mistanke, og med den Sjelsstyrke, som denne Qvinde besad og i Ulykken gav saa mange Prøver paa, havde hun forlangt at vide hvad man skjulte for hende. Det var hendes Capellan, Pater Mansverus, der brød Isen, og Fru Anna Meinstrup bearbeidede hvad han havde forberedet, saa at Dronningen snart kjendte sin Ulykke i dens hele Omfang. I det første Øieblik nedslog den hende aldeles. Men ved nærmere Eftertanke opfattede hun den anderledes, end man

havde ventet. I Stedet for at blive bestandig heftigere og istemme det almindelige Raab om Dyvekes Bortfjernelse, besluttede hun at taale denne Medbeilerinde, indtil hun efterhaanden havde fortrængt hende af Kongens Hjerte ved den fordoblede Ømhed, hun vilde vise ham. At Christian havde elsket Dyveke i saa lang Tid og saa trofast, talede til hendes Fordeel; hun havde, sagde hun, ingen Ret til at regne med Kongen om Fortiden, da han ikke kjendte hende og ikke var bunden til hende. At Dyveke var Sigbrits Datter, det trøstede hende mere, end det forukoligede hende; thi denne kloge Kone vilde nok indsee, at det var hendes egen Fordeel at slutte sig til Dronningen, som Intet ønskede mindre, end at fjerne denne prøvede Raadgiverinde fra Kongen, der satte saa megen Priis paa hende.

— „Min Lod er Dronningers Lod," sagde hun bedrøvet, men med from Hengivelse; „vi have ikke Ret til at fordre nogen anden Skjebne. Kan jeg vinde med gode Vaaben, da skal det ikke være Dyveke til Skade, at jeg har seiret i denne Kamp, som jeg nu har Ret til at føre. Men Helgene bevare mig for at bruge falske og haarde Vaaben; thi den Pige

var i sin Ret, da hun ikke vidste at jeg var til, og det maa være tungt, at frasige sig Den man elsker."

Men denne milde Anskuelse stemmede ingenlunde med Hofmesterindens eller med Kapellanens Planer. Disse holdt med den til Trondhjem for sin Modstand imod Dyveke forviste Erkebiskop Walkendorf og med den øvrige Geistlighed og Adel. Og fra nu af blev Dronningen idelig bestormet med Fortællinger om Dyvekes Slethed og om Sigbrits Underfundighed, der endogsaa skulde gaae saa vidt, at hun paa eengang vilde holde Kongen og den letsindige og stolte Slotsherre fængslede ved Dyvekes Yndigheder, og drev det skændigste Spil lige for Alles Oine, til Krænkelse for Gud og Mennesker.

Et eneste Ord havde tilveiebragt den største Forandring. Hidtil havde intet Menneske vovet at lade Dronningen ane Dyvekes Tilværelse, og fra det Oieblik, hendes Navn første Gang var bleven nævnet, hørte hun næsten ikke tale om Andre. Enhver i hendes Omgivelse vilde bevise hende sin Hengivenhed, ved at omtale og bagtale Dyveke og Sigbrit, alene med Undtagelse af Birgitte Bryske, som nærede oprigtig Hengivenhed for Dronningen; men kun Faa vilde nogensinde have seet Dyveke.

— „Er hun smuk?" spurgte Dronningen rødmende. „Det er hun vel. Fyldig og rødmusset, og ikke bleg og spinkel, som jeg," tilføiede hun med et Suk.

— „Eders Naade vil selv kunne overbevise Eder om, at hun slet ikke er saa kjøn," sagde Hofmesterinden. „Hun pleier at være med ved alle Festligheder, og hun og hendes Moder ville vistnok være ved Dystløbet i Viingaarden, det kan neppe feile. Jeg skal da ikke undlade at vise Eders Naade det Kreatur."

— „Ak, Anna Meinstrup, hvor kan I nænne at tale saadan til mig!" sagde Dronningen og afbrød Samtalen.

Dagen før Festen lod hun spørge hos Slotsherren om Navnene paa Dem, der vilde deeltage i Dystløbene. Claus Daa var ikke deriblandt. Det ængstede Dronningen, som vidste, at han altsaa ikke endnu, skjøndt kampbunden, var vendt tilbage fra den Sendelse, han havde overtaget for hende, og hun beklagede sig for Birgitte Brykke over, at Alt gik hende imod, og hun kun foraarsagede Ulykker. Birgitte, som havde hørt Hofmesterindens Beretning om den Tilbøielighed, Slotsherren skulde nære for Dyveke, var lige saa nedslaaet som Dronningen, og langt fra at søge at trøste hende, istemmede hun de samme Klager

over denne Verdens Bedrøveligheder. Thi om hun end ikke elskede Slotsherren, kunde hun dog ikke længer negte, at hun interesserede sig for hans Vee og Vel. Og da Dronningen og Birgitte Bryske havde indtaget deres pragtfulde, med Floiel og Guld smykkede Pladser, lige over for Dyveke og Anna, som sad paa de simple Brædebænke, var det fælles Sorger, der bragte deres Hjerter til at banke.

Og endnu eet Hjerte bankede af Bekymring ved denne Fest, og det var Adelgundes. Claus Daas Udeblivelse fra hendes Moders Huus og hans besynderlige Adfærd, den sidste Gang han havde besøgt det, var en Gaade, som Gundel forgjeves stræbte at løse, uagtet den uafladelig beskæftigede hendes Tanker. Den ene Dag gik efter den anden, han kom ikke, og hun saae ham heller ikke mere paa deres sædvanlige Spadseretoure, der tabte deres Ynde i hendes Øine. Det forekom hende, at Luften allerede havde antaget et vinterligt Udseende, og at Solen ikke mere spredte en saa livlig Glands over Engene, som nogle Dage før. Omsider fortalte hendes Tærne, som havde mødt Mogens paa Gaden, at Claus Daa laae syg og saae ikke noget Menneske, thi han var meget slet. Denne Efterretning forfærdede hende. Men den samme Af-

ten besøgte Ridder Stud hendes Moder og fortalte, blandt andre Bynyheder, at nu var der igjen Noget paafærde med den unge Daa; Ingen vidste hvad det var for dumme Streger, han havde begaaet, men der var gaaet Befaling til Lehnsmændene i Skaane om at paagribe ham, hvis han skulde komme dertil. Det hed sig, at han laae syg etsteds, man vidste ikke hvor. Det gjorde ham hjertelig ondt for hans gamle Ven paa Gurre, at han skulde have en saa vanartet Søn.

Ved at sammenholde denne bedrøvelige Beretning med Claus Daas Adfærd hiin Aften, da han øiensynlig havde en Meddelelse paa Hjertet, som han ikke kunde komme til at gjøre, bragtes Gundel vel til at tvivle paa Sandheden af Efterretningen om hans Sygdom. Men denne Tvivl fandt ingen Beroligelse i Tanken om de farlige og indviklede Forhold, den unge Mand maaskee kunde have styrtet sig i, af en eller anden Pligtfølelse. Hendes Ængstelighed tiltog med hver Dag. Det Bud, hendes Moder, paa hendes Opfordring, havde afsendt til Claus Daa for at lade spørge til hans Befindende, havde talt med Mogens; hun udspurgte det nøie, og erfoer, at Mogens havde sagt, at hans Herre var for syg til at see noget Menneske, ihvo det saa var. Men til den Dag,

Dystløbet skulde være i Viingaarden, blev han bestemt nok rask, thi saa skulde han kæmpe med en halv Snees unge Adelsmænd, og det med spidse Landser og skarpe Sværd, og Mogens skulde være hans Patrin ved denne Kamp, og han meente nok, at alle Adelsmændene maatte bide i Græsset for hans Herre, saa mange de vare.

Den stakkels Gundel kæmpede med sig selv, om hun skulde ledsage sin Moder og den gamle Ridder Stud til Dystløbet, eller ei. Hun turde ikke gaae, og hun turde ikke blive hjemme. Under Taarer og Sjeleangest klædte hun sig paa, med det stadige Forsæt ikke at gaae derhen, og da hendes Pige meldte, at Karmen ventede og hendes Moder var paaklædt, besvimede hun næsten af Skræk. Men hun tog dog afsted, og mere død end levende betraadte hun Viingaarden, hvor Alt løb i Eet for hendes Øine, og det varede længe, inden hun kunde skjelne den ene Gjenstand fra den anden. —

Da den gamle Ridder Stud havde fulgt sine Damer til deres Pladser, forlod han dem, for at gaae fra den ene Bænk til den anden, og idet han ringlede fordringsfuldt med sine gammeldags Bjeldeærmer, hviskede han Spydigheder om sine Venner i

Orene paa sine Bekjendte. Omsider kom han ogsaa til Hofmesterinden, og gjorde sin skyldige Opvartning til denne gamle Dame, der efter hans Sigende var den eneste værdige qvindelige Repræsentant for den gamle gode Tone — ligesom han indbildte sig at være dens eneste værdige mandlige Repræsentant.

— „I maa nok sige det, Herr Ridder," sagde Anna Meinstrup. „Naar saae man vel i de gode gamle Dage Frækheden med en saadan Pande, som nuomstunder? Man siger, at Sigbrit og Dyveke skulle være her. Jeg kan ikke faae Øie paa dem. Hvor sidde de? I pleier at have Oinene med Eder, har I ikke seet dem?"

Den gamle Ridder kastede et forskrækket Blik til Dronningen, i hvis Nærhed denne Samtale blev fort, og sagde: „Tys, min ædle Dame, derom maa I spørge Slotsherren, og ikke mig. Ere de her, da har han vistnok været Den, der har sørget for Plads til dem. Det er heller ikke mere end rimeligt, at han gjør saa Meget for sin tilkommende Brud, og ingen Anden end han vilde vove hvad der er saa dristigt, og saa usømmeligt," tilføiede han med et ondskabsfuldt Smiil.

Baade Dronningen og Birgitte Brykke havde hørt denne Hviskken. Et Oieblik efter breiede Hofmester-

inden sig for Dronningen og sagde: „Jeg kan endnu ikke sige Eders Naade hvor Kreaturet er, men jeg skal nok opdage hende; jeg hører, at Torben Oxe har ført hende hid.“

— „Hvis jeg har forstaaet Eder ret, fritager jeg Eder for Uleiligheden, Fru Anna Meinstrup,“ svarede Dronningen, idet hun vendte sig fra hende og talede sagte til sin Hofdame.

Trompeterne gave Tegn til Tourneringens Begyndelse. Imidlertid havde Kæmperne truffet Lod om deres Orden, og efterhaanden begivet sig bort igjennem Teltet til Vaabenpladsen bagved. Da Trompeterne løde fra Judicerernes Altan, bleve de besvarede af en Fanfara fra Teltet, som aabnede sig, og et prægtigt Optog, efter ældgammel Skik, drog ind paa Banen.

Først rede Kongens Kjedeltrommere og tolv af Kongens Trompetere, derpaa de saakaldte **Magistri de Campo**, de Riddere, som skulde føre Kæmperne frem og holde Vagt paa Banen; derpaa kom Slotsherren, paa en snysende Hingst, omklædt i en hedensk Dragt, som Fører for det mythologiske Tog. Thi man kunde ikke dengang, som nu, undvære Poesien ved festlige Leiligheder. Slotsherren red med blottet Hoved, iført en blaa og hvid udskaaren Kjortel og ro-

merske Halvstøvler, en vinget Hjelm hang ved Sadelknappen. Ved Siden havde han en tyrkisk Sabel, paa Ryggen et Pilekogger af rødt Fløiel, i Haanden en Bue. Bag paa den tyrkiske Sadel var anbragt to store Vinger af Sølv; lignende Vinger vare indsyede paa det med Sølvfryndser besatte blaae Fløiels Teppe, der næsten bedækkede hele Hingsten, som bed i det forgyldte Bidsel, kastede med Hovedet, der var smykket med vaiende Strudsfjedre, som bølgede til alle Sider, og spreitede Skum rundt om sig.

Efter Slotsherren red den ved saadanne Optog uundværlige Mester Urian, i en blaa ungersk Kjortel med hvide Sølvstjerner, en rød Fløiels Hat paa Hovedet, besat med Bjelder, og en langskaftet Stridshammer i Haanden, for dermed at vise de Næsvise tilrette. Denne lystige, og derfor underordnede, Rolle blev spillet af Hans Faaborg. Efter ham kom atter en Række af Instrumentister, klædte paa tyrkisk Maneer, i Blaat og Hvidt, og derpaa Gudetoget, bestaaende af hedenske Guder og Gudinder og andre mythologiske Figurer, i de besønderligste Dragter, med deres Emblemer i Hænderne, deels til Hest, deels i smaa Karme. Disse Roller bleve udførte af unge Hofsinder og andre unge Adelsmænd, baade Geistlige og

Verdslige, hvorved vi ville bemærke, at Kanniken Henning Grib spillede Gudinden Venus med stor Livlighed.

Efter det mythologiske Tog kom atter Instrumentister, klædte som „Morianer eller Blaamænd," i tætsluttende sort Barkan, med korte, brogede Skjørter, der gav dem Udseendet af halvnøgne Negere; saa Kæmpernes Patriner eller Hjelpere, To og To, som skulde gaae dem tilhaande, og række dem Spær, naar deres vare tabte eller brukne; derefter Riddernes Pager og Staldkarle; nu atter Instrumentister, klædte som Indiere og behængte med Bjelder og Fuglefjedre, og endelig Kæmperne selv i tæt sluttede Rækker, efter den Orden, hvori de skulde kæmpe i de forskjellige Ridderspil. Blandt disse vare de af Claus Daa udfordrede Hofsinder, Tage Thott, Oluf Bjørn og Peder Galle. Tilsidst kom to Trompetere, som blæste hver sin alvorlige Krigs-Melodi, ledsagede af Patriner og Pager af to forskjellige Farver, og derefter Ridder Ivar Lunge og Ridder Jørgen Tengnagel, i Staal fra Top til Taa. Landser og Sværd bleve baarne foran dem, samt deres Faner og Vaabenskjolde. Disse to Herrer havde altsaa udfordret hinanden til en Kamp paa Liv og Død, der skulde være Slutningsscenen i dette

Drama. En Trop af Judicerernes Svende sluttede Toget, som bevægede sig langsomt flere Gange rundt om Banen, for at give Enhver Leilighed til at beskue Dragterne og udtyde de mythologiske Figurers Betydning. Toget blev modtaget med dyb Taushed af de beundrende Tilskuere; men ligesom ved Dronningens Ankomst, gik denne efterhaanden over til et mumlende Bifald, og derfra til et stormende Jubelraab, der blandede sig festligt med Instrumenternes Klang, og blev tusindfold gjentaget af den udenfor sammenstimlede Mængde.

Processionen bevægede sig langsomt og høitideligt flere Gange rundt om Banen, medens alle de forskjellige Musikchor spillede. Hvergang de kom foran Dronningens Plads, hævede Slotsherren sig i Sadlen og bukkede saa dybt for hende, at hans Pande næsten berørte Hingstens Hals, idet han sænkede Buen, som han førte i Haanden. En lignende Hilsen aflagde de hedenske Guder og Gudinder og de christne Adelsmænd. Mester Urian kastede sin Hat høit op i Luften, saa at den vendte sig mange Gange rundt og Bjelderne klingede som et Klokkespil, hvorpaa han greb den igjen med stor Færdighed. Da Toget standsede og Musikken taug, proclamerede He-

rolderne Kamplovene og opregnede Æresgaverne, som skulde uddeles, efter Judicerernes Dom, først for Ringrenden, derpaa for Tourneringen. Og da Herolden efter gammel Skik udraabte: „Een Tournerings=Dank skal det være det kongelige, fyrstelige og ædelige Fruentimmer frit fore, hvilken Ridder hun denne Dank tildømme og give vil," — da vendtes alle Kæmpernes Øine til Dronningen, som smilende og rødmende saae til Jorden, og det var tydeligt, at de Alle vilde foretrække at vinde denne Priis, fremfor nogen anden.

Toget satte sig atter i Bevægelse, i samme Orden, for at forlade Banen. Da Torben Oxe kom forbi Træet, hvis Grene næsten skjulte Dyveke og Anna for Tilskuerne ligeoverfor, — en Plads, som han netop havde valgt, for at de kunde undgaae at blive bemærkede, — gjorde han en lille, næsten umærkelig, hilsende Bevægelse med Buen. Enten nu Mester Urian, som red bag efter ham, og ifølge sin Rolle var forpligtet til at belystige Forsamlingen, havde bemærket dette lille Hyldingstegn og vilde efterligne det, eller han blot i de to Fruentimmers forborgne Stilling og dybe Incognito fandt en Anledning til Spas, ville vi ikke afgjøre. Nok er det, at han aflagde en naragtig Hilsen,

som bragte Tilskuerne til at lee, og kastede sin Hat i Veiret. Men inden han kunde gribe den, havde en lille Green standset den i Flugten, og den blev hængende i Træet, lige over Hovedet paa Anna. Mester Urian holdt sin Hest tilbage og forsøgte at slaae Hatten ned med Kollen; men han kunde ikke naae den, til stor Moro for de Tilstedeværende. Da udstraktes flere hjelpsomme Stokke fra Tilskuerpladserne, og den faldt endelig for disse; men med det Samme faldt ogsaa Annas Regnklæde, som en ubehændig Borger i sin Iver stødte tilside med sin Stok, og Annas nydelige Ansigt kom tilsyne, blussende af Skamfuldhed over denne uventede Blottelse. Slotsherren, som havde bemærket at Toget standsede, dreiede sig om i Sadlen, og saae at Urian foran Dyvekes Plads gjorde Narrestreger, som opvakte almindelig Munterhed. Hans Oine lynede, Kinderne bleve røde af Harme, og uvilkaarlig lod han Buen gjøre en Bevægelse, som forraadte hans Forbittrelse over hvad der foregik. Men denne Afbrydelse havde ikke varet mere end nogle Oieblik, den forklædte Mester Urian fik sin Hat igjen, og den undseelige Anna indhyllede sig atter i sit Skjul, Toget kom paany i Gang, og Ridderne droge ud igjennem Teltet til Vaabenpladsen bag ved.

Banen forblev nogle Dieblik tom, og da Trompeterne atter løde og Teltet aabnede sig, var det for at indlade de Riddere, som skulde kæmpe sammen, og som nu bemægtigede sig Forsamlingens udeelte Opmærksomhed.

Fru Anna Meinstrup og den gamle Ridder Stud havde fulgt Slotsherren med Opmærksomhed, og da han troede sig mindst iagttaget, vare fire Losvine fæstede paa ham med skinsyg Iver. De bemærkede Begge den lille Hilsen, som han aflagde for de tilslørede Fruentimmer, og saae, at det ene Fruentimmer lige saa umærkeligt gjengjeldte Hilsenen, ved en Bevægelse med sit Lommeklæde. I det Samme opstod Forvirringen foran Træet, og Regnklædet blev stødt af Annas Hoved. Hvad vilde de ikke have givet til, at det havde været Dyvekes Træk, der vare komne tilsyne ved denne Hændelse. Men Annas ubekjendte Ansigt var smukt nok, til at blive en Gjenstand for ondskabsfulde Bemærkninger, hviskede saa sagte, at de netop kunde naae Dronningens Øren. Og muligt var det jo altid ... ja, endogsaa sandsynligt, at det andet tilslørede Fruentimmer kunde være Dyveke, „thi hvorfor skulde anstændige, borgerlige Fruentimmer vel have nødig at skjule sig.“ Vel vare Flere indhyllede

i deres Regnklæder; men man kunde ogsaa see med et halvt Øie, at de vare gamle og stygge; dette Fruentimmer var ungt... og smukt, hvis man fra hendes afslørede Ledsagerinde og fornemmelig fra Slotsherrens Opmærksomhed turde slutte til hende. Uagtet Dronningen talede med Birgitte Brykke, hørte hun dog disse Slanger, som hvislede bag ved hende, og Hofdamens forvirrede Svar forraadte, at hun ogsaa havde hørt dem, og det ikke med Ligegyldighed. De to Tilslørede vare derfor Gjenstanden for Dronningens og hendes Dames Opmærksomhed, lige saa meget som for de Andres.

Imidlertid fortsattes Ringspillet, og Trompeterne forkyndte hver Gang en Ridder førte Ringen med sig paa Spidsen af sin Landse. Og i dette Ridderspil overtraf kun Faa Torben Oxe, som nu havde aflagt sin mythologiske Dragt, og kæmpede i Rustning, saavel i denne Leeg, som i den derpaa følgende Tournering med stumpe Vaaben, hvorved mangen Ridder blev stødt saa ublidt af Sadlen, at Anna takkede sin Helgen for at Claus Daa ikke var vendt hjem betids nok, for at prøve denne farlige Leeg. Hun havde ikke nogen Anelse om den Skam, der forestod, da de tre Riddere, som han havde udfordret, Tage Thott,

Oluf Bjørn og Peder Galle tilsidst rede frem, En efter En, og bleve holdende paa Banen, medens Trompeterne tre Gange blæste Udfordringen mod alle fire Verdens Hjørner. Hun vidste ikke, at alle de Øine, som rettedes mod Teltet, der laae tomt og dødt, uden at svare, søgte hendes Ideal. Men Dronningen begreb det, og det dybe Suk, hun drog, da Kæmperne omsider vendte deres Heste og langsomt rede tilbage til Judicererne og aflagde Vidnesbyrd om, at de havde mødt uden at finde Den, der havde æsket dem til Kampen, — dette Suk gjeldte den Mand, der havde opoffret sin Ære i hendes Tjeneste. Men hun qvalte dette Suk, thi Kongens Øine hvilede med et gjennemtrængende Blik paa hendes Nærhed. Og uagtet det var mod hendes Hofmesterinde, at dette Blik var rettet, streifede det hende dog med sin lammende Kraft. Dette kongelige Blik var paa eengang truende og spottende. —

Den uhyggelige Taushed, som var udbredt over Forsamlingen, hvoraf den ene Deel vidste hvad disse Toner havde at betyde og hvilken Beskæmmelse de medførte, og den anden i stum Nysgjerrighed ventede paa Opløsningen af denne Gaade, blev pludselig afbrudt ved Lyden af en enkelt Trompet fra Teltet.

Alle Øine vendtes imod Indgangen med et lille Udraab, det var som om der faldt en Steen fra Hjertet af den hele, store Forsamling. Teltet aabnedes, en Trompeter, som blæste Udfordring, red ind paa Banen, fulgt af en Patrin, der holdt et Skjold, hvorpaa var malet en rød Muur i blaat Felt. Hvor bankede ikke Gundels Hjerte, ved Synet af disse velbekjendte Farver! Bag efter dem red en Kæmper i fuldt Harnisk, med nedslaaet Hjelmgitter og hævet Landse. Han standsede midt paa Banen, og medens hans Svend red frem for Indicererne og overrakte Heroldene sin Herres Skjold, slog Rytteren Visiret op, og hilsede med sænket Landse og fuld af Ærefrygt for Dronningen, Kongen og den hæderlige Forsamling, hvorpaa han atter hævede Landsen, og blev holdende saa ubevægelig, som om baade han og hans Hest vare afsjelede. Og der manglede ikke meget i, at de Begge vare det. Rytteren var dødbleg, hans hule Kinder og indsjunkne Øine gave ham et spøgelseagtigt Udseende, der godt svarede til den skindmagre og udtrællede Hest, som man kunde tælle hvert Ribbeen paa, saa at den mere saae ud som et Skelet, end som en kampdygtig Stridshingst.

Uden at beskrive den Virkning, denne Aaben=

bærelse gjorde paa den øvrige Forsamling, ville vi kun bemærke, at Kongen kastede et lynende Blik paa Rytteren, og fra ham paa Hofmesterinden, som rakte Hovedet frem og betragtede Claus Daa med nysgjerrig Forundring. Dronningen hævede hurtig de smukke Øine til Himmelen, og gjengjeldte derpaa Adelsmandens Hilsen ved en yndig lille Bøining af Hovedet, medens en blussende Rødme farvede hendes Kinder, og tvang hende til forlegen at slaae Øinene ned. Kongens Ansigt blev bestandig mørkere, han trak Øienbrynene sammen, betragtede Rytteren barsk, og talede sagte med Judicererne. Birgitte Bryske havde ikke saa snart gjenkjendt Claus Daa, før hun hurtig vendte Øinene til Dronningen og foldede Hænderne med et Smiil, det første, der ved hele denne Fest havde oplivet hendes smukke Ansigt. Anna havde nær udstødt et Skrig, da hun gjenkjendte Claus Daa i denne sørgelige Skikkelse; det sortnede for hendes Øine, og for ikke at segne om, holdt hun sig krampagtigt fast ved Dyveke. Gotfred af Ghemen nikkede tilfreds, og hans Ansigt, som havde været bekymret, fra det Øieblik, han i den Afslørede havde gjenkjendt Hans Knaps Datter og i den endnu Tilslørede anede Dyveke, antog atter sit sædvanlige, rolige og tilfredse Udtryk. Hans Søn, —

som efter Faderens Opfordring havde afholdt sig fra at benytte Annas Uheld til at knytte en Samtale med hende, men som med en ulykkelig Elskers Trofasthed ikke vendte Øinene fra hende, — han havde bemærket den heftige Bevægelse, Synet af den blege Kæmper havde sat Anna i, og iagttog hende med skinsyg Opmærksomhed.

Ved det første Blik, da Claus Daa slog Hjelmgitteret op, løb Alt i Eet for den arme Gundel. Hans Øine havde tilfældigviis mødt hendes; det forekom hende, at hans Blik havde havt et saa brende Udtryk, at Hjertet standsede i hendes Bryst. Hendes Øine lukkedes, og hun sank afmægtig om i den forskrækkede Moders Arme. Til Lykke kom hun snart til sig selv, og en Strøm af Taarer, udgydte i Stilhed og ubemærket, lettede hendes beklemte Bryst, uden at de Nærmeste mærkede synderligt dertil, saa meget var den almindelige Opmærksomhed henvendt paa Carrouselbanen. Og i denne Sorg blandede sig en hemmelig Glæde ved at see, at en lille blaa Baandsløife, som havde tilhørt hende, vaiede fra hans Hjelm ved Siden af Strudsfjedrene. —

Trompeteren havde ophørt at blæse, Heroldeerne havde leveret Patrinen Skjoldet tilbage, og Judicererne

raadsloge om, hvorvidt der kunde tages Hensyn til dette sildige Møde, efter at der var varslet tre Gange til alle fire Verdens Hjørner, og Modstanderne allerede havde aflagt Vidnesbyrd imod den Udeblivende. Meningerne herom vare deelte. Nogle meente, at han maatte ubetinget afvises, Andre, at man maatte høre hvad han kunde sige til sit Forsvar. Man appellerede til Dysthærren, og Kongen afsagde den Dom, at man først skulde høre ham, thi, tilføiede han med en Mine, som spaaede, at han alligevel var dømt, før han var hørt, „thi Ingen skal sige, at han er bleven dømt i Vore Lande for nogen Sag, uden at ham er givet Frist til at svare for sig. Men Denne skal have ondt derved, det er jeg forvisset om, af Grunde."

Herolden indkaldte Claus Daa for Judicererne, som spurgte om hans Forlangende og, da han havde besvaret dette Spørgmaal, æskede Forklaring over Grunden til hans utilbørlige Udeblivelse over Indvarslingens Tid.

„Ædle Herrer," svarede han med fast og tydelig Stemme, „det er Sygdom, der er Hvermands Herre, som har afholdt mig fra tidligere at møde i Skranken. Havde denne Omstændighed ikke været, da skulde jeg vistnok ikke have ladet Trompeten

lyde een Gang efter mig, uden at svare, meget mindre tre Gange. Jeg beder Eder troe mig, paa mit Ord som Adelsmand, at jeg har gjort mit Muligste for at samle de Kræfter, der ere levnede mig, til at møde her, for at forsvare min Ære."

Judicererne saae paa hverandre, det var tydeligt, at denne Grund, hvis Sandhed blev bekræftet af den Talendes daarlige Udseende, fyldestgjorde dem. Men Kongen traadte pludselig frem paa Dommernes Altan, og tiltalte Claus Daa med Strenghed.

— „I har været syg, siger I? Den Sygdom kunde vel have givet efter en halv Time for, lige saa godt som nu. Vil I sige mig, om Eders Hest ogsaa har været syg, den seer mig saa forrendt og mager ud, som om Djævelen havde redet den. I ere mig to Alne af eet Stykke, og see mig snarere ud til at have streifet Landene rundt paa forbudne Veie, end til at have været slaaede med Feber."

Denne haarde Beskyldning, der blev udtalt med lydelig Røst for en saa talrig Forsamling, fremkaldte en stærk Rødme paa Hofsindens blege Kinder, medens den forjog al Farve af Dronningens.

— „Eders Naades Høimægtighed ville tillade mig at bringe i Eders Erindring, at jeg har bevid-

net ved min Adelsmands-Ære, at det er Sygdom, der har afholdt mig fra at møde betids i Skranken," sagde Claus Daa, med en dyb Hilsen for Kongen.

— „Det hørte jeg vel," svarede Kongen vredt, „men jeg sagde Eder, at jeg havde andre Tanker, og dem har jeg endnu. Guds Trods! Vi ere ikke saadan en Daare, at Vi troe Alt hvad der siges; thi Tro og Love bestaae i Gjerning og ikke i Ord."

Claus Daa slog Øinene i Veiret og sagde med en Stemme, som ikke var fri for en svag Zittren, hvilket Nogle tilskreve Sygdommen, Andre Harmen over Kongens haarde Tiltale: „Dersom mit Ord ikke længer skal staae til troende iblandt Riddere og Adelsmænd, ihvorvel jeg ikke har brudt det nogentid, da er der mig endnu levnet, at begjere Alterens Sakramente paa, at jeg har kun talet hvad jeg kan vidne for Gud den Almægtigste. Jeg gjentager, at jeg kræver min Ret af denne ridderlige Forsamling, til at ride i Skranken og fægte for min Ære, som om der var mødt inden lovlig Frist, da det er Sygdom, der har hindret mig i at staae i Skranken for dette Dieblik."

Judicererne saae misfornøiede til hverandre, det krænkede dem, at Kongen yttrede denne Tvivl til en Adelsmands Ord, og denne Følelse deelte de med

den hele forsamlede Adel, som saae sig mishandlet i Claus Daas Person. Kongen bemærkede disse mange misfornøiede Tiekast, han vilde svare, men bed sig i Læben og taug, idet han vendte sig til Otto Rud, for at æske hans Mening i dette sjeldne Tilfælde. Men inden denne gamle Ridder kunde svare, traadte Slotsherren frem for Dommerne og sagde: „Eders Naades Heimægtighed! Edle Herrer og danske Mænd! Efter gammel Skik og Vedtægt behøves ikke Sakramentet, naar en Ridder vil sige god for en Anden, og hans Ære ikke er tvivlsom. I god Tro til, at min Ære skal tages for fyldest, siger jeg god for Claus Daa, at han har sagt hvad sandt er, og det vil jeg forsvare med Sværd og Landse, naar og hvor det æskes af mig, og jeg vil gjøre hans Sag til min, og kæmpe hans Strid i Skranken, hvis han vil tillade det, thi det synes mig, at han er for svag til at kæmpe selv. Det er ingen Skam for en Mand at falde i Sygdom, men syg Mand er for let en Modstander for Dem, som det Onde ikke har rammet.“

En lydelig Bifaldsmumlen gik igjennem Forsamlingen, da Slotsherren taug. Den offentlige Stemme, hvis man tør nævne denne høie Autoritet som væ-

rende til paa den Tid, havde talet til Gunst for Claus Daa og Slotsherren. Ihvor gjerne Kongen havde fortsat denne Undersøgelse, maatte han dog opgive den, da Slotsherrens Indskriden og Borgen for Claus Daas Ord afskar enhver Indvending, hvis han ikke vilde forøge Misfornøielsen, ved ogsaa at drage Torben Oxes Ord i Tvivl. Han gav derfor sit Samtykke til at Kampen maatte finde Sted, og da Claus Daa paa ingen Maade vilde modtage Torben Oxes Bistand, rede Modstanderne ind paa Banen i den Orden, hvori de skulde kæmpe, Peder Galle først, derpaa Oluf Bjørn, og tilsidst Tage Thott.

Trompeterne blæste, og den lyksalige Mogens, der var uendelig stolt af at fungere som Patrin, traadte frem med en vigtig Mine, der dog ikke var fri for Bekymring, da hans Øine faldt paa den svækkede, magre Hest og dens blege, afkræftede Rytter. Han rakte sin Herre en stump Landse, strammede Sadelgjorden, saae endnu engang efter, om Mundteiet var forsvarlig spændt, kort sagt, han forrettede sin Tjeneste med stor Omhu og saa langsomt, som muligt. Da Trompeterne blæste til Angreb, blegnede han uvilkaarlig; men da han saae, at den magre Hest løftede Hovedet ved denne Klang og opspilede

Næseborene, og at dens Herre rettede sig med Kraft op i Sadlen, og svingede Landsen med sikker Haand, tiltrods for hans øiensynlige Afkræftelse, nikkede han tilfreds med Hovedet, og foldede taknemmelig og andægtig Hænderne.

Og endnu sex Hænder foldedes sammen i en kort Bøn til Forsynet, om et lykkeligt Udfald for Claus Daa, — og det var Dronningens — og Annas — og Gundels. Og de sidste bleve liggende sammenfoldede i hendes Skjød.

Medens Kæmperne færdes paa Dystbanen, ville vi berolige Dem, som muligviis kunne troe, at Claus Daa havde sagt Andet til sin Undskyldning, end han kunde staae ved, og at Slotsherren, for at hjelpe ham, havde borget for en Usandhed. Claus Daas Reise havde, trods Dronningens Amulet, været ledsaget af store Uheld. Han var flere Gange faret vild af Veien, og da han om Natten red igjennem en Skov i Holsteen, var han styrtet i en dyb Grav, hvor han nær havde tilsat baade sit og Hestens Liv. Han havde imidlertid lykkelig naaet Bremen, hvor han afleverede Dronningens Brevskaber til den flanderske Agent; men paa Hjemveien blev han syg, og laae mange Dage i en fattig Bondeby, med stærk Feber.

Saasnart han var i Stand til at holde sig paa Hesten, drog han videre; han red Dag og Nat, men ankom dog ikke til Kjøbenhavn, før efter at Kanonskuddene havde forkyndt Tourneringens Begyndelse. Mogens, som sad i en Krog og tyggede sine Negle, foer op med et Udraab af Glæde, som dog snart var forbi, da han saae i hvilken elendig Forfatning baade Herre og Hest vare. Men Claus Daa bragte atter Liv i ham med en drøi Eed, han forlangte Rustning og Vaaben, og nu gik Alt i Hurtighed. At faae en anden Hest, der var tilreden til Dystløb, var ikke at tænke paa i dette Øieblik; at tage Mogens' stærke, sunde Hest gik heller ikke an, da den manglede den fine Tilridning, som det saa meget kom an paa, for at vise ridderlig Færdighed. Her var altsaa ikke Andet at gjøre, end at slaaes med Stumperne, for at frelse Æren. Saaledes kom Claus Daa, som vi have seet, værre tilredet i Skrankerne, end de fleste Andre forlode dem, men bestemt paa at indløse sit Ord som en Mand.

Det var ham derfor ingenlunde tilpas, at de to første Modstandere, i Betragtning af hans aabenbare Legemssvaghed, mere kæmpede for et Syns Skyld end for Alvor, og ikkun anvendte de Stød, som han

lettest kunde afbøde, saa at disse Kampe ganske fik Udseendet af en venlig Øvelse indenfor Fægteskolens Mure.

Patrinerne bragte to skarpe Landser, Trompeterne blæste atter, Tage Thott og Claus Daa rede i Skrankerne, og paa et givet Signal fore de imod hinanden, hver paa sin Side af den lave, røde Skranke. Den første Gang lignede ganske de tidligere; for at gjøre en Ende herpaa, greb Claus Daa Landsen, svingede den udfordrende over Hovedet og lagde den imod sin Modstanders Hoved, og i Sammenstødet førte han Halvdelen af hans Hjelmbusk med sig, saa at Fjedrene fløi rundt paa Banen.

— „Amen! Amen!" udbrøde flere af Tilskuerne uvilkaarlig; thi dengang havde man intet andet Bifaldsraab, end denne geistlige Formular. Dette Udraab kom saa hurtigt, at Ingen uden Tage Thott hørte, at Claus Daa i det Samme sagde: „Vogt Eder, at I ikke bliver Narren i dette Spil ogsaa, ligesom i det forrige. Lad det nu være Alvor imellem os."

Løsenet var givet og Kampen blev alvorlig. Tilskuernes Interesse, der havde været nær ved at kølnes, blev atter vakt, da de saae Blodet flyde; thi Claus Daa havde faaet et Landsestød, der havde saa-

ret hans venstre Arm, og Tage Thott blødte af et Stød, der havde streifet Kinden, idet det sønderrev Remmen, som holdt Hjelmen. Da Claus Daa mærkede det, kastede han frivillig sin Hjelm, og Tage Thott aftog nu ogsaa sin og fremviste en blodig Kind og et af Harme blussende Ansigt, der dannede en paafaldende Contrast til hans Modstanders Blegbed. Damerne klappede i Hænderne, den gamle Ridder Stud sagde til sin Nabo, at det var af Glæde over at see Blod.

Det næste Sammenstød maatte være det afgjørende; Claus Daas Hest var kjendelig udmattet, han følte, at Kræfterne svigtede, og at Blodtabet mattede ham. Med Sporerne i Siden paa Hesten samlede han dens og sin egen Kraft i et afgjørende Stød. Hans Modstander havde samme Hensigt, og saaledes mødtes de midt paa Banen, i flyvende Fart.

De havde Begge sigtet godt. Tage Thotts Landse traf Claus Daas Bryst, gik ind imellem Pandserpladerne, og vilde have gjennemboret ham, hvis den ikke var gleden af imod Dronningens Amulet. Den udmattede Hest standsede ved dette Stød, Harnisket og Vamsen vare oprevne, og Amuletten kom tilsyne, som et Vidne om hvad der havde frelst ham.

Claus Daa havde ogsaa sigtet efter sin Modstanders Bryst; hans Landse havde truffet midt paa Brystpladen, som var saa godt forarbeidet, at Landsen splintredes imod det haarde Staal. Men Stødet var saa voldsomt, at Tage Thott bevidstløs styrtede af Hesten, som fortsatte sit Løb uden sin Herre.

Claus Daa svingede sig atter op i Sadlen, som han næsten havde været løftet ud af. Han havde seiret. —

Dronningen hævede Øinene mod Himmelen, med Taknemmelighed imod Forsynet, som ved hendes Amulet havde frelst den troe Tjeners Liv. Gundels Øine søgte Claus Daa; men de vare altfor taarefyldte, til at hun kunde see om han var saaret eller ei; hun knugede Hænderne tæt sammen og bad. Anna, som havde siddet i den voldsomste Spænding under denne Kamp, sank tilbage, næsten uden Bevidsthed, og vilde være styrtet til Jorden, hvis hendes ulykkelige Elsker, Frants Ghemen, ikke havde opfanget hende i sine Arme.

Kongen havde nogle Gange bidt sig i Læben, han kæmpede med sig selv. Men den gode Aand fik denne Gang Overhaand, og idet han vendte sig til Judicererne, sagde han høit: „Claus Daa har idag

fægtet som en brav Adelsmand, og jeg gjenkjender i ham hans Faders Søn. Han har stridt med To, med Sygdommen og med Tage Thott, og han har overvundet dem Begge."

Judicererne forlode Dommersædet for at begive sig til Dronningen, ledsaget af Heroldерne og af Svende, der bare Kamppriserne. Dommerne forkyndte Dronningen hvem de tildømte Dankene, Heroldерne udraabte den Lykkeliges Navn, der da traadte frem for Dronningen og knælende modtog Danken, som hun rakte ham; derpaa blæste Trompeterne en Fanfara, og Tilskuerne yttrede hvergang deres Bifald ved at klappe i Hænderne. Paa denne Maade bleve ni forskjellige Priser uddeelte. Slotsherren var iblandt de Lykkeliges Antal. Derpaa sagde den Ældste af Judicererne: „Der er endnu den Dank tilbage, som efter gammel Skik og Vedtægt Judicererne ikke kunne kjende over, men som det staaer Eders Høimægtighed frit for at give den Ridder, som I naadigst vil forunde samme."

Dronningen betænkte sig et Øieblik, der foregik en Kamp mellem Attraa og Klogskab i hendes Sjel, hvori den Første seirede. Hun saae til Jorden, og nævnede Claus Daas Navn.

Han havde trukket sig tilbage blandt de bageste Vidner til denne Scene, hvor han mat støttede sig mod Skranken, medens Mogens søgte at ordne hans sønderbrudte Pandser og oprevne Vams. Da Herolden uformodentlig udraabte hans Navn, var han neppe istand til at efterkomme Kaldelsen; men han samlede endnu engang sin Styrke, og traadte frem, skjøndt med vaklende Gang. For at spare den Udmattede for Trinene, som førte op til Tribunen, gik Dronningen hurtig de tre Skridt ned, — uagtet Hofmesterinden holdt hende i Kjolen, for at forhindre det, som stridende imod Ceremoniellet — og standsede paa det nederste Trin. Her knælede Claus Daa, og Dronningen overrakte ham Danken, som bestod i en gylden Halskjæde, idet hun selv kastede den over hans Skulder. Claus Daa hævede Ansigtet i Veiret, hans Øine straalede af en salig Glands, og Dronningen troede at kunne læse i dette Blik, at han lykkelig havde udført hendes Sendelse; han lagde Haanden paa Hjertet og sænkede Hovedet med Underdanighed. Ingen af dem, hverken Dronningen eller Claus Daa, udtalte de ved denne Leilighed brugelige Formularer. Da han atter reiste sig fra Knæbøiningen, stod Dronningen allerede igjen paa Tribunen blandt sine

Damer, som lovpriste den Retfærdighedshandling, hun havde udført i det smukke Kjøns Navn, og som Tilskuerne modtoge med vedholdende Bifaldsyttringer, der ikke vilde faae Ende. —

Mogens regnede hele sit øvrige Liv igjennem efter denne Dag. Alt hvad han senere omtalte, var enten skeet før eller efter den Dag, „da vi vandt den haarde Kamp paa den skindmagre Hest og tjente vor Guldkjæde, ihvorvel hele Verden troede, at den kunde bespotte os som daarlige og æreløse Folk.“ —

Saasnart Ceremonien var tilende, trak Claus Daa sig tilbage; det var den yderste Tid, thi Anstrengelse, Sygdom, Blodtab og Sindsbevægelse havde saaledes udtømt hans Kræfter, at han neppe havde naaet sin Bolig hos Garveren i Vommestræde, før Bevidstheden forlod ham og han, til stor Forskrækkelse for sin lykkelige Patrin, faldt i en dyb Afmagt. —

Det var ikke Gundel muligt, at holde længer ud i denne Sværm. De mange forskjellige Sindsbevægelser, som paa denne Dag havde bestormet hendes Bryst, havde udtømt hendes Kræfter, og det lykkelige Udfald af Kampen var næsten Mere, end hun kunde bære. Saa snart Claus Daa havde forladt Banen, formaaede hun sin Moder til at ledsage hende hjem, No-

get, Fru Anne Arvidsdatter var let at overtale til, da hendes videbegjerlige Aand allerede længe havde tørstet efter bedre Føde, end den, disse Ridderspil kunde yde hende. —

Den glade Larm, som Slutningen af Tourneringen og Dankenes Uddeling havde opvakt, taug omsider for de alvorlige Toner af de to Ridderes Trompetere, der bebudede den sidste Kamp paa denne Dag, og da Ivar Lunge og Jørgen Tengnagel rede ind i Skrankerne, med nedslaaede Hjelmgittre og hævede Landser, klædte i blanke Staalplader fra Hoved til Fod, taug alle Munde for en Stund, medens Øinene mættede sig ved Beskuelsen.

Man kunde Intet tænke sig prægtigere, end disse to Medbeileres Fremtræden. Deres kostbare Rustninger og glimrende Halskjæder, som vare smykkede med Ædelstene, deres fyrige Heste og pragtfulde Ridetøier overgik Alt, hvad man endnu havde seet her i Landet, og mangen Adelsmand kunde have Grund til at misunde Ivar Lunges Hest de gyldne Kjæder og Skuepenge, som hang om dens Hals, og de smukke Strudsfjedre, som vare flettede ind i dens Manke og vaiede fra dens Pande.

Medens de fornemme Tilskuere betragtede de

prægtige Riddere med taus Beundring, eller med taus Misundelse, eller med taus Ligegyldighed, Alt efter Enhvers Natur, var det Modsatte Tilfældet blandt Tilskuerne paa de borgerlige Bænke, og her gave Tankerne sig Luft i lydelige Udraab.

— „Alle Helgene! Hvilken Pragt!"

— „Siig hellere, hvilken skammelig Ødselhed, Nabo."

— „Hvilke deilige Fjedre! See blot!"

— „Jesu! Hvor seer han godt ud!"

— „Slig Pynt er ikke for Mænd. Hvad siger Ordsproget: der skjules tidt fule Hude under smukke Klude."

— „Ja, og hvad der fattes paa Fuglen, det haver han i Fjedrene."

— „Bælgen er det bedste paa Ræven, og Fjedrene paa Strudsen."

— „De see ud som Riddere skulle see ud! Men I skumle altid over hvad I ikke kunne naae. Hold Dig vel, det klæder Dig vel, hedder det i Ordsproget."

— „See, Hestene bære store Floiels Dækkener, og Strudsfjedre i Panderne."

— „Og Guldkjæder om Halsen, ligesom Ridderne!"

— „Mon det bliver en ordentlig Kamp?"

— „Paa Liv og Død, siger man. Den Ene skal blive paa Pladsen. De slaaes om en Bestilling, siges der, og saa vil der nok vanke skarpe Hug."

— „Ja, give Gud at det var saa vel."

— „Jeg skulde ogsaa ønske det. Det er længe siden, at jeg har seet Nogen blive stukken ordentlig af Hesten, uden halvt for Spøg, og det er dog ikke rigtig opbyggeligt."

— „Jeg holder paa Herr Ivar Lunge, han vil nok klare for sig, som en brav, dansk Ridder."

— „Ja, luur Hollænderen, han seer ogsaa sikker ud. Han bliver ikke nem at magte."

— „Hvorfor begynde de ikke?"

— „De gjøre Eed paa, at de ville stride som ærlige og christelige Kæmper, uden Falsk og Svig, uden Finter og Kneb, uden Trolddom eller Signen, det hører sig til ved saadan Leilighed."

— „Naa, det er derfor, at der staaer en Graabroder imellem dem."

— „Nu ere de færdige. See, de kysse Korset begge To."

— „Hvad mon det er, Kongen siger til dem?"

— „Ja, Vor Herre veed det. Jeg tænker han

siger, at de skulle slaaes om Bestillingen som Mænd, og Den, som seirer, han skal faae den."

— „Nu hilse de paa Dronningen."

— „Hun seer ud som hun var bange for at der skal skee en Ulykke. Hun tør ikke ret see paa Kæmperne, har jeg lagt Mærke til, hun seer hele Tiden lige herover i Træet, for at undgaae at see dem hugge og stikke hverandre nede paa Banen."

— „Her er maaskee Noget, hun seer efter."

— „Nei, det er bestemt blot for ikke at see dem slaaes. Men det er dumt, det er jo Det, man er kommen her for."

— „Hun skal være blød af Gemyt, siges der."

— „Saa, nu tage de til Landserne, nu vil det ikke vare længe, inden det gaaer løs."

— „Nu gaae de Andre tilside. Pas paa, ligesom der bliver blæst, ville de fare mod hinanden. Nu hilste de paa hinanden med Landserne."

— „Hestene kjende Rummelen, de kunne knap holde dem. See, hvor de steile i Veiret."

— „Hvis Hest var det, der vrindskede, det er et godt Tegn."

— „Det var Herr Ivar Lunges Hingst. Nu vrindsker den igjen."

— „Pas paa, han vinder, som jeg har sagt."

— „Nu blæse de! Det var første Gang … anden Gang … tredie Gang!"

— „Alle Helgene! hvilken Fart! Hvor det dundrer i Jorden!"

— „Det er som der staaer i Kæmpevisen: det dunner under Ros, de danske Hofmænd der de udride."

De to Riddere fore imod hinanden. De gjennemgik hele Carrouselridningen, svingede deres Heste paa et indskrænket Rum, og anbragte alle de fine og ziirlige Stød, som hørte til Kunsten, hvori de Begge vare Mestere. Men efterhaanden antog denne Veddestrid en alvorligere Charakteer. De smaa Svingninger bleve sjeldnere, de lange Løb hyppigere, Landserne førtes fastere og skarpere, og Enhver stræbte øiensynlig at tilføie sin Modstander et afgjørende Stød. Jørgen Tengnagel havde stødt en Fjeder af sin Fjendes Hjelm; men i næste Stød førte Ivar Lunge en lille Baandsløife bort paa Enden af sin Landse. Det var hans Dames Farve, som havde været fæstet paa Tengnagels Hjelm. Damerne klappede i Hænderne.

De havde gjort tre Currer, — som det kaldtes i Tourneringssproget — imod hinanden, uden at Ro-

gen af dem havde opnaaet en afgiørende Fordeel over sin Modstander.

Det fjerde Løb begyndtes. Ridderne fore atter frem med dundrende Hovslag. Begges Landser vare lagte an imod Hjelmene. Ved en liden Bevægelse med Hovedet undgik Ivar Lunge sin Modstanders Stød; men Jørgen Tengnagel var ikke saa lykkelig. Krøniken beretter, at Ivar Lunge traf ham „ret udi Hjelmnettet for Øinene, saa at Spæret sprang udi to Stykker.“ Men Landsespidsen havde sønderbrudt Visiret, og blev hængende fast i Hjelmnettet. Jørgen Tengnagel rettede sig vel op i Sadlen igjen efter dette voldsomme Stød, men hans Hest blev, efter Krønikens Ord, „galen af den Tørning, og løb imod Væggen og Muren, og stødte endda Stykket bedre ind udi Øiet.“ — Den ulykkelige Ridder slap Tøilerne og greb efter Spærstumpen, for at trække den ud — men Hænderne sank kraftesløse tilbage, han styrtede af Hesten, og blev liggende ved Foden af Muren.

Et høit Forfærdelsesskrig fra hele Forsamlingen overdøvede den Ulykkeliges Suk, og Klangen af hans Vaaben.

Før nogen Anden kunde komme til, var Ivar Lunge sprungen af Hesten og løftede sin faldne Mod-

staaer op fra Jorden. Men Spærstumpen var gaaet igjennem Hovedet, og han indsaae øieblikkelig, at Redning var umulig. Riddere, Patriner og Vaabendragere styrtede ind paa Banen, man hentede Saarlægen fra Teltet, men han rystede med Hovedet og overlod snart sin Plads til Graabrødremunken, der med Crucifixet i Haanden knælede ned ved Siden af Ridderen, som man havde støttet imod Muren, og som var ifærd med at drage sit sidste Suk under det Træ, hvis Grene dækkede Dyveke og Anna.

En dyb Stilhed herskede i hele Forsamlingen, overalt saae man Grupper, som betragtede den Faldne med taus Deeltagelse. Det støiende Liv og den festlige Glæde vare pludselig vegne for Dødens Alvor. Den eneste Lyd, man hørte, var den dybe, mumlende Stemme af Barfodmunken, som knælede ved Siden af den Døende og meddeelte ham Absolutionen. Det var, som om alle Tilstedeværende vare komne overeens om at vise Jørgen Tengnagel den sidste Ære, ved tause at være Vidner til hans Død.

— „**Requiem æternam . . .**“ sagde Munken.

— „**Dona mihi, Domine!**“ hviskede den Døende, med lukkede Øine og neppe hørlig Røst.

— „Et lux perpetua …“ lød Munkens klare, velklingende Stemme.

Jørgen Tengnagel svarede ikke — han havde udaandet sit sidste Suk.

— „Luceat illi! — Requiescat in pace! Amen!“

— „Beati mortui, qui in Domino moriuntur.“ —

Munken blev liggende ved Siden af ham, og læste Bønnen for Afdøde. —

Medens dette foregik, havde Nysgjerrigheden efterhaanden overskredet Optugtelsen hos Tilskuerne paa Borgernes Bænke, hvor kun De, som sad i den første Række, kunde see hvad der foregik saa tæt under Muren. De Andre rækkede sig saa langt frem, som de formaaede, og da det ikke hjalp, krøbe de op paa Bænkene, den Ene over den Anden, saa at de tilsidst dannede en tæt Klynge af Hoveder. En Tidlang kunde Bænken bære denne forøgede Vægt, men omsider svigtede den under dem, og nu opstod en viebliklig Forvirring. Den Ene holdt sig fast i den Anden, Nogle skrege, Andre bandede. Men da Bænken ikke sank ganske sammen under dem, blev Rolig-

heden snart igjen tilveiebragt, og uden at Nogen kom til Skade, krøb Enhver tilbage til sin Plads. —

Dyveke og Anna havde udstaaet den dødeligste Skræk. Den tætte Sammenpakken af den Menneskemasse, der bagfra krøb hen over Bænken, tiltog efterhaanden saaledes, at Gotfred af Ghemen og hans Søn, der søgte at værne for sig paa bedste Maade, ikke længer kunde bære den Vægt, som tyngede paa deres Skuldre, endskjøndt de holdt sig ved Grenene af Træet, der heldede ind over Tilskuerpladserne. Der dannedes vel et beskyttende Tag over de to Fruentimmer, af de nedtyngede Grene; men da Bænken knagede og Folk sprang op, slap de to Beskyttere pludselig Grenene, og da disse sloge tilbage i deres naturlige Stilling, reve de Alt med sig, hvad der var i Veien, og Huer, Hatte og Tørklæder saaes hængende i Træet; blandt de sidste var ogsaa Dyvekes Regnklæde, der blev revet af hendes Hoved med en saadan Magt, at hendes Haarfletning opløstes og hendes smukke, lange Haar rullede ned over hendes Skuldre.

Da den almindelige Taushed blev afbrudt ved denne Larm, vendtes Alles Øine uvilkaarlig derhen. Det varede kun et kort Øieblik, og Ordenen var atter

gjenoprettet. Men udsat for Alles Øine stod i det Samme Dyveke, midt paa Bænken, med Haaret ned ad Nakken, i sin fulde Skjønhed, som end mere blev forøget ved den stærke Rødme, der udbredte sig over hendes Ansigt og Hals.

„Der er Dyveke! See Dyveke!" løde utallige dæmpede Stemmer fra alle Sider, og i samme Øieblik søgte, ved en ufrivillig Tankeforbindelse, alle Øine Kongen, som stod midt paa Judicerernes Altan, og derpaa Dronningen, hvis Opmærksomhed ufravendt var helliget den døende Ridder.

Munken slog Øinene i Veiret, for at anbefale den Døendes Sjel til Himmelens Forbarmelse. Hans stirrende Blik traf Dyvekes Øine, der skamfuldt sænkedes mod Jorden, og forfærdet for dette Blik, lukkede Dyveke Øinene og skjulte Ansigtet i sine Hænder; hun havde gjenkjendt den unge Graabroder, som engang havde ledsaget hende gjennem den underjordiske Kanal. Ogsaa Munken skiftede Farve, og hendes Navn blandede sig i Bønnen og tilintetgjorde hans Andagt. — Ridderne og Vaabendragerne stirrede paa hende med Forbauselse. Slotsherren, — som i sit Hjerte forbandede den Svaghed, der havde bragt ham til at give efter for Dyvekes Bøn om at lade hende

deeltage i denne Fest — Slotsherren var strax ilet ud, for at lade Udgangene fra Borgernes Pladser aabne, og Gaden romme snarest muligt.

Den gamle Ridder Stud traadte hen til Hofmesterinden og hviskede: „Min ædle Dame! Nu have vi ikke længer nødig at spørge Slotsherren, hvor han har gjemt hende. Lige over for Dronningen! Ved min Ære! Han skulde hellere have sat hende ved Siden af Hendes Naade. Hvilke Tider vi leve udi!"

— „Det er en uhørt Frækhed," svarede Fru Meinstrup med hævet Stemme. „Jeg haaber, at den vil bringe sin Løn, som forskyldt. Her vilde Langmodighed virkelig være Synd."

— „Vissselig, min ædle Dame," sagde Ridderen med Salvelse.

Dronningen havde endnu bestandig Øinene fæstede paa den Døde, for hvis Sjel hun opsendte en varm Bøn til Himmelen. Hendes Andagt havde afholdt hende fra at bemærke denne lille Forstyrrelse, som maaskee ganske var undgaaet hendes Opmærksomhed, hvis den opbragte Hofmesterinde ikke pludselig var traadt hen for hende, med de heftige Ord: „Der er det afskyelige Kreatur! Der! Lige over for Eders Naade!" — Og da Dronningen i første Øie-

blik ikke fattede Meningen af disse Ord, tilføiede hun høit og lydeligt, idet hun med Haanden pegede over paa det ulykkelige Offer for hendes Forbittrelse: „Der staaer Dyveke! Det har hun vovet!" —

Ved at høre dette Navn blegnede Dronningen. Hendes Øine fulgte den angivne Retning og opdagede den smukke Dyveke, ifærd med at unddrage sig Mængdens Blik ved et Slør, som en velvillig Haand hjalp hende med at brede over hendes forgrædte Ansigt og flagrende Haar. Dronningen var ikke i Stand til at vende sine Øine bort fra dette smukke Syn; efterhaanden steg Rødmen i hendes Kinder, og Øinene fordunkledes af frembrydende Taarer. Hun vendte sig om imod Birgitte Brykke, langsomt nok til at hendes Blik kunde søge Kongen, der endnu stod paa Judicerernes Altan. Men Kongens Øine, som det vilde have været hende en Trøst at møde i dette Øieblik, vare ufravendt fæstede paa Dyveke. Da heldede Dronningen Hovedet mod sin Hofdames Skulder, og brast i Graad. —

Langt fra at skjule Dronningens Bevægelse, gjorde Hofmesterinden Alt, for at henlede Opmærksomheden derpaa. Og det lykkedes hende fuldkommen. Men midt under disse Bestræbelser faldt hendes Øine

hen paa Kongen, der i det Samme betragtede hende med et Blik, som bragte Blodet til at isne i den forbittrede gamle Dames Aarer, og Besindigheden til at vende tilbage. Og uagtet hendes stivsindede Charakteer, skjelvede hun, da hun ledsagede Dronningen, som et Dieblik efter begav sig bort, fulgt af sine Jomfruer og af mange adelige Damer og Herrer. —

Kort iforveien havde Gotfred af Ghemen, benyttende sig af sin Anseelse iblandt Borgerne, taget den grædende og næsten afmægtige Dyveke under sin Beskyttelse, og skaffet hende og Anna bort af den gabende Mængde, der, ophidset af Geistlighedens Tilhængere, mumlede Uqvemsord imod Kongens Frille og spottede hendes Taarer. Anna var nær ved at synke i Jorden af Skam og Skræk, og uden den Understøttelse, Frants Ghemens Arm gav hende, havde hun neppe naaet Sigbrits Gaard.

Kongen havde gjennemgaaet nogle høist piinlige Dieblik. Staaende midt paa Judicerernes Altan, havde han været udsat for Alles Blik, der uophørlig fløi fra Dyveke til Dronningen, og fra Dronningen til ham. Aarerne svulmede i hans Pande, Dinene lynede, Hænderne knyttede sig krampagtigt om Altanens Gitter, medens han gjentagne Gange bed i de

sammenpressede Læber. Hvad der foregik i denne heftige Mands Sjel i dette Dieblik, vil Enhver let kunne sige sig. Saaledes blev han staaende, omgivet af Judicererne, der stode livløse, ligesom Kongen. Man skulde troe, at de endnu havde en Dom, og det en Fordømmelsesdom, at afsige. Da baade Dronningen og Dyveke omsider vare borte, vendte Kongen sig pludselig om og forlod hurtig Altanen, ledsaget af Ridderne. Overalt, hvor han kom frem, veeg Mængden forskrækket tilside for det rasende Blik, som han kastede rundt om sig, — det spaaede Død og Undergang. Selv Hesten rystede, da han besteg den for at ride tilbage til Slottet, hvilket ikke skete med den langsomme Værdighed, hvormed Toget var draget ud af Slottet, men i et hurtigt Trav, som lokkede Gnisterne af Brostenene. —

Tilskuerbænkene bleve efterhaanden tomme, og Mængden forlod Carrouselbanen under stille Samtaler om hvad der var forefaldet. Alle vare meer eller mindre grebne af en uhyggelig Følelse, og selv de Blodgjerrigste beklagede Ridder Tengnagels elendige Død.

Sværmen i Gaderne tabte sig efterhaanden, og Alt vendte langt tidligere tilbage til den vante Orden, end man skulde have troet.

De Sidste, der forlode Banen, vare Vaabendragerne, som paa deres Skuldre bare Jørgen Tengnagels Liig, indhyllet i en Kappe. Munken gik ved Siden af, og læste uafladelig Bønner for den Afdøde. Foran rede Trompeterne, der blæste sørgmodige Toner paa deres Instrumenter. Ridderens Stridshingst med hans Skjold og Fane blev ført foran ham. Ivar Lunge og flere Adelsmænd fulgte den Faldne, med sørgmodige Miner. Saaledes bevægede Toget sig langsomt gjennem Gaderne, og dermed var det sidste Optrin af denne glædelige og bedrøvelige Fest tilende. —

XI.

Hans Faaborg.

En mørk Stemning hvilede over de fleste af de Personer, der fremtræde i denne Historie, efter at Dystløbet var tilende. Det var ikke blot Jørgen Tengnagels bratte Død, der var Grunden hertil; thi man var dengang vant til saadanne Optrin ved Kampe og Tourneringer. Men Alle havde de følt Virkningen af en ond Aands Nærværelse, og vare grebne af Anelser om tilkommende Ulykker. Dronningen havde lukket sig inde i sit Sengkammer med Birgitte Brydske, og tillod ikke Nogen at komme ind. Hofmesterinden gjorde for første Gang ikke sin Ret gjeldende, til fri og uhindret Adgang til Hendes Majestæt. — Kongen havde strax begivet sig til sit Arbeidsværelse, Ingen havde vovet at tale til ham, thi hans Øine vare ildrøde.

Man hørte ham gaae heftig op og ned ad Gulvet; Kjøgemesteren trippede frem og tilbage i Forhallen, og havde ikke Mod til at melde Hans Naade, at Maden var rede, uagtet Spisetiden længst var forbi. — Torben Oxe havde kastet sig paa Løibænken, og med Haanden under Kinden grublede han over hvad han vel skulde svare Kongen, hvis han krævede ham til Regnskab for Dyvekes ulykfalige Nærværelse ved Dystløbet, ganske imod hans bestemt udtalte Villie. — Dyveke havde sendt Anna bort, for at give sine Taarer frit Løb i Eenrum. Og de flode ustandselige af et bekymret Hjerte. Hun græd over Kongen, over Dronningen, over sig selv, over Torben Oxe, over Alt, hvad hun blot tænkte paa. — Anna sad hjemme i sit lille Kammer, med Haanden under Kinden, og fældede stille Taarer over Claus Daa, — der imidlertid laae i en bevidstløs Søvn, i sit tarvelige Værelse hos Johan Spegelberg, som en Følge af Sygdom og Anstrengelser. — Og den stakkels Gundel, som ingen Underretning kunde faae om hans Tilstand, og som maatte skjule den Kummer, der nagede hende, gik utaalmodig fra een Stue i den anden, og ønskede af ganske Hjerte, at den forhadte, gamle, sladderagtige Ridder Stud maatte komme for at besøge hendes Moder, thi hans

ondskabsfulde Efterretninger vare dog at foretrække for slet ingen. —

Sigbrit, som ingen Anelse havde om hvad der var foregaaet, sad imidlertid i Papirer og Aktstykker til op over Ørene, og eftersaae Regnskaberne fra Toldembedsmændene, da Hans Faaborg traadte ind i hendes Kammer. Hun saae op, og sagde: „Det er sært, at I kommer her, al den Stund der vel endnu er Noget at gabe paa i Gaderne. Er I bleven borte den halve Dag, som en Erzdøgenicht, kan I gjerne blive borte den anden halve med."

— „Tilgiv mig, Fru Sigbrit, at jeg har forsømt Eders Arbeide," sagde Faaborg, med honningsød Stemme. „Min Herre havde befalet mig at agere Mester Urian ved Dystløbet. Men saasnart Alt var forbi, løb jeg strax herhid for at afslutte de Regnskaber, Hans Naade Kongen har begjert. Vil I tillade mig at tage fat derpaa, skal det snart være gjort."

Sigbrit, der havde vænnet sig til at betragte Hans Faaborg som om han kunde være hendes og ikke Slotsherrens Tjener, skubbede en Bunke Papirer hen til ham, uden at svare. Hans Faaborg bladede i dem, medens han af og til skottede til Sigbrit, der atter havde taget fat paa sit Arbeide.

— „Her finder jeg netop det Bilag, som Hans Naade igaar forlangte," sagde Skriveren, da han havde fundet hvad han søgte saa ivrigt.

— „Hold Mund, og forstyr mig ikke!"

— „Var det ikke bedst, at Hans Naade fik dette Bilag til Regnskaberne..."

— „Hans Naade tænker paa Dystløb og Comediespil, og ikke paa at regiere," sagde Sigbrit, der var vred, hvergang saadanne kostbare Festligheder fandt Sted. „Det Bilag kommer jo ikke Tourneringslovene ved, hvad bryder han sig saa derom."

— „Kongen spurgte imorges, om der var bragt nogle Bilag og Papirer," sagde Faaborg. „Befaler I ikke, at jeg skal bringe det over paa Slottet, jeg kunde give det til Kongens Sekreteer, Gotskalk Erikson, eller til Jacob Thegemann, eller en anden af Embedsmændene."

— „For mig kan I bringe det til Bloksbjerg, og give det til den Lede, om I vil. Jeg befaler Eder, at holde Eders Mund og lade mig med Fred. Gak til de andre Dagdrivere, som løbe efter Abespil og Børneleeg, og Intet gide bestille, og lad Den arbeide, som vil det. Det er godt, at Fremmede ville tage sig

af dette fattige Land, siden Landets Egne ikke ville. Gak Eders Vei!"

Hans Faaborg lod sig det ikke sige to Gange. Han sneg sig ud af Stuen med Papiret i Haanden, og et Dieblik efter saae man ham løbe igjennem Hvi-broſtræde til Slottet.

— „Nu skulle vi see, om jeg forstaaer at nytte Dieblikket," sagde han ved sig selv. „Lykken er med mig idag. Skjebnen har først lagt en god Grund ved Dystløbet, dernæst lader min Herre mig skjøtte mine egne Veie, saa spørger Sigbrit mig ikke ud om Festen og hvad der er hændet, som jeg var mest bange for, og tilsidst finder jeg strax Papiret, som jeg søgte, og som skal skaffe mig Adgang til Kongen. Han kastede Dine til Slotsherren, paa Hjemveien fra Dystløbet, som om han vilde æde ham. Dieblikket er gunstigt. Nu slaaer min Stund, og I skulle faae at see, at Hans Skriver er lige saa fiin Politiker, som alle I Andre. I var saa knibsk, Jomfru Dyveke; jeg var Eder ikke smuk nok, og I var saa streng og saa hovmodig, Torben Dxe! Men Hovmod gaaer for Fald, og knibske Møer tidt i Kloster døer. Slotsherren forlangte Regnskab af mig igaar ... Det skal han faae; thi laaner Kongen mig sit Dre idag, vi

jeg gjøre Regning med Eder Alle, saa mange I ere." —

Kammermesteren og Kjøgemesteren stode i en Vinduesfordybning i Forhallen, og ventede paa at Kongen skulde tilkjendegive sin Villie, thi Ingen vovede at gaae ind til ham. De samtalede hviskende om de Begivenheder, som vare foresaldne ved Dystløbet. Jørgen Tengnagels Død rørte dem ikke stort, thi død Mand er strax glemt ved Hove; derimod var Optrinet med Dyveke en Sag af Vigtighed, og Begge vare enige om at misbillige Hofmesterindens dristige Adfærd ved denne Leilighed. Da traadte Hans Faaborg ind i Hallen, med et Papir i Haanden, som han sagde han skulde aflevere til Hans Naade, der havde forlangt det allerede igaar. Begge de høie Embedsmænd vidste, at Sigbrit brugte ham til at arbeide i Regnskabsvæsenet; hans Foregivende var derfor sandsynligt, men Ingen af dem skjøttede om at anmelde ham. Vilde han selv vove at banke paa Kongens Dør, vilde de ikke forhindre det, siden han sagde, at han var befalet af Kongen til at komme. Den dristige Skriver betænkte sig ikke længe herpaa. Han løftede Forhænget op, og bankede paa Døren.

— „Hvem er der? Kom!" lød Kongens barske Stemme fra Arbeidsværelset.

Hans Faaborg traadte underdanig ind og lod Forhænget falde. Hans dybe Buk naaede næsten til Jorden; men da han atter hævede Øiet og saae paa Kongen, foer en kold Gysen igjennem ham, og i Forfærdelse tabte han Papiret af Haanden. Han var tilmode som Hunden, der var falden ned til Løven i dens Hule.

Kongen stod midt i Værelset, med Hat og Kappe, ligesom han var kommen fra Dystløbet. Ansigtet var blegt og fortrukket, Munden var fast klemt sammen, Øinene vare ildrøde. Den venstre Haand var knyttet om Kaardeheftet, den høire udstrakte han truende mod den Indtrædende, der ikke var istand til at sige eet Ord, saaledes havde Skrækken lammet hans Tunge.

— „Hvad vover I? Hvem er I? Hvad vil I?"

— „Guds Drøs! I svarer ikke? — Hvad vil I, spørger jeg. Giv mig Papiret! . . . Giv mig det, for alle Djævle!"

Hans Faaborg bukkede sig, og rakte skjelvende Papiret til Kongen, som kastede et flygtigt Blik deri, og derpaa slængte det paa Bordet blandt andre Sa-

ger, idet han atter begyndte at gaae op og ned ad Gulvet.

Hans Gang blev bestandig heftigere, og Sporerne skare klirrende mod Steenfliserne. Af og til kastede han et lynende Blik til den skjelvende Skriver, som ikke vovede at bortfjerne sig. Kongen gjorde Mine til at tale — og taug; viensynlig kæmpede han med sig selv. Men han var forfærdelig i denne Kamp. Pludselig standsede han foran Faaborg, stampede med Foden i Gulvet og sagde: „I kommer mig netop tilpas, Hans Skriver. Jeg raader Eder, tal Sandhed, eller det koster Eders Liv! Ved alle Helgene, jeg lader Eder radbrække!"

Han gik atter nogle Gange op og ned.

— „I kommer ofte hos Sigbrit. I har været der endnu idag, eftersom I bringer mig det Papir fra hende. I veed vel hvad der foregaaer i Huset? — Hvem har bragt Dyveke til Dystløbet? Svar!"

— „Eders Naades Hvimægtighed," svarede den skjelvende Faaborg, „jeg troer, at Slotsherren har gjort det."

— „Ha! Spørger jeg Dig om hvad Du troer? Guds Drosß! Siig Os hvad Du veed, eller Du er dødsens! — Slotsherren? — Ha! Slotsherren! —

Ja, vidste jeg det! Vidste jeg det kun! — Hvad veed Du? Guds Drofs! Vil Du sige Os hvad Du veed!"

— „Slotsherren besøger ofte Huset," sagde Faaborg med sagte og bævende Stemme.

— „Han taler med Sigbrit," sagde Kongen, og saae forskende paa ham. Hans Faaborg taug.

— „Svar, for tusind Djævle! Hvem taler han med?"

— „Naadigste Konge, det har jeg ikke seet?"

— „Ha! Slotsherren! — Hvoraf troer Du, at Slotsherren har ført Dyveke til Dystløbet?"

— „Min Herres Smaadreng fulgte Jomfru Dyveke til den Plads, hun sad paa bag Trægrenene."

— „Ha! Videre! Og saa?"

— „Hun var tilsløret, og Ingen kunde kjende hende ... Men da Slotsherren red forbi, hilsede han hende med et hemmeligt Tegn, det saae jeg."

— „Men hun? Guds Drofs! Gav hun ham ogsaa hemmelige Tegn?" spurgte Kongen med en Stemme, der var saa hæs og forfærdelig, at Faaborg ikke vovede at bekræfte hvad han selv havde seet.

Skinsygen fødes fuldbaaren, ligesom Minerva, der i fuld Rustning sprang ud af Jupiters Pande.

Kongens Skinsyge, som Hans Faaborg selv havde fremmanet, fødtes som en fuldbaaren Jette.

— „Gav hun hemmelige Tegn? Gjorde hun det?"

— „Nei, hun gjorde intet Tegn til Slotsherren."

Kongen trak Veiret dybt, som om en Vægt var taget af hans Bryst.

— „Hvad saae Du mere? Tael, for Satan og alle Djævle."

— „Høimægtigste Konge! Jeg saae Intet mere."

— „Du er en Dosmer . . . eller en Skurk," udbrød Kongen, som atter gik op og ned ad Gulvet. „Har Du ikke seet Andet, er Du en Dosmer, som fortæller Sligt om din Herre ... og har Du sagt Os Mindre end Du veed, da er Du en Skurk, som bedrager din Konge. Jeg skal lade Dig lægge Tommeskruer paa, og give Dig de spanske Støvler at prøve, saa skal Sandheden nok komme for en Dag. Guds Drofs! Det vil jeg lade gjøre. Jeg skal lade Dig knække Led for Led."

Hans Faaborg blegnede. Kongen betragtede ham nogle Dieblik stivt. Da greb han ham pludse-

lig i Halsen, med et voldsomt Tag, og raabte: „Du er en Skurk! Du lyver!"

Skriveren knælede ned for Kongens Fødder og udbrød med en klynkende Stemme: „Eders Naades Høimægtighed, jeg vidner for Gud Almægtigste, at jeg er en tro Tjener, og at jeg ærlig vil udsige Alt hvad jeg veed om min Herre, som rigtig nok handler mod Eders Naade med Svig og Falskhed, og omgaaes Jomfru Dyveke rundeligere, end som han burde, hvis han var Eder en tro Mand."

Kongen havde atter sluppet Hans Faaborg; dette Udbrud af hans Harme havde opvakt en øieblikkelig Skamfuldhed hos ham, og Selvbeherskelsen vendte efterhaanden tilbage. Naar Kongen først havde naaet et saadant Culminationspunkt for sin Vrede, uden at begaae nogen Vold, havde man Intet mere at frygte. Den snue Skriver kjendte Kongen for godt, til ikke at vide Dette. Men om han end ikke havde personlig Overlast at frygte, spillede han dog et altfor vovet Spil, til ikke at skjelve for Udfaldet.

Kongen havde kastet sig i Lænestolen, og vedblev at fæste sine tilintetgjørende Øine paa den blege Hans Faaborg, som ynkelig krøb sammen ved Døren og

skjelvede, saa at hans Been neppe kunde bære ham. En lang Taushed paafulgte.

— „Med Svig og med Falskhed, sagde Du, at Slotsherren handlede mod mig? Var det ikke saa?"

Disse Ord udtalte Kongen med dæmpet, næsten sagte Stemme; men de lød langt forfærdeligere i Skriverens Øren saaledes, end Kongens voldsomme Udbrud. Tigerens Brøl er frygteligt, men langt forfærdeligere ere de tause, næsten venlige og indsmigrende Bevægelser, der gaae forud for det Spring, som tilintetgjør Alt, hvad der kommer den i Veien.

— „Sagde I det ikke?" gjentog Kongen endnu sagtere og afbrudt, og blev liigbleg. „Sagde I ikke ... at han omgikkes vel rundeligt ... med Dyveke? — Sagde I ikke det?"

— „Jo, Eders Naades Høimægtighed," hviskede Hans Faaborg, neppe hørligt.

Kongen trykkede Hatten saa dybt ned i Panden, at de gnistrende Øine næsten skjultes. Hans Læber dirrede, han bevægede dem krampagtigt, ligesom om han vilde tale, men ikke kunde. Omsider sagde han mumlende: „Det skal koste ham hans Hoved, saa sandt som jeg er Konge i Danmark. Det skal koste ham hans Hoved!"

I det Samme greb han sig med begge Hænder til Brystet, bøiede sig smertefuldt tilbage i Lænestolen, udstødte af sine Lungers fulde Kraft et forfærdeligt: „Ha!" — og slog begge Hænderne for Ansigtet.

Det lød mere som et saaret Dyrs Dødssuk, end som frembragt af en menneskelig Stemme.

Hans Faaborg sank i Knæe ved Døren, med foldede Hænder. Kongen blev siddende med tildækket Aasyn. En Dødstilhed herskede i Gemakket, af og til afbrudt af en sagte Klappren af Skriverens Tænder, der sloge mod hverandre. —

Da Kongen atter tog Hænderne fra Ansigtet, vare hans Læber og Handsker blodige. Uagtet Dienlaagene vare lukkede, røbede dog deres rødlige Skær, at hans Dine havde den forfærdelige Farve, der ofte havde været Forkynder af en blodig Daad. Da han slog dem op, lignede hans Blik en Hyænes. Læberne aabnede sig, og to Rader hvide Tænder kom tilsyne, der bede tæt sammen, som man undertiden saae paa en vild Hingst.

Han havde glemt Hans Faaborgs Nærværelse. Da han saae dette Vidne til den voldsomme Sjelekamp, han udstod, foer han op i Stolen og lagde Haanden paa Kaardehæftet. Men i det Samme lød

han den atter synke, og vinkede til ham, at han skulde gaae. —

Hans Faaborg løftede Forhænget, aabnede Døren og krøb ud i Forhallen, som en Snog, der bugter sig langs ad Gulvet. Han rystede som et Espeløv og var ikke istand til at besvare Cammerariens og Kjøgemesterens Spørgsmaal paa anden Maade, end med Gebærder, som skulde udtrykke, at Kongen var forfærdelig at komme nær. De to Embedsmænd saae paa hinanden, og rystede betænkeligt med Hovederne.

Hans Faaborg sneg sig til sit Kammer og kastede sig paa Sengen. Men efterhaanden som Blodet løb mindre hurtigt i hans Aarer, vendte Besindelsen tilbage. Han havde dog opnaaet hvad han vilde, Begyndelsen var gjort. Han vidste vel, at Mistanken er en giftig Plante, som ikke ved noget Middel lader sig udrydde, hvor den først engang har slaaet Rod. Det var lykkedes ham, at saae det onde Frø i Kongens Sjel, nu kunde han lade det skjøtte sig selv, thi havde ikke Kongen selv opfordret, ja, tvunget ham til at sige hvad han vidste? Og han havde jo ikke sagt Mere, end han kunde staae ved. Thi omgikkes Slotsherren ikke vel rundeligt med Dyveke?

Havde han ikke med sine egne Öine seet, hvad der var foregaaet i Kongens eget Kammer? I Nødsfald kunde han beraabe sig derpaa... og gjøre sin Eed derpaa. Det kunde Torben Oxe ikke negte... Han var for stolt, den hovmodige Nar, til at ville gjøre en falsk Eed, om han end derved kunde frelse sig af Klemmen... Kongen tilgiver ham aldrig. Det skal koste ham hans Hoved, havde han sagt. Slet saa galt gik det vel ikke, men Mindre kan ogsaa gjøre Regnskabet op. Sigbrit vil maaskee blive vred, og Dyveke; men de kunne faae nok at gjøre, med at rede for dem selv i denne Sag. Hvad kunde han for, at Kongen havde faaet Öinene op. Han kunde sværge, at han ikke havde talt, før Kongen havde tvunget ham dertil med Haanden paa Struben. „Thi at jeg før sommetider har ladet et lille Ord falde, hist eller her, til Hans Naade, det veed Ingen," sagde han ved sig selv. „Det har ikke været spildte Ord, det var klart at see. Ja, der behøves kun en liden Gnist til at sprænge en stor Tønde Krudt, naar Lunten er vel anlagt. Nu er det i god Gænge. Men naar Tordenen raser, træffer Lynilden altid de Store, og skaaner de Smaa. Høiest Træ har størst Fald. Lad os nu see, om den hovmodige Torben Oxe kan hytte

sig. Hvordan det saa gaaer, kommer jeg i Kongens Yndest, han vil nok vide Mere om den Ting, kjender jeg ham ret. Og Regnskabet... det skal ingen Nød have dermed. Der er flere end Een, som vil betale mig for de gode Efterretninger, jeg nu kan bringe. Først Hofmesterinden, hun hader Slotsherren, og hun hader Dyveke endnu mere. Saa Erkebispen, han vil heller ikke blive lidet glad. Og Prioren i Graabrødre. Men de skulle Intet vide, før Tid er, thi ellers fordærve de mig Spillet ved altfor stor Iver. Sneglen kommer ogsaa frem. Det Tingen dreies, det kommer den tilnøies, vilde Ole Skaaning sige. Saa Meget er vist, at sagte Vind fører Skibet sikkrest i Havn."

Og Hans Faaborg gned Hænderne, af Glæde over at hans onde Anslag var lykkedes saa vel. —

Da Kongen var alene, kastede han sig tilbage i Lænestolen, lukkede Øinene, og blev liggende i denne Stilling, som en Sovende. Hænderne laae matte og kraftesløse paa Brystet, som hævede sig dybt og langsomt, store Sveddraaber perlede paa hans Pande. Efter den rædsomme Vrede var fulgt en dødelig Mathed, baade paa Sjel og Legeme, som efterhaanden gik over til dyb Veemodighed.

— „Forraadt! Forraadt!" gjentog han uophør-

lig ved sig selv. „Forraadt af den Eneste i den hele, vide Verden, som jeg har elsket af mit ganske Hjerte ... som jeg endnu elsker over alle Andre ... Det var ogsaa en Drøm ... Alt er Drømme ... For en Konge gives der ingen Erstatning i hans byrdefulde Kald ... Jeg drømte om Kjærlighed ... om Trofasthed ... om Lykke ... Jeg glemte, at Konger kun finde Falskhed og Bedrag ... Og er det ikke gaaet mig saaledes bestandig ... Jeg har elsket mit Land og mit Folk ... jeg har beflittet mig paa dets Lykke, Dag og Nat ... Hvad er det for et Folk? — Skammelige, nederdrægtige Præster, som forraade det Helligste ... hovmodige Adelsmænd, som røve og plyndre, og fortrædige mig hvor de kunne ... elendige Borgere, som snyde og bedrage, og lade sig mishandle som feige Harer ... fæiske Bønder, som ere ringere end Qvæget paa Marken ... Og Dyveke! Dyveke! ... Jeg har elsket hende ... alene hende ... fra min Ungdom ... fra den første Gang jeg saae hende ... jeg troede hun elskede mig igjen ... jeg glemte, at jeg var Konge ... O! hun har elsket mig, hun har ogsaa elsket mig ... Nei, det var ikke Løgn, hendes Læber sagde, naar hun sad paa mit Skjød, og hendes Øie funklede af Glæde ... naar hun løb mig imøde, saa glad som et

Barn ... naar hun sagde mig, hvor meget hun havde længtes efter mig ... Nei! Det var ikke Løgn og Bedrag ... Dengang elskede hun mig! Og nu bedrager hun mig ... som alle de Andre ... Ogsaa hun ... ogsaa Dyveke!" —

To store Taarer rullede langsomt ned over Kongens Kinder og forsvandt i hans buskede Skæg. Christian den Anden, som man har kaldt den Vilde, den Grusomme, Tyrannen, Christian den Anden fældede veemodige Taarer over sit Hjertes mange Skuffelser.

Havde ikke smaa, næsten umærkelige Trækninger ved Munden forraadt, at han leed, kunde man have taget ham for en Sovende, der drømte èn stille, veemodig Drøm. —

Da han igjen, mat og langsomt, aabnede Øienlaagene og saae sig om, var det et næsten aandsfraværende Blik, han kastede paa alle Gjenstande, der omgave ham. Og først efterhaanden vendte hans Tanker tilbage til Virkeligheden, og til den nærværende Tid. Den røde Glands i hans Øine var forsvunden tilligemed det trodsige, vilde Udtryk i hans Ansigt, og hvis en Maler i dette Øieblik havde gjengivet os hans Billede, vilde vi have tvivlet om Historiens Vidnesbyrd, og fornegtet, at denne Konge var den

samme, som den hollandske Mester har skildret saa barsk i hans Velmagtsdage, vi vilde ikke have troet, at denne Konge var den samme, der tog en saa grusom Hevn over sine Fiender. Men havde han skildret ham i hans Fængsel, efterat han ved Tabet af tre Rigers Kroner, ved Tabet af sin Frihed og alle sine Kjære havde afsonet hvad han havde forbrudt, efter at mangeaarig Eensomhed havde afdraget hans Sind fra de jordiske Ting, og henvendt hans veemodige Tanker til Gud alene, paa den Tid, da selv de fleste af hans Fiender følte Medlidenhed med hans Skjebne, da han selv udbryder i rørende Klage over den Haardhed, hvormed man, gjennem saa mange Aar, har ydmyget den faldne Konge — da vilde den gamle Mesters Billede have bevaret os Christian den Anden fra denne Aften, der var fulgt efter en saa stormfuld Dag. —

Men paa denne Tid var Kongens heftige Sind endnu utæmmet, og Havblikket afløste ikkun for korte Dieblik Stormen. Pludselig sprang han op af sit Leie i Stolen, skød Hatten tilbage, og strøg med Heftighed Haanden over Panden og Dinene, og i et Nu var det veemodige Udtryk forsvundet af hans Ansigt, der atter var vildt og grumt. Han foer op og ned af Gulvet, som et rasende Dyr, der er indespærret i

et Buur; Aarerne svulmede i hans Pande, Øinene lynede og søgte en Gjenstand for Sindets Vrede. Med et voldsomt Ryk laae Kappen langt fra ham i det ene Hjørne af Værelset, og Hatten i det andet. Men endnu aandede hans bespændte Bryst ikke frit. Han rev Vamsen op, saa at den saakaldte Sekret kom tilsyne, — et Slags Pandserskjorte af fine Staaltraads Ringe, som man ved visse Leiligheder bar, fordi den var et sikkert Middel mod Snigmord. Og da han ikke kunde sønderslide Staalringene, saarede han sit Bryst ved at rive Pandseret imod Huden, og denne Smerte var ham velgjørende. —

Den følgende Dags Morgen blev Hans Faaborg kaldet til Kongen. Skrækken for Kongens Heftighed overgik langt hans Glæde over denne usædvanlige Gunst, thi hans Feighed var stærkere end hans Hevngjerrighed. Men Kongen var fuldkommen rolig, ikke det mindste Tegn forraadte, hvor piinlig denne lange Inqvisition og dens Resultater vare ham. Han udspurgte Hans Faaborg paa det nøieste, og denne, som frygtede, at Leiligheden ikke oftere skulde vise sig saa gunstig, benyttede den til at gyde al den Gift i Kongens Øre, som hans hadefulde Sjel indeholdt. Han meddeelte Kongen, med de mindste Omstændighe-

der, Slotsherrens uanstændige Spøg med Dyveke i Kongens eget Sengkammer, og gav det den hadefuldeste Udtydning mod Torben Oxe, paa samme Tid som han søgte at udhæve, at denne Adfærd af Slotsherren havde været Dyveke imod. Kort sagt, han udviklede i denne Samtale al den skammelige Kløgt, der tildeels var en Lærdom af Prioren i Graabrødreklosteret, forsaavidt som hans eget slette Sind ikke var tilstrækkeligt. Og i den Grad var Kongen istand til at forstille sig, naar han fandt det tjenligt til sit Øiemed, at der endogsaa hos Hans Faaborg opstod en Tvivl, om Slotsherrens letsindige Opførsel mod Dyveke virkelig var Kongen imod, og om han ikke muligviis i denne Adelsmands Tilbøielighed til en forhenværende Elskerinde, som det næsten lod til at han var ked af, saae et Middel til paa en god Maade at blive af med hende. Ikke eet Ord forraadte, hvad Kongen leed ved denne Undersøgelse, og Hans Faaborg havde ingen Anelse om, at hvert af hans Ord faldt som en ædtrende Draabe i Kongens Sjel, og efterlod dybe og uudslettelige Saar.

Da Hans Faaborg ikke var fuldkommen vis paa at have ramt sin Herre tilstrækkeligt med denne Anklage, forstod han at henvende Kongens Opmærk-

somhed paa det mislykkede Forsøg paa at sende Breve til Spanien, som Slotsherren havde villet udføre ved Ole Skaaning, hvem han ikke glemte ved denne Leilighed at anbefale til en retfærdig Konges Naade, da denne stakkels Mand, som han sagde, havde paadraget sig den tyranniske Slotsherres Vrede. Og han mærkede snart, at han ikke dyrkede nogen gold Jordbund, ved at give Kongen denne Underretning. Da han ikke vovede at angive Dronningen som Medvider i denne Sag, lagde han Skylden paa Hofmesterinden og Dronningens Kapellan; han vidste, at han derved gjorde Sigbrit en væsentlig Tjeneste, og vilde finde Medhold hos hende, hvormed han muligviis kunde forsone hvad han havde forskyldt, ved at hefte Mistanke paa Dyveke, for ikke at have afviist Slotsherrens Kjærlighed saa bestemt, som hun burde. Og aldrig saa snart havde han mærket, at Kongen havde Claus Daa mistænkt for at have været fraværende i denne Anledning, og ikke, som han tidligere havde troet, for andre Aarsager, vedkommmende Opløret i Sverrig, før han bestyrkede Kongen heri, og tilsidst bragte hans Tvivl til Vished. Thi Claus Daa havde han hadet fra hiin Nat; en instinktmæssig Følelse havde allerede dengang sagt ham, hvad han senere havde over-

beviist sig om, at denne Adelsmand var bedre anskreven hos den smukke Anna, end han. Og da Hans Faaborg forlod Kongen, efter at have tilsvoret ham den ubrødeligste Taushed over Alt, hvad de havde talt med hinanden, og den nøiagtigste Paapassenhed for Fremtiden — var det ikke med Urette, at han sagde ved sig selv: „Det skulde være en snu Djævel, der kunde gjøre Mere paa een Dag. Nu har jeg sørget for dem Alle tilhobe, og Ingen glemt; thi man skal Had skjøtte og Venskab støtte . . . I skjelde mig for den rødhaarede Skriver? Og dog handle I med mig, som jeg var en dum Hund? Nu vel, jeg skal vise Eder, at det er Sandhed, at Ræven er rød. Jeg skal vise Eder det, hvis Lykken er med mig; thi List og Lykke har en stor Kraft.“ —

Hen imod Aften gik Kongen, ledsaget som sædvanlig af en af sine Sekreterer og nogle faa Hellebarderer, ud af Slottet og begav sig til Sigbrits Gaard. Hans Øine vare stivt heftede paa Stenene i Gaden, og han hilsede mod Sædvane ikke en Eneste af Dem, der ærefrygtsfuldt bøiede sig for ham. Da Sigbrits Port havde lukket sig efter ham og hans Følge, indtoge Hellebardererne deres Plads ved Indgangen til Trappen, Sekreteren begav sig til et af Sigbrits Ar-

beidsværelser, medens Kongen steg op af Trappen, med tunge og langsomme Skridt.

Men han standsede ikke, som han pleiede, i Sigbrits Kammer, hvor hun sad ved sit Arbeidsbord, der var overlæsset med Breve og Papirer. Og da hun stod op og vilde vise ham et Regnskab, hun var ifærd med at gjennemgaae, og sagde: „Heraf kan Eders Naade see, hvorlunde man gjerne vil bedrage Eder for Tolden, om man kunde det," — skød Kongen Papiret tilside med Haanden og svarede barsk: „Man bedrager mig for Tolden, som man bedrager mig for alt Andet. Guds Dros! Hvad taler I om Told? Det var bedre, at I vogtede Eders Datter og vidste hendes Veie, end at I tæller Skillingerne i Toldregnskabet; thi for Dyveke har I et vigtigere Ansvar, end for dette. Hvad er her foregaaet? Hvor er Dyveke? Bliv her, og rør Eder ikke af Stedet. Jeg kan selv finde Vei i mit eget Huus, uden Eders Hjelp."

Uden at vente hendes Svar, gik Kongen gjennem Salen og aabnede selv Døren til de Værelser, som førte ind til Dyveke. Sigbrit saae efter ham med Forbauselse; hun fattede ikke Meningen af Kongens Ord, men hun begreb, at noget Usædvanligt maatte være foregaaet. Hun betænkte sig et Øieblik, og vilde

følge efter Kongen; men han havde skudt Skodden for Døren efter sig. Da fortrak Sigbrits Ansigt sig efterhaanden, med hvert Tag hun tog i Laasen, til et spodsk Smiil; hun aabnede en Skuffe i sit Skrivebord, tog en Nøgle ud, og forlod Værelset.

Et Øieblik efter traadte hun, gjennem en Londør i hendes Sovekammer, ind i en lille Gang, aabnede forsigtig en Dør, og stod nu i et snevert, mørkt Aflukke, hvis Tilværelse kun var hende bekjendt. En tynd Brædevæg skilte hende fra Dyvekes Værelse; i denne Væg var paa forskjellige Steder boret smaa Huller, som gjorde det muligt for den Lurende baade at høre Alt, hvad der blev talet i Dyvekes Kammer, og tillige at overse enhver Krog i Værelset. Saa vidt drev Sigbrit sit Udspeidningssystem, at hun ikke engang undtog sin egen Datter fra den almindelige Regel, og paa denne Maade erfoer hun Alt, hvad Kongen talede med hendes Datter, uden at spørge hende derom. Sigbrit havde saa iilsomt begivet sig til dette Sted, at hun var paa sin Plads næsten i samme Øieblik, da Kongen, som havde lyttet et Øieblik udenfor Døren, rev den op og pludselig stod for Dyveke, der forskrækket tabte Luthen, hvormed hun havde

ledsaget en veemodig lille Sang, som hun af sit beklemte Bryst mere nynnede end sang.

Kongens Indtrædelse havde været saa pludselig og saa voldsom, at dette var Grund og Undskyldning nok for Dyvekes Forskrækkelse. Men Kongen, som heri saae et Beviis paa en ond Samvittighed, overvældede hende med en Strøm af Bebreidelser, og den lurende Sigbrit erfoer nu, til sin store Forbauselse, at det var Dyvekes Nærværelse ved Dystløbet, der havde givet Anledning til Kongens Vrede, og fortrød, at hun havde overladt sin Datter mere til sig selv, end hun burde. Dyveke svarede ikke paa Kongens Bebreidelser, hendes Taarer strømmede ned over hendes smukke, blege Ansigt, der udtrykte saa megen Forsagelse og saa dyb en Kummer, at endogsaa den opbragte Konge omsider rørtes deraf. Hans Vrede gik efterhaanden over til Veemodighed; men endnu havde Dyveke ikke fundet eet Ord til sit Forsvar. Denne Taushed, ligeoverfor Kongens Heftighed, blev ham omsider utaalelig, og hans Vrede var ikke langt fra atter at blusse op, da han sagde: „Tal, og lad Os høre hvad Du har at sige til dit Forsvar. — Naa? Du svarer ikke?"

— „Jeg har Intet at sige," svarede Dyveke, som for første Gang saae op, og for et Øieblik fæstede

sine smukke Öine paa Kongen. „Ved Dystløbet har jeg været, jeg vidste ikke, at det var saa stor en Synd. Eders Naade har ikke alene dømt mig uhørt, men endogsaa straffet mig ved Eders Vrede. Nu har jeg Intet at sige."

— „Guds Død, jeg dømmer Ingen uhørt," udbrød Kongen. „Ingen. Meget mindre Dig, som har været mig kjærere, end nogen Anden."

— „Har været," gjentog Dyveke sagte med et tilbagetrængt Suk. „I disse to Ord ligge min Dom. Har været — det hører til den forbigangne Tid."

Kongen taug nogle Öieblik, og gik op og ned ad Gulvet. Derpaa standsede han foran hende, betragtede hende venligt, lagde sagte sin Haand under hendes Hage og løftede hendes Hoved i Veiret. Dyveke slog ikke Öinene op.

— „Ak! Dyveke! Vidste Du, hvor gjerne jeg vilde kalde den forbigangne Tid tilbage, om jeg kunde det."

Dyvekes Hoved sank atter ned paa Brystet, da Kongen vendte sig om og fortsatte sin Vandring frem og tilbage i Kammeret. Disse Ord havde bekræftet hendes Tvivl, de havde gjort hende det fuldkommen

tydeligt, at ligesom Fortiden ikke mere kunde vende tilbage, kunde heller ikke de Følelser og Forhold kaldes tilbage, der tilhørte hiin Tid. Det var en Liigtale over Kongens Kjærlighed, holdt af ham selv; med den udaandede Dyvekes, for et Øieblik atter oplivede, Kjærlighed til Kongen sit sidste Suk.

— „Den Tid er forbi," sagde Kongen halvsagte, ligesom i Tanker, idet han atter standsede foran Dyveke. „Den er forbi ... desværre."

— „Det er den. Og den vil aldrig mere vende tilbage," svarede hun lige saa sagte. Det lød som to Aanderøster, der talede sammen over en Grav.

— „Aldrig?"

Dyveke taug et Øieblik, derpaa sagde hun bedrøvet: „Nei, aldrig. Og hvad der heller ikke kan vende tilbage, det er Ungdommen og Sjelens Barnlighed, det muntre Sind, og Hjertets Tillid, som aldrig har seet sine Forventninger skuffede."

— „Er jeg da ikke længer Konge i Danmark? Er ikke Du og jeg endnu bestandig de samme?"

— „Nei, naadigste Herre, I er ikke mere den Samme ... Og jeg heller ikke," tilføiede hun sagte og frygtsomt. „Ak, i dette Øieblik indseer jeg det saa tydeligt, jeg var forblindet ... Det er umuligt,

I kan ikke elske mig saaledes som før... Den Kjærlighed, I har givet Dronningen, den kan I ikke give mig igjen, om I end vilde tage den fra Hende, som den tilhører med Rette."

— „Du er skinsyg, Dyveke," sagde Kongen forlegen. „Du seer Mere deri, end der er i Virkeligheden. Du forvexler Agtelse med Kjærlighed. Jeg agter Dronningen. Landets Fordeel har udkrævet dette Offer af mig. Jeg agter hende, men jeg elsker hende ikke."

— „Naadigste Herre, I elsker Dronningen," sagde Dyveke med en Overbeviisning, som bragte Kongen til at blinke med Øinene. „Og hvor var det muligt Andet. Siden jeg nu har seet Dronningen nærved, kan jeg forstaae, at I ikke kan elske nogen Anden end hende. Nei, det er umuligt."

Kongen taug og stirrede paa Gulvet.

— „Naadigste Herre," vedblev Dyveke, da Kongen syntes hensjunken i Tanker og Intet svarede, „det vil være Eders og min Ulykke, hvis Alting bliver saaledes, som det nu er. Jeg veed ikke hvorfra jeg tager Mod til at udtale, hvad der først i dette Øieblik er blevet mig ret klart. Jeg er intet Mere for Eder, — jeg kan Intet være, jeg kan kun gjøre

Eder Skade, og forbittre Eders Liv og Eders Forhold til Dronningen. Send mig bort, naadigste Herre, lad mig reise tilbage til Holland, lad mig ende mit Liv i Stilhed, det vil jeg være bedst tjent med, thi jeg er kun lidet skikket til at leve i Verden ... Jeg har Meget at fortryde og at begræde, jeg vil maaskee endnu finde Naade, naar jeg itide ydmyger mig ... Ak, dersom I vidste, hvor forfærdeligt der er spaaet Eder og mig ... Lad mig reise bort herfra, langt bort, — det er den eneste Gunst, I endnu kan vise Dyveke, som har været Eder kjær. Ak, for denne Kjærligheds Skyld, Christiern, bønhør hvad jeg beder om, og send mig bort herfra."

— „Bort herfra? Begræde? Spaadom?" gjentog Kongen. „Ha! Hvad er det for Tale? Guds Drøs! Her sporer jeg igjen mine virksomme Fiender. Min Svoger Carl, det er nogle af hans gamle Talemaader, som Erik Walkendorff har lært ham. Det er Bispetalemaader. Ha! Komme de Kronragede ogsaa indenfor disse Mure? De unde mig intet Fristed. Kunde de forgifte Luften, uden at vove deres eget Liv, de gjorde det forvist."

— „Du vil bort herfra? Hvorhen? Med hvem?" vedblev Kongen med Heftighed. „Ha! Hvo har lagt

denne Plan? Her foregaaer Mere, end jeg har drømt om. De have forstaaet at føre Krigen ogsaa over paa dette Gebeet! Men jeg er nu bleven varet ad itide, og det skal ikke lykkes dem. Nei, Du skal ikke reise. Du skal blive, og Alt skal være som det før har været. Jeg skal vise dem, at jeg kan holde dem Stangen, saa Mange de ere. Jeg skal vise dem det."

— „Nei, Du skal blive," vedblev Kongen efter et Ophold, med en Inderlighed, som dybt rørte Dyveke. „Jeg kan ikke undvære Dig, jeg kan ikke skilles fra min lille Due. De ville skræmme Dig bort, de ville lokke Dig bort fra mig, de veed, at det vilde være mig den største Sorg i Verden, hvis de kunde rive Dig fra mig. — Ak, Dyveke! Saaledes som jeg har elsket Dig, har jeg aldrig elsket nogen Anden... saaledes kan jeg aldrig elske nogen Anden. Hvor mange Gang har Du ikke reddet mig for mig selv, naar Vreden var for mægtig i mig. Hvor ofte har Du ikke trøstet mig, hvor ofte har jeg ikke fundet Ro og Fred hos Dig! Ak, Ro er dog den eneste Lykke i Verden ... men den er mig negtet ... Vidste Du, hvor meget min Sjel længes efter Ro ... Jeg finder den først i Graven."

Kongen havde taget Plads ved Siden af Dy-

veke, som sad paa Læibænken; han lagde sin Arm om hendes Liv og kjærtegnede hende. Men Fortiden vendte ikke mere tilbage, ved Lyden af disse kjærligheds fulde Ord, og Dyveke besvarede ikke Kongens Kjærtegn, som kun pressede et dybt Suk af hendes beklemte Bryst.

— „Ha! Du har ikke andet Svar end Suk," udbrød Kongen, hos hvem de kjærlighedsfulde Øieblik hurtig bleve afløste af Vrede og Heftighed. „Før var det anderledes, før manglede Du aldrig Ord. Ey, ey! Jeg seer, at han har Ret, ihvorvel han er en Hykler og en Skurk," vedblev han ved sig selv, idet han slap hende. Dyveke blev siddende med Hænderne i Skjødet, som hun sad i dybe Tanker, og stirrede lige ud for sig.

— „Hvad tænker Du paa, Dyveke?" spurgte Kongen pludselig. „Er det paa Slotsherren?" tilføiede han med et skarpt Blik.

Uagtet Dyveke var letsindig og manglede Charakteerfasthed, havde hun dog saa megen Selvbeherskelse, at hun kunde skjule, hvor meget dette Spørgsmaal overraskede hende; hun skiftede neppe Farve, idet hun svarede: „Naadige Herre, hvor falder I paa, at jeg nu skulde tænke paa Torben Oxe?"

Kongen lod sig skuffe af denne tilsyneladende Rolighed, som næsten udtømte hendes Kræfter. Han vidste ikke, hvor voldsomt hendes Hjerte bankede i dette Dieblik.

— „Ha! Dersom Hans Skriver har bedraget mig ... det skal komme ham dyrt at staae," sagde han halvsagte, som ved sig selv.

— „Hans Faaborg? Den forræderske Skjelm?" udbrød Dyveke, som begjerlig greb en Anledning til at turde vise den Bevægelse, hun var i. „Naadigste Herre, er jeg da sjunken saa dybt hos Eder, at en saadan Usling tør bagtale mig for Eder? Men det er Hevn, thi han har vovet, at anmode mig om Kjærlighed, og jeg har afviist ham med Foragt. Og han tør bagtale mig for Eder ... og I troer en saadan nedrig Forræder! Alle Helgene!"

En Gysen foer igjennem Kongen; han fæstede et stivt Blik paa hende, og hun udholdt det, uden at slaae Dinene ned, thi hun talede jo Sandhed, i det Dieblik hun anklagede sin Fiende. Kongens Dine rullede ustadigt, han bed sig Læben tilblods, men taug.

Denne Taushed var nær ved at tilintetgjøre Dyveke, den forfærdede hende mere end den største

Heftighed vilde have gjort; hun holdt Hænderne for Ansigtet og brast i Graad.

— „Dyveke,“ sagde Kongen bevæget, „fat Dig, græd ikke. Jeg troer Dig jo!“

Men ved disse Ord flode hendes Taarer endnu stærkere end før.

— „Dyveke!“ sagde Kongen kjærligt, og lagde Armen om hendes Liv. „Min lille Due!“

— „O, send mig bort ... langt bort ... langt fra mine talrige og mægtige Fjender ...“ sagde hun med halvqvalt Røst.

— „Nei, de ere afmægtige, de formaae Intet imod Dig,“ sagde Kongen og tørrede selv hendes Øine med sit Lommeklæde. „Stol paa mig. Naar Kongen er med Dig, hvo skulde saa gjøre Dig Noget imod. Fat Dig, min lille Due.“

Kongen hviskede kjærlige Ord i hendes Øre, og omsider lykkedes det ham, at standse den krampagtige Graad, som forhindrede Dyveke i at svare. Da Sigbrit fra sit Skjul saae, at Kongen trykkede et Kys paa Dyvekes Kind, smilede hun og begav sig tilbage til sit Værelse; thi nu var, meente hun, Stormen forbi og de Elskende forsonede. Men det var et tvungent Smiil, thi hun var ikke blind for de Farer,

Kongens engang vakte Skinsyge vilde medføre, som hun, trods al sin Snildhed, skulde have ondt ved at bekæmpe. Thi hun vidste vel, at Mistanke og Skinsyge sjelden forsvinde ganske; de lade sig vel for en kort Tid sænke paa Bunden af Livets Strøm, men Bølgen kaster dem sjelden tilbage. De skjule sig i Dyndet, og Strømmen glider fort, uden at røbe hvad der ligger i Dybet. En eneste ugunstig Vind er nok til at oprøre Vandet, — da vise de sig atter paa Overfladen, og føre Afgrundens Dynd med sig. —

Kort efter traadte Kongen ind i Sigbrits Kammer. Den snilde Qvinde, der sad paa samme Plads, hvor Kongen havde forladt hende, reiste sig ærbødig, men talede ikke til ham, og da han med nogle venlige Ord vilde indlede en Samtale, svarede hun kun saa Meget, som var høist nødvendigt. I Bevidstheden af at han havde fornærmet hende, bar han over med hendes Ordknaphed. Faa Konger kunde modstaae deres Omgivelsers eller Yndlinges Suurmulen, og Christian den Anden var ikke stærkere. Sigbrit bragte derved Kongen til at føle, at han havde krænket baade Moder og Datter, og denne Erkjendelse forstod hun snildt at benytte til sine Fienders Skade, i den derpaa følgende lange Samtale med Kongen, og

aldrig nogensinde før havde han saa ubetinget bifaldet Sigbrits Yttringer imod Dronningens Hofmesterinde og Pater Mansverus, hvis Bortfjernelse hun krævede som et Forsoningsoffer, thi fra disse To skulde, paastod hun, al den Ondskab udgaae, som idelig forbittrede Kongen, og fortrædigede hendes og hendes Datters Tilværelse.

Da Kongen atter havde begivet sig til Slottet, maatte Dyveke udholde en forfærdelig Straffeprædiken af sin Moder. Men uagtet hun græd bitterlig, hørte hun dog kun Lidet af Sigbrits Formaninger og Trusler; thi hendes Sind var altfor opfyldt af Angest og Bedrøvelse, til at hun skulde have Tanke for Andres Vrede. Spaaqvindens forfærdelige Forudsigelse begyndte allerede at gaae i Opfyldelse: hendes Skjebne skulde være som Gudsfornegterens — ak! hvad havde hun ikke allerede maattet fornegte. Hun skulde være forbandet paa Jorden ... og forbandet i Himmelen!

— „O, gid jeg var langt, langt herfra ... i den usleste Hytte ... langt fra alle Mennesker, ... eller i den sorte Jord," sukkede Dyveke, med Öinene fulde af Taarer.

— „Tossede Tøs!" udbrød Sigbrit harmfuld.

„Lad mig oftere høre saadan Snak, saa skal Du faae med mig at skaffe, det lover jeg for sandt. Hvor det Barn er blevet saa opfyldt med dumme Paafund, det er mig ubegribeligt. Men jeg skal have Dinene med mig, kan Du troe, og Den skal bøde, som det kommer fra, saa sandt jeg er Sigbrit Willumsdatter."

Og rystende med Hovedet gik hun ud af Døren, og smeldede den haardt i efter sig. —

Den samme Eftermiddag havde Claus Daa begivet sig hen til Slotsherren. Ihvorvel han endnu var svag, efter den foregaaende Dags Anstrengelser, kunde han ikke bringe over sin Samvittighed længer at opsætte, at aflægge Dronningen Regnskab for den ham betroede Sendelse. Torben Oxe lod ved sin Smaadreng forespørge hos Birgitte Bryske, om Dronningen vilde see Claus Daa, eller tillade ham at aflægge Regnskab til nogen Anden. Svaret lød, at Dronningen vilde modtage Slotsherren og Claus Daa.

Med bankende Hjerte steg den unge Mand, bag efter Slotsherren, op ad Løntrappen til Dronningens Gemakker. Efter at Torben Oxe havde ydet Skjønheden sin Tribut efter Sædvane, ved at omfavne den lille Sophie Glob, aabnede hun Døren til Dronningens Værelse.

Da Claus Daa havde aflagt Regnskab for sin Sendelse, takkede Elisabeth med den Ynde, hun i saa høi Grad besad, den unge Mand for den Troskab og Udholdenhed, han havde viist i hendes Tjeneste. Det havde lettet en stor Steen fra hendes Hjerte, sagde hun, at han var kommen tidsnok til at bivaane Dystløbet, hun vilde hele sit Liv igjennem have bebreidet sig det, hvis hun havde givet Anledning til, at en saadan Tort var overgaaet ham, som nær havde været Tilfældet. Og hun takkede Gud og alle Helgene for at den Amulet, hun havde laant ham, havde viist sin Kraft ved at beskytte hans Liv, da det mest var truet; hun bad ham fremdeles at bære den, som en Gave af hendes Erkjendtlighed, thi den Kjæde, hun havde smykket ham med ved Tourneringen, var en Priis, som han havde vundet ved sin Landse, og den vedkom ikke de Tjenester, han havde gjort hende. Den lykkelige Claus Daa manglede Ord til at udtrykke sin Taknemmelighed. —

Medens Dette foregik i Dronningens Gemak, stod den lurende Hans Faaborg i en Vinduesfordybning af den store Vindeltrappe, der førte op til Kongens Stokværk. Da Kongen kom hjem og gik op ad Trappen, faldt hans Øie paa Skriveren, som ikke

vilde have undgaaet den Storm, der allerede svævede over hans Hoved, hvis ikke hans Dumdristighed for denne Gang havde frelst ham. Han traadte hurtig og dristig frem for Kongen, og udbad sig Tilladelse til underdanigst at turde gjøre en Meddelelse. Kongen betragtede ham et Øieblik med Vrede... han havde stor Lyst til at knuse dette giftige Kryb; men Hans Faaborgs listige Smiil forraadte, at han var i Besiddelse af en Kundskab, som maaskee kunde være vigtig, og denne Betragtning bestemte Kongen til at skaane ham endnu i nogen Tid.

— „Hvad vil I sige mig, Hans Faaborg?" spurgte Kongen barsk.

— „Hoimægtigste Konge, Slotsherren og den unge Claus Daa snege sig nys ad Dronningens Lontrappe op i Slottet... til Hofmesterinden," tilføiede han hurtig, forfærdet over sin egen Dristighed, da det pludselig faldt ham ind, at hans Ord kunde udtydes som en Anklage mod Dronningen. Hans Faaborg havde neppe udtalt, før Kongen allerede havde vendt ham Ryggen, og med stærke Skridt fortsatte sin Gang op ad Vindeltrappen, som ogsaa førte til Dronningens Værelser.

— „Han gaaer den lige Vei," sagde Faaborg

og gned Hænderne, da han hørte at de to Hellebarderer, som holdt Vagt udenfor Dronningens Gemakker, stødte Hellebarderne tre Gange haardt imod Steengulvet. „Han gaaer den lige Vei ... han fanger nok Rotten i Fælden. Lad ham saa see, hvordan han hytter sig.“

Men Sophie Glob, som stod paa Vagt i Dronningens Forhal, havde hørt den samme Lyd, der forraadte Kongens Ankomst; thi kun for ham og for Dronningen stødte Soldaterne Hellebarderne paa denne Maade imod Gulvet. Med en Hoftærnes Aandsnærværelse skød hun Slaaen for Døren, medens hun løb bort, for at underrette Birgitte Bryske om den Fare, der truede hendes Herskerinde.

Hendes Frygt var denne Gang overflødig; thi Dronningen havde allerede taget Afsked med de to Adelsmænd, og Birgitte havde lukket dem igjennem Døren til Løntrappen. Sophie Glob kunde derfor atter skyde Slaaen fra Døren, som i samme Øieblik blev reven op.

Med hurtige Skridt gik Kongen igjennem Forhallen, aabnede selv Døren til Dronningens Gemak, kastede Forhænget tilside, og blev staaende paa Dørtærskelen.

— „Alene?" sagde han forundret, og lod Øinene løbe rundt i alle Kroge, som om han søgte Nogen.

Dronningen stod i en Vinduesfordybning, tilligemed Birgitte Bryske. Dette Ord overbeviste hende om, at hun var bleven udspeidet og anklaget.

— „Nei, ikke alene," sagde hun venligt, idet hun traadte Kongen imøde, som var standset indenfor Døren.

— „Gaa, Birgitte," vedblev hun, „min Herres Naade ønsker, at see mig alene."

Med en dyb Hilsen forlod Birgitte Gemakket.

— „Nu er jeg beredt til at høre hvad I vil sige mig," sagde Dronningen med en blid Fasthed.

I det første Øieblik var Kongen forlegen. Han befandt sig alene med Elisabeth, for første Gang efter det Optrin, der Dagen før havde fundet Sted ved Dystløbet. Han følte, at nu var Øieblikket kommet, da Dyvekes Navn for første Gang maatte blive nævnet imellem dem, og Bevidstheden om hans Uret imod Elisabeth gjorde hans Mine endnu strengere.

— „Christiern, hvad er det man har anklaget mig for?" spurgte Dronningen med den samme Mildhed. Og da han vedblev sin Taushed, medens hans

Dine skøde vrede Lynglimt, tilføiede hun: „Hvad anklager I mig for, min Herre og Konge?"

— „Guds Dross, jeg anklager Dig ikke," udbrød Kongen med Heftighed, thi han vilde for Alt i Verden undgaae en øm Scene. „Jeg anklager Dig ikke, Elisabeth, omendskjøndt jeg veed, at mine Fiender spinde deres argeste Raad i min Hustrues Nærhed... og at hun maaskee ikke er fremmed derfor," tilføiede han. Og da Dronningen, som ikke havde ventet denne Anklage, betragtede ham forbauset, vedblev han: „I spiller Eders Rolle godt, Elisabeth! Guds Død! Man skulde hartad troe, at I Intet vidste om hvad der oplægges imod mig. Men jeg er vant til at have et Øie paa hver Finger. Jeg veed vel, at Keiser Maximilian, som staaer Eder i Faders Sted, er en slet Betaler; men jeg skal nøde ham til at gjøre sin Skyldighed. Tiltrods for alle Rænker, skal jeg nøde ham dertil. Her gaaer ogsaa Bud til Spanien i Smug? Ey ey ey! De ville drage det ud hos Broderen med Medgiven, jeg veed vel hvorfor. Det skal bringe mig i Forlegenhed i disse onde Tider, og gjøre mig afhængig af Geistlighed og Adel, at den Sum ikke bliver mig betalt, som skyldes mig med Rette, endnu fra vort Bryllup, og som jeg trænger haardt til."

— „Nei, saa sandt hjelpe mig Gud," udbrød Dronningen, der oprørtes ved denne Beskyldning, da hun var sig sin gode Hensigt bevidst med det afsendte Brev, som hun dog ikke turde omtale, for ikke at bringe Claus Daa i Forlegenhed. „Saa sandt hjelpe mig Gud, det er en skændig Bagtalelse, og Den, som har forebragt Eder dette, han har været en fræk Løgner."

— „Saa sandt hjelpe Eder Gud? Ey ey! Elisabeth? Har Eders Kapellan allerede lært Eder at sværge med Cauteler, efter Munkeviis? Men jeg kan sige Eder, at Hensigten er ikke meget bedre end Gjerningen, og ere de onde Anslag ikke blevne udførte, da er det ikke for Guds, eller for min Skyld, at Saadant ikke er skeet, som var tilsigtet. Skam Dig!"

Dette var for Meget for Dronningens Taalmodighed.

— „Naadigste Herre," sagde hun, „dersom jeg havde Grund til at skamme mig, da stod det slet til med mig. Men, Helgene være lovet, det er ikke Tilfældet, og jeg kan frit see Eder i Øinene. Min Samvittighed er min Dommer, den siger mig, at jeg har Intet forbrudt. Jeg faaer da bære Eders Vrede og Eders Ubillighed, som ... saa meget Andet."

Da hun havde udtalt de sidste Ord, fortrød det hende. Hvor gjerne havde hun ikke tilbagekaldt dem, om hun havde kunnet! Hun vilde formilde dem, men Kongen gav hende ikke Tid dertil.

— „Guds Drofs!“ udbrød han, „din Samvittighed din Dommer? Du har en anden Dommer, som kan kræve Dig til Regnskab, og det er Kongen. Hvad er det for Tale? Saa meget Andet? Ha! Jeg veed hvorfra alt Dette kommer. Men jeg skal ramme Dem, naar de mindst vente det. Jeg skal vise dem Alle, at jeg er Konge, og ikke en Nathue, som de kunne handle med, som dem synes bedst. Saa meget Andet? Ja, jeg skal bringe Orden i Dette, som i saa meget Andet. Jeg vil ikke lade mig narre for hvad der tilhører mig med Rette. Jeg skal lade Skibe tage op i Søen, indtil Medgiften bliver betalt, naar Ord Intet hjelpe. Her skal andre Midler til, siden milde Midler ikke ville forslaae til at bringe Eders Farfader til at handle anderledes, end som en Jøde og en Aagrer.“

— „Alle Helgene!“ udbrød Dronningen og slog Hænderne sammen, „alle Helgene! Hvormed har jeg forskyldt en saadan Medfart! Har jeg da fortjent, at ydmyges saaledes!“

— „Elisabeth," sagde Kongen med mildere og sænket Stemme, — thi han fortrød sin Heftighed, — „hvi vil Du lade Dig ledes til mit og Rigets Fordærv? Hvi vil Du gjøre mig Uret, og holde med mine Fiender?"

— „Jeg vilde ikke være værdig at være Eders Dronning, hvis Sligt kunde siges mig med Rette," sagde Elisabeth bedrøvet, men med en Høihed, som endogsaa imponerede Kongen. „Og jeg vilde være min Farfader uværdig, hvis jeg taalmodig lod ham forhaanes, og længer hørte paa saadanne Ord. Den Tid vil engang komme, da I selv indseer hvor haardt I har forurettet mig... Den Tid vil komme..."

Hun afbrød sig selv, holdt Tørklædet for Øinene og gik hurtig ind i sit Sengkammer.

Dronningens Bortgang var skeet saa pludselig, at Forhænget allerede var faldet til efter hende, inden Kongen kunde holde hende tilbage.

Han betragtede nogle Øieblik Døren, hvorigjennem Elisabeth var forsvunden, lod derpaa Blikket glide rundt i det forladte Værelse, som om han søgte en Gjenstand for sin Vrede; men Alt aandede en fredelig Ro indenfor disse Mure, og Dronningens ufuldendte Haandarbeide og de mange andre Spor af hende,

som overalt omgave ham, bragte ham atter til Besindelse. Han lagde Haanden paa Panden og drog et dybt Suk. Dersom Elisabeth i dette Dieblik var vendt tilbage, vilde han have bedet hende om Tilgivelse for en Krænkelse, som han bittert angrede; han ønskede af ganske Hjerte, at hun vilde vende tilbage; han tøvede nogle Dieblik . . . men hun kom ikke.

— „Ha!" sagde han ved sig selv, „man trodser mig . . . Saa meget Andet? Dermed var Dyveke meent . . . Men jeg skal sætte Haardt imod Haardt. . . . Ha! Hun bliver borte! . . . Vil hun ikke komme til mig, da skal jeg komme til hende."

Kongen gjorde nogle hurtige Skridt hen imod Døren. Idet han vilde løfte Forhænget, gik Døren op bag ved det.

— „Elisabeth! Min Elisabeth!" udbrød Kongen glad.

Forhænget droges tilside, og Fru Anna Meinstrup stod for ham og neiede næsten til Gulvet.

— „Min Frues Naade lader undskylde, at hun bliver i sit Sengkammer, da hun ikke er vel."

— „Ha! Ikke vel? Hvad fattes hende?" udbrød Kongen, og gjorde et Skridt hen imod Dronningens Dør.

— „Naadigste Herre, min Frue ønsker at være ene," sagde Hofmesterinden med sin skarpe, tørre Stemme, idet hun stillede sig foran Kongen, hvis Ansigt i samme Øieblik blev blussende rødt. Han tilkastede hende et forbittret Blik, men Hofmesterinden veg ikke af Stedet; hun neiede atter til Gulvet og gjentog: „Dronningen ønsker at være ene."

— „Hun ønsker at være ene? Og det lader Elisabeth mig sige? Og ved Eder? Guds Drofs! Hvad er alt Dette? Men vil hun være ene, saa skal hun ogsaa blive det. Jeg er Herre i Landet og ingen Anden, det skal jeg vise Eder tilhobe, saa Mange I ere. Fru Anna Meinstrup, I forlader Slottet og Staden inden fire og tyve Timer, og jeg vil sige Eder, at dersom I herefter nogensinde lader Eder finde i Vor eller Vor Dronnings Nærhed, da skal I faae at føle, at Vor Regning endnu ikke er afgjort. Gaa nu!"

Fru Anna Meinstrup blegnede og maatte holde sig ved en Stol, for ikke at segne under dette uventede Slag.

— „Naadigste Herre, under tre Dronninger har jeg været Hofmesterinde med Ære . . ."

— „Guds Drofs! derfor lader jeg Eder jo

heller ikke tiltale for de onde Anslag, som I har udført imod Os. Mod Otto Rosenkrantz's Enke viser jeg Skaansel, thi han var en tro Mand, og ham har jeg ikke glemt; men kommer I mig igjen paa Spil, da vil jeg kun i Eder see Anna Meinstrup, og da Gud naade Eder, saa sandt! Gud naade Eder!"

— „Det vil han sikkerlig," svarede Hofmesterinden med hævet Røst, thi Kongens Uforsonlighed havde gjengivet hende al hendes Stolthed og Mod, og hun stod atter opreist foran den forbittrede Konge, og saae ham uforfærdet i Øinene. „Med Guds og de Helliges Bistand haaber jeg, at leve bedre Dage, end disse, som ere uden Retfærdighed, ligesom de ere uden Taknemmelighed."

Kongen havde allerede Foden paa Dørtrinet, da han atter vendte sig om og sagde spottende: „For at I ikke skal savne hellig Bistand, kan I tage Vor Frues Kapellan med Eder. Vel var det, at I mindede mig derom, Fru Anna Meinstrup, at vi paa engang kunne faae Huset renset. Jeg siger Eder, at dersom I og Pater Mansverus lade Eder finde i Slottet imorgen, ved denne Tid, da skulle I ikke mere komme over Vindebroen, men Taarnet skal være Eder Begge saa vist, som I allerede sad der. Gak til

Flandern eller til Spanien, om I ville, saa behøve I ikke at skikke hemmelige Bud; men bort skulle I, thi I To ere nok til at gjøre en Øglerede af et Kongeslot, om det var nok saa stort."

Med disse heftige Ord forlod han Hofmesterinden, og stormede igjennem Forhallen.

Da Kongen var borte, var Fru Anna Meinstrups Kraft tilende, som havde kostet hende saa store Anstrengelser. Hun kastede sig i en Stol og fældede bittre Taarer over den store Tort, som var overgaaet hende, der under tre Dronninger havde udøvet et ceremonielt Herredømme, som det hele Hof, ja endogsaa hendes ophøiede Herskerinde selv havde maattet bøie sig under. Og ingen Konge kunde bittrere føle Tabet af sin Throne, end Anna Meinstrup følte Tabet af sin Stilling ved Hove. —

Det er et gammelt Ord, at Falsk slaaer sin egen Mand paa Hals. Hans Faaborg havde ved sin Underfundighed bragt sig i en meget vanskelig Stilling, thi for at tilfredsstille sin egen Hevn, havde han langt overskredet det Hverv, Bisperne havde givet ham, og han kunde forudsee, at naar engang hans Handlinger bleve røbede, vilde alle Partier styrte over ham: Sigbrit og Dyveke, for den Mistanke, han havde saaet i

Kongens Sjel imod Slotsherren; Dronningen og Bisperne, for den Deel, han — rigtig nok uden at vide det — havde havt i Hofmesterindens og Kapellanens Forviisning fra Hoffet. Den Eneste, han havde at holde sig til, var Kongen. Derfor stræbte han idelig at gjøre sig behagelig og uundværlig, ved at meddele Underretninger, som Kongen ikke paa anden Maade erholdt, snart om Embedsmændene, snart om Hoffolkene.

Tilsyneladende var han stegen i Kongens Gunst, og i samme Grad trodsede han Slotsherren; han havde endogsaa vovet at foreslaae sin Medskyldige, Ole Skaaning, til Fangefogedtjenesten paa Slottet, da denne blev ledig. Dette havde han vel ikke gjort godvillig, men fordi han ikke paa anden Maade kunde stille Pligtkarlen tilfreds. Kongen bevilgede hans Bøn, og Ole Skaaning, som hidtil ikke havde vovet at lade sig see paa Slottet, efter det uheldige Udfald af hans Sendelse til Spanien, tiltraadte Tjenesten, tvertimod Slotsherrens Villie.

Men over alt Dette blev Hans Faaborg ør i Hovedet; han troede, at Kongen ikke kunde undvære ham, og af den Grund Intet vilde negte ham. Allerede længe havde han ønsket et Kannikedom i Roes-

kilde, og da et saadant blev ledigt hen ad Efteraaret, bad han Kongen indstændig om at give ham denne Belønning, for hans mange og troe Tjenester. Imidlertid henstod Sagen uafgjort, indtil Kongen, i de sidste Dage af October, beredte sig til at foretage en kort Reise til Nørre-Jylland. Ved denne Leilighed vilde han lægge Veien over Roeskilde, og Hans Faaborg fornyede nu sin Begjering om det ledige Embede, fordi denne Sag lettest kunde afgjøres med Roeskilde Bisp, under Kongens Ophold i denne By.

— „Troer Du ogsaa Vi kunne forsvare for Vor Samvittighed, at gjøre en saadan Fugl til Kannik?" sagde Kongen.

Faaborg antog Sagen for afgjort, og bad Kongen naadigst at mindes ham, naar han kom til Roeskilde.

— „Det lover jeg Dig, Hans Skriver, jeg glemmer Dig ikke saa let. Dertil har Du gjort mig for mange glade Timer i mit Liv."

„Han er dog forfærdelig, selv naar han spøger," tænkte Hans Faaborg. „De Ovine kunne endnu bringe mig til at gyse, ihvorvel jeg er vant til dem, og Intet har at frygte af ham. Glad skal jeg være,

naar jeg ikke behøver at see dem mere, men kan sidde i Roeskilde, i et fedt Kannik-Embede."

Den næste Dag reiste Kongen. Hans Faaborg var saare glad, thi han havde faaet Befaling at være i hans Følge. Da de kom til Roeskilde, hvor de skulde overnatte, og Kongen steg ud af sin Vogn, traadte Skriveren tæt hen til ham, og bad ham naadigst erindre, at han havde lovet at mindes ham og hans Begjering. Et barskt Øiekast var Kongens eneste Svar; men en Time efter bragte en af Kongens Sekreterer et Brev til Hans Faaborg, med Befaling, at han strax skulde vende tilbage til Kjøbenhavn, og levere det i Slotsherrens egne Hænder, da det var vigtigt.

„Kongetjeneste er ingen magelig Tjeneste," tænkte Faaborg, da han red tilbage til Kjøbenhavn, ad den samme Vei, han nys var kommen. „Men hvem Andre skulde Kongen sende i vigtige Ærinder, end Dem, som han kan stole paa. Det viser Kongens Tillid. Det er et Skridt videre til min Ophøielse."

Og det var det; men paa en anden Maade, end Hans Faaborg havde tænkt. —

Ingen vidste, hvor Torben Oxe var gaaet hen,

det var allerede seent paa Aftenen, og han var endnu ikke vendt tilbage til Slottet.

Hans Faaborg slog sin Kappe op over Ørene og forlod atter Slottet, idet han mumlede ved sig selv: „Jeg gad vide om jeg ikke skulde kunde spore min Herres Veie, til hans eget Fordærv. Paa denne Tid troer han sig sikker, og naar Katten er ude, spille Musene gjerne paa Bordet. Vi ville dog see, om vi ikke kunne tage ham i Gjerningen."

Det var en af de første Dage i November, Efteraaret havde været usædvanlig mildt, og Vinterkulden var endnu ikke indtraadt. Maanen var nær ved at gaae ned, den kastede endnu en magisk Halvbelysning over de øde Gader og mørke Huse, thi Klokken var hen imod Ti, og ingensteds saae man Lys. Ikke engang den flittige Sigbrits Værelse var oplyst, hvor ellers det sidste Lys i Staden pleiede at brænde. Hans Faaborg sneg sig rundt om Huset. Alt var stille som i en Grav, ikke et Blad rørte sig paa Havens Træer, der sørgmodige hang ud over Muren og formørkede den smalle Gyde mellem Sigbrits og Graabrødre-Klosterets Haver, der var tæt bestrøet med visne Blade. ... Hvad var det da, der afbrød denne Stilhed? — Faaborg lyttede. — Hviskende Stemmer talte indenfor

Havemuren! De fjernede sig, og kom atter nærmere. Det var to Stemmer i en sagte Samtale, der blev ført af to Gaaende, som bevægede sig frem og tilbage, indenfor Havemuren.

— „Det er Slotsherren og Dyveke, det vil jeg døe paa," sagde Hans Faaborg ved sig selv. „Han er en dristig Skjelm, at han tør vove Sligt, mens Maanen staaer paa Himmelen og Kongen ikke er mere end fire Mile borte. Hvad vil han da ikke vove i mørke Nætter, naar Hans Naade først er i Jylland."

Stemmerne standsede ved den lille Havelaage, som vi engang have seet Dyveke, Anna og Faaborg gaae ud af. Han sprang hurtig over Gaden, og skjulte sig i den dybe Dørkarm af en lignende Laage, som i nogen Frastand gik ind til Graabrødre-Klosterets Have. Her var han sikker for at blive opdaget, til denne Side vilde Slotsherren ikke gaae, da den kun ad Omveie stødte til Hovedgaderne.

Et Øieblik efter aabnedes Døren, en høi Skikkelse traadte ud af Haven, en anden blev staaende i Døren.

— „Farvel," sagde en mandig Stemme. „Eders Villie skal blive adlydt og Alt skal blive forberedt, om

jeg end derved afsiger min egen Dødsdom, thi jeg kan ikke leve Eder foruden. Lad mig haabe, at min Trofasthed omsider vil blive lønnet, lad mig haabe, at I endnu giver mig Tegn, at I har forandret Eders Beslutning."

— „Nei, Torben Oxe, min Beslutning staaer fast," svarede Dyveke. „Jeg har uigjenkaldelig fattet den, før jeg tilstod Eder denne Samtale, — hvad jeg ellers ikke havde vovet," tilføiede hun med et Suk. „Jeg maa bort herfra, og det maa skee medens Kongen er fraværende. Naar jeg er borte, vil man hade min Moder mindre, — og da vil hun maaskee lade sig overtale til at følge mig i Landflygtighed. Saa længe jeg er her, skeer det ikke, om jeg end bad hende nok saa meget. Dette Liv dræber mig, det er ikkun Flugten, som aabner mig Udsigt til at afbede mine Synder og forsone mig med min Gud. Skaf mig bort herfra, gjør det muligt for mig at naae et Kloster udenlands, og jeg vil velsigne Eders Minde og bede for Eder saa længe jeg lever."

Slotsherren, som ønskede at afbryde denne Samtale, trykkede hendes Haand til sine Læber og hviskede: „Farvel, Dyveke!"

— „Nei, gaa ikke den Vei, en Anelse siger

mig, at det vil forraade os," udbrød Dyveke pludselig, da Slotsherren vilde forlade hende. „Der kunde komme Nogen fra Klosteret, Graabrødremunkene færdes tidt om Natten i Gaderne, jeg har mere end een Gang hørt Klosterportene knirke paa deres svære Hængsler, om Natten, naar Alt er stille."

— „Farvel, Dyveke!" gjentog Torben Oxe, idet han vendte om og gik den modsatte Vei, der maatte føre ham lige forbi den lurende Hans Faaborg. Dyveke lukkede Havelaagen.

Da Faaborg saae den Fare, der truede ham, slog han Kappen sammen om sig og løb hurtig igjennem den smalle Gyde. Men Slotsherren havde hørt hans flygtende Skridt i de raslende Blade, og forfulgte ham i Afstand; thi det var ham altfor vigtigt at vide, om han var beluret, eller om dette var et tilfældigt Møde.

Maanen var gaaet ned, Gyden var smal og mørk, Hans Faaborg havde et betydeligt Forspring. Men da han vilde see tilbage, snublede han over en Steen og var lige ved at falde. Denne Standsning gav Slotsherren Tid til at indhente ham; han raabte til ham, at han skulde staae, men forgjeves. Da drog Torben Oxe sin Kaarde, for at tiltvinge sig med

Magt, hvad han ikke kunde opnaae med det Gode, saa meget mere som han, i den Flygtendes Bevægelser, troede at gjenkjende sin Skriver, ihvor utroligt det end var, at Hans Faaborg, der om Middagen var reist med Kongen, skulde være i Staden paa denne Tid ... „Med mindre han skulde være vendt hemmeligt tilbage for at udspeide mine Handlinger ... Da skal han doe," tænkte Torben Oxe. Og ved en Omdreining af Murene, hvor den Flygtende, som kun var faa Skridt foran ham, snart vilde have Fordelen paa sin Side, gjorde Slotsherren et Udfald og stødte efter ham med Kaarden, for at nedlægge ham.

Torben Oxes Sværd gjennemborede den Flygtendes Kappe, en Flig af den blev naglet fast til Muren, hvor Kaardespidsen borede sig ind imellem to Stene, men det standsede ikke Hans Faaborgs Flugt; derimod var Torben Oxe opholdt i sin Forfølgelse. Da han fik Kaarden ud igjen, var han alene, og intet Spor af den Flygtende hverken at høre eller see. Paa Muren hang en Stump Klæde; det var Hjørnet af en simpel Rytterkappe, med en glat Metalknap. Forbittret stak han Kaarden i Skeden, og gik med hurtige Skridt til Slottet. —

Ved Vindebroen stod en søvnig Skildvagt og

støttede sig paa sin Hellebard. Paa Torben Oxes Forespørgsel svarede han, at en Mand i en Kappe nylig var gaaet ind i Slottet; han havde ikke kjendt ham, men han havde givet det rigtige Feldtraab. Torben Oxe befalede, at Vindebroen skulde trækkes op og der skulde sees efter, om Baaden var under Laas og Lukke.

— „Er han her, da skal han ikke komme levende af Slottet," sagde han ved sig selv. „Men det er jo ikke muligt, at han kan være her. Det har været et Blændværk af min Indbildningskraft. — Ha! Hvo lister om her? Hvem der?"

— „Det er mig, strenge Herr Slotsherre," svarede Hans Faaborg med forpustet Stemme, som han stræbte at give Styrke og Fasthed.

— „Ha! Er I her? Hvad gjør I her? Hvi er I ikke hos Kongen?"

Hans Faaborg vilde svare, men han kunde ikke. Slotsherren betragtede ham stivt, ved det usikkre Skin af en døsig Lampe, som brændte indenfor Vinduet i Skriverstuen og kastede sine matte Straaler igjennem de tykke Jernstænger og de smaa Ruder, ud paa Steenbroen i Slotsgaarden. Omsider fremstammede han en

kort Beretning, om Anledningen til hans hurtige Tilbagekomst fra Roeskilde.

— „Et Brev fra Kongen? Giv hid.“

Den Haand, Slotsherren strakte imod ham, rystede af den Bevægelse, han var i. Men endnu mere skjelvede Skriverens Haand, da han rakte sin Herre Brevet.

— „Følg mig!“

Slotsherren gik foran, op ad Vindeltrappen til Skriverstuen. I det Samme raslede Lænkerne paa Vindebroen, der blev trukken op. Den klirrende Lyd gjengaves af Slotsmurene, og Hans Faaborg sank næsten i Knæe ved dette Bulder, som tilraabte ham, at han betraadte det Fængsel, han saa ofte havde fortjent. Han tænkte paa Gud. Det var maaskee første Gang i hans Liv, at en from Tanke hævede sig i hans Bryst. Han saae op til Himmelen; men sorte Skyer havde tilsløret den, og den svage Belysning paa de store, skumle Mure tjente kun til at gjøre dem endnu forfærdeligere. Slotsgaarden forekom ham som en uhyre Grav. Med foldede Hænder og usikkre Knæe fulgte han Slotsherren, — han vilde bede, men han kunde ikke.

Torben Oxe rev Silkesnoren fra, hvormed Bre-

vet efter den Tids Skik var forseglet, og løb det igjennem. Hans Faaborg betragtede ham med Ængstelse. Den Fare, han nys havde svævet i, ved Slotsherrens Angreb paa hans Liv, som han kun med Nød og neppe var undgaaet, de skumle Omgivelser, Alt bidrog til at indgyde ham Usikkerhed og Skræk. Torben Oxes Ansigt opklaredes ved Læsningen, han smilede endogsaa. Dette Smiil var som det klareste Solskin for den forsagte Skriver, der atter fattede Mod.

— „Gav Kongen Eder ellers noget Bud?"

— „Nei, strenge Herr Slotsherre. Hans Naade sagde, at det hastede og var vigtigt."

— „Deri har Hans Naade Ret."

— „Og at jeg skulde være hurtig tilbage."

— „Virkelig? Sagde I det ikke, vilde jeg neppe troe det."

— „Endnu i denne Nat," sagde Hans Faaborg med usikker Stemme, som han ikke kunde beherske.

Slotsherren svarede ikke, han gik op og ned af Gulvet, med Brevet i Haanden.

— „O, gid jeg var tilbage ved mit Kanonikat i Roeskilde," hviskede Faaborg ved sig selv. „Lad mig kun komme udenfor hans Magt, kun udenfor disse Mure! Jeg vil give to Altarlys til Sankt Nicolai!...

Jeg vil give to til den Hellig Aands Kapel! ... Jeg vil give fire til Sankt Lucii Domkirke i Roeskilde ..."

Slotsherren standsede, og med ham Faaborgs fromme Forsætter.

— „Hvad er Feldtraabet i Aften?" spurgte Torben Oxe barsk.

— „Feldtraabet? Det er ... Dronning Elisabeth."

— „Kom hid! I mangler en Knap i Eders Kappe," sagde Slotsherren, som pludselig greb Fligen af hans Reisekappe, og holdt den i Veiret. Det ene Hjørne var afrevet.

— „I er forpustet, I maa have redet skrapt, for at komme tidsnok hertil. Jeg vil troe, I reed endnu skrappere, for at komme herfra ... om I kunde."

Slotsherren fløitede. Hans Smaadreng kom i Døren, og gned de søvnige Øine.

— „Gaa til Jacob Thegemann, og bed ham strax komme til mig. Og bring os Viin og Brød hid."

Slotsherren gik imidlertid op og ned ad Gulvet. Hans Faaborg lod Øinene løbe rundt i den halvmørke Skriverstue, som indeholdt et Bord og nogle Stole, et Jern-Pengeskriin med en stor Laas for, og

en Boghylde med Regnskabsbøger. Alle disse Gjenstande havde utallige Gange været Vidner til hans Bedragerier, og Tanken herom fordunklede hans Blik, saa at Alt tilsidst svømmede i en Taage for hans Øine, og han ikke kunde skjelne Gjenstandene fra hverandre.

Pagen bragte en Viinkande og Brød.

Noget efter kom Jacob Thegemann. Det var en gammel Mand, som var en af de underordnede, men betroede, Embedsmænd paa Slottet.

— „Jacob Thegemann," sagde Torben Oxe, „dette er et Brev, som Kongen har ladet Hans Skriver bringe mig. Læs det for ham."

Den gamle Mand tog med Ærbødighed Kongens Brev, og læste med en snøvlende og eensformig Stemme:

„Vor Gunst tilforn. Viid, at det er vor Villie, at I eftersee og prøver Hans Skrivers Regnskab, og gjør derefter. Befalende Eder Gud.

Christiern."

Hans Faaborg bed Tænderne sammen og blegnede, — nu vidste han, at han var forloren.

— „I har hørt Hans Naades Brev," sagde Slotsherren, idet han modtog Brevet af Jacob The-

gemann. „I seer deraf, at det ikke har saa stor Hast med Eders Reise, som I troede. Her er Viin og Brød. Og der ligger Eders Regnskabsbøger. I har denne Nat til at opgjøre Eders Regnskab, imorgen tales vi ved."

— „Tag Laasen fra Pengekisten, Jacob Thegemann," vedblev Slotsherren; „der behøves den ikke mere, og sæt den for Døren, at denne smukke Fugl ikke undslipper os. Jeg skulde tage meget feil, om han ikke var moden til Galgen. Imorgen skal Retten forhøre og dømme ham, thi der skal ikke skee ham Andet, end hvad lovligt er."

— „Vil I have, at jeg skal lade Fangefogden komme?" spurgte Jacob Thegemann.

— „Ole Skaaning? Nei, jeg sætter ikke den ene Ræv til at vogte den Anden. Hans Tid kommer vel ogsaa. Jeg vil selv være Fangefoged. Luk efter os, og giv mig Nøglen."

Den gamle Mand havde taget den store Hængelaas fra Pengeskrinet, derpaa aabnede han Døren og prøvede den i Jernkrampen udenfor. Slotsherren vendte sig om for at gaae.

I dette Øieblik kastede Hans Faaborg sig paa Knæe, for at anraabe Slotsherrens Barmhjertighed.

Torben Oxe stødte til ham med Foden og sagde: „Bæk, I Skurk! Der skal ikke skee Eder Andet, end hvad Ret er. Loven skal dømme Eder, som I har fortjent, og anderledes bliver det ikke, saa sandt jeg er en Ridder, om I end krøb for mig til Dommedag. Bæk! I lumske Hykler, og slip mit Been!"

Hans Faaborg reiste sig hurtig. I Angest og Forbittrelse knugede han Hænderne saa haardt sammen, at Leddene paa Fingrene gave en knagende Lyd.

— „I skal staae Kongen til Rede for hvordan I handler med mig," stammede han. „Kongen er over os Begge. Kongen skal dømme mig."

— „Trodser I paa Eders Kretuderi? Det er for seent, Hans Skriver. Kongen har dømt Dig, da han skrev: prøv hans Regnskab og gjør derefter. Opgjør I nu Regnskabet, Hans Skriver, saa vil jeg prøve det... og gjøre derefter, for at Kongens Villie kan skee, som I pukker paa. Slip min Kappe, I giftige Snog, nu er Eders Tid kommen! Med Eder har jeg Intet mere at tale."

Slotsherren, Jacob Thegemann og Pagen forlode Skriverstuen. Hængelaasen blev sat for Døren, Torben Oxe modtog selv Nøglen, og gav Embedsmanden Befaling til at foranstalte det Fornødne Dagen

efter, for at lovlig Sag uopholdelig kunde blive anlagt imod Hans Faaborg for Svig og Uredelighed; thi han vidste, at hans Regnskaber vare i Uorden og at han manglede Penge i Kassen. Lov og Ret skulde han nyde; men var han en Tyv, skulde Galgen være ham saa vis, som han allerede hang der. —

— „Han spillede høit Spil, men han har slaaet de færreste Oine og skal betale Spillet," sagde Slotsherren ved sig selv, da han havde afklædt sig og lagde Noglen under sit Hovedgjerde. „Han har desuden seet for Meget og hørt for Meget i denne Aften, til at han kan komme levende derfra; thi han og ingen Anden har beluret min Samtale med Dyveke ... Hvad Flugten angaaer, da vilde det ikke sige Stort, thi jeg er ikke den Nar, som virkelig har isinde at hjelpe hende herfra, med mindre hun betaler mig Lønnen forud ... og heller ikke endda. Men lad hende troe det, saa have vi Anledning til Stevnemøder ... Hans Skriver maa af Veien ... Han har forlængst fortjent sin Skjebne. Her er intet Valg. — Jeg vil ikke dømme ham ... Kongen har dømt ham ... og hans egne Gjerninger ville dømme ham."

Det anede ikke Torben Oxe, at disse Ord, som han udtalte i sit Lonkammer over Hans Faaborg, en-

gang skulde blive udtalte, paa offentligt Torv, over ham selv, og kræve hans Blod. —

Da Hans Faaborg var ene, kastede han sig fortvivlet paa Gulvet og jamrede sig. Hans forrige Opfindsomhed havde pludselig forladt ham, han saae ingen Redning, ingen Udvei til Flugt, intet Middel til Meddelelse. Af Slotsherren kunde han ingen Barmhjertighed vente, han havde trodset ham altfor ofte og for aabenbart ... Sigbrit vilde maaskee tage sig af ham, — hvis han kunde sende hende en eller anden smuk og kostbar Gave ... Dyveke vilde bede for ham, hun var god og blødhjertet, uagtet hendes Stolthed; men hvorledes underrette hende om den Fare, han var i ... Kunde han blot komme udenfor disse Mure, da vidste han nok Raad til at hjelpe sig selv ... Eller kunde han skaffe et hemmeligt Bud til Kongen, med Angivelse af hvad han havde seet og hørt i denne Aften ... Men det var umuligt ... Og Kongen? Havde Kongen ikke forraadt ham ... Havde han ikke skammelig forraadt ham til Slotsherren, som hadede ham for de Tjenester, han havde været dum nok til at vise Kongen ... Hvad turde han derefter vente af denne underfundige, utaknemmelige, falske Konge, som gjengjeldte Tjenester med Forræderi ...

„O, jeg Daare, at jeg vilde stole paa en Konge," gjentog han, den ene Gang efter den anden. „At jeg kunde være dum nok til at troe, at en Konge brød sig om Andre, end om sig selv! O, kunde jeg hevne mig paa den blodgjerrige, kronede Hykler! Kunde jeg hevne mig paa Torben Oxe! Kunde jeg see ham i Galgen, — jeg vilde lade mig radbrække! — Hu! Lad mig blot komme ud!"

Han vedblev at rase og udstøde Forhaanelser og Forbandelser mod Kongen og Slotsherren; han rev af al Magt i Jernstængerne for Vinduet, men kunde ikke rokke dem af Stedet; han rykkede i Døren, og sparkede imod den. I afmægtig Harme knyttede han Hænderne og fægtede fortvivlet i Luften, som om han kunde gribe og tilintetgjøre sine Fiender. Ved en af disse Bevægelser stødte han til Lampen, saa at den væltede og slukkedes.

— „Jesu! Mit Regnskab!" udbrød han forfærdet, og slog Hænderne sammen.

Et tæt Mørke omgav ham, og en Stilhed, som i Graven. I hele det store Slot hørtes ikke den ringeste Lyd, som forraadte levende Væseners Tilværelse. Han lyttede længe og anstrengt, med tilbageholdt Aandedrag. Men efterhaanden forvandledes denne

Stilhed til en regelmæssig, uhyggelig Støi. Det var Blodet, der bankede i hans Tindinger, som om det skulde sprænge hans Hoved. Denne Støi blev omsider afbrudt af en anden, endnu uhyggeligere. Det var tolv Klokkeslag, som forkyndte Midnatstimen.

— „Midnat!" sukkede han stønnende, da den sidste Efterklang af Klokkens dybe Toner omsider var ophørt. „Midnat! Ikke mere!... Allerede saa Mange!... Imorgen skal jeg aflægge Regnskab ... Det er umuligt ... Det stemmer ikke, det er forfalsket ... der mangler store Summer ... Forbandet være min Lettroenhed!... Forbandet være Slotsherren!... og Kongen!... og Sigbrit!... og Dyveke!... og Bisperne!... forbandet være Bisperne og alle Munke!... forbandet i Helvede!... De ere Stiftere af al min Ulykke ... deres Raad ... deres Anslag ... deres Fristelser... og deres Løvter ... Forbandet være alle Præster og Munke, i al Evighed!... Evighed?... O! O!" —

Hans Faaborg sprang op i Fortvivlelse; med famlende Haand søgte han efter Viinkanden, som han satte for Munden og tømte til den sidste Draabe.

Som om denne Drik havde beroliget ham, kastede han sig paa Stolen, lagde Armene overkors paa

Bordet, støttede Panden paa Armene, lukkede Øinene, for ikke at see det Mørke, der omgav ham, — og græd. —

Nogle Dage vare forløbne, det var den tiende November, Solen var endnu ikke staaet op, hvilket paa denne Aarstid først skeer Klokken Syv. Virksomheden var endnu indskrænket til Husene, hvor man færdedes ved Lys. Klokken var nylig slaaet Fem. I den østlige Deel af Staden, hvor Fiskere og simple Folk boede, begyndte det allerede at blive livligt i Gaderne, idet Enhver drog til sin Dont; Fiskerne gik for at see til deres Garn og høste den Velsignelse, Natten havde skjenket dem, Arbeidsfolkene droge til deres forskjellige Arbeider. I den vestlige Deel, hvor de rige Handelsmænd dengang boede, blev det først Dag en god Time sildigere, thi Forretningerne i deres Pakboder begyndte, paa denne Aarstid, aldrig før Daggry. Her vare endnu alle Døre lukkede, og Gaderne tomme. Desto stærkere Gjenlyd gave de tunge Trin af en lille Skare bevæbnede Mænd, som tause droge igjennem Algaden fra Gammel-Torv, og begave sig til Slottet.

Beboerne, som bleve forstyrrede i deres huuslige Dont ved denne tidlige Larm, ilede nysgjerrige til

Vinduerne og saae ud, og De, som havde Kjendskab til Hoffet, gjenkjendte, ved Skinnet af en næsten nedbrændt Fakkel, den gamle Jacob Thegemann og nogle af Slotsherrens Svende. Bag efter Toget gik en Graabroder, som ved Hjørnet af Klosterstræde bortfjernede sig i Stilhed, medens de Andre fortsatte deres eensformige Gang til Slottet. Men hvor dette Tog kunde komme fra, i den tidlige Morgen, det var dem Alle en Gaade.

For Beboerne af Gammel=Torv blev denne Gaade først løst.

Midt paa Torvet stod Stadens høie, murede Galge, en uhyre Trefod, dér oventil blev sammenholdt af tre tykke Bjelker, som dannede en Triangel. Fra Bjelkerne hang stærke Jernkjæder ned, tre fra hver Bjelke, der endtes i brede Halsbøiler. Imellem de to Muurpiller hang Beenradene af to Forbrydere, det ene Skelet var endnu ikke ganske afpillet af Rovfuglene, som bestandig i tætte Skarer vare at finde paa dette Sted, der efter Loven tilhørte dem. I det tredie Rum svævede en Mand, som for faa Øieblik siden endnu havde været blandt de Levendes Tal. Det afsjelede Legeme dinglede frem og tilbage i de klirrende Kjæder, som om Livet endnu ikke var ophørt; men

Hovedet hang bøiet imod Brystet, saavidt som den brede Halsring tillod det, og det tykke, rødlige Haar, der var usædvanlig langt, faldt ned over den Hængtes Ansigt, og skjulede det næsten ganske. En Sværm Høge, Ravne og Krager fløi med hæse Skrig i store Kredse over Galgen, og bøde Offeret velkommen, og ligesom om det gjorde dem dristigere, at Ansigtet var tildækket, bleve disse Kredse bestandig mindre, og de Rovgjerrigste fløi saa nær, at man hvert Øieblik kunde vente, at de allerede vilde tage deres Bytte i Besiddelse, endnu inden Blodets Varme var følnet.

En Mand kom aandeløs løbende fra en Sidegade og nærmede sig Galgen; uden at betænke sig, greb han fat om den Hængtes Been og løftede Legemet i Veiret, saa at Kjæderne raslende faldt ned paa dets Skuldre. Men Hovedet sank derved kun endnu længere ned paa Brystet, og Armene bevægede sig ikke for at understøtte dette Redningsforsøg.

Han lod Liget langsomt synke, Kjæderne strammedes atter, og da han slap det, begyndte igjen den samme perpendikelmæssige Bevægelse af det afsjelede Legeme, som bevægedes frem og tilbage, idet Jernringene gave en svag, pibende Lyd.

— „Med ham er det ude," sagde Manden, som

ikke var nogen Anden end Ole Skaaning. „Derved er Intet at gjøre. Naar Æblet er moed, saa falder det. De have hængt ham saa godt, at jeg selv ikke kunde gjort det bedre. Halsbenet er knækket, og Den, som har trukket ham i Benene, har ikke sparet paa sine Kræfter, han har gjort den tykhalsede Hans Skriver saa langhalset, som nogen Adelsmand. Hm! Han var altid saa hidsig paa at komme til at ligne de Fornemme, og paa at blive ophøiet. Nu har han naaet det Altsammen, til sit eget Fordærv. Jeg sagde ham det tidt nok, at Hovmod gaaer for Fald; men han vilde ikke høre det. Han var snu til Alting, men ikke til at kjende sit eget Gavn, ellers havde han vidst, at det er ondt at komme for gjort Raad og afsagt Dom. Han troede, at naaede han blot Kongens Øre, saa havde han Spil vundet. Men han kom netop tidsnok, til at blive hængt ved Lys, med al sin Kløgt. Det er ondt at spise Kirsebær med de Store, thi de Folk veed godt, at naar Træl trives, maa Ædeling fordrives. Der hænger han nu, — som kunde regne bedre end nogen Jøde, og kunde sætte Bispen selv et X for et U. Der hænger han nu, — og det hjelper ham Altsammen ikke til Andet, end til at blive Ravneføde. Væk Du og giv

Tid!" udbrød han pludselig med stærkere Røst, idet han kastede sin Hue i Veiret, for at skræmme en gammel Ravn, der vilde sætte sig paa den Hængtes Hoved, og som han netop kunde skimte imod den klare, stjernefulde Himmel.

— „Der var mange Stjerner paa Himmelen inat," vedblev Ole Skaaning ved sig selv. „Og ikke een af dem Alle var hans Lykkestjerne. Hm! Den, som skal have den kranke Skjebne, den gode kan ikke faae. De sige, at det er Stjernerne, som regjere Menneskene... men hvem regjerer saa igjen Stjernerne? ... Hm! — Men det baader mig ikke, at staae her længer og fange Griller. Kragerne og Ravnene holder jeg dog ikke borte, de tage hvad dem tilhører ... Og han mærker det jo heller ikke... Naar man er død, saa er Alting forbi... Alting?... Hu! det er koldt i denne Morgenstund... og en død Mand er et slet Selskab for Andre, end for de sorte Fugle og de graae Orme... Der hænger han nu og vipper!... Han har ærlig fortjent Galgen mange Gange, for underfundig Skurk han var... men kunde jeg ramme at hevne ham paa Slotsherren, gjorde jeg det med god Villie; thi Hans Skriver har dog været min Kammerat ved mangen lystig Streg, og han har undt mig mangen

Skillings Fortjeneste. Og vi vare dog ligesom skabte til at staae Last og Brast med hinanden."

Da Ole Skaaning havde holdt denne Liigtale, som ingen Andre end Ravne og Krager hørte, vendte han sig om og gik bort. —

Ved Daggry samledes Folk om Galgen, de betragtede Hans Faaborg, mere med Nysgjerrighed end med Medlidenhed, og de Fleste meente, at han havde fortjent hvad der var vederfaredes ham. Den hele Dag, og mange Dage efter, var Gammel-Torv et meget besøgt Sted. Enhver vilde see Slotsherrens hængte Skriver, og iagttage de Ødelæggelser, som Fuglene anrettede, der ubarmhjertig hakkede i ham, og snart havde gjort hans Ansigt ukjendeligt. Man erfoer, at han var lovlig dømt af Retten for Underslæb og mangehaande Bedragerier, thi han havde forfalsket Slotsregnskaberne, og der manglede Blade i hans Regnskabsbøger, saa at det ikke var muligt at finde Rede i disse Sager, eller angive Størrelsen af de betydelige Summer, han havde bestjaalet Kongen og sin Herre for. Den almindelige Mening var, at han havde levet som en Tyv og var død som en Tyv, og at Dommen var retfærdig, som dømte ham til at blive hængende i Galgen, Andre til Advarsel, indtil han var

fortæret. Nogle meente rigtignok, at der var handlet lovlig strengt med ham, og at Dommen var bleven udført saa hurtig og paa en saa lyssky Maade, at man vel havde Grund til at troe, man vilde ham tillivs for Andet, end for stjaalne Penge. Men ikke engang disse vilde tale godt om hans Characteer og Handlemaade.

Da Efterretningen om Hans Faaborgs Endeligt naaede Sigbrit, blev hun vred, og beklagede at have mistet en brugbar Tjener, som vel var en fræk Skurk, men som man kunde have forvaret bag Jernstænger og ladet arbeide for Foden i mange Aar, da han var ung og stærk, og sjeldent dygtig i Skriven og Regnen. Dyveke blev bedrøvet, da hun erfoer Hans Faaborgs Skjebne, og det fortrød hende bitterlig, at hun havde bidraget til at afslore hans Tvetungethed og slette Characteer for Kongen, ihvorvel hun ikke havde sagt Andet, end hvad sandt var, og hvad der var nødvendigt for at svække den Tiltro, Kongen satte til hans Bagvaskelser mod Torben Oxe, og maaskee mod hende selv. Da Anna fortalte hende hvad man vidste om Skriverens Endeligt, brast hun i Graad, slog sig for Brystet og sagde: „At han er bleven hængt, det har jeg virket til; den guddom-

melige Miskundhed tilgive mig!" — Og de Taarer, den blødhjertede Dyveke fældte over Hans Faaborg, vare maaskee de eneste, der fløde ved hans Død.

Da Kongen kom tilbage fra Jylland, spurgte han ikke om Hans Skriver, — som man for længe siden havde hørt op at tale om i Staden, og som Folk neppe engang lagde Mærke til, naar de gik over Gammel-Torv, hvor hans næsten ukjendelige Legeme hang i Jernkjæderne og udbredte en utaalelig Stank, der kun langsomt aftog, eftersom det efterhaanden lykkedes Fuglene, at fortære de af Laser neppe bedækkede Levninger.

XIII.

Klosteret.

Det var en Fru Inger, Enke efter Kong Valdemars Hofmarskal, Stori, senere Grevinde af Regenstein, der i Aaret 1237 skjenkede Franciskaner-Ordenen Plads og Eiendom i Kjøbenhavn. Franciskanerne havde fra Begyndelsen af været en meget streng Orden, der havde en sær Ringeagt for timeligt Gods og Ære; men efterhaanden forsøgte man at give Statuterne en mere rimelig Fortolkning, og der er al Anledning til at troe, at Graabrødrene omsider have drevet det temmelig vidt, i subtile Udtydninger af den hellige Franciscus af Assiciums strenge Love. At Franciskaner-Klosteret i Kjøbenhavn senere blev Nabo til Sankt-Claras Nonnekloster, havde maaskee sin Grund deri, at begge Ordener ere stiftede af den hel-

lige Franciscus, og at disse Klostere begge stode under samme Guardian. Imidlertid fandt dette Naboskab først Sted over to Aarhundreder efter Graabrødreklosterets Oprettelse, da Clarissernes Kloster først blev stiftet i Aaret 1497, kort efter at Graabrødrenes Udsvævelser havde medført en streng Reform af det hele Kloster.

Saa Meget havde Tiden forandret i de fromme Fædres strenge Levemaade. Franciskanerne skulde nemlig leve i al Ydmyghed, udelukkende af Tiggeri, derfor kaldte de sig ikke **Fratres**, som andre Munke, men **Fraterculi** eller **Fratres minores**, ringere Brødre, og Almuen kaldte dem Minoriter. Graabrødre bleve de kaldte efter deres askefarvede Kapper, og Barfodmunke, fordi de baade Sommer og Vinter maatte gaae med bare Been. En Træklods, som blev bunden fast under Fodsaalen, var det eneste tilladte Skotøi, om man tør kalde det saaledes. Tiggerbrødre hed de efter deres Haandtering. Faste, Taushed, Afholdenhed og idelig Spægelse, bare Been, en askefarvet Kappe, en Skjorte af Haardug, to Bræder til en Seng, et Knippe Halm og et grovt Teppe, fra Midnat til Middag idelige Bønner, den øvrige Deel af Dagen strengt Havearbeide, — med disse faa Ord

er en Franciskaners Liv aftegnet, saaledes som Ordenens Statuter foreskreve det, og saaledes som det vel ogsaa i Begyndelsen blev efterfulgt.

Naar man undtager, at en flittig Munk, som hed Johannes Paschæ, har gjort sig berømt ved at afskrive hele Bibelen to Gange, veed man ikke Andet om Franciskaner-Munkene, end at de til forskjellige Tider arvede Penge. Imidlertid var der dog en Skole ved dette Kloster. Denne Skoles Drenge, som ogsaa levede af Tiggeri, havde en særegen Dragt, som vi tidligere have omtalt. De vare meget talrige og dreve Tiggeriet med megen Paatrængenhed, hvorfor Christian den Anden omsider, man siger efter Sigbrits Raad, „foer hart med dennem ved en Forviselse af Byen," saa at ingen Forældre fik Lov til at holde deres Børn ved Studeringer, med mindre de kunde underholde dem uden Hjelp af Tiggeri.

Graabrødreklosteret var en stor Bygning med Taarn og Spiir, thi Franciskanerne havde engang været meget fornemme og havde betydelige Privilegier, blandt andre det, at ingen Prælat kunde nøde dem til at skrifte for Andre, end for Medlemmer af deres egen Orden. De vare ogsaa meget rige, de arvede ofte, og Testamentjægeri har til alle Tider været ind-

bringende, ligesom ogsaa Tiggeri, naar det drives i det Store og med Plan. Klosteret bestod af mange Afdelinger. Guardianen, som var en fornem Herre, havde sin Bolig her, saa og hans Embedsmænd Prioren, Subprioren og Cellarius eller Kjeldermesteren, som i alle Munkeklostere var en vigtig Person, der endog undertiden stod i Brevvexling med Paven. Kirken indtog megen Plads, den var stor og prægtig, og havde flere Altere. Dernæst var der Celler for Kanniker og Munke, for Converser og Lægbrødre, som opholdt sig i Klosteret af gudeligt Kald, uden egentlig at være indklædte, og for Tyendet, som var meget talrigt. Bibliotheket, Ragestuen, hvor Tonsurerne bleve vedligeholdte, Capitelsstuen, Refectorierne eller Spisestuerne, Klosteromgangene, Sygestuerne, Herrestegerset, Broderstegerset, Svendestegerset, Bryggerset, Kjeldermesterhuset, Bæverens Huus, Svendehusene, Vaabenhusene, Havehusene, Staldene og Hundehusene for Jagthundene, alt Dette behøvede en betydelig Plads. Dertil kom de forskjellige Gaarde og Haver, baade til Blomster, Urter og Apothekersager, saa at det ikke er at undres over, at et saa betydeligt Qvarteer af Staden hørte til et eneste Kloster. En høi Muur omgav hele Klosterets Eiendom og skilte denne

lille, men dengang endnu mægtige, pavelige Stat fra den større, der omgav den, og hvis kongelige Magt ophørte ved denne Grændse. Over den altid tillukkede Port prangede Ordenens Vaaben; den tause Broder-Dørvogter var den Cerberus, som bevogtede Adgangen til Helligdommen, og bevarede de fromme Fædres Rygte indenfor Bolt og Stang. Og Alt, hvad der trængte udenfor Klosteret, var Lyden af de bestandige Sange, af de idelige Vigilier eller Nattepsalmer, Metter eller Morgensange, Horaer eller Timebønner, og Sjelemesser for Afdøde, som gjennem dybe, alvorsfulde Stemmer gjenløde i de stille Gader, der omgave Klosteret, og vidnede om det andægtige og ærbare Liv, ... der skulde føres indenfor disse Mure. —

Seent paa en Eftermiddag var et talrigt Selskab af geistlige og adelige Herrer forsamlet hos Guardianen i Graabrødrekloster, i Anledning af Prioren i Antvorskov Kloster i Sjælland, den kloge Abbed Eskilds Ankomst til Kjøbenhavn, for at tiltræde Rigsraadets Forhandlinger.

I denne Forsamling havde Kongen ingen Venner. Det var en bevæget Tid, Sverrig var i Oprør, Lybekkerne truede Danmark med deres Flaade, Kongens Farbroder, Hertug Frederik af Holsteen, an-

saae Øieblikket for beleiligt til at negte Kongen den Lydighed, der tilkom ham som Lehnsherre. Geistligheden, dengang den første og mægtigste Stand, kivedes bestandig med Adelen, der misundte den de uhyre Rigdomme, den opdyngede, og harmedes over dens anmassende Hovmod; men naar det kom an paa at være Kongen imod, da forenedes begge disse mægtige Stænder til dette fælles Maal. Det var et saadant Møde, der havde fundet Sted idag i Graabrødreklosteret, for at aftale de Forholdsregler, disse to Stænder vilde tage paa den snart forestaaende Herredag i Kjøbenhavn, der lod til at ville blive af mere end almindelig Vigtighed, idet Baandet mellem Kongen og Rigets to første Stænder stedse blev strammere, og næsten truede med at maatte briste.

De alvorlige Forretninger vare for længe siden tilendebragte, Aftensmaaltidet var indtaget paa sædvanlig Tid, og de fornemme Herrer sad nu om Bordet i Guardianens Storstue. Gjesternes uordentlige Stillinger og de tømte Fade viste, at det egentlige Maaltid var tilende, og den store Mængde af pragtfulde Sølvkander, Drikkebægere og andet Bordtøi vidnede om Klosterets Rigdom og om den Overdaadighed, der herskede hos de hellige Fædre, som levede af Almisser.

Midt i den Støi, som mange samtalende Stemmer frembringe i et lystigt Lag, hørte man den klappende Lyd af et stort Laag paa en Sølvkande fordre Opmærksomhed. Da dette var Tegnet til at en ny Skaal skulde udbringes, blev det strax gientaget fra flere Sider, og snart var Tausheden tilveiebragt.

— „En Skaal, mine Venner, lad os drikke en Skaal. Vi ville tømme et Bæger for Kongen, som dog er Landets første Mand," sagde den hoiærværdige Guardian, en godmodig Mand, som stræbte at holde med alle Partier, og bestandig forstod at bevare et Slags Venskab mellem Kongen og Ordenen.

— „For Antichristen, om I vil, naar Vinen blot er god. Jeg drikker den Skaal, og det med god Samvittighed, thi vi vide Alle hvorledes vi mene den," sagde Ridder Henrik Krummedige, en af Rigens Raad. „Vi have plat forglemt denne Skaal, ihvorvel vi ikke have forglemt Manden, og ville mindes ham vel en Stund endnu. Naa! Altsaa: Kongens Skaal."

— „Amen!" svarede Selskabet med Kulde. De Fleste nippede til Bægrene, Mange rørte dem slet ikke, kun nogle Enkelte tømte dem, mere til Ære for Klosterets gode Viin, end af nogen anden Grund.

— „At det maa gaae ham som vi ønske det," tilføiede Henrik Krummedige. „Man vil vide, at han har isinde at slaae sin Hjertens Ven, Didrik Slaghøek, til Ridder en af Dagene, ihvorvel det staaer i Haandfæstningen, at Kongen ikke maa adle ufri Mand, uden Rigsraadets Samtykke. Men han agter ikke meget paa hvad der staaer, saa det er vel snart paa Tide, at vi minde ham derom."

— „Ei hvad! Om nu saa skete!" svarede Guardianen formildende. „Sandt nok, Slaghøek er ikke nogen Mand, værdig til Ridderslag, det negter jeg ikke, og Kongen har vel egentlig, strengt taget, ikke Ret dertil; men vi maae dog tilstaae, naar vi ville være ærlige, at Hans Naade kunde gjøre os det Spil, som værre var, end dette."

— „End at gjøre en forløben hollandsk Barbeer til Ridder? I har været for længe indenfor disse Mure, I har glemt hvordan en Riddersmand tænker. Ædlinge og Vanbyrdige kunne aldrig tilsammen. Lad Kongen gjøre ham til Bisk op, om han vil, til Erkebiskop, for mig gjerne; men til Ridder ... vi fortjente ikke at bære Sværd ved Siden, om vi taalte det."

— „Slaghøek, Biskop?" gjentog Prioren af Antvorskov med et Smiil. „Husk vel paa, Herr

Ridder, at Paven er over Bispen, og ingen Anden. Om Kongen kan gjøre Riddere, det lader til at være tvivlsomt; men at han ikke kan gjøre Biskopper, det er vist nok."

De høie, geistlige Herrer kastede et flygtigt Blik til hverandre, og det var umiskjendeligt, at Geistlighedens Overvægt, endogsaa over den Stand, de efter deres Fødsel hørte til, smigrede deres Stolthed.

Krummedige bed sig i Læben og taug for et Øieblik; han maatte give Prioren Ret og erkjende, at den geistlige Værdighed stod for høit, til at behøve at frygte for at paatrænges et saa uværdigt Medlem, som Didrik Slaghoek. Og alligevel havde han i dette Øieblik talt prophetisk; thi fire Aar efter udnævnte Kongen alligevel Didrik Slaghoek til Erkebiskop i Lund, — til hans og til sin egen Ulykke.

— „Den veed bedst hvor Skoen trykker, som har den paa," vedblev Henrik Krummedige. „Jeg kan tale derom. Hvordan har Kongen ikke behandlet mig, dengang da denne hovmodige Erkebisp i Lund — denne Birger, som jo ikke er nogen adelig Mand, thi hans Fader var ikke Andet end en Degn — da han fik i Sinde at tage en Lind i sit Segl, som er det Vaaben, vi Krummediger have ført fra Verdens Skabelse. Jeg

førte Klagemaal derover for Kongen; men Birger gav ham en lærd Snak om hvad et Lindetræ kunde udlægges til, og den tog Kongen for god og afviste min Klage. Dersom en af Heroldeerne, dersom Hans eller Jytland havde taget sligt Vaas for gode Varer, fortjente de at pidskes ud af Heroldkappen. Men for Kongen er Alt godt, som blot gaaer Adelen imod, og han tillader gjerne en Krage at skabe sig som den var en Ørn."

De geistlige Herrer rynkede Panderne ved denne ukloge Tale. For at afbryde den, som let kunde føre til Ufred imellem de Adelige og Geistlige, uagtet paa den Tid kun to Bisper vare uadelige, nemlig Erkebiskop Birger i Lund og Bispen Jens Beldenakke i Odense, raabte Slotsherrens Frænde, Knud Pedersøn Gyldenstjerne: „En Vise, I maae give os en Vise! God Viin taler med Latin, siger Ordsproget, lad os derfor gjemme Statssager til vi mødes igjen, og lad os faae en Sang at høre, som passer til et Gildelag."

Klosterets Cellarius, en tyk Munk, som flittig havde kredentset Bægrene og blussede i begge de fede Kinder, ønskede Intet hellere end at gjøre sit Talent gjeldende. Han istemmede strax med vældig Stemme følgende Sang.

— „Der stode tre Skalke og tænkte et Raad,
Tungluti, tungluti, lustidilei!
De vilde til Møllerens Datter gaae,
Stolten Adeluds.
Crusmus i Dus!
Tungluti, tungluti, lustidilei!
Krestemani!
For Snurrevurrevip,
For Ceremoni!"

— „Det er et fordømt Brøl, der sidder paa den Karl," sagde Henrik Krummedige til sin Nabo. „Man kan ikke høre Ørenlyd. Jeg kunde have Lyst til, at slaae ham mit Kruus i Panden."

De nærmeste geistlige Herrer stødte til Sangeren, og gave ham misbilligende Tegn. Saadanne gode Viser burde opbevares til snevrere Kredse, og i alt Fald var der endnu nogle Bægere mellem denne Vise og den hidtil førte Samtale. Men Pater Cellarius lod sig ikke forstyrre.

— „De To tog den Tredie og stopped' i en Sæk,
Tungluti, tungluti, lustidilei!
Saa bare de ham over Møllerens Bæk,
Til stolt Adeluds.
Crusmus i Dus!
Tungluti, tungluti, lustidilei!
Krestemani!
For Snurrevurrevip,
For Ceremoni!"

Prioren af Antvorskov rystede med Hovedet, og Guardianen gav Munken et Tegn, som paabød Taushed.

Denne Pause benyttede Henrik Krummedige, som længtes efter at give sin Harme Luft, til at spørge: „Kan Nogen sige mig, i hvilket Aar det var, at Klosterreformen blev fuldført af Laurentius Brander? Var det ikke i Aaret Syv og Fiirs? Eller er den maaskee ikke færdig endnu? Man skulde næsten troe det,“ tilføiede han i en gnaven Tone.

Dette nærgaaende Spørgsmaal forstemte mere eller mindre hele det geistlige Selskab. Pater Laurentius Brander havde gjort sig almindelig forhadt af Geistligheden for den Strenghed, hvormed han overalt tvang Munkene til Observants og tugtede deres Udsvævelser, som vare blevne saa offentlig bekjendte, at den geistlige Anseelse næsten ganske var tilintetgjort hos Menigmand. Det var endogsaa gaaet saa vidt, at et Convent maatte ophæves, fordi Lægfolk holdt sig for gode til at tage Deel i de slette Munkes Gudstjeneste, efter at endogsaa Klosterets Abbed havde givet Forargelse, ved en Skandal i et berygtet Huus.

— „Har Ingen nogen Efterretning, om Bispen af Odense kommer til Herredagen?“ spurgte en Herre

af den rige og mægtige Familie Thott, for at give Samtalen en anden Vending.

— „Jeg har hørt fortælle, at den høiærværdige Fader i Gud tænkte paa at indtræde i den hellige Ægtestand," sagde den ufortrødne Henrik Krummedige, som ikke saa let lod sig stoppe Munden paa. „Og klogt gjør han, thi det bliver herefter den eneste Maade for de geistlige Herrer til at erhverve Jordegods, eftersom Kongen har forbudt Eder, at have faste Eiendomme; med mindre I ville efterfølge Sankt-Pauli Lærdom, som han skriver i sin første Epistel ad Thimotheum, og tage Eder en Hustru og leve udi det hellige Ægteskab, som Eders gamle Forfædre have gjort. Jeg havde ikke troet, at Kongen var saa bibelfast, at han saaledes kunde citere Kirkefædrene efter Bog og Capitel," tilføiede han leende.

— „Ja Himmelen maa vide hvad Kongen ikke Alt forordner," sagde en Abbed. „Men Ingen bryder sig Stort om at lyde det. Vi vilde heller ikke længe bestaae, om vi toge os Saadant efterretteligt. Nu har han ogsaa befalet, at Lehnsmænd og Fogeder ikke længer maae sende Bonden Stude til at tage paa Stald og fodre, uden Vederlag. For kunde de gjøre det paa denne Maade, og med god Sikker-

hed, thi døde Studen medens den var paa Foder, maatte Bonden betale den; men nu skal Sligt beroe paa Bondens gode Villie, og døer Bestet, skal Tabet være Eierens, lige imod al Rimelighed."

— „Han har saare travlt med at gjøre Forordninger," sagde en Anden, „baade om Fæstere og Fæstegaarde og Skovudviisning og Sviin paa Olden, og Gud veed hvad. Der er ikke den Ting, uden at han blander sin Næse deri, om den end kommer ham Intet ved, blot for at fortrædige disse to Stænder og bringe dem om deres lovlige Indkomster, som de have havt fra Arilds Tid."

— „Nogle af Kongens Forordninger ere dog til almindeligt Gavn, ogsaa for os," sagde Guardianen. „Jeg finder det saaledes godt, at der skal anlægges Herberger hver anden, tredie Miil paa Landeveien, hvor Reisende skulle modtages for en bestemt Betaling."

— „Jeg finder det bedre, at det bliver som før; thi da toge vi ind, hvor det lystede os, og betalte Intet derfor. Nu bliver man henviist til Herberget, som om al Gjestfrihed med Eet var uddøet, og man reiste blandt Hedninger og Vilde."

— „Det bliver med hver Dag vanskeligere at leve," sagde den forgjeldede Ridder Hans Bilde, der

var bekjendt for sin store Ødselhed. „Forhen gjorde man Udveie paa mange Maader, og havde tilsidst det Middel, at sælge af sine Bønder, hvilket man gjemte som et Nødanker, der frelste Mangen fra Undergang. Men nu skal det være anderledes, og Bondesalg er forbudt. Det er sært, at forbyde Nogen at sælge sin Eiendom, jeg indseer ikke hvad Ret Kongen kan have dertil. Gav han os i det Mindste en Afløsning derfor, efter uvillige Mænds Skjøn. Men i Forordningen siges ligefrem: Den onde og uchristelige Sædvane, at sælge de stakkels Bønder og christne Mennesker som andre Kreaturer, skal efter denne Dag ei mere finde Sted. Han gjør visselig ikke mange Omsvøb. Men det er let Sag, at skære Remme af anden Mands Ryg."

— „Det er godt nok med disse Bud," sagde den børlumske Bisp. „Men eftersom han kommer os for nær paa den ene Side, maae vi brede Sankt-Laurentii Dug lidt længere til den anden Side, for at vi kunne holde Ligevægten mellem Ebbe og Flod i vor Kasse. Det er kun Nødværge."

Saaledes vedbleve Herrerne at bedømme og laste Kongens Forordninger, som alle gik ud paa at

indskrænke Misbrug af de to første Stænders store Magt og Myndighed over de ringere.

Omsider gjentog Ridder Thott sit Spørgsmaal, om Bispen af Odense kom til Staden, til Herredagen.

— „Jeg veed ikke om han kommer," svarede Ivar Munk; „men det veed jeg, at hvis han kommer, da maa han tiltroe Kongen en saare kort Hukommelse. Han har neppe glemt, saa vidt jeg kan troe, at han satte sig op imod Enkedronningen, og lod hendes Foged paa Næsbyhoved ihjelslaae."

Bispen i Odense, Jens Veldenak, — som han blev kaldet for sin skaldede Nakke, — var en stiv, trodsig og trættekjær Mand, men dertil snild, lovkyndig og lærd. Under Kong Hans havde han, fra en ringe Stilling, svunget sig op til stor Værdighed, og var flere Gange bleven brugt som Gesandt, navnlig til at slutte en Fred med Lybekkerne. Men ved denne Leilighed havde han gjort Kongen stor Skade, thi han havde, uden at være bemyndiget dertil, anerkjendt Lybekkernes Fordringer om Skadeserstatning, og havde derved paadraget Landet en Gjeld af fiirsindstyvetusinde Gylden, som Kongen senere negtede at betale.

— „I kan være vis paa, at Jens Andersen kommer alligevel," sagde en Herre af den fyenske Adel.

„At sige hvis han faaer Tid dertil for sine mange Handelsforretninger; thi siden han driver sine Stude ned til Hamborg og afsætter dem lige til Hollænderne, har han saa Meget at tage vare, at han næsten glemmer at skjelde Kongen ud og fortrædige ham."

— „Han skulde dog ikke drive det for vidt mod Kongen," sagde Guardianen. „Det skulde undre mig, om Kongen ikke skulde gaae med den Tanke, at lade ham kaste i Fængsel, naar han gjør ham det altfor broget og vedbliver at tale saaledes om Hans Naade, med Skjelden og Smelden, som han hidtil har gjort."

De andre Geistlige saae med et ynksomt Smiil til den fredsælle Guardian. At fængsle en Biskop var noget Uhørt, som de ikke kunde tænke dem Muligheden af.

— „Siig hellere, at Kongen skulde lade ham dømme til at betale tre Mark for sin Mund, for alle de smukke Ting, han siger om ham," sagde Bispen af Børlum spottende.

Næsten hele Selskabet brast i Latter. Og dog skete det kort efter, hvad nu blev holdt for en Umulighed, og Christian den Anden lod virkelig Jens Beldenakke fange og kaste i Fængsel, hvorfra han først

slap ud efter tre Aars Forløb, da han havde ydmyget sig for Enkedronningen og forpligtet sig til at betale de omtvistede fiirsindstyvetusinde Gylden. Og senere ydmygede Kongen endog samtlige danske Prælater paa det Føleligste, ved at indstevne Bispen for Herredagen i Kjøbenhavn, hvor han, formedelst fornærmelige Udladelser om Kongen, blev dømt som Tremarksmand, — den haanligste af alle Straffe. —

— „Ædle Herrer, I ere saa lattermilde," sagde Slotsherrens Frænde, Knud Gyldenstjerne. „Men hvo af Eder veed sit Hoved sikkert nuomstunder? Eller sit Liig efter sin Død? Veed I da ikke hvad Kongen nys har ladet gjøre i Aarhuus? Han har ladet salig Mogens Thomissøn, der var død som en ærlig og agtet Adelsmand, tage ud af sin Grav og hænge nøgen op paa Torvet, til Spot for den danske Adel. Og Alt, hvad han eiede, er uden Lov og Dom taget fra hans Enke og Børn, med samme Ret, som Kongen tog Tyge Krabbes Gods fra ham ... med Røverret. Finde I, at Dette er til at lee af?"

— „Hvis Andet ikke kunde forfærde ham for en saadan Grumhed, saa maatte Guds Prophet Amos have forfærdet ham," sagde Bispen af Ribe. „Igjennem hans Mund taler Gud i det gamle Testamente saa-

ledes: over mange Synder, som Moab haver gjort, vil jeg benaade ham, dersom han ikke havde gjort den Synd, at brænde Idumeæ Konges Been til Aske. — At bruge Grumhed mod Been og døde Kroppe, det er en Gjerning, som hører Djævelen til."

— „Vi kunne vistnok ogsaa heri spore den onde Sigbrits Raad," sagde Prioren af Esrom. „Og Dyvekes Indflydelse er ikke bedre. En Konge burde være som en Kirkens Tjener, og holde sig langt fra Qvinder og deres Anslag."

— „Hvor skinhelligt de kunne tale," hviskede Henrik Krummedige til sin Nabo. „Som man ikke vidste, at Vaskerhuusfolkene i mange Klostre ere forklædte Qvinder, trods deres Karledragt. Jeg mødte en saadan Vaskersvend i Gangen, da jeg kom; jeg vil døe paa, at det var saa triveligt et Pigebarn, som nogensinde er kommet indenfor en Klosterport. Det er som Ordsproget siger: Jo nærmer ved Rom, jo slemmere Christen. Jo nærmer ved Kirken, jo længer fra Gud."

— „Der er endelig kommen Efterretning om Maximilian de Vins," tog Knud Gyldenstjerne atter Ordet. „Dronningen sendte ham med Kongens Forlov aabenlyst i Ærinde til sin Herr Bedstefader med Breve.

Hvordan det er gaaet med Brevene til Keiseren, skal jeg ikke kunne melde Noget om, thi det veed jeg ikke; men hvordan det er gaaet med Hendes Naades Kammermester, det veed jeg, og det kan tjene os Alle til Underretning om hvad vi have at vente os af Kongen. Junker Maximilian ligger, saa lang han er, paa Halvveien. Kongen har ladet ham overfalde, og myrde."

Denne Underretning blev hørt med stor Deeltagelse, thi Maximilian de Bins havde været almindelig afholdt af de danske Herrer. Forbittrelsen mod Kongen tiltog mere og mere, og i de haardeste Udtryk, som den fredelskende Guardian forgjeves bestræbte sig for at give en mildere Udtydning, yttrede Herrerne sig om de Forholdsregler, Adel og Geistlighed snart vilde blive nødte til at gribe til, for at sikkre sig Liv og Eiendom imod Kongens Voldsomhed.

Omsider opløstes Selskabet, og Enhver gik til Sit. Da Gjesterne vare borte, bleve Guardianen og Pater Cellarius endnu en Tidlang siddende i Samtale, medens de af og til stødte Bægrene imod hinanden. —

Subprioren havde allerede tidligere forladt Selskabet og begivet sig til en afsides Deel af Klosteret, hvor han havde sin Bolig, for Enden af en lang Gang,

hvortil flere Døre vendte ud fra Celler, som for Øieblikket stode tomme, da Antallet af Lægbrødre for Tiden ikke var saa stort, som det tidligere havde været.

I Subpriorens Celle, som i Intet adskilte sig fra Munkenes, sad en næsten uformelig Skikkelse i Graabrødrenes Kappe. Den lange Venten havde dysset den lille, trinde Munk i Søvn; men ved en sagte Berørelse var han strax vaagen og munter.

— „Jeg har gjort Eder Tiden lang," sagde Subprioren. „Men idag kunde det ingen Ende faae med Pralen og Skryden om hvad de vilde gjøre ved Kongen. Knud Gyldenstjerne gav dem alle de Efterretninger, jeg havde meddeelt ham, og de bleve strax hede i Hovederne. Men der er langt derfra til Handling. Helvede var ikke saa tæt brolagt med gode Forsætter, hvis de alle vare blevne udførte."

— „I har gjort Andre Tiden længere," svarede Munken. „Vi have Huset fuldt af Skriftebørn. Jeg havde knap Celler til at rumme dem Alle, for at hver kunde komme i sin."

— „Lad Dem komme, som have ventet længst. Vi ville give dem den Retfærdighed, om de faae nogen anden, er uvist. Dog bi, lad dem vente. Jo

længere de vente, jo bedre smager det dem at blive forløste. Hvor er Otto?"

— „Rede i Kapellet under Kirken. Stakkel, han ligger paa Knæe foran det lille Altar og hudfletter sig for sine Synder, saa at man kan høre Slagene kladske en halv Miil borte," svarede den lille, tykke Munk med et ondskabsfuldt Griin. „Nu har han fastet paa fjerde Dag. Han er saa mager, som en Heire om Foraaret."

— „Det er sundt. Og Bogen? Har I givet ham den?"

— „Bogen om de utugtige Qvinder, med de morsomme Billeder? Den lagde jeg forleden i Gangvinduet, lige udenfor hans Celle. Han har taget den, og jeg kan tydeligt see paa hans Oine, at han har læst Historierne. Men hvor de ogsaa ere morsomme! Hi! Hi! Siden den Tid pidsker han sig endnu værre. Og alligevel bærer han Bogen hos sig. Og jeg skal svare for, at han seer mere paa de Billeder, end paa Altartavlerne i Kapellet. Hi, hi, hi!"

— „Lad ham kun læse. Og har han siden spurgt om sit Slægtskab?"

— „Ja, og jeg sagde ham, som I havde befalet, at han var en Søn af en Adelsmand, som Kon-

gen havde ladet myrde, og at Klosteret havde taget ham til sig, af Guds Naade og Barmhjertighed, da han var en ganske lille Dreng, og ladet ham opdrage. I skulde have seet hvilke Øine han satte op. Jeg troer, han kunde gjerne have myrdet Kongen paa Stedet, havde han havt ham i det Samme. Men han vil endelig vide Navnet. Jeg sagde, at jeg ikke vidste det."

— „Vel, det har ingen Hast dermed. Han bliver tidligere moden, end jeg havde troet. Og Dyveke?"

— „Han har hende vist ikke noget Øieblik af Tankerne. Igaar Aftes krob han atter op i det gamle raadne Pæretræ ved Muren, for at kigge ind i Sigbrits Have. Hi, hi! Han havde nær brækket Halsen, thi Grenene knækkede med ham. Og han staaer ofte og stirrer op ad Huset, naar han troer Ingen lægger Mærke til ham, som om han kunde see igjennem Stenene. Saadan har han nu gaaet og drømt, lige siden den Aften, da han kom ganske fortumlet hjem fra Elsebeth Bagers. Jeg fik lokket ud af ham, at han havde seet Dyveke. Det fængede strax. Hi, hi, hi!"

— „Ordsproget siger, at een Jomfrulok drager stærkere, end ti Par Øxne. Lad ham kun drømme om Dyvekes Skjønhed, han vil desmere hade Kon-

gen ... han kan maaskee engang blive hendes og vor Hevner. Ingen kan vide hvad skee kan."

— „Jeg haaber, at I taler for mig til Bispen, og at I mindes ..."

— „Jeg glemmer ikke hvad jeg har lovet. Du er mig et Klenodie, Broder Martin, som jeg veed at vurdere, og den Løn jeg har lovet Dig, skal den hellige Fader selv tilstaae Dig, naar Alt lykkes vel."

Den lille tykke Munk greb med Taknemmelighed Subpriorens Haand, og kyssede den.

— „Og har I siden tænkt paa Hallands-Aas?" spurgte Prioren, med en forstilt ligegyldig Mine. „Nær havde jeg glemt at spørge derom."

— „Hellige Kors, hvor er den Pige smuk," udbrød Munken, og tørrede sig med Bagen af Haanden om Munden. „Som en Madonna. Men stædig og storagtig. Jeg har lokket for hende paa alle Maader, men hun vilde Intet høre. Tilsidst truede hun mig med det langbenede Udyr, som vi engang lappede sammen her i Klosteret, da han var bleven lemlæstet i Slagsmaal."

— „I er gaaet for plumpt tilværks," sagde Subprioren misfornøiet.

— „Nei, Høiærværdige Fader, jeg har spildt

flere honningsøde Ord paa hende, end jeg havde troet der var til i Sproget, og jeg forstaaer dog at tale med Fruentimmer, hvorvel jeg ikke seer ud dertil," sagde Munken med et selvtilfreds Smiil. „Det Sikkreste var maaskee, at snappe hende op, enten med List eller med Magt, og lade hende tænke over mine Forslag i en af de bodfærdige Celler. Det lod sig nok gjøre, at praktisere hende herind og faae hende ned igjennem Gangen, uden at en Hund skulde gjøe derad. Nætterne ere mørke, og der lader sig Meget udrette mellem Solens Nedgang og dens Opgang, naar man veed at nytte Tiden."

— „Det er for dristigt, tal ikke derom," sagde Subprioren. „Kan Du ikke finde paa andre Hjelpemidler?"

— „Det er ikke let at finde paa Raad i slige Anliggender, høiærværdige Fader, det er ikke omsonst at Ordsproget siger, at man længe skal gaae bag efter en Vildgaas, før man finder en Strudsfjeder. Men vel besinde, kan Meget finde, og jeg har endnu aldrig opgivet en Sag, som I har givet mig at udføre, om end Vanskelighederne vare nok saa mange."

— „Jeg veed det, Martin, og skjønner derpaa."

— „Naar I, Høiærværdige, vilde give mig fri

Haand, turde jeg vel love en Deel," sagde Munken, med en betænksom og snu Mine.

— „Gjør som Du vil, Martinus, men intet Voldsomt, Intet, som vækker Opsigt, thi vi maae skye Eftertale som Pesten. Jeg havde ladet Ole Skaaning befale at komme. Er han her?"

— „Han venter inde i Cellen. Skal jeg hente ham?"

— „Lad ham gaae, til jeg sender Bud. Han kan komme igjen i Overmorgen. Jeg har endnu ikke Brug for ham. Har Du modtaget de Efterretninger, de Andre havde at bringe? Jeg spilder nødig Tiden med alle de Vrøvlere."

— „Jeg har skriftet alle Tjenestefolkene. Men de havde intet synderligt Nyt. Fru Anne Arvidsdatters Pige siger, at den unge Claus Daa gaaer ud og ind der i Huset, men at han aldrig taler om Kongen. Johan Spegelberg siger ogsaa, at han ikke giver sig af med Andet, end med at ride og fægte og spille Tærning med de andre unge Adelsmænd."

— „Jeg havde troet bedre om ham; maaskee det kommer endnu. Hans Faaborg meente dog, at han maatte blive en Fiende af Kongen, da han var uretfærdig behandlet. Men efter Dystløbet vendte Bladet

sig med Eet. Hans Faaborg var et Dummerhoved, med al sin Klogt. Og Elsebeth Bagers?"

— „Hun vil ikke skriftes af nogen Anden, end af Eder Selv. Hun klager over, at hun ikke har blivende Sted, siden Sigbrit er kommen under Veir med, at hun atter er i Staden."

— „Hvorfor gaaer hun ikke til Sankt Clara, som jeg har sagt; Priorinden vil jo tage imod hende og skjule hende. Hun vil raade sig selv. Men Selvviis bliver aldrig viis. Lad hende komme. Og hør, skaf mig de Andre af Halsen for iaften, thi det er allerede silde. De kunne komme igjen imorgen; Djævelen tager dem vel ikke, fordi de vente en Nat paa Absolution."

Munken forlod Cellen. Et Dieblik efter aabnedes Døren, og Elsebeth Bagers traadte ind. Men hun var bleg og huuløiet, og havde kjendelig lidt Nød; det gode Huld, som hun havde, da vi sidst saae hende i hendes eget Hjem, var forsvundet, og et sky Blik forraadte, at hun ikke ansaae sig for sikker nogetsteds.

Subprioren havde taget Sæde i en lukket Skriftestol, der stod i et Hjørne af Cellen. Elsebeth knælede ved Siden af den, og aflagde sit Skriftemaal

med en klynkende Stemme. Af og til talede Subprioren, med et Udtryk af Haardhed, som hvergang fremkaldte en Strøm af Taarer og grædende Forsikkringer fra Spaaqvinden. Efterhaanden blev den geistlige Mands Stemme mildere, Elsebeths Tale ivrigere, og der opstod en Hvisken, som udjevnede Misforholdet og gjorde dem lige: det lød som to venskabelige Røster, der aftalte en Plan. Et Par Gange vilde Elsebeth reise sig; men Priorens hvide, bløde Haand kom tilsyne gjennem Skriftestolens Aabning, og lagde sig beroligende paa Elsebeth Bagers haarde, brune Arm. Da Prioren omsider reiste sig, efter at have tildeelt hende Absolutionen med salvelsesfuld Mildhed, blev Elsebeth endnu i nogle Sekunder liggende foran Skriftestolen, og stirrede tankefuld paa Gulvet.

Prioren ringede, og befalede Munken at ledsage Elsebeth igjennem Løngangen til Laagen, som førte til en af Sankt-Clara Nonneklosters Haver, hvormed Graabrødreklosteret, formedelst dets store Udstrækning, stod i umiddelbar Forbindelse. Elsebeth kyssede Subpriorens Haand og gik sukkende bort, fulgt af den lille, tykke Munk, som tilkastede sin Herre Tegn, ledsagede af et polidsk Smiil, idet han forsvandt.

Subprioren saae efter dem og sagde ved sig selv,

idet han skød en Slaa for Døren: „Denne Qvinde ækler mig; men man maa lide Røgen for Ildens Skyld. Hun vil være mere end et blindt Redskab; men dertil er hun gaaet for vidt, det er for seent at vende om. Hun er vel forfaren i alskjøns Trolddom til at blænde de Vankundige, og hvad mere er, hun forstaaer sig paa at tilberede forskjellige Giftarter ... men holdt jeg hende ikke under Laas og Lukke, indtil jeg har prøvet Kraften af hvad hun brygger, vilde hun narre mig og lægge Øresundet imellem os, thi hun er sær angest for Mütter Sigbrit. Men har hun lavet hvad vi ville have, maa hun for mig løbe hvorhen hun vil, og jeg skal Intet have imod, at hun drager af Landet. Dog, nu have vi arbeidet nok for idag, og en Arbeider er sin Løn værd."

Han aabnede en lille Dør bag Skriftestolen, og traadte ind i et Værelse, som var udsmykket saaledes, at det i Eet og Alt dannede en Modsætning til den tarvelige Celle, hvis hele Bohave bestod i en Loibænk af Træ, med en Straasæk og et Teppe, en Træstol, et lille Bord med et Crucifix og en Jernlampe, samt den omtalte Skriftestol. I dette Værelse gjorde et tykt Fodteppe ethvert Skridt lydløst, bløde Hynder bedækkede Loibænkene, tætte Forhæng

skjulte Vinduerne, som sad høit oppe ved Loftet, en mat Lampe under Loftet udbredte en dunkel Belysning over alle disse blødagtige Gjenstande og over et lille Bord, som stod midt paa Gulvet, hvorfra en stærk Blomsterduft udstrømmede fra en stor Busk Heliotropher. To Bægre og en Krystalflaske med sød Viin stode ved Siden af Urtepotten. Paa den ene Løibænk laae en Bog opslaaet, hvis smukt malede Billeder vidnede mere for Munkenes store Færdighed i at tegne, end for deres Dyd, og ved første Øiekast ledede Tanken hen paa den nys omtalte Bog med de „morsomme Historier", som man havde vidst at spille den unge Munk i Hænderne.

Subprioren kastede sig paa Løibænken og blev liggende i dybe Betragtninger, medens hans Øine med Velbehag overskuede det hyggelige Værelse. Den dybe Taushed, som herskede i denne afsides Deel af Klosteret, blev kun af og til afbrudt af Klokkeringen og enkelte Accorder af dybe Mandsstemmer, som atter døde hen i de lange Gange, og tilsidst ganske forstummede.

En sagte Banken afbrød Subpriorens Betragtninger. Han trak i en Snor, og en skjult Dør aabnede sig, hvorigjennem en ung Lægbroder traadte ind

i Værelset med en Bylt Linned i Haanden. Subpriorens venlige Smiil og det unge Menneskes forlegne Bevægelser vilde vistnok have bestyrket Ridder Henrik Krummedige, isald han havde seet den Indtrædende, i hans engang fattede Mistanke til Klosterets saakaldte Vaskerhuussvende.

XIV.

Tre Munke.

En Eftermiddag, i det tidlige Foraar 1517, gik Claus Daa og hans Ven, Kanniken Henning Grib, langs med Bækken uden om Staden, fra Pustervig hen imod Sankt-Annas Kapel. Solen stod allerede temmelig lavt og tegnede lange Skygger foran dem, Træerne havde endnu ikke udfoldet deres Knopper, hist og her spirede en lille Markblomst frem i det tynde Græs, og en langbenet Stork, som nylig var vendt tilbage fra et varmere Klima, trippede frem og tilbage, søgte med Næbet imellem Græsstraaene, rystede med Hovedet og saae ud til at ærgre sig over, at den havde ladet sig forlede af en sydlig Himmels varme Sol, til at forlade frodige Egne, for at søge en usikker Næring ved Øresundets kolde Kyster.

Claus Daas Blik fulgte en Tidlang Storkens Bevægelser, derpaa sagde han: „Havde den havt en bedre Hukommelse, da var den bleven hvor der var varmere. Det hedder at tænke først og handle bag efter.“

— „Det er vel Meget forlangt af en Stork. Tilmed var det nu engang dens Skjebne, at komme til Kjøbenhavn i Marts Maaned,“ sagde Henning Grib. „Og Ingen undgaaer sin Skjebne. Eller troer I maaskee ikke paa det uundgaaelige Fatum?“

— „Jeg troer paa Guds og de Helliges Forsyn,“ svarede Claus Daa, „som en god Christen. Og jeg veed, at jeg har Forstand til at kjende, og fri Villie til at vælge. Hvad Dyrene angaaer, da giver jeg mig ikke af med at philosophere over dem, og hvad jeg sagde om Storken, var vel egentlig tankeløst og enfoldigt sagt, om ikke ugudeligt.“

— „**Absolvo te**,“ sagde Kanniken. „Den Synd skal ikke tynge Eders Samvittighed. Seer I, der fandt Storken den Frø, som allerede var bestemt for den, da den vandrede i Afrikas Ørken. Var den gaaet to Skridt til Heire, havde den ikke fundet den; men den gik netop to Skridt til Venstre og fandt den.

— Man undgaaer ikke sin Skjebne, Frøen og Storken saa lidt som vi, forlad Eder derpaa."

— „En meget nem Tro," sagde Claus Daa leende. „Den har blandt Andet det Gode, at den egentlig gjør Geistlighed overflødig."

— „Saamænd, og man udretter en Deel med den, thi man sparer sig Valgets Usikkerhed. Maa jeg spørge Eder, som ikke vil have med Fatum at gjøre, om det var Eders subtile Forstand og Eders eget frie Valg, der sluttede vort Bekjendtskab, eller om det ikke snarere var Skjebnens forudbestemte Villie? Eders Svend løb hele Staden rundt efter et Par Sporer, som I endelig vilde have paa en Tid, da I intet Brug havde for dem. Han kom ind til min Vaabensmed, netop ligesom jeg vilde forlade hans Bod. Et Øieblik før eller senere for En af os, og jeg havde ikke erfaret Eders Bolig, ikke besøgt Eder, ikke fundet lige saa meget Behag i Eders Selskab som I i mit, vi vare vort hele Liv igjennem vedblevne at være Slægtninge, men vi vare ikke blevne Venner. Tro mig, Skjebnen er uundgaaelig."

Samtalen gik istaa, dette Thema havde givet de unge Venner Stof til Eftertanke. —

— „Der boer en djævleblændt smuk Pige, der-

henne hvor I nok veed, der, til Venstre, nede i Herberget," sagde Henning Grib omsider. „Eller rettere boede, thi væk er hun. Det lader til at være hendes Skjebne, at ligge i Krig med ubekjendte Forfølgere. Ifjor blev I beskyldt for at have været paa Spil efter hende. Nu har der maaskee atter været Nogen, som har gjort hende det saa broget, at hun har anseet det for bedst at gjøre sig usynlig — indtil hun bestemmer sig til at bide paa Krogen; thi anden Skjebne faaer en Kromands Datter dog ikke, gjorde hun sig end nok saa kostbar. Man siger, at Hans Knap har sendt hende til Skaane; men jeg troer ikke at det er sandt, og hun er vistnok skjult et eller andet Sted her i Staden."

Claus Daa svarede ikke.

— „I veed altsaa hvor hun er, siden I tier," vedblev Henning Grib smilende. „Det havde jeg ogsaa tænkt mig. I er ikke den Mand, som skulde lade en smuk, ung Pige slippe Eder af Dine. Er det en Hemmelighed?"

— „Jeg veed ikke hvor hun er," sagde Claus Daa. „Og I tager Feil, hvis I troer, at jeg kunde falde paa at have Die med hende af nogen skammelig Bevæggrund."

— „Nu nu! Jeg har hørt en Fugl synge om, at I engang skal have frelst hendes Liv ovre i Skaane, og at hun skal være Eder meget hengiven for denne Daad. Det er ikke mere end Ret og billigt. Og at I gjør Eder betalt derfor, det er heller ikke mere end Ret og billigt. Det glæder mig for Eder; medens vi Andre maae kjøbe os Kjærlighed til ved Skjenk og Gave, faaer I den af Taknemmelighed."

— „Jeg beder Eder, Henning Grib, skaan mig for at høre denne Spøg, som fornærmer mig og en uskyldig Pige lige meget. Lad os tale noget Alvorligt."

— „I Alvor, Claus Daa, svar mig paa mit Spørgsmaal. Har I nogen Plan paa denne Pige eller ei?"

Claus Daa vendte sig om for at gaae.

— „Nei, bliv ikke strax hidsig, jeg veed hvad jeg skylder mine Venner, og jeg har endnu aldrig jaget paa en Vens Vildbane. Naa, siden det hænger saaledes sammen, saa behold hende da. Hun gjør Eders Smag Ære."

Claus Daa betænkte sig et Øieblik. Den, som tier, samtykker jo, og hans smigrede Forfængelighed havde nær opoffret Annas Rygte; men hans Sand-

druhed seirede og han svarede: „I tager feil, Henning Grib. Hun kan aldrig blive Andet for mig, end en Person, for hvis Skjebne jeg føler Deeltagelse, men som ingensinde ved noget Forhold, hverken af det ene eller af det andet Slags, kan blive knyttet til mig."

— „Saa lad os gaae videre," sagde Kanniken. „I skal ikke sige Andet, end at jeg har havt reent Meel i min Pose. Men kom mig nu ikke en anden Gang og klag over, at Skjebnen er gaaet Eder imod, thi I har jo havt Leilighed til at bruge Eders Forstand og vælge af fri Villie. Meer kan I ikke forlange."

— „Hvad mener I?" spurgte Claus Daa, da Kanniken taug og betragtede ham med en Mine, som var deelt imellem Spot og List.

— „Jeg mener, at det er paa Tiden, at vi naae Staden, thi Klokken er allerede mange."

De gik tause ved Siden af hinanden. Tilliden var forbi, og af og til kastede den Ene et skottende Blik til den Anden, for i Ansigtets Træk at læse de Tanker, som Læberne ikke vilde udtale.

— „Stakkels Anna," tænkte Claus Daa, „for at frelse hendes Rygte, har jeg maaskee skaffet hende

en ny Forfølger. Vilde han af Kammeratskab have ladet hende med Fred, hvis jeg havde været slet nok til at forfølge hende? Det er muligt, thi disse Menneskers Begreber om Æren ere sønderlige. Ak, for en Pige i hendes Stand er Skjønhed en farlig Gave af Skjebnen. Skjebnen?... Af Gud og de Hellige, — og de ville ogsaa tage hende i deres Varetægt, som de allerede have ladet hende finde Beskyttelse under Madam Sigbrits Tag. Det var en god Anelse, der indgav mig at fortie dette Fristed. Nei, der er intet Tilfældigt, thi ellers kunde han lige saa godt som jeg have mødt hende udenfor Sigbrits Port, da hun gav sig under Dyvekes Beskyttelse."

— „Enten han er ærlig eller ei, saa vil jeg nu føre min egen Sag," tænkte Henning Grib. „Er han ærlig ... saa er han en Nar, thi Pigen er smuk som en Engel. Og er han ikke ærlig ... saa skal han ikke omsonst have villet være klogere end jeg. Det skal ikke siges, at Claus Daa er kommen lige fra Landet og har narret en Kannik i Kjøbenhavn."

Tause naaede de Stadens Port, hvor de skiltes ad, og for første Gang, siden deres Bekjendtskab, aftalte de ikke naar de næste Gang skulde mødes. —

Det gik disse to Venner, som det er gaaet utallige Venner før og siden, det vilde ikke have været dem muligt at sige hvorfor de vare Venner. De vare omtrent saa forskjellige som det var muligt, og denne Forskjellighed, der undertiden kan have noget Tiltrækkende for den efter Modsætninger higende Menneskenatur, den var ikke engang bleven dem indlysende. Især vandrede Claus Daa i en fuldkommen Blindhed med Hensyn til sin Ven, og for første Gang paatrængte sig ham idag en Mistillid til hans Charakteer. Hidtil havde han ikkun lagt Mærke til Udsiden, og man kunde ikke negte Henning Grib, at han var behagelig i Omgang, besad adskillige Talenter, en Deel Kundskaber, og en Lethed i at omgaaes alle Mennesker, uden at støde an mod et eneste, som gav ham en stor Overvægt i de selskabelige Forhold. Ved enkelte Leiligheder havde han endogsaa lagt Ædelmodighed og Uegennyttighed for Dagen, som havde bragt Claus Daa til at oversee hans Letsindighed og Mangel paa Grundsætninger og Kraft til at modstaae den Fordærvelse, der var almindelig i hans Stand. Og hidtil havde han kun lidet bekymret sig om den unge Kanniks Udskeielser, da de tildeels kun gjennem hans egne Beretninger, og altsaa i et forskjønnet Lys,

vare komne til hans Kundskab, og deels aldrig havde krydset hans egne Interesser. —

Men det ubehagelige Indtryk var sporløst udslettet af den unge Adelsmands Bryst, da han traadte ind i Fru Anna Arvidsdatters Dagligstue og læste i Gundels smukke Øine, hvor velkommen han var. Uagtet de to unge Mennesker i denne lange Vinter aldrig havde talt eet Ord sammen, uden i en Tredies Nærværelse, var deres Kjærlighedsforhold dog rykket betydeligt nærmere, og maaskee bidrog den Tvang, de havde været underkastede, ikke Lidet dertil. Og uden at være sig det bevidste, erkjendte de denne Tvangs velgjørende Indflydelse, og paa samme Tid, som Claus Daa af ganske Hjerte længtes efter at kunne frit og aabent tilstaae sin Kjærlighed, og Gundel maaskee efter at høre denne Tilstaaelse, vilde Ingen af dem have undværet den store Nydelse, at udtrykke deres Følelser i det daglige Livs Talemaader og ombanne de almindeligste Sætninger til Hjertets glødende Sprog, forstaaeligt og yndigt for de Indviede, og tomt og indholdsløst for ethvert fremmed Øre.

Hos Claus Daa var denne Kjærlighed opstaaet pludselig, næsten ved det første Blik, som det saa ofte

skeer hos Mænd, der ere begavede med et varmt Hjerte og en levende Indbildningskraft. Gjennem Øiet havde hendes Elskværdighed fundet Veien til hans Hjerte, og dette var maaskee ikke skeet, hvis Gundel ikke havde været saa smuk, at han var forelsket allerede den første Gang han saae hende. Hendes Kjærlighed derimod var voxet langsomt, næret af langt aandeligere Føde, som det i Almindelighed er Tilfældet med Qvindens Kjærlighed, der ikke engang i sin Fremspiren er saaledes knyttet til det Ydre, som Mandens. Hun er fra den tidligste Barndom vant til at vise sine Tanker og Følelser tilbage i sin egen Barm, de faae en ganske anden Betydning i hendes stille, eensformige Liv, og naar de omsider henvendes paa den Gjenstand, om hvem de saa ofte og saa sødt have drømt, da voxer Kjærligheden langsomt og klarer sig selv til Bevidsthed, idet den atter gjennemgaaer de ofte drømte Stadier, Skridt for Skridt, indtil den omsider naaer en Styrke og en Reenhed, som maaskee kun Qvindens Kjærlighed er istand til at opnaae, — og som Mandens Kjærlighed ikke altid er istand til at paaskjønne.

Dette var dog ingenlunde Tilfældet med Claus Daa, thi han baade fattede, paaskjønnede og gjen-

gjeldte Gundels Kjærlighed. Og i deres stille Tanker drømte de sig Begge den lykkeligste Fremtid, idet alle de udvortes Betingelser for en lykkelig Forbindelse vare eens. I Fru Anne Arvidsdatters aabenbare Godhed for den unge Mand troede de at see en stiltiende Billigelse af den under Moderøiet fremspirende og voxende Kjærlighed, og en Erkjendelse af, at det faderlige Samtykke ikke vilde blive negtet. At Fru Annes Lærdom hverken tillod hende at høre eller see, faldt Ingen af dem ind med en Tanke. —

Ligesom dette Forhold var rykket frem, vare ogsaa de mange Misforhold, vi ovenfor have omtalt, efterhaanden voxede i samme Grad, især Uvenskabet mellem Kongen og Geistlighed og Adel, og mellem disse Stænder og Sigbrit og hendes Venner. Alt Dette gav Sigbrit saa Meget at tænke paa og tage vare, at det ikke er at undres over, at Elsebeth Bagers var sluppen hende af Syne, saa meget mere som denne Qvinde i længere Tid havde opholdt sig i Sankt-Klaras Nonnekloster, hvor Abbedissen, efter høiere geistlig Anmodning, havde skjult hende i en af de hemmelige Celler, som dengang fandtes i ethvert Kloster. Sigbrit troede, at hun for længe siden, efter hendes Flugt af Raadhuusfængslet, havde forladt

Landet og var draget til Sverrig, og omsider glemte hun hende ganske. Derimod havde hun sin Opmærksomhed endnu mere end tilforn henvendt paa Klostrene, og hendes Speidere, som Dag og Nat opholdt sig i Nærheden af disse med Rette mistænkte Bygninger, berettede hende nøiagtig hvem der gik ud og ind igjennem Klosterportene.

Det Huus i den lille Gade bag Sankt-Nicolai Kirke, i hvilket vi have besøgt Elsebeth Bagers, var Kirkens Eiendom, ligesom flere andre i samme Gade. For Tiden var det udleiet til en gammel Kone, som her drev en liden Handel med gamle Sager, Jernskraml, Tougstumper og Huusgeraad. Det var atter i Begyndelsen af Mai Maaned. Døren ud til Gaden stod aaben fra Stuen, som var opfyldt med alle de mangehaande Ting, der vare Gjenstand for Beboerindens Handel. Men i det inderste, halvmørke Værelse, der ved den lange, mørke Gang var skilt fra det forreste, og nu ikke bar Spor af Hexeapparater, men kun rummede nogle gamle, skrøbelige Stole, en ussel Seng og et faldefærdigt Bord, sad vor gamle Bekjendt, Elsebeth Bagers og spandt paa en Rok, medens hun af og til skottede til et Glas, hvori Æggehvide havde dannet sære Figurer.

— „Nu er det som det bliver for dengang, og anderledes vil det ikke gestalte sig," sagde hun ved sig selv og standsede Hjulet, for uforstyrret at studere Figurerne i Glasset. „Hvad er det saa? Lad mig nu see hvad det er blevet til?... Hm!... Hm!... Slette Tegn, daarlige Tider, Fare og Nød, om jeg skal troe mine egne Kunster. O, var jeg kun vel herfra, jeg skulde forsværge nogensinde i mine Dage at tjene nogen Bisp. At love er herreagtigt, det kunne de Alle; men at holde er Fattigmands Tvang. Blandt Herremænd og Riddere er der endnu Noget at fortjene, naar man er snu og klog; men blandt Bisper og Munke er der hverken Tro eller Love... Men Livet er kjærere end Klæderne, og kveger Mand faaer vel Ko, men døder Mand faaer aldrig Liv. Gjør jeg ikke Bispen til Villie, saa er min Dands snart sprunget. Gud bedre det, jeg faaer vel handle som mine Herrer ville det, og de Kronragede ere de strengeste Herrer, hos dem er der ikke saa megen Barmhjertighed at vente, som hos Bjørne og Ulve."

Elsebeth løftede Hovedet i Veiret og lyttede, — og da hendes Hørelse bekræftede, at der virkelig nærmede sig Nogen gjennem den hemmelige Vindeltrappe fra den underjordiske Kanal, skjulte hun hurtig Glas-

set og tog atter fat paa sit Arbeide, med et saa skjevt Blik til den hemmelige Dør, at det var tydeligt, hvor lidet Godt hun ventede af de Besøg, der kunde komme ad denne Vei.

— „Der har vi ham allerede," sagde hun, „og Ridderen er ikke kommen endnu. Munken er altid forud til Djævelens Gjerning. At to saadanne fornemme Mænd ikke kunne lægge Raad op, uden at de skulle bringe mig i Fare, al den Stund der er Klostre nok i Staden til at mødes i, det er sært."

Et Øieblik efter aabnedes Døren i Væggen under det tilgittrede Vindue, og Subprioren fra Graabrødreklosteret traadte ind i Stuen. Elsebeth reiste sig, og modtog sin Gjest med den dybeste Ærbødighed, som kun lidet stemmede overeens med de vrede Ord, hun nys havde talet.

Subprioren satte sig paa hendes Plads, den eneste af Stolene, der kunde bære en menneskelig Vægt, medens hun blev staaende foran ham og underdanig besvarede de Spørgsmaal, han gjorde hende, der alle gjeldte Kongen, Dronningen, Slotsherren og Andre i Kjøbenhavns Slot, som hendes Sødskendebarn, Ole Skaaning, havde Leilighed til at erfare Noget om.

— „Men hvad troer han om Flugten?" spurgte

Subprioren. „Man har varet os ad, at passe godt paa.“

— „Det var vel ikke til stor Skade, om Dyveke løb af Landet, al den Stund det altid har været Bispen om at gjøre, at faae hende fra Kongen,“ sagde Elsebeth Bagers, som intet Tilfredsstillende vidste at svare paa Subpriorens Spørgsmaal.

— „Nei, nei, ikke paa den Maade. Vil hun nu af Landet, maa hun tage Sigbrit med, ellers bliver det værre end før. Saa længe Dyveke lever, giver Kongen sig ikke tilfreds, og Sigbrit vil beholde Magten, thi han er halsstarrig værre end Djævelen. Men jeg spurgte Eder hvad Eders Sødskendebarn havde hørt om Flugten?“ gjentog Subprioren med vredladen Stemme, thi det fortrød ham, at han havde nedladt sig til at politisere med Elsebeth Bagers.

— „Han veed Intet derom, høiærværdige Herre. Slotsherren har hverken igaar eller idag været udenfor Slottet eller sendt noget Bud afsted. Men Ole siger, at vilde han hjelpe Dyveke af Landet, saa var Leiligheden nu beqvem, thi der ligger netop en hollandsk Skipper seilfærdig udenfor Sankt-Anna Kapel; han har losset Varer til Bremer Kjøbmændene og taget Ladning igjen.“

— „Hm! Ole Skaaning gjør os kun liden Nytte. Der maa Mere til, hvis han vil have vor Gunst. Vi savne Hans Skriver, det var en Mand med Forstand, han vilde nok have givet os fuld Besked. Men I Andre udrette Intet."

Elsebeth taug; men det var kjendeligt, at Subpriorens Misfornøielse med hendes og hendes Sødskendebarns Tjenester krænkede hende. Omsider sagde hun: „Ole har dog faaet Det udrettet, at Slotsherren ikke sender saa meget som et Ærind i Byen, uden at I faaer Nys derom."

— „Og hvad har det gavnet, at vide hvor Slotsherren lader sin Handsker vaske, eller hvor han kjøber sine Kniplinger og den Balsam-Essents, han lugter af? — Det banker paa Døren fra Gaden. Gaa og see hvem det er, og siig mig Besked. Er det en Riddersmand, saa lad ham kun komme."

Medens Subprioren var ene, gled hans Blik fra den ene Gjenstand til den anden, i dette meer end tarvelige Kammer, derpaa faldt hans Øine paa hans egen Dragt, og hans Læbe fortrak sig til et fortrædeligt Smiil, som om han ærgrede sig over at see sig selv i saadanne Omgivelser. Men disse Betragtninger vare kun korte, thi Elsebeth kom hurtig tilbage med

den Beskeð, at det var en af Slotsherrens Tjenere, som i Forbigaaende vilde melde, at han skulde bringe en Kurv fra sin Herre til Jomfru Dyveke, med Kirsebær, som Slotsherren bad hende ikke at forsmaae.

— „Og Intet mere?" spurgte Subprioren fortrædelig. „Er det Alt, hvad han skal sige?"

— „Det er Alt, høiærværdige Herre. Det var visinok ikke den Gang værdt."

— „Der, giv ham den Gylden, for at holde ham i Vanen, og lad ham gaae ... Eller bie ... det kunde muligt være et Tegn, der var aftalt imellem dem ... Det kunde ogsaa hænde, at der var et Brev skjult i Kurven ... Man maa være forsigtig, og Intet forsømme, jeg vil selv undersøge Kurven. Giv ham en Læskedrik, og bring mig Kurven hid imidlertid ... Eller .... bliv! Det kunde vække Mistanke ... Bring mig den ud i Gangen ..."

Subprioren afbrød sig selv, og gik heftig op og ned ad Gulvet. Hans Ansigt blev efterhaanden mørkere, det skiftede flere Gange Farve, det var tydeligt, at der foregik en Kamp i hans Sjel. Han rakte hende Pengestykket, som han endnu stod med i Haanden, og vinkede til hende, at hun skulde gaae; men endnu inden hun havde naaet Døren, dreiede han sig

pludselig om, gik hurtig efter hende, og med en Stemme, som uvilkaarlig bragte Elsebeth Bagers til at vende sig om, saa mat og klangløs lød den, udtalte han de Ord: „Skaf mig Kurven!" og forsvandt bag efter hende i den mørke Gang. —

Den samme Eftermiddag sad Dyveke og Anna i den Førstes Kammer. Den friske Foraarsluftning, som, svanger med Blomsterduft fra Haven, strømmede ind igjennem det aabne Vindue, gav Værelset et sommerligt Anstrøg.

Siden Hans Faaborgs Død havde efterhaanden Meget forandret sig i Dyvekes og Kongens Adfærd, og den forrige Mistænksomhed sporedes ikke mere. I Begges Omgang var efterhaanden, i det Mindste tilsyneladende, det gamle Forhold vendt tilbage, som denne træfske Bagtaler havde vidst at besmitte med sin Aande, og tildeels at forstyrre; men det var for seent. Hvad der var skeet lod sig ikke glemme, og Dyveke følte sig derfor ikke mindre ulykkelig. Hun var ofte bedrøvet og græd, og Annas Selskab var hende i saadanne Øieblik den eneste Adspredelse, og til en stor Trøst. Hun var kommen til Dyveke, en Aften i det tidligste Foraar, og havde grædende bedet hende om at unde hende et Fristed un=

der hendes Tag, da hun nok kunde mærke, at hendes Faders Huus ikke mere ydede hende Sikkerhed. Sigbrit havde i Begyndelsen havt Meget at indvende imod Annas stadige Ophold der i Huset; men da Dyveke ingen Ro lod hende have, og deels bebreidede hende den liden Sikkerhed, der var i og udenfor Staden, hvilket havde nødt Anna til at begive sig til det eneste Huus, der kunde beskytte hende, deels vedblev at overhænge hende med Bøn om, at lade hende beholde dette Selskab, fattede Sigbrit snart den praktiske Side af Sagen, og Dagen efter at hun havde givet sit Samtykke til at Anna maatte blive under hendes Tag indtil videre, afskedigede hun Dyvekes Pige. „Thi," sagde hun, „unødvendige Munde ere ikke til Gavn for Fadeburet." Og fra dette Øieblik var Sigbrit endogsaa tilfreds med Annas Nærværelse, da hun var god og taalmodig og fandt sig i at blive overlæsset med alt det Haandarbeide, som Sigbrit paalagde hende.

Dyveke saae ud af Vinduet, og rystede mismodig med Hovedet. „Igjen en Dag tilende, og intet Tegn," sagde hun.

— „Jeg troede, at I havde opgivet at tænke derpaa. Det var vist bedst saaledes," svarede Anna,

som neppe gav sig Tid til at see op fra den store Bunke Syetøi, der laae foran hende.

— „Du taler Slotsherren efter Munden, Anna. Nei, jeg maa bort, jeg kan ikke blive her, jeg bliver gal, om man vil tvinge mig dertil. Hverken Torben Oxe eller Du vil troe hvad jeg daglig lider. Ak, det er Tegn til, at I kun daarligt kjende mig, ellers fattede I det nok.“

Anna taug. „Hvad jeg har døiet i denne Vinter, det veed kun Gud og jeg,“ vedblev Dyvcke. „Saaledes skal det ikke blive. Og har Du ikke lovet mig, at Du ikke vilde forlade mig? Hvad taber Du ved at drage bort fra dette Land? Du hører Ingen til. Ligesom efter mig, vil der Ingen græde efter Dig. Du staaer lige saa alene i denne Verden, som jeg. Ganske alene.“

— „Ak ja, ganske alene,“ gjentog Anna bedrøvet og lod Hænderne synke i Skjødet.

— „Jeg vilde ikke bedrøve Dig,“ sagde Dyveke, „Men Du skal nu ogsaa altid tænke paa hvad der ikke kan blive Noget af. Vær dog fornuftig, Pige.“

— „I kan selv ikke raade for Eders Tanker,“ sagde Anna sagte og med sorgmodig Stemme.

— „Nei, desværre! Du har Ret, det var stygt

sagt af mig. Men jeg meente det ikke ondt. Ak, Anna, vi ere jo begge To lige ulykkelige. — Eller troer Du, at det nogensinde kunde blive anderledes," vedblev hun efter et Ophold. „Troer Du, at Claus Daa kunde elske Dig? Svar mig oprigtig."

— „Nei, jeg veed, at det er umuligt, selv om han vilde glemme min ringe Stand, thi han elsker en Anden," svarede Anna neppe hørligt.

— „Og hvem?" spurgte Dyveke hurtig. „Fortæl mig det. Hvem troer Du? Hvad veed Du derom?"

Det var lige saa meget Nysgjerrighed som Deeltagelse, der bragte hende til at glemme sin egen Kummer i dette Øieblik.

— „O, det kan jo ikke være Andet, hun skal være saa yndig," sagde Anna. „Det er Ridder Griis's deilige Datter, som boer henne i Algaden. Og hun elsker ham igjen," tilføiede hun med et dybt Suk.

— „Og hvoraf kan Du vide alt Det saa bestemt?"

— „Fru Anne Arvidsdatters Pige fortalte det engang i Vinter til min Pleiemoder, jeg hørte det med mine egne Øren. Hun havde selv seet hvor kjær-

ligt de mangen Gang, naar Ingen lagde Mærke til dem, havde talt sammen, og hun har seet, at saa havde han taget hendes Haand og trykket den. Jeg spurgte slet ikke Pigen derom," tilføiede hun rødmende.

— „Ja, derfor kan man ikke vide det, thi et Haandtryk har ikke Stort at sige, der skal Mere til."

— „Jo, det er ganske vist. Og den gamle Ridder Stud, som er saa snaksom, og som undertiden kommer der i Besøg, han har ogsaa seet det og talt derom, og han har mere end een Gang sagt, at de vare trolovede sammen, men at der ikke skulde tales derom, før Ridder Griis kom tilbage fra Udlandet. Gud give dem al den Lykke, som jeg ønsker dem," tilføiede hun sagte og med foldede Hænder.

— „Hader Du ikke Ridder Griis's Datter?" spurgte Dyveke. „Hvor kan Du bede for hende. I dit Sted vilde jeg hade hende, saa længe der var Liv i mig."

— „Gud og alle Helgene bevare mig for denne Synd," sagde Anna. „Hvor var det muligt, at jeg kunde hade Den, som han elsker?"

— „Det er muligt, at Du har Ret, jeg troer det næsten," sagde Dyveke efter et Ophold. „Men jeg er ikke istand til at elske saa uegennyttig. Den,

som jeg elsker, maa ikke elske nogen Anden end mig. Jeg kan ikke tænke mig Kjærlighed som noget Deelt. Skulde jeg elske uden Haab, da vilde det vist snart blive til Had."

Anna taug og greb atter Naalen, for i Beskæftigelse at søge Adspredelse mod de mangehaande Tanker, der bevægede hendes Bryst.

— „Veed Claus Daa, at Du er hos os?" spurgte Dyveke.

— „Ja, han veed det. Jeg mødte ham udenfor Eders Port, den Aften da jeg gik fra min Faders Huus, fordi jeg ikke længer kunde udholde det skammelige Overhæng af Herr Henning Grib. Han er en Kannik og skulde ikke handle saaledes, men en Røver paa Landeveien kan ikke tænke skammeligere om en Pige, end han. Ak, hvad har jeg ikke maattet høre af ham!" udbrød hun med blussende Kinder. „Jeg skammer mig ved at tænke derpaa, det er altfor afskyeligt. Og han er en Ven af Herr Daa ... hans bedste Ven! — Men Claus Daa veed det ikke," tilføiede hun hurtig, for at gjendrive den ufordeelagtige Tanke, som hun maaskee havde fremkaldt hos Dyveke. „Claus Daa veed det ikke, det vilde ikke være være mig muligt at sige ham det ... mindst ham af

alle Mennesker ... og han maatte jo blive ham vred derfor; troer I vel, at han kunde Andet end synes ilde derom? — For min Skyld skulle de ikke blive neens, og Henning Grib kan gjerne være ham en tro Ven, fordi han er slet imod en stakkels, ringe Pige, som jeg."

— „Anna, vi maae bort herfra," udbrød Dyveke. „Du seer selv, at vi ikke kunne blive her. Græd ikke; i et andet Land, blandt andre Folk, der vil Du finde Lykken igjen, der vil Alt endnu kunne blive godt for Dig."

— „Nei, nei," svarede Anna hurtig og bestemt, „det har jeg svoret ved min Helgen, at aldrig skal nogen Mand eie mig. I min Dødsstund vil jeg kunne tænke paa ham lige saa uskyldig som jeg er kommen til Verden ... og gid det snart maa skee, at jeg bliver kaldt bort fra denne Jord, hvor jeg ikke har fundet Andet, end Sorg og Qval."

Anna greb atter Synaalen, men Taarerne trillede paa hendes Haand og fordunklede hendes Øine. Dyveke betragtede hende med Deeltagelse, ogsaa i hendes Øine perlede Taarer, som hun dog hurtigt bortviskede med Haanden. —

— „Ja, denne Jord er fuld af Kummer," sagde

Dyveke. „Engang forekom Alt mig saa smilende, alle Mennesker forekom mig saa gode, dengang var jeg selv saa glad og saa lykkelig. Men det var kun saa længe, indtil jeg lærte at forstaae Livet. Hvor Alting nu er anderledes! Min Moder... hun vil ikke savne mig. Naar hun har sine Regnskaber og Tolden at passe paa, saa forlanger hun ikke Mere. Kongen ... han har glemt mig over Dronningen, om han nogensinde har holdt ret af mig. Torben Oxe... nei, han kan heller ikke elske mig ret, det kan jeg godt indsee, det er ... desværre, det er umuligt. Han finder mig kjøn, det er jeg jo ogsaa; men alle hans favre Ord have ikke Stort at betyde, thi der er et langt Spring fra Øiet til Hjertet, maa Du troe, et meget stort Spring, og naar det ikke gjøres paa eengang, saa gjøres det aldrig. Før troede jeg, at Alle elskede mig; men det er forbi. Du, Anna, Du og Denne, I ere de to Eneste, som ere blevne mig troe," vedblev hun, idet hun karesserede en lille, tam Abe, ikke større end et Egern, som laae i Sædet af hendes Stol, hvor det lille Dyr havde rullet sig sammen og i Frastand saae ud som et stort, graat Garnnøgle. Aben gjorde nogle pudseerlige Spring og Gebærder, og Dyveke loe. Men pludselig blev hun atter

alvorlig, og faldt i Tanker med Haanden under Kinden.

— „Det er et klogt Dyr. Dig har den aldrig bidt, Anna, og mig ikke heller. Men forleden bed den min Moder og Kongen og Slotsherren paa een Dag. Den er maaskee klogere end vi Andre, den er en Menneskekjender ... Det var godt nok til Torben Oxe, siden han har glemt mig."

Anna svarede ikke. —

Det bankede paa Døren, en Pige traadte ind i Kammeret med en lille Kurv, som hun satte paa Bordet foran Dyveke. Det var Kirsebær, sagde hun, de første, der vare modne i denne Sommer, og som Slotsherren bad Jomfru Dyveke ikke at forsmaae.

— „Ei, hvor galant af Slotsherren," sagde Dyveke, pludselig opremt. „Jeg vidste ikke, at man allerede havde modne Kirsebær. I vor Have er der ingen endnu."

— „Der seer I, hvergang I beklager Eder over Slotsherren, giver han Eder tydelige Tegn til at han tænker paa Eder. Saaledes miskjender I Eders Venner."

Aben sprang op paa Bordet, stak Poten i Kurven og rev et Kirsebær ud, som den snusede til, og

vendte og dreiede til alle Sider, derpaa kastede den det, og greb et nyt, som havde samme Skjebne. Den sprang op paa Kurven, puttede Hovedet ned til Bærrene, snusede til dem, gjorde naragtige Grimacer, skreg i Vrede og gjorde pudsige Spring, derpaa lagde den sig atter til Ro, idet den rullede sig sammen paa Sædet.

— „See engang det tossede Dyr," sagde Dyveke leende, „den kjender ikke Kirsebær, min Livfrugt. Men lad os see, om Slotsherren ikke sender os noget Tegn med denne Gave. Nei, ikke det mindste. Men Bærrene ere allerede Tegn nok, saa har han i det Mindste ikke glemt os. Der, spiis, de ere friske og deilige."

Anna tog et Bær, og førte det til Læberne.

— „Bie," sagde Dyveke, „lad mig see om Du kan spise Kirsebær paa denne Maade. Det har altid moret mig."

Hun tog Stilken i Munden og drog den efterhaanden ind med Læberne; men hvergang Bærret naaede Munden, gled Stilken tilbage og Kirsebærret hang atter, som da hun begyndte. Anna prøvede derpaa, men med lige saa lidet Held. Dyveke lo overgivent og sagde: „Vi ville vise, at vi ere Piger af

Charakteer. Vi sværge, at vi kun ville spise Kirsebærrene paa denne Maade. Saa, lad os nu anstrenge os, saa gaaer det nok. Man siger jo, at man kan Alt, hvad man alvorlig vil."

Anna sukkede uvilkaarlig. „Naa, suk nu ikke igjen," sagde Dyveke. „Det lykkedes mig, der fik jeg eet Bær. Suk nu ikke igjen, det er saa kedsommeligt at høre paa. Jeg er bleven saa opremt, siden jeg modtog dette Tegn fra Slotsherren. Altsaa skulle vi bestandig være aarvaagne og holde os færdige til Flugten, det vil han sige os dermed. Ja, vi kunne gaae naar det skal være, vi tage saa godt som Intet med os. See! Du Dovne! Nu har jeg allerede tjent fire Kirsebær, og Du arbeider endnu paa dit første. Men Du maa ikke spise det paa anden Maade. Bliv kun ved, Du lærer nok Fiffet. Kan Du tænke Dig den Lykke, naar vi naae et Kloster langt herfra, hjemme i mit eget Fødeland, hvor vi skulle leve fromt i Fred og Ro, og aldrig skilles. Saa vil der endelig engang komme Ro i vor Sjel. — Ak, vi have ogsaa døiet nok, vi stakkels Piger. Vi ere jo dog endnu meget unge, begge To, hvorfor skulle vi da være saa ulykkelige! — O, hvor det gjør mig beklemt at tænke derpaa . . . og paa Afreisen. Ak! Det er

ligesom der foer et Stik igjennem mit Hjerte. Men lad os være ved godt Mod, vi ville ikke tænke mere derpaa. — Hvad, endnu ikke? Og jeg har allerede spiist en halv Snees i det Mindste, og jeg kan baade spise og snakke paa eengang. Men saa lad mig da lære Dig det. See nu paa mig. Jeg vil saagar gjøre det med Tre ad Gangen. See nu. Saadan. Nu spidser Du Munden, ligesom til et Kys. Du bliver rød, Anna. Siig mig oprigtig, har Du aldrig kysset nogen Mand? Du ryster med Hovedet. Virkelig? — Ak, Anna! gid jeg kunde sige det Samme, det var maaskee godt for mig. — Saadan skal det gjøres, nu sank jeg dem alle Tre paa eengang. Prøv Du nu."

Anna anstrengte sig længe forgjeves, for at efterligne hende, og Dyveke lo af fuld Hals over de Grimacer, disse Forsøg bragte hende til at gjøre. Men pludselig greb Dyveke hendes Haand og skreg høit. Hun sprang op og tog sig med Haanden til Hjertet, Blodet foer hende op i Ansigtet med en Magt, som om det skulde sprænge hendes Hoved, og derpaa sank hun tilbage i Stolen, og blev saa bleg som et Liig. Anna tabte Kirsebærret, og sprang forskrækket op.

— „O, O!" stønnede Dyveke, „hjelp mig,

hjelp mig! Der er Ild inden i mig. O, de Kirsebær, de brænde mig op. Det er ... det er ..."

— „Alle Helgene, hvad fattes Eder?"

— „Anna, hvor er Du? Jeg kan ikke see Dig. Hjelp! Jeg døer! — O, hent min Moder ... Kongen ... Slotsherren ... Torben Oxe ..."

Dyveke skreg gjentagne Gange og knugede Haanden mod Brystet, hun vred sig i Krampetrækninger, en Skjelven foer igjennem hendes Lemmer, hendes Ansigt fortrak sig smerteligt, — derpaa gik det over til et veemodigt Smiil. Med det sidste Ord gled Hænderne fra Brystet, hun segnede tilbage i Stolen og sank sammen, idet hun udstødte et dybt Suk.

Den forskrækkede Anna rev Døren op, og raabte om Hjelp. Da hun vendte tilbage, laae Dyveke livløs i Stolen. Aben var flygtet op paa Stoleryggen, hvorfra den betragtede hende med underlige Grimacer.

Tjenestefolkene styrtede ind under Hylen og Skrigen, saasnart de erfoer Dyvekes pludselige Død, thi hun var meget afholdt af dem. Omsider kom ogsaa Sigbrit, hvem denne sørgelige Efterretning havde naaet ved Arbeidsbordet. Hun var saa bleg som en Død, hun lignede en Marmorstatue ved en Grav. Anna knælede ved Siden af Dyveke, hun lagde Hovedet i

hendes Skjød og hulkede heit. Ved Synet af denne Sorg smeltede for et Øieblik Skorpen om den jernfaste Qvindes Hjerte, hun knælede ned ved Siden af Anna, greb fat i Dyvekes livløse Arm, lagde sin Haand paa hendes Bryst, kyssede hende og gav hende de kjærligste Navne. Men da hun omsider havde overbeviist sig om, at Livet var bortflygtet, for aldrig mere at vende tilbage, dreiede hun sig pludselig imod Anna, greb hende om Haanden, og trak hende op med sig.

— „Hvad er her skeet?“ udbrød hun. „Har hun spiist? Har hun drukket? Svar mig!“

— „Hun spiste nogle Kirsebær, som Slotsherren sendte,“ sagde Anna hulkende.

— „Slotsherren! ... Slotsherren? Nei, nei!“ udbrød hun heit, som for at afvise sin egen Mistanke.

Pludselig foer hun op, greb Aben, som endnu sad sammenkrøben paa Stoleryggen, om Halsen, og holdt den hen til Kurven, for at den skulde æde af Kirsebærrene. Det lille Dyr værgede sig og kradsede hende; men hun ændsede det ikke, hun klemte den saa fast om Halsen, at den maatte gabe, og nu stoppede hun det ene Bær i Munden paa den, efter det andet.

Da den endelig havde sunket flere af dem, slap hun den. Det stakkels Dyr vilde flygte hen i den

længst fraliggende Krog af Stuen; men midt paa Gulvet standsede den i Løbet, dreiede sig flere Gange rundt i en Kreds, løb instinktmæssig tilbage til Dyveke, som om den vilde søge Beskyttelse hos hende, sprællede i Krampetrækninger, og faldt ved hendes Fødder, hvor den blev liggende.

Sigbrit bukkede sig ned over den og iagttog den opmærksomt, saalænge dens Dødskamp varede, derpaa stødte hun til den med Foden, og da den ikke rørte sig, sagde hun med en huul og tør Stemme, der dog ingenlunde manglede den sædvanlige Fasthed: „De har forgivet hende! — De har forgivet hende! — De Afskum! — Men det skal Kongen hevne!"

Det var som om denne Erklæring først gav de Tilstedeværende Vished om Dyvekes Død, og de brøde atter ud i Graad og Hulken. Ikkun Sigbrit græd ikke, hun betragtede sin Datter med Øine, der efterhaanden stode saa store og stive, som om de skulde træde ud af deres Hulinger. Tjenestefolkene traadte uvilkaarlig tilbage for denne Smerte, som i sin Taushed raabte høiere til Himmelen, end deres forenede Klageskrig. Ogsaa Anna vendte sig fra Dyvekes Liig, hun traadte hen til Sigbrit og greb hendes Haand, som hun trykkede til sine Læber. Men Sigbrit stødte til

hende, og gav hende og de Andre et saa bydende Tegn til at forlade Stuen, at de øieblikkelig adløde. —

Det begyndte allerede at mørknes, og Sigbrit var endnu i Dyvekes Kammer. Man havde hørt hende hulke og tale høit med sig selv, men Ordene kunde Ingen forstaae; de havde ogsaa tydelig hørt, hvorledes hun aabnede Datterens Gjemmer, randsagede og atter lukkede dem. Da hun omsider traadte ud af Døren, bar hendes Ansigt intet Spor af nogen usædvanlig Bevægelse, men det var alvorligt og strengt som det pleiede, ikkun hendes Underlæbe dirrede krampagtig, og hun var bleg som en Død. Hun lukkede Døren i Laas og puttede Nøglen i Lommen; i Haanden bar hun den lille Abe og Kurven med Kirsebærrene, indsvøbte i et Klæde, men dog ikke anderledes, end at man af Formen kunde see hvad det indeholdt. Da Anna nærmede sig med nogle trøstende Ord, og bad hende om Tilladelse til at vaage ved Dyvekes Liig med de andre Piger, betragtede hun hende i nogle Øieblik, som om hun ikke kjendte hende, og da Anna gjentog sin Begjering, svarede hun mut: „De Levende maae vi straffe og rette, de Døde ere fra os. I kunde ikke holde Vagt, mens Tid var og Noget var

at miste, nu er det bag efter, thi mod Ormene hjelper ingen Vagt og intet Vievand." —

Sigbrit stirrede stivt ud for sig, hendes Læber bevægede sig, hun talte med sig selv, men ingen Lyd trængte udenfor de tætsluttede Tænder.

— „Mod Ormene hjelper ingen Vagt og intet Vievand," gjentog hun omsider høit... „om det hjelper til Andet, end til Forgiftelse og Misgjerning... De have gjort mig barnløs, men det skal komme dem dyrt at staae. De have taget alt Det fra mig, som jeg elskede... Det skulle de ikke have gjort omsonst. Har jeg nu ikke Andet at stride for i denne Verden, saa vil jeg stride for min Hevn. De skulle nok engang faae at vide, hvad det betyder, at tage Ungerne fra en Ulvinde. Men hemmeligt Had er værre end aabenbart Fiendskab."

Sigbrit saae sig om; hun mærkede, at hun havde udtalt sine Tanker høit, og det ærgrede hende. Hun vilde hærde sig imod sin egen Sorg, som var nær ved at overmande hende, og hun søgte en Anledning til at sige et haardt Ord, som kunde forjage dette Indtryk. Men overalt mødte hun nedslagne Öine, Ingen vovede at see paa hende. Ikkun Anna betragtede hende med et deeltagende Blik. Og ihvorvel hun

vidste, at Anna havde været Dyveke oprigtig hengiven og maaskee var den Eneste, der deelte hendes Sorg, maatte Alt dog i dette Dieblik vige for hendes Anstrengelse for at vise Haardhed.

— „Staaer I der og lurer?" udbrod hun med Heftighed. „Vi behove ingen ledige Hænder, thi nu er her nok at tage vare i Huset. Gaa og bestil Noget."

Og da Anna betragtede hende forbauset, som om hun troede at hun i Sorgen talede over sig, tilføiede hun: „I hører jo ikke til her, gak til Eders eget Hjem, thi det er bedst, at Enhver skjøtter Sit. Og see til at I betids kommer udenfor Østerport, inden den lukkes, ellers kan I ligge paa Gaden inat. Her har I jo Intet mere at skaffe. Farvel. — Og hør, til Eders Fader kan I sige, at nu er det det Samme med de Aflæggere, han skulde skaffe mig... thi nu er Den død og borte, som skulde havt Blomsterne."

Sigbrit blinkede med Øinene; men et Blik paa den Byrde, hun bar i Haanden, var nok til atter at hærde hende imod dette nye Anfald af hendes Sorg, og som for at forjage det sidste Indtryk, som dette Beviis paa hendes Moderkjærlighed kunde have gjort paa

Tjenestefolkene, af hvem hun hellere vilde være frygtet end elsket, udbrød hun med endnu haardere Stemme: „Har I ikke hørt hvad jeg har sagt, at I skal gaae Eders Gang? Skjøt Eder selv. Der er nok at tage vare i Eders eget Hjem."

Forskrækket over denne haarde Tiltale saae Anna op; men hun mødte et saa strengt og ubøieligt Øiekast af Sigbrit, at hun ingen Modsigelse vovede. Tjenestefolkene betragtede hende med den Skadefryd, hvormed de i Almindelighed see et foretrukket Tyende — og det antoge de hende for — ydmyget. Med taarefyldte Øine vendte hun sig endnu engang mod den lukkede Dør, der adskilte hende fra Dyveke, som hun havde været oprigtig hengiven, derpaa svøbte hun sig i sit Regnklæde, og forlod med vaklende Fjed det ugjestfrie Huus, hvor saa Meget havde forandret sig i saa faa Øieblik. Udenfor Porten vendte hun sig om og sendte en from Tanke op til det lukkede Vindue, som Dyveke nylig havde siddet indenfor, yndig og venlig, hun, som nu hvilede afsjælet og forladt, bortkaldt uden Bod og Syndsforladelse, som et Offer, der havde reddet hendes Liv fra den samme forsmædelige og bratte Død. Mangehaande Tanker forvirrede hendes Hjerne i dette Øieblik, hun tænkte ikke mere

en eneste med Tydelighed; men da en lang, udholdende Tone fra Portvægterens Horn i det Samme forkyndte, at Porten snart vilde blive lukket, hævede hun Panden fra de kolde Stene, som hun uvilkaarlig havde hældet Hovedet imod, og som et jaget Dyr løb hun hurtig igjennem den allerede øde Gade, for at komme ud af denne By, der havde behandlet hende saa ukjærligt.

Men da den raslende Vindebro blev trukken op bag ved hende, og hun kastede Øiet hen over den store, øde Mark, og i det Fjerne saae Hans Knaps Huus, der havde været utilstrækkeligt til at beskytte hende, da formørkede det for hendes Øine, og hendes forladte Stilling overvældede hende saaledes, at hun ikke var istand til at flytte en Fod. Hun segnede i Knæe ved Siden af en Busk, der stod ved Bredden af Vandet, som løb uden om Staden, og havde dens bladrige Grene ikke grebet hende i deres bløde Arme, vilde hun være styrtet i Vandet. Forvirrende og skrækkende Billeder begyndte at vise sig for hendes Pantasi; hvor hun saae hen, saae hun overalt ængstende Syner, hun troede sig omgiven af mange Mennesker, det forekom hende at hundrede Stemmer raabte hende i Ørene, og forskræk-

fet segnede hun om i Busken, med lukkede Øine og Hænderne for Ørene. —

Duggens Draaber vædede hendes Tindinger, og de friske Blade meddeelte hendes brændende Hoved en Kølighed, som efterhaanden bragte hende til sig selv og beroligede hende. Hun begyndte at indsee, at det var hendes eget Blod, der havde ringet for hendes Øren og fremgjøglet disse Lyde og Syner, som havde forfærdet hende saa meget. Hun var jo alene, ikke et Blad bevægede sig i den stille Aften, ingen Lyd forraadte en stor Stads Nærhed. Men det maatte være silde, thi Stjernerne stode allerede paa Himmelen; hvor lang Tid hun havde tilbragt i denne drømmende, halv bevidstløse Tilstand, vidste hun ikke.

Inden hun reiste sig, foldede hun sine Hænder og paakaldte andægtig Gud og de Hellige. Hun glemte Ingen af sine Kjære i denne Bøn: hun bad for Dyvekes Sjel, for Claus Daa, ja endogsaa for den smukke Gundel. Og med et lettet Bryst reiste hun sig og gik langsomt ad den brede Sti, som førte fra Østerport til Hans Knaps Huus, idet hendes Hjerte dog bankede stærkt, ved Tanken om, at hun paa denne usædvanlige Tid befandt sig saa ene og forladt paa et Sted, som hun kun havde havt altfor megen

Grund til at betragte som usikkert for en ung Pige uden Beskyttelse, endogsaa ved høi lys Dag.

Med Ængstelse betragtede hun enhver lille Busk paa den flade Mark, som hendes Vei førte hende forbi. Nu havde hun kun een lille Busk tilbage, lav og let at overskue, men desuagtet standsede hun, thi det forekom hende som om dens Grene havde bevæget sig, og dog rørte ikke en Vind sig i denne stille Aften.

— „Maaskee en Kat, som er bleven jaget op af sin Ro, eller en stakkels Hare," sagde Anna ved sig selv, for at sætte Mod i sig, da hun intet Mistænkeligt havde kunnet opdage, og atter fortsatte sin Vei. „Gid jeg nu blot ikke maa komme til at staae for længe udenfor, inden de høre mig. Der er ingensteds Lys i det hele Huus. Iaften ere de ogsaa gaaet usædvanlig tidlig til Ro. Ak, det er vist sildigere end jeg troer. Der er skeet saa Meget i denne Aften, at den forekommer mig som en heel Maaned, naar jeg tænker mig om." —

Hun havde naaet Busken, bestandig med Øinene stivt fæstede paa de Grene, som hun havde troet at see bevæge sig. Og hendes Syn havde ikke bedraget hende.

Pludselig reiste en Skikkelse sig op og stod foran hende, saa høi og stor, at hun troede at gjenkjende Aslak. Og næsten i samme Dieblik sprang endnu en Mand frem bag Busken, og raabte med hæs Stemme: „Staa! I Kongens Navn!" Forskrækkelsen lammede Fod og Tunge, hun kunde hverken undflye eller skrige om Hjelp. Af, hvor skulde den ogsaa komme fra! I det Samme faldt over hendes Hoved et Klæde, som blev trukket saa stærkt til, at baade Syn og Hørelse forgik hende, hun følte sig greben og løftet fra Jorden; men inden hun kunde gjøre sig Rede for at hun blev baaren paa Armene af en Mand, som hurtig fjernede sig med denne for hans Styrke lette Byrde, havde Bevidstheden forladt hende, og hun laae som afsjelet, uden at være istand til at gjøre den ringeste Modstand imod denne pludselige Bortførelse.

De to Mænd løb hurtig ned mod Strandbredden, hvor de standsede og forsigtig saae sig om.

— „Der kommer Ingen," sagde den Ene. „Hun har dog været alene. Saa meget nemmere tjene vi vor Løn, thi en god Hund skal man kaste et godt Been for. Og Ingen skal sige Andet, end at det var en dristig Gjerning, at snappe hende bort mellem Porten og Skibet, til Trods for Slotsherren. Hvo som

betinger Spillemanden, maa lønne ham, Broder Martin, lad mig see, at I mindes det."

— „Vi have havt Lykken med os, Ole Skaaning," sagde den lille tykke Graabroder, og gned fornøiet Hænderne. „Hvo skulde have sagt, da vi gik ud for at holde Øie med hvad den hollandske Skipper foretog sig, at Flugten var bestemt til denne Nat, og at vi skulde komme hjem med Jomfru Dyveke. Men vi have baaret os kløgtigt ad, og nu ville vi heller ikke hidkalde Bispens Svende, som jeg har ladet lægge sig i Baghold i Lunden ved Hans Knaps Huus, men vi ville ende Sagen imellem os selv, thi jo Færre til at dele, jo Mere til Hver. Lad os see at naae Baaden, inden der kommer Nogen, thi det skulde være sært, om hun gik paa denne Tid ganske uden Ledsagelse, ihvorvel jeg ikke veed, hvor den skulde komme fra ved Nattetider."

— „Hun er saa stille som en Død," sagde Ole Skaaning. „Vi maae dog mage det saaledes, at Klædet ikke qvæler hende; thi ihvorvel jeg nok troer, at Kongen vil blive glad naar vi bringe ham Jomfru Dyveke tilbage, vilde jeg ikke træde Hans Naade for Øine, for alt det Guld, der er i Danmark, hvis vi ikke bragte hende levende."

Ole Skaaning lagde sagtelig sin Byrde ned paa Strandbredden. Men Anna rørte sig ikke.

— „Hellige Sved!" udbrød han, „hun rører ikke et Lem. Er hun død, da er det Eders Skyld, Martin, thi I vilde endelig have, at vi skulde kaste hende Klædet over Hovedet, for at hindre hende i at skrige om Hjelp. Det var ikke mit Paafund."

De bøiede sig ned over hende og droge Klædet tilside. Ole Skaaning lagde sig paa Knæe, for at betragte hende nærmere.

— „Hun rører sig ikke. Oinene ere lukkede... Men for alle Djævle, det er ikke Jomfru Dyveke!"

Munken blev lige saa forfærdet som Ole Skaaning ved denne Opdagelse, der paa eengang tilintetgjorde deres Udsigt til en stor Belønning. Men da han havde gjenkjendt Hans Knaps smukke Pleiedatter, trøstede han sig med Haabet om en anden Gang at kunne bemægtige sig Dyveke paa hendes Flugt, idet han var overbeviist om, at Anna var en Fangst, som Subprioren vilde være ham taknemmelig for, naar han kunde bringe hende i hans Magt, uden at hans høie Foresatte skulde have noget Ansvar. Og det maatte kunne lykkes, dersom Ole Skaaning vilde være ham behjelpelig. Han begyndte ogsaa strax at overtale

Ole til at deeltage i denne Plan, og det lykkedes ham at overvinde hans mange Betænkeligheder og hans Frygt for Kongens og Madam Sigbrits Strenghed, ved Løvte om en god Belønning, saa at de bleve enige om at bringe Anna igjennem den underjordiske Kanal til Elsebeth Bagers Huus. Og dette kunde let skee, siden hun var bevidstløs, saa at Ole Skaaning kunde undgaae alt Ansvar, ved ikke at blive seet af hende. Hos Spaaqvinden kunde hun blive saa længe, indtil de høie geistlige Herrer, — hvem det efter Munkens Sigende var om at gjøre, at have Dyvekes Veninde og Fortrolige i deres Magt — havde taget Bestemmelse over hendes Skjebne, der sandsynligviis vilde blive at sendes til et eller andet fremmed Land, hvor hun ikke kunde sladdre om hvad hun vidste her hjemme fra, som man vilde have skjult. Dette var, sagde han, blot en almindelig Forsigtighedsregel, der med en saa ubetydelig Person, som Hans Knaps Pleiedatter, ikke kunde drage vigtige Følger efter sig. Og da Munken havde tilsvoret Ole Skaaning en klækkelig Løn og fuldkommen Absolution og Syndsforladelse, læssede Denne atter Byrden paa sine Skuldre og bar den Besvimede ned i Baaden, hvor de lagde hende med stor Omhu, idet Broder Martin, som var uudtøm-

melig i Lovtaler over hendes sjeldne Skjønhed og benyttede enhver Anledning til at komme i den nærmest mulige Berørelse med den, gjorde sig al Umage for at give hende saa godt et Leie, som Omstændighederne tillode. Og i dyb Taushed roede Ole Skaaning sin Baad igjennem Vandet ved Bremerholmen og ind i den underjordiske Kanal.

For ikke at støde an og forulykkes imod en af de fremragende store Stene i den bælmørke, dybe Kanal, tændte Munken en lille Blændlygte, og ved det usikkre Skin af dette svage Lys, der kun spredte en mat Dæmring over den skumle Hvælving, bragte de omsider Baaden til Elsebeth Bagers Dør. Men hun havde ingen Kunder ventet i denne Aften, Døren var lukket og modstod deres Anstrengelser for at aabne den. Da de ikke kunde bære Anna andetsteds hen, maatte Broder Martin beslutte sig til at gaae langs med Kanalen og gjennem Kirkegaarden, for paa denne Maade, ad lange Omveie, at naae Gaden og komme ind i Huset, igjennem den almindelige Indgang, og derpaa faae Døren til Kanalen aabnet. Men trods alt hans Mod, var Ole Skaaning ikke at overtale til at blive i Mørke i denne underjordiske Grav, og dersom Broder Martin ikke vilde opgive sin Plan, maatte han

omsider beqvemme sig til at lade Lygten blive tilbage, og ravende frem i Mørket søge at finde Vei saa godt han kunde. Under Eder og Forbandelser over hans Stalbroders skammelige Halsstarrighed, forlod Munken ham omsider, idet han lod Haanden glide langs med Muren, for paa denne Maade at erstatte ved Følelsen, hvad Synet ikke kunde yde ham, — og snart var den sidste Lyd af Graabroderens Træsaaler hendøet, og den sagte Skvulpen af de træge Bølger, som neppe satte Baaden i en gyngende Bevægelse, var den eneste Lyd, der afbrød den Stilhed, som herskede hernede. —

Anna laae udstrakt i Bunden af Baaden. Klædet, som hidtil havde tilhyllet hendes Hoved, var gledet tilside, og hendes smukke, blege Ansigt, med lukkede Øine, blev svagt belyst af Lygteskinnet. Ole Skaaning sad lige over for hende paa Toften, hvilede Albuerne paa Knæerne og Hovedet i Hænderne, og betragtede hende ufravendt.

— „Det er en kjøn Pige," sagde han ved sig selv. „Munken har Ret, hun seer appetitlig ud. Men hvor længe vil det vare, monstro. Faverhed er et skrøbeligt Boskab, og Munke ere vel saa lette at friste, som nogen anden Mand. Det skulde være Synd

for den Pige, som kunde være en brav Mands Hustru, at hun skulde falde i Munkekleer. Jeg kunde selv ikke ønske mig en favrere Hustru ... ihvorvel jeg endnu ikke har tænkt paa at forandre mig ... Men det er jo vel ikke Skjønhed, der holder bedst Orden i Huset, og det er et sandt Ord, at de smukke Qvinder tidt binde Huusholdningssorgerne neden under Knæerne, at de ikke skulle gjøre Rynker i Ansigtet. — Men smuk er hun!" —

— „Det er et skummelt Hul, denne Kanal," vedblev han, og saae sig om i den mørke Hvælving, hvor han neppe kunde skimte de nærmeste Gjenstande. De sortegraae Stene hang ud over Baaden, og paa begge Sider stod Mørket som en kulsort, uigjennemtrængelig Muur.

— „Her kunde skee Meget ved høi lys Dag, som Ingen fik at vide, hvor meget Mere ved Nattetide ... Men Natten er ingen Mands Ven, ... og jeg vilde ønske, at Broder Martin snart vilde vende tilbage ... To ere altid een mere end en Enkelt ... Man bliver ordentlig, som man var vætteseet af en Ugle, i et saadant Mørke ... Jeg kunde fristes til at ønske, at jeg var falden i en dyb Søvn, ligesom Hans Knaps Datter."

Ole Skaaning lod Øiet langsomt glide ned i Baaden til Anna, — og foer op, da hans Øine mødte Annas, som betragtede ham stivt og forundret. Hun var vaagnet af sin Besvimelse, og ikke istand til at samle sine Tanker til klar Bevidsthed, fæstedes hendes Blik som fasttryllet til den første Gjenstand, det havde mødt. Under hendes lange Bevidstløshed havde venlige og smilende Syner foresvævet hende, hun syntes at hun vandrede med Claus Daa og Dyveke i en yndig Egn, under en mild Himmel, og ved sin Opvaagnen befandt hun sig i en vaad og kold Luft, i et dæmrende Mørke, lige över for en Mand, hvis Ansigt indgjød hende Rædsel, jo mere hun betragtede det, og hun var dog ikke istand til at vende sine Øine fra det. Men efterhaanden vendte Bevidstheden tilbage, Dyvekes pludselige Død, og hendes egen silbige Vandring og voldsomme Bortførelse, Alt, hvad denne skjebnesvangre Aften havde medført, blev hende med Eet tydeligt. Da da Ole Skaaning, hvis oprindelige Vildhed pludselig var vendt tilbage, foer op og drog Dolken, fik hendes Skræk kun en ringe Tilvært derved, thi den var allerede voxet til en saadan Høide, at den betog hende Mælet.

— „Hun har seet mig og vil kjende mig igjen,“

mumlede han, „det kan koste mig min Hals, saa vist som jeg staaer her, om Kongen blander sig i den Sag og vil holde over sin Landefred. Enhver er sig selv nærmest, og Den er galen, som lader et ondt Vidne efter sig. Et Prik af denne kan gjøre Tingen klar, og Vandet er dybt nok til at gjemme hende. Død Hund bjeffer ikke, og Ingen bliver fældet ved et stumt Vidne. Munken faaer nok tie med hvad her er skeet, om han vil sit eget Vel."

Anna havde lukket Øinene, da Ole Skaaning pludselig sprang op og Baaden voldsomt gyngede under hende; nu aabnede hun dem atter og saae ham staae foran hende med Dolken i Haanden. Hun troede, at hendes sidste Time var kommen, og foldede Hænderne, idet hun betragtede ham stivt, med et bønligt Blik. Og Ole Skaaning lod Dolken synke.

— „Hvad fattes mig, at jeg ikke kan gjøre Ende paa det? Bedre at hun er død, end jeg stedse i Frygt og Nød ... Nei, jeg kan ikke, naar hun seer paa mig ... Hvorfor gloer I paa mig? Vend Eders Hoved til Siden, for Djævelen! I har seet mig, og kan vidne imod mig, derfor maa I døe, her hjelper ingen Snak om den Ting."

Anna havde nylig ønsket sig Døden, da hun sad

hos Dyveke i lyse og smilende Omgivelser; men da den nu stod for hende i al sin Rædsel, da hun skulde udaande sit sidste Suk i Mørke og Eensomhed, langt fra Alt, hvad der var hende kjært, da gjorde Kjærligheden til Livet sig gjeldende i sin fulde Styrke, og der var en Inderlighed i hendes Blik og hendes Stemme, som bevægede den Forhærdede, da hun udbrød: „O, skaan mig! Dræb mig ikke! Hvad har jeg gjort Eder? Jeg vil Intet udsige! Jeg veed jo Intet! Skaan mig blot, og jeg vil Intet røbe!"

Ole Skaaning stak atter Kniven i Skeden, og kløede sig bag Øret. „Det er dumt," sagde han, „og jeg fortjente at hænges for min Dumhed; men den Pige kan jeg ikke gjøre Ende paa, ihvorvel jeg før har brugt min Kniv mod et Menneskeliv ... Og lader jeg hende ilive, vil hun maaskee bringe mig til Galgen, thi jeg er hverken en Ridder eller en Munk, og min Hals vil snart være forgjort. Men jeg kan ikke gjøre hende Noget ... Hvad vilde jeg paa den Gallei med den fordømte Munk ... Sværg mig ved Jesu Vunder og Eders Sjels Salighed, uden Svig og Forbehold, at I vil fornegte nogensinde at have seet mig, om saa Kongen selv spurgte Eder derom. Sværg mig det til."

Anna gjentog Eden med foldede Hænder.

— „Hvad hjelper det? Eed og Eg er snart brudt,“ sagde Ole Skaaning. „Børn lege med Nødder, og gamle Folk med Eder. Jeg veed ei om jeg skal troe Eder, skjøndt I seer ærlig ud. — Men skal jeg ikke fristes til at gjøre Eder Ondt, er det bedst at I seer at komme snarlig herfra. Thi Fanden er mægtig, og Livet er kjært; man giver det ikke villig bort, for at spare en Anden. — Munken bliver længe borte... Skal dette gaae godt, maa hun snart i Huus, thi ellers fortryder jeg hvad jeg har gjort... Den Dør maa dog kunne aabnes, for Djævelen!“

Utaalmodig reiste Ole Skaaning sig op i Baaden og greb fat i Krampen paa Døren med en saadan Styrke, at han omsider rykkede den op og nær havde kantret Baaden. Anna udstødte et lille Skrig og greb fast i Kanten. Pligtkarlens Haand søgte uvilkaarlig atter efter Dolken; men han lod den igjen synke og sagde: „Kom, skynd Eder, Luften hernede duer ikke til gode Forsætter. Blev I længer her, svarer jeg Eder for Intet, trods I har svoret...“

Han greb med Heftighed Annas Haand og trak hende op med sig. Efter at hun saaledes var stegen de faa Trin op ad den smalle Vindeltrappe, aabnede

han med samme Voldsomhed Døren til Elsebeth Bagers Stue, og stødte hende ind i Kammeret.

Derpaa trak han atter Døren til efter hende, og satte sig paa Dørtrinet udenfor, idet han sagde: „Dennegang har jeg maaskee været dummere end en Gæsling ... men jeg stod dog Fristelsen imod ... og det er aldrig til Skade, for een Gangs Skyld, at gjøre en god Gjerning ... Lad Munken nu komme og handle som han vil, det kommer mig Intet ved; men jeg vil ingen Deel have i nogen Ugjerning mod en Pige med to saadanne Øine, der see lige saa fromt, som nogen Helgens paa en Altertavle, og Lidt til."

Og Ole Skaaning blev siddende paa Trinet af Vindeltrappen, og stirrede tankefuld gjennem den aabentstaaende Dør ned paa de underlige Skygger, som Lyset fra Lygten beskrev paa Væggen ligeoverfor og under Hvælvingen over Kanalen, hvergang Baaden gyngedes frem og tilbage af Vandet. —

Da han, paa sin raae og dog velmeente Viis, stødte Anna ind i Elsebeth Bagers Stue, meente han at have givet hende i sin Mosters Varetægt og skaffet hende Sikkerhed. Anna havde gjenkjendt den Dør og Trappe, som hun engang havde betraadt med Dyveke, hun saae med Gysen, at hun var hos Spaa-

qvinden. Men ved Skinnet af en Lampe, som stod paa det skrøbelige Bord, tæt ved Døren, saae hun ogsaa strax, at Værelset siden den Tid maatte have skiftet Bestemmelse, thi Intet af de mangehaande Apparater til Spaadom og Besværgelse, som dengang havde forskrækket hende saa meget, var nu tilstede. Og dog forfærdedes hun næsten mere, end da hun første Gang betraadte dette Sted. Thi fra den usle Seng, som stod i en Krog af Stuen, reiste pludselig en Skikkelse sig, som ikke var Elsebeth Bagers, og sprang hende hurtig imøde, for at undersøge hvem den ubudne Gjest var, der trængte sig ind paa en saa voldsom Maade ved Nattetide. Og da den havde overbeviist sig om, at den Indtrædende var et Fruentimmer, opslog den en lydelig Latter og sagde: „Me Hercule! Ingen kunde komme mig mere tilpas, for at hjelpe mig at fordrive denne kedsommelige Nat."

Værelsets Beboer var iført en Dragt, som holdt Middelveien mellem en geistlig og en verdslig, og var den, Kannikerne sædvanligst bare. Og den Mand, som bar denne Dragt, var ingen Anden end Kanniken Henning Grib, som havde tilbragt Aftenen i et lystigt Lag med andre unge Adelsmænd. Da de omsider skiltes ad, havde han med et tungt Hoved begivet sig

til sit Hjem; men Klosterporten var lukket, han havde ingen Aftale truffet med Broder-Dørvogteren, der sov altfor trygt til at blive vækket af hans Banken. For ikke at bringe det hele Kloster paa Benene, maatte han søge Natteleie andetsteds. I denne Forlegenhed mindedes han den altid tjenstfærdige Elsebeth Bagers; han gik til hendes Huus, bankede hende omsider op, og hun var ogsaa villig til at indrømme ham en Eiers Rettigheder, medens hun begav sig til Ro hos den gamle Kone, der boede i Stuen til Gaden, hvor hun snart sov trygt mellem det Oplag af Huusgeraad og gamle Sager, som her laae opdynget. Kanniken kastede sig uden lang Betænkning paa den smudsige Seng, og hans tunge Øienlaag vare allerede ifærd med at falde til, da han hørte Støi udenfor, og Annas pludselige Indtrædelse atter vækkede ham. I eet Spring stod han midt paa Gulvet, for at gribe til Værge mod dette formeentlige Overfald; men da han, ved Skinnet af Lampen, havde seet, at den Indtrængende var et Fruentimmer, og ved nærmere Undersøgelse havde gjenkjendt den smukke Anna, forandrede han pludselig sin Adfærd, og der var ingen Ende paa de smigrende Ting, han sagde, for at over-

tyde hende om, hvor meget dette uventede Møde glædede ham.

Henning Grib havde været i et lystigt Lag, og hans Hoved var tungt. Men selv uden denne Omstændighed manglede han ikke Fripostighed, og da den forskrækkede Anna taug til hans letfærdige Tale og upassende Spøg, troede han at kunne gaae endnu videre, og med en bestandig tiltagende Lidenskabelighed, som hendes Skjønhed og den natlige Situation end mere forøgede, strømmede Ordene fra hans Læber, og med flammende Øine og afbrudt Stemme søgte han at overtyde hende om, at han nærede en oprigtig Kjærlighed til hende, at hun kunde foreskrive ham Alt, hvad hun vilde, at ethvert Ønske, om det var nok saa kostbart, skulde blive opfyldt, og at hendes Liv, om hun vilde bønhøre ham, skulde være en uafbrudt Kjæde af Glæde og Lykke.

Men Anna traadte forfærdet saa langt tilbage, som det lille Værelse tillod, og vred fortvivlet Hænderne, ved at see den eneste Udvei til Flugt lukket og ved at tænke paa den Fare udenfor, som hun neppe var undgaaet. Hendes Kinder glødede af Skamfuldhed over hvad hun maatte høre, ethvert Træk i hendes Ansigt udtrykte efterhaanden mere dybt krænket

Stolthed, end Frygt, og hendes Øine bekræftede den Afsky, som hendes Læber udtalte. Kanniken maatte endelig erkjende, at den Haardnakkenhed, hvormed hun tidligere havde afviist hans Kjærlighed, endnu bestandig var uformindsket, — da forandrede han den Tone, han hidtil havde talt i, og fra Bønner og Forsikkringer gik den lidenskabelige Mand over til Trusler og Tvang. Han truede hende med Forfølgelse og Hevn, og da han troede hende ganske i hans Vold i dette afsides liggende Huus og paa denne Tid, greb han hende om Livet og trykkede hende til sig, idet han med Magt vilde give hende de Kys, som hun med saa megen Afsky havde negtet ham. —

Ole Skaaning havde hørt disse forvirrede Stemmer, som lød ud til ham i hans Eensomhed. Forbauset ved at høre en anden Stemme end hans Mosters, lyttede han ved den tykke, jernbeslagne Dør.

— „Det er Munken,“ sagde han, „endelig er han kommen ind i Huset. Men hvad er dette for Støi? ... Hun skriger! ... Her gaaer det ikke ret til. I min Mosters Huus skal der ikke skee hende Overlast, saa længe jeg har fri Haand, og Broder Martin skal hytte sig for min Næve ... Det er sært, at hun nu skal trænge til min Hjelp, jeg, som nylig

havde Kniven i Haanden. Men Ordsproget siger jo: hveden Hjelp kommer, saa er den altid god, og Haandehjelp er bedre end Mundehjelp... Plager den Onde Munken?... Nei, jeg maatte ikke være Ole Skaaning, om Nogen skulde skrige saadan i min Nærhed, uden at jeg tog Haand i med, og mindst den Pige, med de Øine... Det er for galt. Hyt nu din Skaldepande, Broder Martin, thi vred Mand er som uslukket Kalk. Jeg har ikke sparet hende, for at Du skal pine hende, og min Mosters Huus skal ingen Røverkule være."

Ole Skaaning reiste sig og stødte Døren op. Kanniken slap Anna, som, uden at betænke sig, tog sin Tilflugt til Den, der nys havde draget Dolken imod hende. Han havde jo dog kun villet myrde hende. Og da hun greb hans Arm, for at anraabe om hans Beskyttelse, smigrede denne Tillid Ole Skaaning, og han reiste Hovedet i Veiret og saae stolt paa Adelsmanden, som var traadt tilbage for denne uventede Hjelper, der paa en saa ubegribelig Maade stod for ham, som om han var falden ned fra Skyerne. Da Ole Skaaning saae, at han havde med Andre at gjøre, end med Broder Martin, drog han langsomt sin Dolk, og idet han med den venstre

Haand greb Annas Arm og trykkede hende tilbage, rakte han den Heire ud imod Kanniken, og sagde: „For alle Djævle, hvad gaaer her fore? Ei, ei, min fine Herre! Skal vi mødes her ved Nattetide! Jeg vidste ikke, at min Moster husede saa fornemme Røvere og Mordere."

Kanniken bed sig i Læben, og hans Blik foer vildt fra Anna til Ole Skaaning. Hans Haand famlede efter Dolken; men uforsigtig havde han lagt den fra sig paa Bordet, ved Siden af Lampen.

— „Hvad vil I give mig, for at jeg skal række Eder Kniven?" sagde Ole Skaaning spottende, idet han stak sin Dolk i Skeden. „Med den skal I ingen Skade gjøre nogen Mand," vedblev han, „ihvorvel den seer ud til at være af godt Staal."

Og nu tog han Kannikens Dolk, og stødte den med al sin Kraft ind i Døren, hvor han brækkede den af. Det kostbare Hefte kastede han foragteligt hen til Henning Grib, med de Ord: „Vold og Trænge har ingen Gænge, og varer ei længe. Der har I Eders Ædelstene, I ædelige Herre, som ikke undseer Eder ved at bruge Vold mod en svag Pige, al den Stund I er en Kryster imod Mænd. Agtede jeg Eder ikke for ringe dertil, skulde Eders Bispeklæder være

Eder et slet Bærn, og jeg skulde banke Eder saa flad med min Næve, at I skulde være som mollemalen."

— „I er en uforskammet, kaadmundet Skurk," udbrød Henning Grib forbittret. „Træffer jeg Eder igjen, skal jeg nok mærke Eder, saa at I ikke skal glemme mig, jeg skal nok kjende Eder."

Han havde nærmet sig Døren til den lange Gang, som adskilte denne Stue fra Boden ud til Gaden. Men Ole Skaaning greb ham pludselig i Armen, og raabte: „Hvor skal I hen?" — Og inden Kanniken kunde sætte sig til Modværge, rykkede han ham bort fra Døren og kastede ham tilbage, saa at han faldt om paa Elsebeth Bagers Seng. Det skrøbelige Leie kunde ikke bære denne Vægt, der saa pludselig blev det paabyrdet, og knagende sank det sammen under den forbittrede Kannik.

Ole Skaaning slog en høi Latter op og sagde: „Det klæder Eder godt, at vende Benene i Luften, det er fra den Side man skal see Eder, thi Hælene lade til at være det Bedste ved hele Karlen, og I har nok Løvemund, men kun Harehjerte. Som man reder, saa faaer man at ligge. Bliv i Gaasedunene, det sømmer sig Eder bedst. Og tak Eders Helgen, om I ellers har nogen, at jeg ikke handler Eder ef-

ter Fortjeneste, thi der skal skarp Lud, veed I nok, til et skurvet Hoved. Hold Eder fra denne Pige, det raader jeg Eder, om I ellers vil Eders eget Vel; thi næste Gang lader jeg Eder ikke slippe, saa sandt jeg er Mand for at holde hvad jeg lover."

Anna havde trykket sig op i Krogen ved Døren; hun rystede paa alle Lemmer af Skræk, og der mangsede ikke meget i, at Bevidstheden atter havde forladt hende. Men da Ole Skaaning vendte sig om til hende og udstrakte Haanden, idet han sagde: „Kom, Jomfru, I skal gaae saa fri herfra, som jeg har bragt Eder tvungen hertil, om saa alle Bisper vilde sætte mig i Band derfor," — greb hun taknemmelig hans haarde brune Haand, og trykkede den til sine Læber.

— „Naa, naa! Lad Sligt fare," sagde Ole Skaaning bevæget. „Hvad jeg har gjort, vilde Enhver have gjort, uden en Munk og en Tyrk."

— „Kom," vedblev han, „blev jeg længer her, jeg dyede mig dog ikke for at mærke ham, saa at Alverden skulde kjende, at han havde været i Mandshænder, trods han er en Adelsmand og hører Kirken til. Kom, I har længe nok deelt Luft med den Karl, som ligger der."

Og foragtelig skubbede han til ham med Foden, og vendte sig om.

Anna greb hurtig den Haand, han rakte hende, Ole Skaaning aabnede Døren, og slog den haardt i efter sig og sin Ledsagerinde. Henning Grib knyttede Hænderne i afmægtig Vrede; han sprang op af Leiet, men vaabenløs, som han var, kunde han Intet foretage.

Uden at verle et Ord, stege Pligtkarlen og Anna ned af Vindeltrappen. Og neppe havde hun taget Sæde i Baaden, før hun næsten segnede om og brød ud i en heftig Graad. Ole Skaanings Ansigt fortrak sig, han var bevæget; han havde i denne Nat fornummet Følelser i sit Bryst, som han aldrig før havde kjendt. Han vilde tale nogle trøstende Ord til hende, men deels svigtede Stemmen ham, deels vidste han ikke hvad han skulde sige, om han end havde været istand dertil. Da greb han Aarerne med Heftighed og tog et kraftigt Tag i dem. Baaden gled fra Muren og Ole beredte sig til at roe igjennem Kanalen, da i det Samme Døren blev revet op. Henning Grib stod paa Dørtrinet med en Kølle i Haanden. Han havde sønderbrudt det skrøbelige Bord for at danne sig et Vaaben. Bag ved ham stod Broder Martin med Lampen, som han holdt høit i Veiret,

for at lyse ud over den mørke Kanal. Elsebeth Bagers Hoved tittede nysgjerrigt frem ved Siden af Munkens. Hun vidste ikke hvad der var skeet, men da hun hørte tale om Overfald, havde hun ogsaa bevæbnet sig. Hun holdt en Kniv i Haanden.

Ole Skaaning lod Aarerne hvile og betragtede denne Gruppe. Det alvorlige Ansigt gik over i et Griin, ved at see dem i denne truende Stilling, og dog saa magtesløse, og hans klukkende Latter gjenlød i den underjordiske Hvælving.

— „Ole Skaaning! Er I gal? Hvor vil I hen?" raabte Munken.

— „Ole Skaaning er mit Navn, det vil jeg vedgaae," svarede han, „ihvorvel det havde været bedre Kammeratskab at tie dermed, end at raabe det høit ud igjennem denne Helvedes-Tragt. Men Munke holde ikke Kammeratskab med Nogen, uden det skulde være med Djævelen. Hvor jeg vil hen? Det behøver jeg vel ikke at gjøre Eder Regnskab for, I sladderagtige Skaldepande. Dennegang har I forregnet Eder, Broder Martin, det kan I takke den pyntede Munk for. Hvor jeg vil hen? Gaa bag efter, saa kan I faae det at see, thi nu byder jeg Farvel. Ha, ha! Det er et smukt Selskab: en ung Hare, en gammel Ræv og

en graa Gaas. Men saadanne Fiske i saadanne Vand, sagde Fanden, han fandt Munke i Rovekulen."

Henning Grib gjorde en heftig Bevægelse for at kaste Køllen; og havde han ikke været bange for at ramme Anna, vilde han have forsøgt paa at knuse Hovedet paa den frække Spotter, der havde behandlet ham saa skammeligt. Han stødte til Munken, som tabte Lampen ud af Haanden.

— „Det var Synd," sagde Ole Skaaning, „om I ikke skulde have Lys til at see Eders lange Ansigter og dumme Miner, ihvorvel dette Lys ikke brænder bedre, end at det er bedst til at æde skiden Pølse ved. Men Lygten er gjort til Munkegang, og derfor er det ikke sært, at den lyser ligest en Tyvelygte."

Og med disse Ord kastede han Munkens Lygte henimod dem. Den slog imod Væggen, slukkedes og faldt pladskende i Vandet. I et Nu forsvandt Alt for deres Øine, og det tætteste Mørke omgav dem. Enhver vogtede sig for at gjøre nogen Bevægelse paa Randen af denne dybe Afgrund; det var som om det pludselig indtrædende Mørke havde lammet dem Alle.

Ole Skaaning var den Første, som brød denne beængstende Stilhed. Uden at sige et Ord, greb han atter Aarerne, men ikke med de kraftige Tag, som el-

lers satte hans Baad i Bevægelse. Først da han var kommen hen imod Udgangen ud til Strømmen, og af den dæmrende Lysning kunde skimte Aabningen af Kanalen, tog han længere Tag, og Baaden flød hurtigere over de svagtkrusede Bølger. Da de havde naaet Strømmen ved Bremerholmen, lød en huul, buldrende Lyd igjennem den underjordiske Kanal fra Elsebeth Bagers Dør, som Henning Grib slog i med større Kraft, end det er klogt at anvende, naar man gaaer paa forbudne Veie. —

Stjernerne stode endnu paa Himmelen, da Ole Skaaning vendte tilbage til sin Baad, efter at have ledsaget Anna til hendes Pleiefaders Huus.

— „Nu faaer jeg ligge i Baaden til det bliver Dag, og lade som jeg har været paa Fiskeri,“ sagde han. „I Kanalen og til min Mosters Huus vil jeg ikke komme oftere i denne Nat, thi Narre og Vredagtige ere hevngjerrige... Jeg har ogsaa redet mig det broget nok, det kan ikke negtes ... Hjertet løb af med mig ... Broder Martin vil tale ondt for mig hos Bispen, ihvorvel jeg hjalp ham ærlig, saa længe jeg troede at det gik ærligt til . . . og Adelsmanden vil maaskee forklage mig for Slotsherren, al den Stund han nu veed mit Navn ... Men det vil jeg agte lidet, thi

sandt er det, at man engang iblandt bør gjøre Noget for Guds Skyld, allerhelst man dog til Dagligbrug gjør saa Meget for Fandens ... Hun er et godt Barn, hun vil bede godt for mig ... Saamænd! Ole Okaaning skal Intet have imod, at have en god Sjel til Forbeder. Gavner det end ikke Stort, det kan vissélig ikke være til Skade."

Og tilfreds med sig selv lagde han sig i Bunden af Baaden, og sov snart ind.

Men Anna lukkede ikke et Øie den hele Nat, og hendes Hovedpude var næsten gjennemvædet af hendes Taarer.

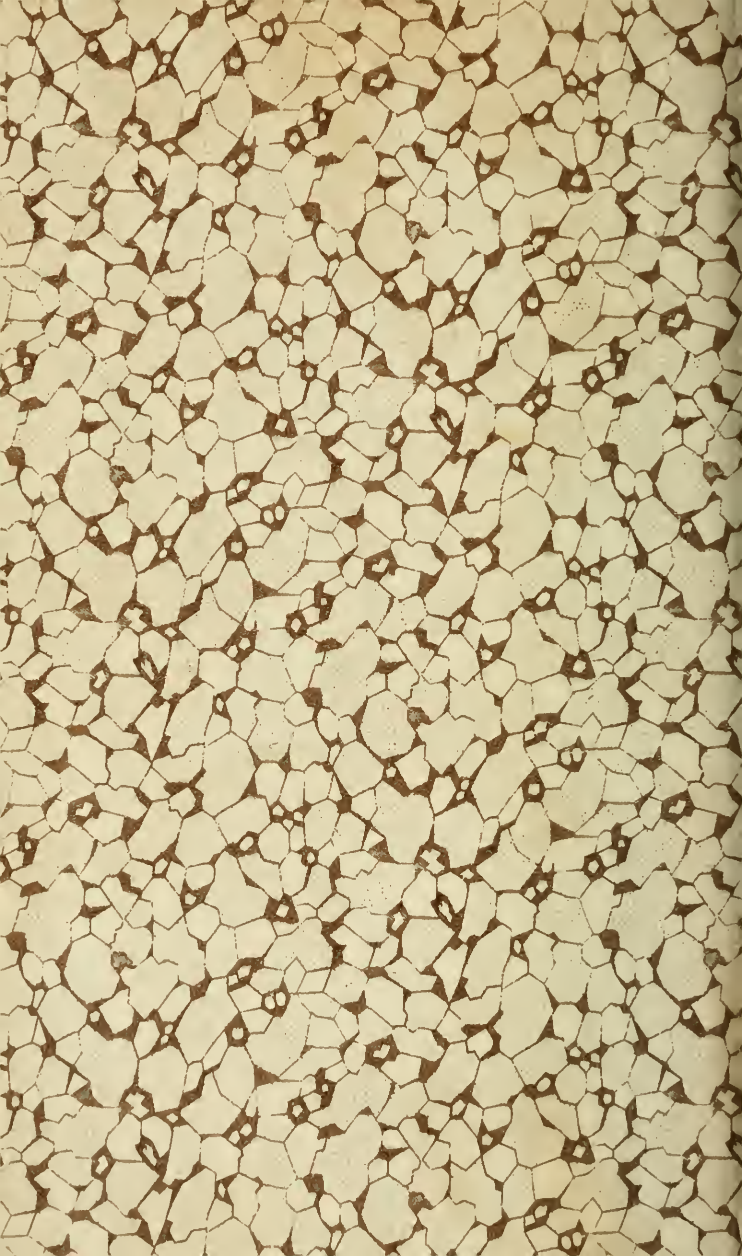
Ende paa anden Deel.

Trykfeil i anden Deel.

S. 2. Lin. 6 f. n. Nies læs: Niels
„ 37. „ 3 f. o. Næsbyholm — Næsbyhoved
„ 51. „ 2 f. n. godt, — god,
„ 184. „ 7 f. o. for sig — for dem
„ 191. „ 1 f. o. **XI.** — **XII.**
„ 195. „ 1 f. n. vi — vil
„ 239. „ 13 f. o. Herskerinde — Herskerinder
„ 276. „ 8 f. n. med Latin, — end Latin,

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 05 08 01 021 8